

Jaarstukken 2025

Inhoudsopgave	3
Welkom	7
Aanbiedingsbrief	7
Leeswijzer	9
Bestuur en portefeuillevverdeling	10
Jaarverslag 2025	12
Financiële terugblik	12
Rekeningresultaat 2025.....	14
Grondbedrijf.....	20
Voorstel tot bestemming van het resultaat	21
Investerings	23
Reserves en voorzieningen	24
Interbestuurlijk toezicht (IBT)	26
Overige toelichtingen	30
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	30
Overzicht Overhead en vennootschapsbelasting.....	31
Pijler 1 Bestuur en Samen doen.....	33
Pijler 2 Samen Leven	44
Pijler 3 Duurzaamheid en Economie.....	57
Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	67
Pijler 5 Middelen en ondersteuning.....	76

Paragrafen	80
Lokale heffingen	80
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	86
Onderhoud kapitaalgoederen	93
Financiering.....	101
Bedrijfsvoering.....	106
Verbonden partijen.....	112
Grondbeleid	120
Voortgangsrapportages Grondbeleid	123
Bedrijventerrein Bloemakkers Gieten	123
Nooitgedacht.....	125
Jaarrekening	129
Waarderingsgrondslagen.....	129
Balans en toelichting.....	136
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	154
Toelichting op baten en lasten per pijler	155
Overzicht aard en reden Reserves	174
Overzicht aard en reden Voorzieningen.....	175
Overzicht algemene dekkingsmiddelen.....	177
Gerealiseerde baten en lasten per pijler incidenteel	178
Wet WNT.....	180
Modelverantwoording rechtmatigheid.....	182

Bijlagen	183
Bijlage verantwoordingsinformatie Specifieke Uitkeringen (SiSa)	183
Bijlage overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld	218
Bijlage specificatie onderliggende stukken jaarrekening	221
Bijlage overzicht reserve onderhanden werk	221
Bijlage overzicht beleidsindicatoren	230
Bijlage controleverklaring	232

Welkom

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de raad,

Voor u liggen de jaarstukken 2025, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening. Daarmee legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiële resultaten van het afgelopen jaar. De accountant heeft de jaarrekening gecontroleerd en daar een goedkeurende verklaring voor afgegeven.

Financieel resultaat en reserves

De jaarrekening 2025 sluit af met een positief resultaat van 2,3 miljoen euro. De financiële positie van de gemeente blijft in 2025 solide, maar we hebben te maken met een afnemend financieel perspectief. In de aanloop naar de begroting 2026 is reeds een ombuigingstraject in werking gezet.

Mee- en tegenvallers

Het resultaat over 2025 is mede het gevolg van een aantal incidentele meevallers, waaronder de hogere inkomsten van de toeristenbelasting, hogere algemene uitkering, de vrijval van incidentele budgetten en een voordeel op de opvang van Oekraïners en asielzoekers. Tegelijkertijd kende 2025 ook enkele grote financiële tegenvallers. Zo stegen de kosten van het Sociaal Domein (jeugdzorg, Wmo) en de participatiewet. Ook viel de pensioenvoorziening voor (oud-) bestuurders duurder uit, als gevolg van de overgang naar het ABP in 2028.

Beleidsmatige ontwikkelingen

In 2025 stonden er inhoudelijk diverse thema's centraal. Een terugkerend thema binnen de verschillende pijlers is daarbij samenwerken. Binnen het sociaal domein is er ingezet op preventie, laagdrempelig ondersteunen van inwoners en op goede samenwerking met allerlei verschillende organisaties. Samenwerken stond ook bij duurzaamheid centraal. Hier is samen met inwoners, bedrijven en organisaties gewerkt aan de duurzaamheidsopgave. Ook is er gestart met Nij Begun maartregel 29. Met de dorpen Gasteren en Balloo maakten we twee dorpsuitvoeringsplannen voor de warmtetransitie. Op recreatief gebied zijn er nieuwe initiatieven gestimuleerd, wat heeft geleid tot nieuwe fietshubs, Escape tours en arrangementen.

Daarnaast is er volop gebouwd. De opgave om 835 woningen toe te voegen uit het Addendum op de Woonvisie 2020+ gaat over de periode 2021-2032. Sindsdien zijn er tot en met het vierde kwartaal van 2025 361 woningen toegevoegd aan de woningvoorraad, bestaande uit koop- en sociale huurwoningen. In 2025 zijn in totaal 73 woningen gerealiseerd. Tevens is er doorgebouwd aan de nieuwbouw voor de buitendienst aan de Rondkamp te Gieten.

Er is ook blijvende inzet op het verbeteren van de dienstverlening. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar onze service aan inwoners, maar ook hoe we effectiever kunnen communiceren.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van de gemeente Aa en Hunze

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'R.L.H. Schoonderbeek'.

de heer R.L.H. Schoonderbeek
secretaris

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'A.W. Hiemstra'.

de heer A.W. Hiemstra
burgemeester

Leeswijzer

De jaarstukken begint met een financieel jaarverslag. Dit bevat een samenvatting in hoofdlijnen waarbij het rekeningresultaat wordt verklaard door een opsomming van de belangrijkste afwijkingen en een voorstel tot bestemming van het resultaat.

Daarna volgen het beleidsmatige jaarverslag inclusief een gedetailleerde financiële verantwoording per pijler en de verplichte paragrafen. De paragrafen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's. Vanaf pagina 136 worden in de jaarrekening de balans en een overzicht van baten en lasten gepresenteerd en toegelicht. Ten slotte zijn een aantal bijlagen opgenomen met onder andere de verantwoordingsinformatie Specifieke Uitkeringen (Sisa).

Bestuur en portefeuillevverdeling

Burgemeester
A.W. Hiemstra

Portefeuilles

- Bestuurlijke coördinatie
- Algemeen bestuur
- Communicatie
- Vergunningen openbare orde en veiligheid incl. evenementen
- Dienstverlening
- Personeel en Organisatie
- Informatisering en automatisering
- Integrale handhaving
- Informatieveiligheid en privacy
- Opvang ontheemden en asielzoekers

Projectportefeuille

- Mijnbouwactiviteiten en schadeafhandeling
- Nij Begun
- Nedersaksenlijn
- Maatschappelijke weerbaarheid

Wethouder
R. Vedder
Gemeentebelangen

Portefeuilles

- Ruimtelijke ontwikkeling
- Volkshuisvesting, woningbouw
- Omgevingsvergunningen
- Participatiebeleid en dorpscontactpersonen
- Beheer openbare ruimte (onder andere wegen, groen, fietspaden)
- Dorpshuizen en multifunctionele centra
- Mobiliteit - verkeersveiligheid
- Begraven en begraafplaatsen
- Cultuurhistorie, cultureel erfgoed

Projectportefeuille

- Omgevingsvisie en omgevingsplan
- Uitvoeringsagenda woningbouw
- Gebiedsontwikkeling Annen
- MFC Gieten
- MFC Gasselte
- N34 ontwikkelingen

Wethouder
J. Fluks
VVD

Portefeuilles

- Grondbeleid, grondzaken en gemeentelijk vastgoed
- Grondbedrijf
- Economische Zaken en werkgelegenheidsbeleid
- Inkoop, w.o. aanbestedingsbeleid
- Global Goals en Fairtrade
- Recreatie en toerisme
- Onderwijs, inclusief onderwijshuisvesting en kindcentra
- Water, waterbeheer en riolering
- Afval
- Cultuurbeleid
- Sportbeleid, inclusief sportaccommodaties
- Leerplicht
- Internationale betrekkingen
- Duurzaamheid en duurzame energie
- Plattelands- en natuurontwikkeling
- Landbouwbeleid met betrekking tot versterken landelijk gebied

Projectportefeuille

- Ontwikkeling Gasselterveld
- Regiodeal Vitaal Verbonden
- Nij Begun economische agenda
- Visie maatschappelijk vastgoed

Wethouder
S. Hilgenga
CDA

Portefeuilles

- Financiën en verzekeringen
- Participatiewet, jeugdhulp en WMO
- Belastingen
- Stichting Attenta
- Arbeidsmarktbeleid en sociale werkvoorziening
- Welzijns- en gezondheidsbeleid
- Sociale Zaken en armoedebeleid
- Volwasseneneducatie
- Laaggeletterdheid
- Schuldhelpverlening
- Inburgering, vluchtelingen
- Leerlingenvervoer
- Volksgezondheid

Projectportefeuille

- Kans voor de Veenkoloniën
- Nij Begun sociale agenda

Gemeentesecretaris
R.L.H. Schoonderbeek

- Adviseur van het college
- Algemeen directeur van de ambtelijke organisatie

Jaarverslag 2025

Financiële terugblik

Inleiding

Deze paragraaf staat vooral in het teken van de financiële terugblik op 2025 (op hoofdlijnen), de rechtmatigheidsverantwoording en het accountantsoordeel.

Resultaat

Over 2025 is het rekeningresultaat € 2,3 miljoen positief. Dit is het resultaat ten opzichte van de herziene begroting 2025 na de najaarsnota. Het resultaat krijgt als bestemming dat er 3,7 miljoen per saldo wordt toegevoegd aan verschillende bestemmingsreserves en er wordt € 2 miljoen onttrokken aan de vereveningsreserve rijkstaken. Tevens wordt er € 0,6 miljoen toegevoegd aan de Algemene Reserve van het Grondbedrijf.

In de paragraaf Rekeningresultaat 2025 gaan we uitgebreid in op het resultaat en de resultaatbestemming over het jaar 2025.

Rechtmatigheidsverantwoording en accountantsoordeel

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf het jaar boekjaar 2023 moet het college van Burgemeester en Wethouders rechtmatigheidsverantwoording afgeven in de jaarrekening. Voor rechtmatigheidsverantwoording wordt specifiek gekeken naar de volgende rechtmatigheidscriteria:

1. begrotingscriterium;
2. het voorwaardencriterium;
3. het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium).

Op 11 december 2025 heeft de raad het Controleprotocol 2025-2026 vastgesteld. In het Controleprotocol zijn de verantwoordings- en rapportagegrenzen vastgesteld. De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheid is vastgesteld op 2% en de rapportagegrens van € 100.000. Het normenkader dient ieder jaar vastgesteld te worden. Deze is op 11 december 2025 door de raad vastgesteld. In het normenkader zijn de verordeningen en de regelgeving intern en extern genoemd waarop getoetst wordt voor het voorwaardencriterium.

De rechtmatigheidsverantwoording valt nog wel onder het getrouwheidsoordeel van de accountant. De accountant controleert daarmee nog wel of de rechtmatigheidsverantwoording getrouw is.

De rechtmatigheidsverantwoording vindt u op pagina 182 als een apart onderdeel van de jaarrekening en in de paragraaf Bedrijfsvoering (vanaf pagina 109) is aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid.

Accountantsoordeel

Het accountantsoordeel over de jaarrekening bestaat uit een beoordeling van de vraag of sprake is van een getrouw beeld (geen materiële fouten of onzekerheden in de jaarrekening).

De jaarrekening 2025 is door Eshuis Registeraccountants gecontroleerd. Eshuis heeft een controleverklaring verstrekt met een goedkeuring voor getrouwheid van de jaarrekening als geheel, alsmede voor de rechtmatigheid inzake de besteding van de specifieke uitkeringen. De verklaring is in de jaarstukken opgenomen onder de 'Bijlagen'.

Behandeling

De Auditcommissie heeft de jaarstukken 2025 op 8 juni 2026 behandeld. De jaarstukken 2025 worden in de raadsvergadering van 25 juni 2026 ter vaststelling aan uw raad voorgelegd.

Besluitvorming

Uw raad is bevoegd de jaarstukken vast te stellen en een bestemming aan het resultaat te geven. Voor het voorstel tot bestemming van het resultaat wordt verwezen naar het onderdeel 'Voorstel tot bestemming van het resultaat'.

Wij stellen u voor de jaarstukken 2025 vast te stellen en daarmee décharge aan het college te verlenen omtrent het gevoerde financieel beheer.

Rekeningresultaat 2025

Inleiding

Het rekeningresultaat over 2025 bedraagt € 2,3 miljoen positief ten opzichte van de actuele begroting 2025 na de najaarsnota. Dit hoofdstuk geeft inzicht op hoofdlijnen in de financiële ontwikkelingen ten opzichte van de actuele begroting 2025 en het resultaat van de jaarrekening 2025. In het eerste onderdeel gaan we in op de ontwikkeling van het begrotingsresultaat 2025. Vervolgens wordt inzichtelijk gemaakt wat het resultaat van de jaarrekening 2025 is vóór en na de mutaties in de reserves en volgt een toelichting op de belangrijkste afwijkingen.

Ontwikkeling begroting 2025

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de begroting 2025 weergegeven. Vertrekpunt is de primitieve begroting 2025 en daaropvolgend de ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan lopende het jaar.

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2025	Begrotings- wijzigingen 2025	Bestuurs- rapportage 2025	Najaarsnota 2025	Totaal begroting na wijziging 2025
Lasten	78.527	8.722	10.716	4.109	102.074
Baten	78.386	2.313	10.987	8.820	100.506
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-140	-6.408	272	4.712	-1.567
Mutaties in reserves					
Lasten (= toevoeging)	19	2.100	271	5.092	7.482
Baten (= onttrekking)	159	8.509	-	381	9.049
Resultaat mutaties reserves	140	6.408	-271	-4.711	1.567
Gerealiseerd resultaat	-	-	-	-	-

Resultaat jaarrekening 2025

In onderstaand overzicht is op hoofdlijnen weergegeven in hoeverre de baten en lasten en mutaties in de reserves afwijken ten opzichte van de herziene begroting 2025. Het actuele begrotingsresultaat 2025 na de najaarsnota komt uit op € 0, doordat de dotaties aan de Algemene reserves en bestemmingsreserves reeds in de herziene begroting zijn verwerkt.

Resultaat 2025

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2025	Begroting na laatste wijziging najaarsnota 2025	Rekening 2025	Werkelijk resultaat 2025
Lasten	78.527	102.073	101.824	249
Baten	78.386	100.506	105.043	4.537
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-140	-1.567	3.219	4.787
Mutaties in reserves				
Lasten (= toevoeging)	19	7.482	7.482	0
Baten (= onttrekking)	159	9.050	6.520	-2.530
Resultaat mutaties reserves	140	1.567	-962	-2.530
Gerealiseerd resultaat	-	-	2.257	2.257

Hieronder vindt u het rekeningresultaat en een toelichting hierop op hoofdlijnen. Voor uitgebreide informatie op pijlniveau verwijzen wij u naar de toelichting op baten en lasten per pijler. In de tabel zijn de belangrijkste verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening weergegeven.

Resultaat 2025

Bedragen x € 1.000

Nr. Omschrijving	Bedrag (€)	I/S	Bestemming
Storting/onttrekking VAR			
<u>Structurele budgetten</u>			
1 Toeristenbelasting	498	i/s	VAR
2 Algemene uitkering	393	i	VAR
3 Minimabeleid	114	i	VAR
4 Wegen afschrijving	97	i	VAR
5 Vernieuwing BBV	91	i	VAR
6 Peuterspeelzalen	86	i/s	VAR
7 Pensioenen (voormalige) wethouders	-617	i	VAR
8 Participatiewet	-465	i	VAR
9 Voorziening verlofsparen, bovenwettelijk en IKB verlof	-421	i	VAR
10 Woningbouwprogramma	-155	i	VAR
11 Overig	19	i	VAR
Onttrekking uit VAR structurele budgetten	-360		
<u>Incidentele budgetten</u>			
12 Vrijval incidentele budgetten	237	i	VAR
13 Realisatiestimulansregeling woningbouw	154	i	VAR
Storting VAR incidentele budgetten	391		
Totaal storting VAR	31	i	VAR
Storting/onttrekking overige reserves			
<u>Structurele budgetten</u>			
14 Opvang Oekrainers	190	i	Reserve verevening middelen rijkstaken
15 Opvang asielzoekers	106	i	Reserve verevening middelen rijkstaken
16 Sociaal Domein	-2.294	i/s	Reserve verevening middelen rijkstaken
14 Opvang Oekrainers	470	i	Reserve opvang en vastgoed
Storting/onttrekking overige reserves structurele budgetten	-1.528		
<u>Incidentele budgetten</u>			
17 Incidentele budgetten mee naar 2026	2.795	i	Reserve onderhanden werk
18 Organisatiekosten Nij Begun	382	i	Bestemmingsreserve organisatiekosten Nij Begun
Storting/onttrekking overige reserves incidentele budgetten	3.177		
19 Resultaat grondexploitatie	577	i	Algemene reserve grondbedrijf
Totaal Storting/onttrekking overige reserves	2.226		
Totaal Resultaat 2025	2.257		

Toelichting rekeningresultaat 2025

Ad. 1 Toeristenbelasting, voordeel € 498.000

Het voordeel op de opbrengst toeristenbelasting wordt veroorzaakt door een goed toeristisch jaar met meer overnachtingen ten opzichte van een (voorzichtige) raming, correcties en aanvullende schattingen voorgaande jaren.

Ad. 2 Algemene uitkering, voordeel € 393.000

Het voordeel binnen de algemene uitkering wordt veroorzaakt door de extra incidentele budgetten die zijn toegekend in de decembercirculaire ad € 265.000. Deze middelen kunnen niet meer worden verwerkt binnen de begroting omdat deze pas in december bekend geworden zijn. Van dit voordeel kan een bedrag ad € 104.000 nog worden toegerekend aan het Sociaal Domein, als bijdrage in de hogere kosten. Daarnaast wordt een bedrag ad € 164.000 in 2026 ingezet voor energiehulp, kinderopvangkosten van pleegouders en voor de uitvoering van de Regiewet Volkshuisvesting.

Het overige voordeel ad € 128.000 wordt veroorzaakt door mutaties in de uitkering over oude jaren.

Ad. 3 Minimabeleid, voordeel € 114.000

Als gevolg beperkte beschikbare capaciteit heeft de focus in het eerste deel van 2025 vooral gelegen op uitvoering en continuering van het armoedebelief en is op een later moment dan in eerste instantie beoogd gestart met de intensieve doorontwikkeling hiervan. Hierdoor zijn niet alle begrote middelen uitgegeven wat resulteert in 2025 in een voordelig resultaat van € 114.000.

Ad. 4 Wegen afschrijving, voordeel € 97.000

In de begroting zijn investeringsbedragen opgenomen voor onder meer infrastructurele werken. Volgens het afschrijvingsbeleid van de gemeente start de afschrijving in het jaar nadat een investeringsproject is afgerond. Een aantal projecten uit 2025 en eerdere jaren is echter nog niet afgerond. Daardoor is de afschrijving voor deze projecten nog niet gestart. Dit leidt tot een incidenteel voordeel op de afschrijvingslasten van € 97.000.

Ad. 5 Vernieuwing BBV, voordeel € 91.000

Dit is een eenmalig voordeel van € 91.000 op de stelpost om verschillen in de begroting op te vangen. Het geraamde bedrag verschilt per jaar. Deze post helpt om de begroting zo stabiel mogelijk te houden.

Ad. 6 Peuterspeelzalen, voordeel € 86.000

In de jaarrekening van de gemeente Aa en Hunze is op het onderdeel Peuterspeelzalen een voordeel van € 86.000 zichtbaar. De middelen die wij vanuit het Rijk ontvangen voor het kansenbeleid en voorschoolse voorzieningen worden primair ingezet als dekkingsmiddel. Aanvullend worden, indien nodig, gemeentelijke eigen middelen aangewend. Deze werkwijze leidt structureel tot een voordeel van € 86.000.

Ad. 7 Pensioenen (voormalige) wethouders, nadeel € 617.000

Momenteel vallen de wethouders pensioenen onder de APPA. De Eerste Kamer wil dat de pensioenen van wethouders en andere politici op dezelfde manier worden geregeld als die van andere werknemers in Nederland. Het kabinet stelt voor om deze pensioenen, die nu onder de APPA vallen, vanaf 1 januari 2028 verplicht onder te brengen bij het ABP. Op dit moment heeft de gemeente zelf een voorziening voor de APPA op de balans staan. Voor de overgang naar het ABP moeten de huidige pensioenrechten worden omgezet. Voor deze omzetting is een eenmalige kapitaalstorting nodig van € 992.000 nodig. Hiervoor is bij de najaarsnota reeds een bedrag van € 375.000 gereserveerd. De aanvullende storting bedraagt dan € 617.000.

Ad. 8 Participatiewet, nadeel € 465.000

De stijging van de bijdrage bevindt zich op de Uitkeringen Participatiewet (€ 490.000). Begroot zijn 318 uitkeringen, gerealiseerd zijn uiteindelijk 338. Ten opzichte van begroot is er dus sprake van een volumenadeel van 20 uitkeringen, wat neerkomt op ongeveer € 315.000. De toename van het bijstandsvolume die in voorgaande jaren heeft plaatsgevonden werkt ook vertragend nadelig door in de financiering over 2025 (€ 175.000). De uiteindelijke afrekening van het BBZ valt met een bedrag van € 24.000 in het voordeel uit van onze gemeente.

Ad. 9 Voorziening verlofsparen, bovenwettelijk en IKB verlof, nadeel € 421.000

Op grond van een hoger saldo verlofsparen en bovenwettelijk verlof/IKB dient er een extra bedrag gedoteerd worden aan de voorziening. Daarnaast zijn de gemiddelde uurlonen gestegen; dit is ook meegenomen in de berekening. Per saldo is er € 421.000 aan de voorzieningen gedoteerd in 2025.

Ad. 10 Woningbouwprogramma, nadeel € 155.000

Voor de gemeentelijke medewerking aan particuliere woningbouwprojecten vragen we van de ontwikkelaar een bedrag per woning (regeling kostenverhaal). Op dit moment lopen de inkomsten nog achter omdat een aantal projecten al was opgestart voordat de regeling van kracht was en de doordat de projecten in een langzamer tempo starten dan was gedacht. Verwachting is dat we op korte termijn toegroeien naar een opbrengst die minimaal gelijk is aan de raming.

Ad. 11 Overige verschillen, voordeel € 19.000

De overige verschillen bedragen per saldo € 19.000 voordeel, dit bestaat uit meerdere posten en wordt niet verder verklaard.

Ad. 12 Vrijval incidentele budgetten, voordeel € 237.000

Een aantal incidentele budgetten betreffende voorgaande jaren kunnen vrijvallen waarvan de activiteiten gereed zijn of niet meer tot uitvoering komen. Het betreft o.a. het beheerplan wandelbos Zwanemeer € 80.000 en het leefbaarheidsfonds € 91.000 en overige kleine budgetten € 66.000. Voor een overzicht zie de bijlage reserve onderhanden werk.

Ad. 13 Realisatiestimulans woningbouw, voordeel € 154.000

De Realisatiestimulans is een nieuwe landelijke regeling vanaf 2025 bedoeld om gemeenten financieel te ondersteunen bij de bouw van meer betaalbare woningen (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop). Gemeenten ontvangen een vaste vergoeding van € 7.000 per betaalbare woning waarvan de bouw is gestart. In 2025 is er gestart met de bouw van 22 woningen, die aan de criteria voldoen. Hiervoor kunnen we via de SiSa regeling een bedrag ontvangen van € 154.000, dit bedrag was niet begroot.

Ad. 14 Opvang Oekrainers, voordeel € 661.000

De opvang van de Oekrainers in Papenvoort is neutraal opgenomen in de begroting. Inkomsten en uitgaven zijn gelijk waarbij al rekening is gehouden met een storting in de reserve.

De uitgaven met betrekking tot de exploitatie van het gebouw, het onderhoud van het terrein, de maatschappelijke begeleiding en de beveiliging zijn lager uitgevallen dan waar in de begroting rekening mee is gehouden. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 661.000.

Van dit voordeel wordt na resultaatbestemming een bedrag van € 471.000 aan de reserve opvang en vastgoed toegevoegd om alle risico's ten aanzien van de sluiting van de opvang op te vangen en een bedrag van € 190.000 aan de reserve verevening middelen rijkstaken.

Ad. 15 Opvang asielzoekers, voordeel € 106.000

In Gieten op de Biester worden circa 80 asielzoekers opgevangen. Het pand is sinds januari 2024 in eigendom van de gemeente. Vanuit het Rijk ontvangen we een vaste vergoeding per bed per nacht. Deze vergoeding is in juni 2025 naar beneden bijgesteld. Ondanks de verlaging is er over 2025 nog steeds een voordeel op de opvang in de Biester van € 106.000. Dit bedrag wordt na resultaatbestemming toegevoegd aan de reserve verevening middelen rijkstaken.

Ad. 16 Sociaal Domein, totaal nadeel € 2.294.000

Binnen het sociaal domein zien we in 2025 een tekort van ruim 2 miljoen. Al meerdere jaren is sprake van structurele tekorten op het sociaal domein. Eén van de bij de begroting vastgestelde uitgangspunten is dat we rijkstaken uitvoeren met rijksmiddelen. In de praktijk blijkt echter dat deze middelen in toenemende mate niet meer toereikend zijn en leidt dit tot tekorten die incidenteel worden afgedekt.

Zichtbaar is dat de totaal aan uitgaven in het sociaal domein jaarlijks toenemen. Dit wordt onder andere veroorzaakt door hoge inflatie en CAO-stijgingen en doordat de complexiteit en daarmee de kosten van de zorg toenemen. Het tekort op de begroting wordt grotendeels verklaard door een tekort op de Jeugdwet (3.7 miljoen ten opzichte van de begroting). In de najaarsnota is reeds melding gemaakt van een verwacht tekort binnen het jeugddomein en een overschot op Wmo. Inmiddels blijkt echter dat de kostenstijging zich breed heeft voorgedaan: zowel binnen de Wmo als het jeugddomein zijn de uitgaven hoger uitgevallen dan geraamd, mede als gevolg van de toenemende grilligheid en onvoorspelbaarheid van de vraag naar ondersteuning.

Tegelijkertijd werken we aan verschuiving van zorg naar het voorliggende veld. We zetten hier steeds nadrukkelijker op in door het versterken van preventieve en laagdrempelige ondersteuning, met als doel zwaardere en duurdere zorg waar mogelijk te voorkomen. Voorbeelden hiervan zijn de inzet van de praktijkondersteuner jeugd bij huisartsen en de pilot buurtgezinnen. We hopen dat deze inzet op termijn een positief effect zal hebben, maar het blijft lastig om vooraf goed in te schatten wanneer en in welke mate dat effect zichtbaar wordt.

Ad. 16.1 Jeugdwet, nadeel € 3.709.000

Wanneer we kijken naar de kosten van jeugdhulp in de afgelopen jaren, zien we dat deze structureel stijgen. Deze stijging wordt niet veroorzaakt door een toename van het aantal jeugdigen dat jeugdhulp ontvangt, maar door de toegenomen zwaarte en complexiteit van de ondersteuning. De zwaarte van de kosten zit met name in de hogere interventieniveaus, ofwel de zwaardere zorg. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om jeugdigen die intensieve begeleiding of 24-uurs zorg nodig hebben. Voor deze jeugdigen zijn de kosten per traject aanzienlijk hoger. Als gemeente zijn wij verplicht om passende ondersteuning te bieden aan jeugdigen die dit nodig hebben.

Ad 16.2 Wmo (exclusief beschermd wonen), voordeel € 13.000

Binnen de Wmo is sprake van een lichte stijging van de kosten. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door inflatie en CAO-stijgingen. Het aantal inwoners dat gebruikmaakt van Wmo-ondersteuning is het afgelopen jaar niet significant toegenomen.

Daarnaast zijn de kosten van woningaanpassingen gestegen. Dit komt enerzijds doordat het aantal uitgevoerde woningaanpassingen is toegenomen en anderzijds doordat de kosten per woningaanpassing hoger zijn geworden. Het aantal aanvragen voor woningaanpassingen neemt toe doordat steeds meer ouderen langer zelfstandig thuis blijven wonen. Tegelijkertijd is het aanbod van passende voorliggende voorzieningen, zoals voldoende aangepaste woningen, beperkt als gevolg van de aanhoudende woningkrapte.

Ad. 16.3 Wmo Beschermd Wonen, voordeel € 1.402.000

Er is sprake van een incidenteel voordeel van € 1,4 miljoen. Sinds de openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor cliënten Beschermd Wonen per 1 januari 2021 zijn veel cliënten uitgestroomd uit de regionale voorziening Beschermd Wonen. De nieuwe instroom is tot op heden beperkt gebleven. Destijds was de verwachting dat de rijksbijdrage voor Beschermd Wonen in de daaropvolgende jaren zou worden verlaagd. Een bijstelling van deze rijksbijdrage heeft echter nog niet plaatsgevonden en zal naar verwachting ook vóór 2027 niet plaatsvinden. Als gevolg van de afname van het aantal cliënten en de daarmee samenhangende lagere kosten, in combinatie met een rijksbijdrage die hierop niet is aangepast, is in de afgelopen jaren een aanzienlijk overschot ontstaan op Beschermd Wonen.

Aangezien deze Rijksmiddelen een algemeen dekkingsmiddel zijn hoeven deze overschotten niet terugbetaald te worden en staan zijn deze vrij beschikbaar voor de gemeente. Het incidentele overschot zal worden ingezet voor het dempen van de tekorten binnen de Jeugdhulp en de Wmo.

Het totale tekort op het Sociaal Domein € 2.294.000 wordt na resultaatbestemming onttrokken aan de reserve verevening middelen rijkstaken.

Ad. 17 Incidentele budgetten, voordeel € 2.795.000

Door de raad zijn voor 2025 een aantal incidentele budgetten (voordeel € 3.032.000) geraamd die nog niet ingezet zijn , maar waar wel werk of een verplichting tegenover staat. Daarnaast kunnen er budgetten vrijvallen (€ 237.000) waarvan de activiteiten zijn afgerond, zie punt 12. Voor een overzicht verwijzen wij u naar de bijlage reserve onderhanden werk. Na resultaatbestemming wordt dit bedrag toegevoegd aan de reserve onderhanden werk.

Ad. 18 Organisatiekosten Nij Begun, voordeel € 382.000

Van de organisatiemiddelen Nij Begun die over 2024 hebben ontvangen is nog een bedrag ad € 382.000 resterend. De middelen zijn bestemd voor de kosten die we als organisatie extra moeten maken om de zaken rond NijBegun en de Regiodeal Vitaal Verbonden goed te kunnen wegzetten. Omdat dit in 2025 nog niet volledig vorm heeft gekregen zijn niet alle middelen uitgegeven. We verwachten in 2026 hier een slag in te kunnen maken. Het voordeel wordt na resultaatbestemming (terug)gestort in de reserve Organisatiekosten Nij Begun.

Ad. 19.1 Resultaat lopende grondexploitatie Nooitgedacht, voordeel € 646.000

Op basis van de percentage of completion (POC) methode wordt in 2025 in totaal ruim 1,1 mln aan tussentijdse winst genomen. Hiervan is 480.000 reeds genomen in de najaarsnota. Er moet tussentijds winst worden genomen, omdat er in 2025 minder kosten zijn gemaakt dan begroot. Daarnaast zijn de resterende nog te maken kosten zijn naar beneden bijgesteld. De verwachting is dat de grondexploitatie Nooitgedacht eind 2027 wordt afgerond.

Ad. 19.2 Resultaat lopende grondexploitatie Bloemakkers, nadeel € 69.000

De lopende grondexploitatie Bloemakkers wordt afgesloten met een nadeel van € 69.000,-. Dit bedrag wordt onttrokken uit de reserve grondbedrijf. Dit nadeel wordt verklaard doordat de kosten met betrekking tot de saneringswerkzaamheden hoger zijn uitgevallen dan voorzien en dat er een bedrag voor nog uit te voeren werkzaamheden is opgenomen op de balans.

Grondbedrijf

Algemeen

Het resultaat van het grondbedrijf maakt onderdeel uit van het totale rekeningresultaat. Zie tevens de in deze jaarrekening opgenomen paragraaf Grondbeleid.

Resultaat grondbedrijf

In het verslagjaar dient volgens het BBV gebruik gemaakt te worden van de percentage of completion methode, de zgn. POC-methode: dat wil zeggen dat voor winstneming geldt: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Dit is mogelijk wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen die aan het project zijn verbonden naar de gemeente zullen toevloeien. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Het resultaat bij de rekening 2025 komt uit op € 577.000 voordelig (2024: € 200.000 nadelig).

Het resultaat ontstaat door de tussentijdse winstneming volgens de percentage of completion methode voor het complex Nooitgedacht voor een bedrag van € 1.126.000. Hiervan is bij de najaarsnota reeds € 480.000 meegenomen. De grondexploitatie Bloemakkers wordt afgesloten met een negatief resultaat van +/- € 69.000. Voor de verwachte resultaten en het verloop van de Algemene reserve van het grondbedrijf, wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid en de voortgangsrapportages.

Voorstel tot bestemming van het resultaat

Het voordelige gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten, vaststellen op: € 3.219.090

als uitvoering van de begroting en begrotingswijzigingen is
volgens het Overzicht mutaties Reserves en Voorzieningen

- toegevoegd aan de reserves een bedrag van	-€ 7.481.884	
- onttrokken aan de reserves een bedrag van	€ 6.520.144	
		-€ 961.740
Gerealiseerd resultaat		€ 2.257.350

De raad wordt voorgesteld om:

de volgende bedragen toe te voegen aan onderstaande reserves

- Vrije algemene reserve	€ 30.637	
- Reserve onderhanden werk	€ 3.032.112	
- Algemene reserve van het grondbedrijf	€ 577.367	
- Bestemmingsreserve organisatiekosten Nij Begun	€ 382.035	
- Reserve opvang en vastgoed	€ 470.478	
		€ 4.492.629

de volgende bedragen te onttrekken aan onderstaande reserves

- Reserve verevening middelen rijkstaken	-€ 1.998.159	
- Reserve onderhanden werk	-€ 237.120	
		-€ 2.235.279
		€ 2.257.350

Voorstel tot bestemming van het resultaat

Vrije Algemene reserve (€ 30.637)

In totaal wordt er een bedrag van € 30.637 toegevoegd aan de Vrije Algemene Reserve. Zie verder onderdeel Rekeningresultaat van het jaarverslag.

Incidentele Budgetten (€ 3.032.112)

Door de raad zijn voor 2025 nog een aantal incidentele budgetten geraamd die nog niet ingezet zijn, maar waar nog wel werk of een verplichting tegenover staat. Voor een toelichting verwijzen wij u naar de bijlage overzicht reserve onderhanden werk.

Algemene reserve van het grondbedrijf (€ 577.367)

Ingaande het jaar 2017 wordt de percentage of completion methode toegepast voor de winstneming bij de grondexploitatie. Onder voorwaarden moet een winstneming gedaan worden. Het complex Nooitgedacht voldoet aan de voorwaarden. Het betekent een winstneming van € 1.126.529, hiervoor is reeds bij de najaarsnota een bedrag meegenomen van € 480.000. Bij de jaarrekening wordt nog een bedrag van € 646.529 toegevoegd. Daarnaast wordt de grondexploitatie Bloemakkers afgesloten in 2025. Hier complex sluit af met een nadeel van € 69.162. Per saldo wordt bij de jaarrekening € 577.367 toegevoegd aan de reserve grondbedrijf.

Organisatiekosten Nij Begun (€ 382.035)

Van de organisatiemiddelen Nij Begun die over 2024 hebben ontvangen is nog een bedrag ad € 382.035 resterend. Deze overgebleven middelen worden (terug) gestort in de bestemmingsreserve organisatiekosten Nij Begun.

Reserve opvang en vastgoed (€ 470.478)

Van het voordeel bij de opvang Oekrainers wordt een bedrag van € 470.478 aan de reserve opvang en vastgoed toegevoegd om alle risico's ten aanzien van de sluiting van de opvang op te vangen. Op basis van de meest actuele cijfers moeten er meer middelen in de reserve zitten, omdat de risico's groter zijn geworden door de inzet van meer structureel personeel.

Onttrekkingen aan de reserves

Reserve verevening middelen rijkstaken (€ 1.998.159)

Bij de bestuursrapportage 2025 is een nieuwe reserve 'Verevening middelen rijkstaken' gevormd. Deze reserve wordt gebruikt voor de verevening van de inkomsten en uitgaven van de verschillende rijkstaken waaronder opvang en inburgering, beschermd wonen en sociaal domein. Van het voordeel op de opvang en inburgering wordt een bedrag van € 296.355 aan de reserve verevening middelen rijkstaken toegevoegd. Het nadelig saldo op het sociaal domein € 2.294.514 wordt onttrokken aan de reserve verevening middelen rijkstaken. Per saldo wordt € 1.998.159 onttrokken aan de reserve verevening middelen rijkstaken.

Incidentele budgetten (€ 237.120)

Als gevolg van de heroverweging van de reserves incidentele dekkingsmiddelen kunnen er incidentele budgetten vrijvallen. Dit betreft budgetten waarvan de activiteiten gereed zijn of niet meer tot uitvoering komen.

Investerings

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de vaste activa over 2025 weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Boekwaarde per 1 januari 2025		49.526
Bij: bruto investeringen	5.939	
verstrekkingen geldleningen	<u>227</u>	
		6.166
Af: afschrijvingen	2.587	
Afwaaardering duurzame waardevermindering	-	
aflossingen leningen	142	
onttrekkingen aan de reserves / bijdragen derden	21	
desinvesteringen / verminderingen	<u>445</u>	
		<u>-3.195</u>
		2.971
Boekwaarde per 31 december 2025		52.496
Bedragen van € 100.000 of groter zijn:		
Archeologisch onderzoek Bloemakkers		184
Strategische grondaankoop Gieten		322
Strategische grondaankoop Anloo		568
Strategische grondaankoop Gieterveen		272
Vorbereiding OBS PWA Eext		129
Nieuwbouw school de Kameleon Eexterveen		186
Huisvesting BOR Buitendienst Gieten		1.884
Vervanging tractor Claas Arion		147
Veldverlichting voetbalverenigingen		274
Renovatie rioolgemaal		445
Vervanging openbare verlichting		333
Uitvoeringsprogramma mobiliteit verkeer en vervoer		181
Beschoeiing Grevelingskanaal		335

Reserves en voorzieningen

Reserves	31-12-2025	31-12-2024	Mutatie
<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Algemene reserve	16.895	11.135	5.760
Bestemmingsreserve	17.407	13.927	3.480
Reserve grondbedrijf	5.082	5.172	-90
Totaal reserves	39.384	30.234	9.150
Saldo baten en lasten algemene dienst	1.680	8.389	-6.709
Saldo baten en lasten grondbedrijf	577	-200	777
Totaal eigen vermogen	41.642	38.423	3.219
Voorzieningen	13.110	11.561	1.549
Totaal reserves en voorzieningen	54.752	49.983	4.769

Algemeen

De reserves en voorzieningen (inclusief rekeningresultaat voor bestemming) zijn per saldo met € 4.769.000 toegenomen ten opzichte van de stand per 31 december 2024. Deze toename komt m.n. door de dotaties aan de VAR en de reserve verevening middelen rijkstaken.

Bij de jaarstukken is als bijlage toegevoegd een overzicht van de reserve Incidentele dekkingsmiddelen/onderhanden werk. Bij de Toelichting op baten en lasten per pijler is aan het einde van iedere pijler een overzicht opgenomen van de mutaties in de reserves. Door de wijziging in het BBV in 2007 zullen bij de resultaatbepaling aan de raad diverse toevoegingen/onttrekkingen aan de reserves ter goedkeuring worden voorgelegd.

Voor een specificatie en onderbouwing wordt verwezen naar het Voorstel tot bestemming van het resultaat.

Algemene reserve

De algemene reserve is per saldo met € 5.760.000 toegenomen (voor resultaatbestemming). Hieronder zijn de mutaties in de algemene reserve weergegeven.

Mutaties Algemene Reserve	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Bedragen x € 1.000			
Vrije Algemene Reserve (VAR)			
Resultaat Jaarrekening 2024	4.292		
Incidenteel sluitend maken begroting 2025		1.801	
Incidenteel sluitend maken begroting 2025 nav amendementen		60	
Budgetruimte incidenteel toevoegen aan VAR (Bestuursrapportage)	271		
Budgetruimte incidenteel toevoegen aan VAR (Najaarsrapportage)	3.058		
Totaal	7.621	1.861	5.760

De algemene reserve kan als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2025	31-12-2024
Weerstandsdeel (WAR)	5.653	5.653
Vrije deel (VAR)	11.242	5.482
	16.895	11.135

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn vergeleken met de stand per ultimo 2025 met € 3.480.000 toegenomen. Voor een specificatie van de mutaties in de bestemmingsreserves wordt verwezen naar de onderdelen naar de onderdelen het Voorstel tot bestemming van het resultaat en de Toelichting op de balans.

Algemene reserve van het Grondbedrijf

De Algemene reserve van het grondbedrijf is per eind 2025 € 90.000 lager. Dit wordt veroorzaakt door:

- De verwerking van het rekeningresultaat 2024 (onttrekking € 200.000);
- de tussentijdse winstneming 2025 bij de najaarsnota (toevoeging € 480.000);
- uitvoeringsprogramma woningbouw 2025 (onttrekking € 450.000);
- vennootschapsbelasting 2025 najaarsnota (onttrekking € 320.000);
- terugstorting archeologisch onderzoek uitbreiding Bloemakkers najaarsnota (betreft investeringskrediet) (toevoeging € 400.000).

Saldo baten en lasten (algemene dienst en grondbedrijf)

Hiervoor wordt verwezen naar Saldo rekening van baten en lasten.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn per saldo met € 1.549.000 toegenomen. Voor een specificatie van deze toename wordt verwezen naar de Toelichting op de balans.

Interbestuurlijk toezicht (IBT)

Per 1 oktober 2012 is de Wet revitalisering generiek toezicht van kracht geworden. Uit deze wet blijkt dat het toezicht soberder, selectiever en risicogerichter dient te worden en dat de wet uitgaat van vertrouwen door de toezichthouder. Het is in eerste instantie niet aan de toezichthouder, maar aan de gemeenteraad om toezicht te houden op de uitoefening van medebewindstaken door het college.

De provincie Drenthe heeft samen met de gemeenten van Drenthe zijn, op basis van de gewijzigde wetgeving, toezichtcriteria ontwikkeld. Uit deze criteria blijkt of er sprake is van goede, voldoende of onvoldoende uitvoering van de medebewindstaken. Ook is tussen de provincie en alle gemeenten van Drenthe afgesproken dat de gemeenten een zelfbeoordeling doen. En dat deze beoordeling, dit is de verantwoording over de medebewindstaken, in de jaarrekening van de gemeente wordt opgenomen.

Over het algemeen kan worden geconcludeerd dat de medebewindstaken in 2025 adequaat en doelmatig zijn uitgevoerd. Op enkele onderdelen zijn er verbeterpunten mogelijk en hiervoor zijn concrete actiepunten benoemd.

Ruimtelijke ordening	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over bestuurlijk vastgestelde omgevingsvisie conform de wettelijke vereisten, het overgangsrecht in acht nemende.		In 2024 zijn we als gemeente Aa en Hunze gestart met het proces voor het opstellen van een omgevingsvisie voor het gehele grondgebied van de gemeente, conform de eisen van de Omgevingswet. In 2025 is de startnotitie Omgevingsvisie door de raad vastgesteld. In 2026 wordt het koersdocument en de ontwerp-omgevingsvisie door de raad vastgesteld.
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over bestuurlijk vastgesteld omgevingsplan conform de wettelijke vereisten, het overgangsrecht in acht nemende.		De gemeente heeft, mede op basis van art. 4.6 Invoeringswet Omgevingswet, voor het gehele grondgebied een Omgevingsplan.
Het nieuwe omgevingsplan voldoet aan de inhoudseisen en terminologie conform de wettelijke vereisten aan de digitale standaarden.		Het omgevingsplan is zichtbaar op het Digitaal Stelsel Omgevingswet en raadpleegbaar. De komende jaren wordt – na het vaststellen van de omgevingsvisie – het omgevingsplan verder uitgewerkt / in lijn gebracht met de omgevingsvisie.
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		Nee

Omgevingsrecht	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente heeft een actuele strategie op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), inclusief veiligheid, bouwplantoetsing, bodembeleid en een probleem- en risicoanalyse.		
Gemeente heeft een consistent en duidelijk, bestuurlijk vastgesteld Jaarprogramma op het gebied van VTH, met voldoende operationele doelen.		Het jaarprogramma 2026 zal aan deze eis voldoen.
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgesteld Jaarverslag op het gebied van VTH.		
Uit het Jaarverslag blijkt dat doelen en normen op het gebied van VTH zijn behaald volgens de wettelijke vereisten.		Omdat de doelen voor 2025 nog niet concreet genoeg waren, kon hier slechts beperkt aan getoetst worden.
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgestelde actuele kwaliteitsverordening op het gebied van VTH.		
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		Nee

Ruimtelijk erfgoed	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente heeft bij de vaststelling van het omgevingsplan of bij vrijstelling op het bestaande plan, aangegeven op welke wijze wordt omgegaan met in geding zijnde cultuurhistorische en archeologische waarden; dit omgevingsplan is bestuurlijk vastgesteld.		
Gemeente heeft een Commissie Ruimtelijke Kwaliteit ingesteld die adviseert over omgevingsvergunningen voor het aanpassen van een beschermd monument en vraagt deskundig advies bij vergunningverlening waarbij cultuurhistorische en/of archeologische waarden aan de orde zijn.		
Binnen de gemeente vindt adequaat toezicht en handhaving plaats op het gebied van monumenten en archeologie; dit is tevens vastgelegd in documenten.		Oranje: wel regulier toezicht n.a.v. vergunningverlening bij monumenten - geen actieve handhaving. Archeologie is nog niet opgenomen in Uitvoerings- en Handhavingsstrategie (naar verwachting wordt update van de strategie in 2026 vastgesteld).
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		Nee

Huisvesting statushouders	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (eerste helft van het jaar) op het gebied van tijdige huisvesting van statushouders en heeft geen verwijtbare achterstand of loopt hierop in.		Het eerste half jaar was de taakstelling 22 en zijn er 12 personen gehuisvest. Dat is een tekort van 10. Tevens hadden we nog een achterstand van 32 vanuit het jaar 2024.
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (tweede helft van het jaar) op het gebied van tijdige huisvesting van statushouders en heeft geen verwijtbare achterstand of loopt hierop in.		In het tweede half jaar is de taakstelling gezet op 19 en zijn er in totaal 30 personen gehuisvest. Dat is een voorstand van 11. In totaal dus voor het jaar 2025 hebben we een voorstand van 1 genoteerd. Echter door de achterstand van 2024 (32) resulteert dit is een achterstand van 31 voor het jaar 2025.
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		Woningcorporaties bieden de gemeente weinig woningen aan. We hebben wekelijks contact met de woningcorporaties over de te huisvesten statushouders, de omvang van de gezinnen enz. Daarnaast attenderen we hen zodra we een lege woning zien maar dat resulteert nog niet in meer aanbod.

Archief	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Zijn de belangrijkste risicovolle thema's geïdentificeerd?		Een aantal jaren geleden zijn de risico's in kaart gebracht en vastgelegd in een plan van aanpak.
Zijn er voor deze thema's al verbetermaatregelen getroffen?		Prioriteit is op dit moment het opstellen van een beleidsplan informatiebeheer en een daarbij behorend implementatieplan. Dit plan heeft tot doel regels op te stellen over het interne gebruik van informatie, waardoor de kwaliteit van de informatiehuishouding zal moeten verbeteren.
Zijn er resultaten geboekt?		Het kwaliteitshandboek en de bewaarstrategie zijn geactualiseerd en moeten enkel nog bestuurlijk worden vastgelegd. Echter het beleidsplan informatiebeheer heeft voorrang. Voor het advies over de toetreding tot de GR van het Drents Archief geldt dat deze in de raad wordt behandeld.
Totaalbeeld: Is er reden voor extra aandacht?		De going concern taken konden in 2025 optimaal worden uitgevoerd. De nauwe samenwerking met de archiefinspecteur zal ook in het komende jaar worden voortgezet.

Toelichting kleuren

De kleuren groen, oranje en rood in de tabel staan voor de mate waarin onze gemeente op het toezichtdomein heeft voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving.

Groen: goed; gemeente heeft voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toezichtdomein. Gemeente heeft de vereiste informatie tijdig en volledig aangeleverd.

Oranje: voldoende; gemeente heeft nog niet of onvoldoende voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toezichtdomein. Maar er wordt wel aan gewerkt. Gemeente heeft de vereiste informatie niet tijdig en/of niet volledig aangeleverd.

Rood: onvoldoende; een gemeente heeft niet voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toezichtdomein. Gemeente heeft de vereiste informatie niet aangeleverd voor de beoordeling.

Overige toelichtingen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	
(bedragen x € 1.000)	
	Rekening 2025
Lokale heffingen:	
Onroerende zaakbelasting	5.404
Toeristenbelasting	2.438
Forensenbelasting	284
	8.126
Algemene uitkering gemeentefonds, inclusief sociaal domein	57.884
Dividenden	326
Saldo financieringsfunctie (betaalde en ontvangen rente, exclusief rente eigen vermogen)	
Ontvangen rente	190
Betaalde rente	-2
	188
Saldo tussen compensabele BTW en de uitkering uit het BTW-compensatiefonds	
Ontvangen Compensabele BTW 2024	5.288
Opgenomen op de balans Compensabele BTW 2024	5.408
	-120
Overige algemene dekkingsmiddelen (o.a. berekende rente eigen vermogen)	-
Totaal algemene dekkingsmiddelen	66.404

Overzicht Overhead en vennootschapsbelasting

Overzicht Overhead								
Specificatie taakveld 0.4 Ondersteuning organisatie								
Bedragen x €1.000								
	Lasten				Baten			
	Begroting	Begroting	Rekening	Saldo	Begroting	Begroting	Rekening	Saldo
		na wijz.				na wijz.		
0.4.1. Ondersteuning organisatie algemeen	6.681	9.042	8.909	133	236	236	904	668
0.4.2. Huisvesting	707	885	803	82	83	84	150	66
0.4.3. Apparaatskosten	1.326	1.364	1.876	-512	31	18	1	-17
0.4.4. Automatisering	1.470	1.688	1.549	139	75	77	50	-27
Algemeen totaal	10.184	12.979	13.137	-158	425	415	1.105	690

Overhead en vennootschapsbelasting

0.4.1. Ondersteuning organisatie algemeen

Per saldo € 801.000 voordeel

De grootste voordelen ontstaan door niet ingezette organisatiemiddelen Nij Begun, vacatureruimte (interne verrekeningen), duurzame inzetbaarheid en de vergoeding werkplekken vanuit de SDA samenwerking. Het grootste nadeel betreft de stelpost voor ziektevervanging. Dit betreft zo'n € 430.000,-.

0.4.2. Huisvesting

Per saldo € 147.000 voordeel

De grootste voordelen ontstaan op het incidentele budget inventariseren semi-statisch archief en de structurele budgetten met betrekking tot het gemeentehuis, de loods aan de Oelenboom en het politiebureau.

0.4.3. Apparaatskosten

Per saldo € 528.000 nadeel

Het grootste nadeel ontstaat door de voorziening op de mutaties bovenwettelijk verlof, IKB en verlofsparen. Dit betreft ruim € 400.000. De overige nadelen betreffen ARBO kosten, kadasterkosten en kosten met betrekking tot lidmaatschappen en abonnementen.

0.4.4. Automatisering

Per saldo € 112.000 voordeel

Het grootste voordeel ontstaat doordat er geen uitgaven zijn geweest op de budgetten omtrent het informatiebeleidsplan. Dit betreft ongeveer € 250.000,-. Daarnaast is er een nadeel op het budget automatisering van ongeveer € 160.000. Deze wordt grotendeels veroorzaakt door de genomen kosten m.b.t. de nieuwe WMO applicatie.

Vennootschapsbelasting

Beoordeling Vpb-plicht 2025

Uit de (voorlopige) berekening 2025 van de fiscalist komt naar voren dat 2025 met een winst wordt afgesloten. We hebben hiervoor een voorlopige aanslag van € 63.000 ontvangen. Op basis van een eerste inschatting valt de definitieve aanslag hoger uit, geschat wordt een bedrag van € 398.000.

Pijler 1 Bestuur en Samen doen

Korte omschrijving

Deze pijler gaat onder andere over het functioneren van de gemeenteraad en het college en het betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties daarbij. Ook openbare orde en veiligheid, publiekszaken en verkiezingen zijn in deze pijler te vinden.

Terugblik 2025 - Wat hebben we gedaan

Een betrouwbare overheid die haar verantwoordelijkheid neemt

De gemeente heeft opnieuw veel opvang geboden aan Oekraïense vluchtelingen en asielzoekers. De opvanglocaties in Papenvoort en De Biester draaien stabiel en goed. Medewerkers zijn nu in vaste dienst van de gemeente, wat zorgt voor duidelijkheid en betere samenwerking. Er kwamen meer doelgroepen van vluchtelingen die extra begeleiding nodig hebben, in de Oekraïense opvang. De gemeente heeft hiervoor maatwerk geleverd.

De gemeenteraad heeft in 2025 drie keer op locatie vergaderd. Dit werd positief ervaren: de sfeer is informeler en inwoners voelen zich meer betrokken. In de toekomst worden zulke vergaderingen vooral gehouden bij onderwerpen die echt over een dorp of buurt gaan. Er wordt gekeken naar betere opstellingen en soms audio-opnames.

De Jongerenraad was actief met onder andere een Politiek Café over mentale gezondheid, een jongerenfestival, adviezen geven aan de gemeente over onder andere jeugdbeleid en wonen en dacht mee over hoe de opkomst van jongeren bij de gemeenteraadsverkiezingen verhoogd kan worden.

De cursus *Politiek Actief* was erg populair. In totaal deden 52 personen verdeeld over drie edities mee aan de cursus.

Een raads werkgroep heeft een actieplan gemaakt om meer mensen te laten stemmen bij de gemeenteraadsverkiezingen. Denk aan de Stemwijzer, een jongerencampagne, Democracy en een verkiezingskrant.

De gemeente maakt informatie steeds actiever openbaar, zelfs vooruitlopend op het ingaan van de wettelijke verplichting. Ook zijn processen en de kwaliteit rond subsidieverlening verbeterd. In 2025 hebben we 36 Woo verzoeken ontvangen. In 2024 waren dit er 42.

De gemeente heeft zich sterk ingezet voor een mildere, menselijkere en makkelijkere afhandeling van mijnbouwschade. Met het opstellen van een positionpaper zijn kritische kanttekeningen gesteld bij de werkwijze van de Commissie Mijnbouwschade. Daarbij is ook verzocht om de manier waarop schade buiten het effectgebied Groningenveld wordt afgehandeld fundamenteel te verbeteren. Dit leidde tot bezoeken van de nationale ombudsman en minister Hermans van Klimaat en Groene Groei.

De gemeente staat afwijzend tegenover opslag van radioactief afval en waterstof in de diepe ondergrond. Daarom is een zienswijze ingediend op het concept Nationaal Programma Radioactief Afval, is samen met de gemeenten Borger-Odoorn en Midden-Drenthe een brief naar de Tweede Kamer gestuurd en heeft de raad een motie aangenomen om dit standpunt te benadrukken. Samen met dorpsbelangen zijn meerder bijeenkomsten georganiseerd om elkaar te informeren.

Optimale gemeentelijke dienstverlening

In het afgelopen jaar zijn via de applicatie Signalen 4.425 Meldingen Openbare Ruimte binnengekomen en zijn er 4.273 afgesloten. De meldingen werden gemiddeld binnen 11,7 werkdagen afgehandeld waarbij 70,4% binnen vijf werkdagen. Verder zijn de ervaringen van inwoners bij de applicatie gemeten, waarbij 70% van de inwoners tevreden is over de afhandeling van de meldingen.

De gemeente heeft de inzichten die verkregen worden uit Meldingen Openbare Ruimte van inwoners, benut om aandachtspunten te signaleren en deze gebruikt om dienstverlening te verbeteren. In samenwerking met de leverancier wordt de verdere doorontwikkeling onderzocht om specifiekere data uit het systeem te halen. Door middel van een projectmatige aanpak zijn processen, zoals de gehandicaptenparkeerkaart en omgevingsvergunningen, beter ingericht waardoor deze duidelijker en toegankelijker zijn.

Een veilig Aa en Hunze

Toenemende geopolitieke spanningen, hybride dreigingen, klimaatverandering en het grotere risico op langdurige stroomuitval vragen om het integraal versterken van zowel de maatschappelijke weerbaarheid als de veerkracht van de samenleving. De gevolgen van een (langdurige) crisis worden uiteindelijk lokaal gevoeld, bij inwoners, bedrijven en instellingen en juist daarom spelen gemeenten een sleutelrol in het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht.

Eind december 2024 heeft het ministerie Justitie en Veiligheid een brief verstuurd aan gemeenten en VRD waar in ze oproept om samen aan de slag te gaan met maatschappelijke weerbaarheid. In het voorjaar van 2025 hebben de bestuurders de VRD een opdracht gegeven om een programmaplan te maken. Deze is in het najaar 2025 gepresenteerd. De VRD gaat, samen met de Drentse gemeenten, door middel van vijf projecten de weerbaarheid te versterken. Deze projecten zijn: afstemming en coördinatie gemeenten, bewustwording, noodinfrastructuur, vraag en aanbod en de bedrijfscontinuïteit van de VRD. Eind 2025 zijn de gemeenten hierover bijgepraat.

Ook in Aa en Hunze is het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid opgepakt en is gestart met het in kaart brengen van de continuïteit van bedrijfsprocessen en beveiliging (cyberveiligheid). Zo is er een cyberveiligheidsplan opgesteld en een oefenschema voor 2025/2026. Ook is er onderzoek gedaan naar in hoeverre de continuïteit van de bedrijfsprocessen van de gemeente geborgd kunnen worden. De aanbevelingen uit dit onderzoek worden opgenomen in het programmaplan maatschappelijke weerbaarheid. Aan de hand van de handreiking *weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau* van de VNG worden in het programmaplan drie lijnen uitgewerkt: (1) versterken sociale weerbaarheid van inwoners, bedrijven en organisaties, (2) crisisorganisatie en (3) de eigen bedrijfscontinuïteit.

Tijdens de Veiligheidsweek lag de focus op verkeersveiligheid, ondermijning en femicide. Er is een expositie getoond die op indringende wijze liet zien hoe ondermijning eruit ziet en wat de impact is. Er konden workshops over verkeersregels, reactiesnelheid in het verkeer en een bezoek aan de dodehoekvrachtwagen. In de Anti-femicidebus werd een film vertoond over signalen van partnergeweld en femicide. Om meer aandacht en bewustwording te creëren deed de gemeente mee aan Orange the World, de wereldwijde campagne tegen geweld tegen vrouwen.

De politie voerde verkeerscontroles uit en om meer aandacht te vestigen op de verkeersveiligheid werden de uitkomsten van deze controles in de media gecommuniceerd.

Na een evaluatie is besloten om de Drentse Aanpak Ondermijning (DAO) te verlengen en is vanuit de DAO een concept Bibob-beleid opgesteld. Vooruitlopend hierop zijn wel toetsen op het gebied van ondermijning uitgevoerd.

In afwachting van de uitwerking van de instructieregel van minister Keijzer is in het afgelopen jaar alleen handhavend opgetreden tegen permanente bewoning van recreatieverblijven als men zich na 16 mei 2024 heeft ingeschreven.

In verband met het actualiseren van het paasvurenbeleid is samen met verschillende andere Drentse gemeenten een Verkenning Drentse lijn regulering paasvuren onder de Omgevingswet gestart. Samen met de Omgevingsdienst Drenthe, Veiligheidsregio Drenthe en provincie Drenthe is een verkenning gedaan op de gewijzigde wet- en regelgeving, landelijk beleid, ontwikkelingen en jurisprudentie. Daarbij is de impact van de veranderingen voor de lokale situatie en de lokale regel-/beleidsruimte in beeld gebracht. De gezamenlijke verkenning is uitgewerkt in een richtinggevend kader met op onderdelen keuze-opties. Op basis hiervan wordt een nieuw beleidskader opgesteld en in 2026 vastgesteld.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.10.1 De samenleving is betrokken bij gemeentelijke vraagstukken en het zelf organiserend vermogen is toegenomen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.10.1.03 Verantwoordelijkheid nemen in de opvang van vluchtelingen.

Terugblik 2025

In 2025 heeft de gemeente Aa en Hunze opnieuw stevig ingezet op het bieden van opvang aan ontheemde Oekraïners en asielzoekers. De samenwerking tussen gemeente, partners en lokale gemeenschap is verder versterkt en beide opvanglocaties hebben belangrijkste stappen gezet in kwaliteit en organisatie.

De opvanglocatie in Papenvoort functioneert in 2025 stabiel en goed. De bezetting is hoog en de dagelijkse processen lopen efficiënt dankzij de nieuwe organisatievorm, waarbij de medewerkers in gemeentelijke dienst zijn gekomen, die dit jaar volledig is ingeregeld. Een ontwikkeling die extra aandacht vroeg, is de toename van doelgroepen van vluchtelingen die extra begeleiding nodig hebben binnen de Oekraïense opvang. Deze groepen vragen om een andere, meer intensieve vorm van begeleiding. Er is maatwerk geboden om de begeleiding passend te organiseren en bewoners goed te ondersteunen.

De opvanglocatie De Biester heeft eveneens een stabiele bedrijfsvoering laten zien. Ook hier zijn de medewerkers in vaste dienst gekomen wat heeft bijgedragen aan meer duidelijkheid in rollen, korte lijnen in het dagelijks beheer en betere afstemming met ketenpartners zoals COA en lokale organisaties.

Beide locaties draaien goed en medewerkers zijn gegroeid in hun rol. De aandacht is verschoven van het neerzetten van opvang naar het verder professionaliseren van begeleiding, dagbesteding en leefklimaat. De toenemende diversiteit in doelgroepen onderstreept het belang van flexibel organiseren en samenwerken.

1.10.1.04 Vergroten betrokkenheid van inwoners bij het gemeentelijke beleid door de raad.

Terugblik 2025

In het afgelopen jaar is het vergaderen op locatie voortgezet, voortbouwend op de werkwijze die na het najaar van 2023 weer werd opgepakt. Er is drie keer op locatie vergaderd, in de bibliotheek in Gieten, in de opvanglocatie in Papenvoort (geen openbare bijeenkomst) en in de kantine van de ijsvereniging in Gieten (Jongeren café).

Daarnaast is het vergaderen op locatie geëvalueerd. Hieruit bleek dat vergaderingen op locatie door de meeste fracties als positief worden ervaren. Ze dragen bij aan een informelere sfeer, meer interactie en een grotere betrokkenheid van inwoners, vooral wanneer deze vergaderingen plaatsvinden in de eigen buurt of het eigen dorp. Besloten is om vergaderen op locatie vooral in te zetten bij onderwerpen met een duidelijk lokaal karakter, waarbij de fysieke locatie duidelijk van toegevoegde waarde is voor raads- en commissieleden en/of inwoners. Om de informele sfeer verder te stimuleren, wordt gekozen voor een opstelling die ontmoeting bevordert, bijvoorbeeld met een lossere opstelling van (sta)tafels. Technische ondersteuning kan noodzakelijk zijn om de verstaanbaarheid te verbeteren.

De Spiekeriek stond in september in Gieterveen gestaan en in november in Schoonloo. In Gieterveen heeft dit geleid tot veel ingevulde briefjes en een goede inwonersavond met veel interactie tussen raadsleden en inwoners.

In Schoonloo was er slechts 1 briefje aan de boom gespiekerd. Er is daarom geen inwonersavond geweest. Wel hebben raadsleden van de werkgroep Spiekeriek met de schrijver van de brief gesproken.

De Jongerenraad heeft de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Politiek Café georganiseerd over mentale gezondheid van jongeren
- Jongerenfestival georganiseerd samen met Daf, Impuls en de bibliotheek. De Jongerenraad heeft zelf een "escape room" gemaakt met een lokaal politiek tintje
- Namens de gemeente aanwezig geweest bij de 4 mei herdenking
- Adviezen gegeven aan de gemeente over de volgende onderwerpen: Omgevingsvisie, Jeugdbeleid en Woonzorgvisie.
- In gesprek geweest met de fracties in de gemeenteraad, de burgemeester, de griffier en de Jongerenraad Drenthe
- Culturele wedstrijd voor jongeren voorbereid.
- Meegedacht met de raads werkgroep over opkomstbevorderende maatregelen voor de jeugd in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen. De Jongerenraad krijgt ook een rol bij de uitvoering van deze maatregelen.

[1.10.1.05 Voorbereiden gemeenteraadsverkiezingen 2026](#)

Terugblik 2025

De cursus *Politiek Actief* was erg populair: verdeeld over drie edities deden in totaal 52 inwoners mee aan de cursus. De cursus bestond uit vier bijeenkomsten waarin deelnemers kennismaken met o.a. de gemeentelijke politiek en de rol van de gemeenteraad.

In september is de raads werkgroep opkomstbevorderende maatregelen gestart (de WOM). Een stagiair van de Thorbecke Academie heeft, onder begeleiding van de griffie, het actieplan van de WOM geschreven. Hierin zijn de volgende activiteiten beschreven: Stemwijzer Mijn Stem, Democracy, Politieke avond, Verkiezingskrant, social mediacampagne, Jongerencampagne, Verkiezingslogo, moderne Verkiezingsborden, Brief aan first time voters, postercampagne, inzet gemeentelijke website.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.10.2 Een transparante overheid die laat zien wat ze doet en hoe ze werkt.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.10.2.01 Uitvoering geven aan de Wet Open Overheid (WOO), de wet elektronische publicaties en de wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer.

Terugblik 2025

Naast de informatiecategorieën die sinds 2024 actief openbaar gemaakt worden, is gestart met actieve openbaarmaking van de categorie Woo - verzoeken en besluiten. Hiermee lopen we voor op het ingaan van de wettelijke verplichting. Daarnaast is de aanbesteding van de anonimiserings software afgerond en is verder gewerkt aan verbetering van de kwaliteit en het proces van subsidieverlening. In dit kader hebben onder andere interne trainingen Algemene wet bestuursrecht (Awb) en Subsidierecht plaatsgevonden en zijn aanvraagformulieren en formats voor beschikkingen opgesteld.

In 2025 hebben we 36 Woo verzoeken ontvangen. In 2024 waren dit er 42. Van de verzoeken in 2025 zijn er:

- toegekend: 15
- afgewezen: 5 (doordat bijvoorbeeld de informatie al openbaar was of de informatie niet bij het collega aanwezig was)
- afgebroken: 5 omgezet in informatieverzoek
- ingetrokken: 11 (waarvan 9 door dezelfde persoon (landelijk Woo-verzoek bij alle gemeenten)
- in behandeling: 0

Van de 36 Woo-verzoeken is een aantal ingediend uit onderzoeks- of journalistieke redenen. Het overgrote deel komt van inwoners die contact hebben opgenomen met de gemeente, uit interesse in bepaalde bestuurlijke aangelegenheden.

De Woo-verzoeken die zijn afgebroken, zijn als informatieverzoek afgehandeld. In deze gevallen kon, op verzoek van de indieners, worden volstaan met het toesturen van informatie aan de specifieke verzoeker en zijn deze gegevens niet voor iedereen openbaar gemaakt.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.10.3 De samenwerking met partners draagt bij aan het realiseren van onze gemeentelijke doelen op regionaal, provinciaal en landelijk niveau.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.10.3.03 Inhoud en uitvoering geven aan Nij Begun/compensatie gaswinning

Terugblik 2025

De Sociale Agenda en Economische Agenda zijn vastgesteld. We hebben inbreng geleverd aan de uitwerking van de verschillende maatregelen uit de Sociale Agenda. Ook hebben we inbreng geleverd aan de verdere uitwerking van de Economische Agenda en is gestart met het masterplan regiocentrum Gieten. Het subsidieloket van SNN, waarmee inwoners in Groningen en Noord-Drenthe subsidie kunnen aanvragen voor het isoleren van hun woning tot de isolatiestandaard (maatregel 29), is van start gegaan.

1.10.3.04 Actief volgen van proces van schade-afhandeling effectgebied Groningen

Terugblik 2025

Vanuit het perspectief van onze inwoners hebben we gevolgd of uitvoering wordt gegeven aan de maatregelen uit Nij Begun om mijnbouwschade milder, menselijker en makkelijker af te handelen. De raad heeft een zienswijze ingediend voor het Najaars gesprek van de regio met de staatssecretaris over de Staat van Groningen, als het gaat om toepassing van het wettelijk bewijsvermoeden en finale kwijting. Daarnaast hebben we een themabijeenkomst schade bijgewoond en hebben we hierover informele contacten onderhouden.

1.10.3.05 Actief volgen het proces van schade afhandeling kleine gasvelden en zoutwinning

Terugblik 2025

We hebben een positionpaper schadeafhandeling Commissie Mijnbouwschade gestuurd aan de minister van Klimaat en Groene Groei, de Tweede Kamer en Provinciale Staten. In deze positionpaper hebben wij kritische kanttekeningen gesteld bij de werkwijze van de Commissie Mijnbouwschade. Daarbij hebben we de minister verzocht om de manier waarop schade buiten het effectgebied Groningenveld wordt afgehandeld fundamenteel te verbeteren. Naar aanleiding van de positionpaper heeft de nationale ombudsman Reinier van Zutphen twee maal (in juli en november) een bezoek gebracht aan Ekehaar en met ons en inwoners gesproken over de ervaringen met de Commissie Mijnbouwschade. Ook de minister van Klimaat en Groene Groei heeft op herhaaldelijk verzoek van ons op 8 december een bezoek gebracht aan Ekehaar. Daarbij hebben wij in het gesprek met ons en inwoners aandacht gevraagd voor de ongelijkheid in de afhandeling van schade door gaswinning uit het Groningenveld, uitgevoerd door het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG), en de schadeafhandeling door de Commissie Mijnbouwschade.

In maart hebben we bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een zienswijze ingediend op het concept Nationaal Programma Radioactief Afval. Daarin hebben we gesteld dat er in Aa en Hunze geen plaats is voor opslag van radioactief afval in zoutkoepels en de diepe ondergrond. Verder hebben we naar aanleiding van de door de minister van Klimaat en Groene Groei gepubliceerde Agenda Ondergrondse Waterstofopslag samen met de gemeenten Borger-Odoorn en Midden Drenthe een brief gestuurd naar de Tweede Kamer om kenbaar te maken dat wij het inzetten van de Drentse zoutkoepels voor zoutwinning en vervolgens waterstofopslag onwenselijk achten. Ook hebben we samen met de dorpsbelangen van de dorpen met zoutkoepels meerdere bijeenkomsten georganiseerd waarbij we elkaar informeren over de ontwikkelingen omtrent de diepe ondergrond en afstemming hebben over eventuele zienswijzen.

In november heeft de raad een motie aangenomen dat de gemeente Aa en Hunze afwijzend staat tegenover het inzetten diepe ondergrond voormijnbouw en opslag.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.20.1 We behalen in 80% van de gevallen onze servicenormen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.20.1.01 We houden onze servicenormen continu onder de aandacht.

Terugblik 2025

De inzichten die tot nu toe zijn opgehaald binnen de Meldingen Openbare Ruimte, hebben we benut om eerste aandachtspunten te signaleren en gesprekken te voeren over mogelijke verbeteringen. Zo hebben we de informatie die we via de verschillende kanalen delen, beter op elkaar afgestemd, waardoor de boodschap overal hetzelfde en herkenbaar is. Door deze monitoring verder te structureren en structureel een plaats te geven binnen de organisatie, kunnen we gericht inspelen op wat we nodig hebben. We creëren een stevige basis voor continue verbetering.

Om een vollediger en meer betrouwbaar beeld te krijgen van wat onze communicatie en dienstverlening gemeentebreed opleveren, zijn voorbereidingen getroffen om continue meting op onze dienstverlening in te zetten. We starten hiermee op basis van drie onderwerpen: Servicecentrum (na een telefonisch contact), Burgerzaken (na aanvraag van een product aan de balie), Omgevingsvergunning (na afgifte van de vergunning).

Inzichten vanuit een continue meting op dienstverlening helpen ons om gericht keuzes te maken, zoals welke informatie we vaker of juist anders moeten delen, welke kanalen we effectiever kunnen inzetten en waar aanpassingen nodig zijn in onze dienstverlening. Dit zorgt ervoor dat onze communicatie beter aansluit bij de doelgroep en dat we sneller kunnen verbeteren waar dat nodig is.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.20.2 Onze inwoners ervaren onze dienstverlening als persoonlijk, toegankelijk en duidelijk.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.20.2.01 We halen actief informatie op om onze dienstverlening door te ontwikkelen en verbeteren van de kwaliteit.

Terugblik 2025

In de afgelopen periode hebben we de processen rondom de gehandicaptenparkeerkaart en omgevingsvergunningen in projectvorm verbeterd. Door deze projectmatige aanpak, hebben we stap voor stap toegewerkt naar beter ingerichte en toekomstbestendige processen. We hebben tastbare resultaten behaald, zoals de mogelijkheid tot het digitaal aanvragen van een gehandicaptenparkeerkaart. Onze inwoners hebben hier dankbaar gebruik van gemaakt: in 2025 is meer dan 40% van de gehandicaptenparkeerkaarten digitaal aangevraagd. We hebben daarnaast voor beide processen onze communicatie en informatievoorziening verbeterd. Zo hebben we onze berichtgeving via alle kanalen – waaronder de website, brochures en brieven – consistenter, actueler en gebruiksvriendelijker gemaakt. Door actief en tijdig informatie te delen, sluiten we beter aan op de behoeften van onze doelgroepen en vergroten we de zichtbaarheid en toegankelijkheid van onze dienstverlening.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.30.1 De gemeente Aa en Hunze staat in 2026 in de top 20 van de ranglijst van veilige gemeenten.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.30.1.01 In de aanpak van ondermijning ligt de focus op zorgfraude, drugs, veilig buitengebied en mensenhandel.

Terugblik 2025

De Drentse aanpak ondermijning (DAO) heeft de looptijd van 2 jaar bijna doorlopen. Voor de pijlers binnen de DAO zijn de eerste resultaten bereikt in de vorm van beleidsstukken, voorlichtingssessies en integrale controles.

De deelname aan Meld Misdaad Anoniem (MMA) heeft in het afgelopen jaar 12 meldingen opgeleverd waarbij bij een aantal meldingen ook daadwerkelijk kon worden opgetreden.

Het voornemen is het DAO een verlenging te geven als DAO 2.0. met daarin het vervolg van al bestaande projectgroepen voor de Wet Bibob, de Drentse samenwerking toezicht en handhaving (DTH) en Weerbaarheid. Dit wordt aangevuld met thematische projectgroepen op zorgcriminaliteit, vastgoed en jonge aanwas.

1.30.1.02 Handhaving permanente bewoning op recreatieverblijven op vakantieparken.

Terugblik 2025

In afwachting van de uitwerking van de instructieregel van minister Keijzer is in het afgelopen jaar niet handhavend opgetreden tegen permanente bewoning van recreatieverblijven waarbij men zich voor 16 mei 2024 heeft ingeschreven. Inschrijvingen van na 16 mei 2024 worden wel door ons opgepakt. Voor een aantal parken houden we de vinger aan de pols als het gaat om een mogelijke toename van het permanent wonen op deze parken.

1.30.1.03 Ontwikkelen beleid dat bijdraagt aan een veilig Aa en Hunze.

Terugblik 2025

In het kader van de Drentse aanpak ondermijning (DAO) is eind 2025 het Bibob beleid beschikbaar gekomen. De vertaling van dit beleid naar specifiek voor Aa en Hunze, zodat het in aard en karakter aansluit bij onze gemeente, is met voorrang opgepakt. hiervan heeft langer geduurd, omdat in het beleid aansluiting is gezocht bij de verschillen in aard en karakter tussen de Drentse gemeenten. Die verschillen zijn vertaald in zogenaamde "kan-bepalingen" (bepalingen met keuzevrijheid per gemeente) of "zal-bepalingen" (geen keuzevrijheid per gemeente). Vooruitlopend hierop zijn wel toetsen op het gebied van ondermijning uitgevoerd.

1.30.1.06 Verbeteren verkeersveiligheid in Aa en Hunze

Terugblik 2025

In het afgelopen jaar hebben het cluster Gieten van de politie en de afdeling verkeer van de basiseenheid Noord-Drenthe regelmatig verkeerscontroles uitgevoerd. Bij deze controles ging het niet alleen om snelheid, maar ook om middelengebruik of de technische staat van voertuigen. De uitkomsten daarvan zijn gedeeld met de gemeente. Zowel de politie als wijzelf communiceren in de media over de uitkomsten van deze controles. Via Signalen ontvangen we ook meldingen over verkeersonveilige situaties. Deze worden opgepakt vanuit het mobiliteitsplan waarbij onderzocht wordt wat eventueel met de inrichting van de wegen gedaan kan worden.

Gerealiseerde baten en lasten

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 incl. wijz.	Rekening 2025
Lasten				
0.1 Bestuur	2.848	1.789	2.535	3.119
0.2 Burgerzaken	997	937	1.170	1.107
0.4 Overhead	0	0	148	35
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.981	2.007	2.148	2.206
1.2 Openbare orde en veiligheid	459	467	471	488
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	7.855	879	7.692	7.691
8.1 Ruimte en leefomgeving	206	0	0	0
Totaal Lasten	14.346	6.080	14.165	14.646
Baten				
0.1 Bestuur	0	0	5	0
0.2 Burgerzaken	620	399	537	633
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	5	6	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	2	9	9	1
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	12.732	885	9.811	10.589
8.1 Ruimte en leefomgeving	987	0	0	0
Totaal Baten	14.341	1.298	10.367	11.223
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	77	18	346	209
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	77	18	346	209
Stortingen				
0.10 Mutaties reserves	3.100	0	2.100	2.100
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	0
Totaal Stortingen	3.100	0	2.100	2.100
Gerealiseerd resultaat	-3.028	-4.764	-5.552	-5.315

Pijler 2 Samen Leven

Korte omschrijving

Deze pijler gaat over hoe onze inwoners zo lang mogelijk op eigen kracht en naar tevredenheid deelnemen aan de samenleving. Zoals verwoord in onze visie op het sociaal domein “Samen maak je de route” zijn onze inwoners in eerste instantie zelf verantwoordelijk. Als dit niet lukt zorgen wij voor ondersteuning, zoals hulp bij opvoeding van kinderen en jeugd, het vinden van werk, verstrekken van inkomensondersteuning en schuldhulpverlening, vrijwilligerswerk en preventie in gezondheid zoals Jongeren op gezond gewicht.

Onze strategie is vooral te investeren in de samenredzaamheid van inwoners en lichte ondersteuning te bieden daar waar nodig. We kiezen voor deze strategie om duurdere vormen van zorg te beperken.

Terugblik 2025 - Wat hebben we gedaan

Samen gewerkt aan de beweging naar voren

Zoals in de jaarrekening te lezen is, zien we ook dit jaar een tekort in het sociaal domein. Het totaal aan uitgaven in het sociaal domein blijft toenemen, onder andere veroorzaakt door hoge inflatie en CAO-stijgingen en complexiteit van benodigde zorg. Om deze trend op termijn te kunnen doorbreken is een belangrijk uitgangspunt voor de activiteiten in het sociaal domein de beweging naar voren: inwoners zo vroeg mogelijk ondersteunen, zodat zwaardere zorg kan worden voorkomen. Dit vraagt om laagdrempelige ondersteuning, preventie en goede samenwerking. Op verschillende onderdelen zijn hierin concrete stappen gezet.

Met de pilot Welzijn op Recept is ervaring opgedaan met het verbinden van huisartsen en welzijn. De positieve ervaringen vormen de basis voor uitbreiding naar alle huisartsenpraktijken in de gemeente. Ook binnen de ketenaanpak valpreventie is de samenwerking versterkt, waarbij inwoners worden gestimuleerd om fit en in balans te blijven en hun valrisico te verkleinen.

- Voor jongeren en gezinnen speelde het Schakelteam een belangrijke rol in het verbeteren van de samenwerking tussen onderwijs en zorg. Dit leidde tot praktische hulpmiddelen voor professionals en snellere ondersteuning. Ook heeft het Schakelteam een aantal netwerkbijeenkomsten georganiseerd. Hierbij gingen pedagogische professionals, leerkrachten, maar ook andere partners die met kinderen te maken hebben zoals Icare, GGD, Impuls, samen in gesprek. Daarnaast is gestart met de ketenaanpak overgewicht bij kinderen, waarin een centrale zorgverlener zorgt voor samenhang en een vast aanspreekpunt voor gezinnen.
- Er zijn voorbereidingen getroffen voor uitvoering van Kansen voor Kinderen. Dit programma is gericht op het doorbreken van generatiearmoede en draagt bij aan de doelstellingen van het armoedebeleid. Ook is gestart met de pilot POH-jeugd en is besloten de informele gezinsondersteuning te versterken via de pilot Steunouders.
- Samen met het onderwijs
- Het regionale transformatieplan mentale gezondheid is opgesteld en goedgekeurd. Uitvoering van het plan moet bijdragen aan het versterken van de mentale veerkracht van inwoners, het verkorten van wachttijden en het verbeteren van de toegankelijkheid van zorg. Hiervoor is een budget van € 28.2 miljoen beschikbaar.

- Daarnaast is in 2025 de Woonzorgvisie opgesteld. Deze visie beschrijft hoe de gemeente samen met inwoners en zorg- en welzijnspartners werkt aan passende ondersteuning en zorg, zodat inwoners zo goed mogelijk in de gemeente kunnen blijven wonen. De visie is met een uitgebreid participatietraject tot stand gekomen en we zijn blij dat de betrokkenheid ook in de uitvoering blijft.
- Tot slot is de digitale sociale kaart Wegwies in Aa en Hunze opgezet, die helpt bij het vinden van passende ondersteuning en daarmee ingezet kan worden bij tal van initiatieven en gesprekken met inwoners.

De resultaten laten zien dat samenwerking onmisbaar is om deze beweging mogelijk te maken. We waarderen de betrokkenheid en inzet van inwoners en organisaties en vertrouwen erop dat we ook in de komende jaren samen verder kunnen bouwen aan sterke en passende ondersteuning.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.10.1 Alle inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig wonen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.10.1.01 De ondersteuning van mantelzorgers te versterken.

Terugblik 2025

Het aantal geregistreerde mantelzorgers is gestegen van 516 in 2024 naar 526 in 2025. Zij hebben de mantelzorgwaardering ontvangen en er zijn verschillende themabijeenkomsten georganiseerd bijvoorbeeld rondom mindfulness en voor lotgenotencontact. In juni heeft Impuls Welzijn samen met Welzijn uit 2 buurgemeenten een film uitgebracht over jonge mantelzorgers, om dit thema meer bekendheid te geven. In deze film deelden jonge mantelzorgers hun eigen ervaringen. Ook voor de jonge mantelzorgers zijn bijeenkomsten georganiseerd zoals een middagje uit en soosavonden.

Het aantal mantelzorgers dat de digitale assistent gebruikt -Valtes app met persoonlijke tips en informatie - groeit gestaag. Steun krijgen mantelzorgers ook in lotgenotengroepen zoals bijvoorbeeld voor partners van mensen met dementie.

Het onderzoek naar verbetering van respijt- en logeerszorg is deze zomer opgestart in Drents verband. De resultaten verwachten we medio 2026.

2.10.1.02 Uitrol laagdrempelige ondersteuning dorpen.

Terugblik 2025

Buurtwerkers zijn weer in verschillende dorpen actief geweest om initiatieven te ondersteunen, samenwerking binnen een dorp te stimuleren en te inventariseren wat nodig is om zorgzame gemeenschappen te realiseren. Dit gebeurt vooral vraaggericht, omdat de sociale samenhang in het ene dorp sterker is dan in het andere. Zo is er in Annerveenschekanaal een huiskamer gerealiseerd en is in Rolde de werkgroep Naoberhulp ondersteund om diverse vormen van naoberhulp op te zetten.

2.10.1.04 Voorbereiden op de oude dag en stimuleren vitaal ouder worden

Terugblik 2025

Er zijn drie bijeenkomsten geweest over *Rouw en verlies* in Annen, Gieten en Rolde en drie bijeenkomsten over *Lekker en gezond eten*, in de vorm van een Proeflokaal. Lokale ondernemers lieten deelnemers in Gieten, Rolde en Gasselternijveen proeven wat nou gezond en lekker is. In Rolde en Grolloo was nog een bijeenkomst over De dood uit de pot, hoe je je kunt voorbereiden op de laatste levensfase. In totaal trokken de verschillende bijeenkomsten ongeveer 160 deelnemers.

2.10.1.05 Voorbereiding inkoop Wmo

Terugblik 2025

De aanbesteding is afgerond voor ambulante begeleiding, dagbesteding en verblijf. De vernieuwde contracten zullen ingaan per 1 januari 2026. Hierdoor is verschillende type aanbod voor deze onderdelen van zorg beschikbaar de komende jaren.

2.10.1.06 Decentralisatie beschermd wonen

Terugblik 2025

De regionale samenwerking voor de uitvoering van bescherm wonen maatschappelijk opvang is geactualiseerd, wat heeft geleid tot een vernieuwd samenwerkingsconvenant voor 2026–2030. Hierin is onder andere vastgelegd hoe samen gezorgd wordt voor voldoende woon- en opvangplekken en zijn afspraken gemaakt over gezamenlijke organisatie en financiering.

Het woonplaatsbeginsel is uitgesteld tot 1 januari 2027.

2.10.1.07 Coalitie Eén tegen eenzaamheid

Terugblik 2025

Er waren diverse activiteiten en ontmoetingsmogelijkheden die tot stand kwamen door samenwerking tussen gemeente, vrijwilligers, welzijn, sport, cultuur en zorg. Bijvoorbeeld het integratiecafé, Week van de Ontmoeting, het jongerenfestival, Maatjesproject, samen eten, jongerenwerk en buurtwerk. Op Wegwies in Aa en Hunze wordt hulp en ondersteuning bij eenzaamheid ook onder de aandacht gebracht.

2.10.1.10 Welzijn op recept

Terugblik 2025

In de huisartsenpraktijk in Annen is de pilot Welzijn op recept uitgevoerd, waarbij een welzijnscoach van Impuls op basis van een verwijzing van de huisarts in gesprek ging met inwoners. In totaal zijn 24 inwoners verwezen naar de welzijnscoach. Met middelen van Nij Begun zal Welzijn op Recept uitgevoerd gaan worden in alle huisartsenpraktijken in Aa en Hunze. De voorbereidingen voor deze uitrol zijn getroffen. In december zijn hiervoor ook de samenwerkingsafspraken ondertekend met de andere Noord Drentse gemeenten, welzijnsorganisaties en huisartsen.

2.10.1.11 Valpreventie keten ontwikkelen en uitvoeren

Terugblik 2025

De samenwerkingsketen loopt goed en partners weten elkaar goed te vinden. We verstrekken informatie via de website, flyers, presentaties, Impuls Welzijn, Attenta, sport-en fysiotherapeuten en stimuleren mensen om een valrisicotest te doen. In Gasselternijveen en Annerveenschekanaal en omliggende dorpen zijn fittesten geweest voor 50-plussers - valrisico inschattingen horen daarbij. In Meer Bewegen voor ouderen en het seniorenspportaanbod krijgt dit thema aandacht; senioren stimuleren om fit, krachtig en in balans te blijven én om een valrisicotest te doen.

Inwoners met een verhoogd valrisico kunnen een valpreventie cursus volgen bij 4 fysiotherapiepraktijken in onze gemeente.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.10.2 Elk kind groeit gezond en veilig op en kan zich optimaal ontwikkelen tot zelfstandige volwassene.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.10.2.01 Hervormingsagenda Jeugd uitvoeren

Terugblik 2025

In november is de pilot POH-jeugd (praktijkondersteuner huisartsenzorg jeugd) van start gegaan. De eerste twee maanden van de pilot zijn gebruikt om de POH-ers (in dienst van Attenta) in te werken, kennis te maken met de eerste twee huisartsenpraktijken (Rolde en Gieten) en het maken van afspraken, opgevolgd met het spreken van de eerste cliënten.

Ook zijn we gestart met een onderzoek naar hoe we als Aa en Hunze de hulp en ondersteuning aan kinderen en gezinnen beter kunnen organiseren (zowel de voorliggende als geïndiceerde zorg). Daarbij kijken we ook naar hoe andere gemeenten dit doen. Van daaruit heeft het college in 2025 een besluit genomen om de informele gezinsondersteuning steviger neer te zetten. Eén van de concrete acties hierin is het besluit om te starten met de pilot 'Steunouders'. De uitvoering van de pilot is voorbereid.

De zienswijze procedure rondom de vorming van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) voor de Jeugdhulpregio Drenthe (JHRD) is afgerond.

2.10.2.03 Vergroten kansengelijkheid

Terugblik 2025

Het Schakelteam stond in 2025 in het teken van het elkaar ontmoeten & inspireren van professionals die met jongeren en hun gezinnen werken. Dit hebben we gedaan door de Toekomstpraten over social media en de doorgaande leerlijn. Toekomstpraten zijn netwerkbijeenkomsten waarin professionals die werken met jeugd en jongeren elkaar ontmoeten en rondom een specifiek thema met elkaar in gesprek gaan.

Op basis van opgehaalde signalen heeft het Schakelteam ook een tweetal documenten opgeleverd. Een Afwegingskader onderwijs - zorg, wat helpt om sneller te zien waar de verantwoordelijkheid ligt om een vraagstuk op te pakken. En een routekaart waarin staat waar professionals waarvoor terecht kunnen met hun zorgen. Ook zijn we een pilot gestart met een training outreachende gespreksvoering voor professionals. Deze activiteiten dragen eraan bij dat professionals elkaar beter weten te vinden. Dit zorgt ervoor dat onze jongeren en hun gezinnen waar nodig sneller op een efficiënte manier ondersteund worden.

2.10.2.07 Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming uitvoeren

Terugblik 2025

In de regio is gekeken hoe het toekomstscenario voor kind- en gezinsbescherming het beste kan worden uitgevoerd. Daarbij lag de focus vooral op de ontwikkelingen rondom de certificering van Jeugdbescherming Noord en het verbeteren van de samenwerking met Veilig Thuis Drenthe. Het Rijk heeft op dit moment nog geen richting gegeven rondom (toekomstige) wetgeving in de kind- en gezinsbeschermingsketen.

2.10.2.08 Voorbereiding Inkoop Jeugdzorg

Terugblik 2025

De aanbestedingsprocedures voor de contracten die aflopen per 31 december 2025 zijn afgerond. De vernieuwde contracten zullen ingaan per 1 januari 2026. Hierdoor is verschillende type aanbod voor de verschillende onderdelen van zorg beschikbaar de komende jaren.

2.10.2.09 Preventieketen ontwikkelen en uitvoeren aanpak overgewicht en obesitas bij kinderen

Terugblik 2025

In deze ketenaanpak wordt gewerkt met een centrale zorgverlener. Dat is een jeugdverpleegkundige die fungeert als vast aanspreekpunt voor kinderen en het gezin en die de schakel is en blijft naar andere professionals. Eind 2025 is de centrale zorgverlener gestart en is er een startbijeenkomst geweest van de preventieketen. Partners in deze keten zijn o.a kinderdiëtisten, -kinderfysio's, leefstijlcoaches, jeugdverpleegkundigen, maatschappelijk werk en buurtwerk gezondheid. De startbijeenkomst was ook het sein dat vanaf dan kinderen met een ongezond gewicht terecht bij de centrale zorgverlener.

2.10.2.10 Preventieketen Kansrijke Start ontwikkelen en uitvoeren

Terugblik 2025

Zorg- en welzijnsprofessionals hebben gezinnen onder andere ondersteund via huisbezoeken, multidisciplinaire overleggen en Centering Ouderschap-groepen (een groepsconsult voor ouders en hun baby op het consultatiebureau). Ook is er lokaal en regionaal overleg geweest om de samenwerking tussen partners verder te versterken.

2.10.2.11 Bevorderen van een goede gezondheid en een gezonde leefomgeving voor onze jeugd.

Terugblik 2025

Er zijn verschillende initiatieven opgepakt en/of ondersteund om bewegen en aandacht voor gezond voedsel te bevorderen voor jeugd. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld, Gezonde Smikkelweken in 9 BSO's, zomeractiviteiten met fruit en water in 4 dorpen, gezonde buitenspeeldag Gieterveen, Team Sport on Tour, Nijntje Beweegt - peutergym, 1 nieuw groen schoolplein (Eexterveen), het burgemeestersontbijt (als onderdeel van de landelijke campagne om kinderen bewust te maken van het belang van gezonde voeding).

Het jongerenfestival in november was succesvol en ook daar kreeg mentale gezondheid volop de aandacht, evenals in het politiek café georganiseerd door de jongerenraad (november 2025).

2.10.2.13 Actief onze belangen inbrengen in de Sociale Agenda Nij Begun

Terugblik 2025

Begin 2025 is de sociale agenda Nij begun vastgesteld. De agenda bestaat uit 16 maatregelen die gedurende het jaar verder zijn uitgewerkt. Hierbij is aandacht voor aansluiting op bestaand beleid, bestaande samenwerkingsverbanden en aansluiting met organisaties waar de Drentse gemeenten mee samenwerken. In fases wordt besloten over de uitvoering en financiering van (deel) maatregelen. De gemeenteraad is door het college geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de sociale agenda in 2025. Er is onder andere besloten dat de maatregelen op het gebied van leefbaarheid van start kunnen. Dit gaat dan om Inwonersbudget Nij Begun, Ontmoetingsplekken, inzet van opbouwwerk/jongerenwerk/buurtsportcoache en cultuurcoaches en dorps- en wijkondersteuning. Daarnaast is besloten dat we in Aa en Hunze van start kunnen met Kansen voor kinderen.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.10.3 Elke inwoner is zoveel mogelijk financieel redzaam.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.10.3.02 Uitvoering schuldhelpverlening.

Terugblik 2025

Vanuit Nij Begun wordt ingezet op het versterken van financiële weerbaarheid. De maatregel is nog in ontwikkeling maar heeft als focus coaching en begeleiding. Het Samen Doen Team werkt nauw samen om de inwoner met schulden zo goed mogelijk te ondersteunen. Daarnaast is in het Armoedepact aandacht voor vroegsignalering zodat inwoners op tijd worden geholpen door de juiste organisatie.

In najaar 2025 is definitief besloten aan te sluiten bij de Stichting GKB Drenthe. Per 1-1-2026 gaat de GKB als Stichting formeel verder. De dienstverlening door de GKB aan de inwoners blijft hetzelfde.

2.10.3.03 Inwoners met een smalle beurs kunnen deelnemen aan sport- en culturele activiteiten.

Terugblik 2025

Ook in 2025 is gebleken dat het Volwassenenfonds een succesvolle voorziening is voor minima (onder de inkomensgrens van 130% minimuminkomen). In 2025 zijn er 152 aanvragen goedgekeurd, een toename van 19% t.o.v. 2024. Voor het Jeugdfonds Sport en Cultuur werden 218 aanvragen goedgekeurd.

2.10.3.04 Uitvoering nota armoedebestrijding 2024-2028

Terugblik 2025

Op het gebied van armoedebestrijding en ondersteuning zijn verschillende stappen gezet:

- Samen met de samenwerkingspartners uit het Armoedepact hebben we stappen gemaakt in de ontwikkeling van 1 loket waar inwoners terecht kunnen met hun vragen rondom geldzaken.

- Het Armoedepact heeft gewerkt aan het verstevigen van de samenwerking zodat inwoners de juiste hulp ontvangen (zoals doorverwijzing naar voorzieningen, ondersteuning of educatie). De samenwerkingsafspraken zijn verder uitgewerkt, in 2025 is gestart met het opstellen van een convenant. Het Samen Doen Team heeft zich ingezet om zoveel mogelijk inwoners te bereiken en te ondersteunen in de vroegsignalering.
- De WPDA heeft een pilot uitgevoerd waarbij niet alleen gekeken wordt naar inkomensniveau, maar ook naar daadwerkelijk besteedbaar inkomen. Voor deze pilot zijn onder andere de mensen die eerder Energietoeslag hebben ontvangen, aangeschreven.
- Om de verschillende regelingen onder de aandacht te brengen zijn aanpassingen gedaan aan de website en zijn regelmatig advertenties in de schakel en op social media gedeeld over onder andere het Volwassenenfonds, Jeugdfonds Sport en Cultuur en de Collectieve zorgverzekering.
- In 2025 is gestart met de voorbereidingen voor de uitvoering van het programma Kansen voor Kinderen van Nij Begun. In het programma staat het doorbreken van generatie-armoede binnen een gezin centraal. Het inzetten van een buddy (ervaringsdeskundige) is een belangrijk onderdeel van het programma.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.10.4 Alle inwoners kunnen zo zelfstandig mogelijk meedoen aan de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.10.4.01 Samenwerking versterken WPDA en lokale ondernemers Aa en Hunze inclusief rol van het werkgeversservicepunt van de arbeidsmarktregio "Werk in Zicht".

Terugblik 2025

WPDA is aangesloten bij de bijeenkomsten/activiteiten van het ondernemersplatform. Daar wordt informatie gedeeld over de mogelijkheden om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen en welke ondersteuningsmogelijkheden kunnen worden geboden door WPDA en of Werk In Zicht. WPDA is tevens mede-organisator van onder andere het "Startfest". Hiermee kan WPDA het netwerk van ondernemers versterken en nieuwe contacten leggen.

Tijdens de Week van de Ondernemers zijn ondernemers rondgeleid door de learning academy van het Hof van Saksen waar ook mensen werken die door WPDA zijn begeleid. WPDA vertelde over hun dienstverlening richting werkgevers. Op deze bijeenkomst is door ondernemers positief gereageerd.

2.10.4.02 Cultuur inzetten als middel om aan de slag te gaan met maatschappelijke thema's.

Terugblik 2025

Het project 'Jongerenateliers in het veen' heeft door omstandigheden vertraging opgelopen. Daarnaast is er gezocht naar een aangepast invulling met als doel om meer jongeren te trekken en deel te laten nemen aan het project. Het project is na de zomervakantie weer opgepakt en loopt door in 2026. Daarnaast heeft stichting Vier het Leven een subsidie ontvangen. Hiermee kunnen inwoners die eenzaam en/of alleenstaand zijn of geen netwerk hebben, met begeleiding culturele voorstellingen in de omgeving bezoeken.

2.10.4.03 Toegankelijkheid gemeente

Terugblik 2025

In februari 2025 is het rekenkameronderzoek naar laaggeletterdheid vastgesteld in de gemeenteraad. Het college heeft de aanbevelingen overgenomen. In het voorjaar van 2025 is gestart met het opstellen van een nieuw Meerjarenplan Taalhuis Aa en Hunze. Dit in samenwerking met Taalhuispartners, de Toegankelijkheidsraad, de adviesraad sociaal domein en enkele inwoners. Het concept is inmiddels voor een zienswijze voorgelegd.

De Toegankelijkheidsraad is betrokken bij verschillende onderwerpen. Ze hebben meegedacht bij het opstellen van de Woonzorgvisie en hebben advies gegeven over mogelijkheden om de toegankelijkheid van de Boerhoorn en de openbare ruimte in verschillende dorpskernen te vergroten. We kijken welke van deze adviezen overgenomen kunnen worden. Ook heeft de Toegankelijkheidsraad geadviseerd aan te sluiten bij de HogeNoodapp. Hier zijn we inmiddels bij aangesloten. In Aa en Hunze zijn inmiddels 22 toiletten aangemeld in de app.

2.10.4.04 Uitvoering Wet Inburgering 2021.

Terugblik 2025

Er volgen momenteel 108 statushouders een inburgeringstraject, van wie 86 in onze gemeente wonen. De overige deelnemers, die al een verblijfsvergunning hebben, zijn gestart vanuit het AZC, COA of de gemeentelijke opvang De Biester (de 'vroege start').

In 2025 hebben 16 statushouders hun traject afgerond. Dit zijn de eerste groep onder de Wet inburgering 2021, die een traject van drie jaar doorliepen. Een klein deel stroomt door naar MBO, HBO of de RUG. Het merendeel gaat verder via WPDA, dat hen ondersteunt bij het vinden van werk of een BBL-plek. Een beperkt aantal rondde de Z-route af; zij stromen door naar passend werk of worden via WPDA begeleid in het kader van de Participatiewet.

Eind 2025 zijn we gestart met een evaluatie van de uitvoering zoals we die bij de inwerkingtreding van de wet hebben opgepakt.

2.10.4.05 Bevorderen van een goede gezondheid van volwassenen

Terugblik 2025

Het afgelopen jaar onder andere het volgende gedaan op het gebied van het bevorderen van een goede gezondheid, met behulp van inzet van de buurtsport- en cultuurcoaches:

- Verenigingen zijn ondersteund bij thema's als het werven van vrijwilligers en opzetten van inclusieve sport. Bijvoorbeeld: Dynamic Tennis in Gasselternijveen en Gasteren. Paragolf in Gasselternijveen.
- Gratis opleiding tot vertrouwenscontactpersoon bij de sportvereniging, als onderdeel van het stimuleren van een sociaal veilig sportklimaat.
- Stimuleren deelname aan sport en cultuur: De tweede druk van boekje over aanbod voor senioren is uitgebracht en verspreid. En er is persoonlijke begeleiding van kwetsbare inwoners naar passend sportaanbod, er is een nieuwe wandelgroep gestart in Gieten, De Nationale Wandeluitdaging is georganiseerd, er zijn fietslessen gegeven voor nieuwkomers en er zijn toegankelijke fietsroutes getest samen met inwoners.

2.10.4.07 Bibliotheekwerk doorontwikkelen zodat deze voldoet aan de eisen die gesteld worden bij de stelselwijziging die per 2026 ingaat

Terugblik 2025

De wetwijziging is nog niet doorgevoerd. De nieuwe ingangsdatum is 1 januari 2027. Voor die tijd wordt ook duidelijk wat de gemeentelijke zorgplicht voor het bibliotheekwerk precies in gaat houden. Met de urenuitbreiding en de uitbreiding van de collectie in 2025 is Biblionet Drenthe bezig zich hierop voor te bereiden.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.10.5 Het verkleinen van gezondheidsachterstanden van volwassenen

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.10.5.03 Voorlichting en advies over roken, alcohol en middelengebruik

Terugblik 2025

Roken, alcohol en drugs voorlichting gebeurt door VNN en maakt onderdeel uit van de JOGG-aanpak. Zo zijn er meer rookvrije locaties bijgekomen (bv. school en sportveld Eexterveen), schenken we in de media aandacht aan Stoptober en Dry Januari.

VNN geeft voorlichting over alcohol, roken/vapen, drugs en gamen en gokken op scholen en aan professionals. Ook in dorpen als er een gericht verzoek komt. Op scholen is de inzet op basis van het preventieprogramma Helder op School van het Trimbosinstituut. Daarnaast heeft VNN adviesgesprekken met minder- en meerderjarigen over alcohol, drugs en gamen.

2.10.5.01 Preventieketen Gecombineerde Leefstijlinterventies, ontwikkelen en uitvoeren

Terugblik 2025

In 2025 hebben we onze inzet bewust geconcentreerd op de preventieketen voor overgewicht en obesitas bij kinderen en het gezond opgroeien van jeugd. Dit was nodig om beschikbare capaciteit effectief in te zetten. Voor volwassenen is in 2025 geen aanvullende inzet gepleegd - de samenwerking tussen huisartsen, diëtisten, welzijnscoaches (Welzijn op Recept) en fysiotherapeuten verloopt goed, evenals de doorverwijzingen naar GLI-trajecten (Gezonde Leefstijl Interventies).

2.10.5.02 Dorpsaanpak positieve gezondheid

Terugblik 2025

Impuls Welzijn zet hiervoor een buurtwerker gezondheid/leefstijl in. Deze medewerker is actief in o.a. Gasselternijveen en Gasselternijveenschemond. Waarbij nauw samengewerkt wordt met dorpscoöperatie De Brug en andere partners. De buurtwerker gezondheid heeft een enquête uitgezet. Hieruit bleek dat het thema mentale gezondheid hoog scoorde. Naar aanleiding daarvan heeft De Brug twee bijeenkomsten georganiseerd over dit thema. De buurtwerker gezondheid heeft hierbij ondersteund. Ook waren er fittesten in april met op het eind adviesgesprekken. In de adviesgesprekken krijgen inwoners tips op maat voor de fysieke, sociale en mentale gezondheid en doorverwijzing naar hulp en activiteiten.

Buurtwerk gezondheid gaf in 2025 ook adviesgesprekken bij het Hartcheckpunt in Gieten en bij de fittesten in Annerveenschekanaal. Tevens zijn er voorlichtingen en workshops geweest over gezonde voeding (als onderdeel van Vitaal Aa en Hunze in Gieten en Eexterveenschekanaal samen met lokale ondernemers), in huiskamers en in de vluchtelingenopvang de Biester.

Gerealiseerde baten en lasten

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 incl. wijz.	Rekening 2025
Lasten				
1.2 Openbare orde en veiligheid	12	19	19	17
4.1 Openbaar basisonderwijs	39	42	43	43
4.2 Onderwijshuisvesting	279	35	153	122
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.259	1.219	1.262	1.130
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	13	15
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	339	302	346	351
5.6 Media	725	597	818	883
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.035	2.937	4.188	3.936
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	4.947	0	0	0
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	0	0
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	49	49	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	4.122	4.777	4.529
6.3 Inkomensregelingen	9.409	8.679	8.979	10.094
6.4 WSW en beschut werk	82	83	84	86
6.5 Arbeidsparticipatie	525	489	623	624
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.730	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	1.731	1.773	1.772
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	0	1.671	1.706	2.745
6.712 Begeleiding (WMO)	0	2.976	3.039	1.778
6.713 Dagbesteding (WMO)	0	0	0	574
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	2.688	0	0	0
6.71B Begeleiding (WMO)	1.723	0	0	0
6.71C Dagbesteding (WMO)	591	0	0	0
6.72A Jeugdhulp begeleiding	2.705	0	0	0
6.72B Jeugdhulp behandeling	1.596	0	0	0
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	559	0	0	0
6.73A Pleegzorg	308	0	0	0
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	1.937	0	0	0
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	1	0	0	0
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	52	0	0	0
6.74C Gesloten plaatsing	57	0	0	0
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	0	2.674	2.765	4.958
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	836	889	3.343
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	389	391	224
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	45	45	30
6.791 PGB WMO	0	443	447	251
6.792 PGB Jeugd	0	512	523	174
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	0	-85	41
6.81A Beschermd wonen (WMO)	60	0	0	0

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 incl. wijz.	Rekening 2025
6.821 Jeugdbescherming	0	240	245	374
6.822 Jeugdreclassering	0	122	122	111
6.82A Jeugdbescherming	243	0	0	0
6.82B Jeugdreclassering	58	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid WMO	0	407	411	411
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	272	495	21
7.1 Volksgezondheid	1.467	1.551	1.838	1.822
7.4 Milieubeheer	0	0	25	0
Totaal Lasten	36.428	32.442	35.984	40.456
Baten				
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	21	20	20	29
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	280	179	212	258
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	13	15
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	16	16	34	30
5.6 Media	188	25	134	249
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	905	425	1.301	1.056
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	303	0	0	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	5.980	5.453	5.453	6.327
6.5 Arbeidsparticipatie	13	10	10	4
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	198	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	13	13	12
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	0	124	124	208
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	248	0	0	0
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	1.528
6.81A Beschermd wonen (WMO)	1.371	0	0	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	0	2
7.1 Volksgezondheid	111	112	297	321
Totaal Baten	9.633	6.376	7.611	10.038
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	275	34	289	220
Stortingen				
0.10 Mutaties reserves	0	19	19	19
Gerealiseerd resultaat	-26.520	-26.050	-28.103	-30.217

Pijler 3 Duurzaamheid en Economie

Korte beschrijving

Deze pijler gaat over zijn van een duurzame gemeente en het versterken van de economische structuur en daarmee de aantrekkelijkheid van Aa en Hunze voor inwoners en bezoekers.

Terugblik 2025 - Wat hebben we gedaan

In het afgelopen jaar hebben we op verschillende onderdelen stappen gezet. Voordat we uitleg geven over de uitvoering van de activiteiten uit de begroting 2025, noemen we eerst een aantal ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen hebben geholpen om onze ambities te bereiken.

De lokale economie is toekomstbestendig en er is voldoende werkgelegenheid

Het aantrekken en behouden van personeel en werk is belangrijk voor Aa en Hunze. Vanuit de Economische Koersnota organiseerden we verschillende activiteiten om jongeren en toekomstige werknemers te informeren over kansen op de arbeidsmarkt. Events zoals Regio on Stage, Startfest en Techniek Sterk krijgen steeds meer een vaste plek. Ze zorgen voor meer contact tussen onderwijs en bedrijven en brengen personeel en arbeid duidelijk onder de aandacht.

Daarnaast is het belangrijk dat er genoeg ruimte blijft voor bedrijven. We werkten aan het verduurzamen en vergroenen van bedrijventerreinen. Ook bereidden we de uitbreiding van Bloemakkers in Gieten voor.

De samenwerking met ondernemers en bedrijven is in 2025 versterkt via het Ondernemersplatform, nieuwsbrieven en bijeenkomsten.

De vitaliteit van de recreatieve sector versterken

De recreatiesector is een belangrijke werkgever in onze gemeente. Daarom zetten we ons in om deze sector te versterken. We onderzochten onder andere de gevolgen van landelijke maatregelen voor het langer bewonen van recreatiewoningen. We stimuleerden daarnaast nieuwe recreatieve initiatieven. Dit leidde onder andere tot vier fietshubs, twee Escape Tours en gesprekken met ondernemers over arrangementen voor fietsen en wandelen. Verder kwamen er dorpsommetjes, zetten we eerste stappen richting Golfprovincie Drenthe, en startten we met een Natuurbeleefplaats met beleefpad voor jonge kinderen bij de Hunze.

De duurzaamheidsopgave maakt onderdeel uit van beleid, processen en organisatie

In 2025 werkten we aan een Uitvoeringsprogramma voor de actielijnen uit de Duurzaamheidsvisie. Begin 2026 volgt een verdere uitwerking van de zes thema's: biodiversiteit, klimaatadaptatie, duurzame mobiliteit, warmtetransitie, duurzame energieopwekking en circulaire economie. Hiermee kunnen we beter volgen welke acties we doen en welke resultaten we behalen.

We kunnen deze duurzaamheidsopgave niet alleen uitvoeren. We werken samen met collega's, inwoners, bedrijven en organisaties. Die samenwerking was goed zichtbaar in 2025. Er waren zeven aanvragen voor de subsidieregeling en twee goed bezochte bijeenkomsten waarin inwoners elkaar inspireerden.

In onze gemeente kwamen twee zonneprojecten tot stand: bij de WMD en bij coöperatie Ossenkracht in Eext. Ook deden we onderzoek naar kansen voor zonnedaken en zonnecarports.

Met de dorpen Gasteren en Balloo maakten we twee dorpsuitvoeringsplannen voor de warmtetransitie. De pilot met HVO100 als schonere alternatief voor diesel laat veelbelovende resultaten zien.

Inwoners en bedrijven zijn betrokken bij de realisatie van de duurzaamheidsopgave

In 2025 startte het experiment Drents Energieloket (DEL) op Locatie. In De Spil in Gasselternijveen en in het gemeentehuis konden inwoners terecht voor duurzaamheidsadvies. Ook was er een subsidieadviseur beschikbaar voor hulp en ondersteuning aan huis. Verder waren energiecoaches actief en voerde het fixteam vijf acties uit in dorpen.

We startten een pilot waarbij energiecoaches statushouders met een eigen woning begeleiden.

Rond de zomer begon Nij Begun, maatregel 29. Alle woningeigenaren krijgen de kans om hun woning te isoleren tot een vastgesteld niveau. Al zo'n 240 huishoudens maakten gebruik van deze regeling. We ondersteunen inwoners hierbij met veel communicatie en hulp. De regeling loopt tot 2035.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.10.1 De lokale economie is toekomstbestendig en er is voldoende werkgelegenheid.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.10.1.01 Uitvoering geven aan actielijn Werken en Onderwijs uit de Economische Koersnota.

Terugblik 2025

We zijn bij verschillende bedrijven uit onze gemeente op bezoek geweest. Om kennis te maken, om ideeën uit te wisselen en informatie op te halen. Met het Ondernemersplatform hebben we geëvalueerd over de samenwerking tussen ondernemers en gemeente. We zijn tot de conclusie gekomen dat deze vorm van overleg goed bevalt. We zullen dit overleg voortzetten en samen optrekken om bijvoorbeeld bijeenkomsten te organiseren.

Dat deden we dit jaar ook tijdens de Week van de Ondernemer, waar we samen met gemeenten Noordenveld en Tynaarlo workshops en bijeenkomsten organiseerden voor ondernemers uit onze gemeenten. Ondernemers reageerden hier zeer positief op.

We deden weer mee aan de events 'Regio on Stage' en 'Startfest', waar beroepen en banen centraal staan. En tijdens de Week van de Ondernemer werd extra aandacht besteed aan deze bijeenkomsten, de rol van het Werkplein en Sterk Techniek Onderwijs.

3.10.1.02 Uitvoering geven aan actielijn Vestigingsbeleid en Infrastructuur uit de Economische Koersnota.

Terugblik 2025

In samenwerking met partners als Ik ben Drents Ondernemer, LTO en de provincie Drenthe werden gesprekken gevoerd over verduurzaming, groei en innovatie. We hielpen ondernemers met antwoorden op vraagstukken in deze onderwerpen. De rol van de gemeente blijkt vooral de eerste gesprekspartner te zijn voor ondernemers en de brug richting bovengenoemde partijen. We beantwoordden vragen zoals "Welke mogelijkheden zijn er voor mijn bedrijf om te groeien?", "Wie kan ik benaderen voor vragen over subsidies?" en "Hoe loopt het proces van mijn vergunning?".

Ook kwamen er in 2025 gemiddeld twee gesprekken per week binnen over vestigingslocaties binnen onze gemeente. De belangstelling van ondernemers die een concrete vraag hebben neergelegd over de uitbreiding van de Bloemakkers, is vastgelegd, zodat we hen goed kunnen informeren bij ontwikkelingen.

3.10.1.03 Ondersteunen van ondernemers op het gebied van innovatie, kennis, duurzaamheid en andere ontwikkelingen en initiatieven.

Terugblik 2025

We organiseerden verschillende bijeenkomsten voor ondernemers over transities en maatschappelijke opgaven, gekoppeld aan actualiteiten. Dit waren onder andere workshops over het behouden van personeel en cyberveiligheid. Ook waren er bijeenkomsten vanuit Circulair Groningen Drenthe en Ik ben Drents Ondernemers voor ondernemers. Onze gemeente werkt actief mee aan het delen van informatie over deze bijeenkomsten. We doen dit via de ondernemerspagina van de gemeente Aa en Hunze op Facebook. Ook via het Ondernemersplatform en de Recreatiecommissie waar ondernemersverenigingen en lokale partners bij zijn gesloten, delen we informatie.

3.10.1.04 Uitvoering geven aan actielijn Vrijtijdseconomie uit de Economische Koersnota.

Terugblik 2025

Vanuit de Economische Koersnota 21-25 hebben we in 2025 verschillende onderdelen gerealiseerd:

- Er zijn vier fietshubs geplaatst en er is er nog één in ontwikkeling. Voor het vervolg sluiten we aan bij de mobiliteitsplannen van Provincie Drenthe.
- Het onderwerp arrangementen bij lange afstands- wandelingen/fietstochten is aangekaart bij de ondernemers. Zij zijn nu aan zet. Daarnaast wordt er samen met Geopark de Hondsrug onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor een compleet Hondsrugpad/Hünenweg arrangement. Drenthe-breed kijken we naar mogelijkheden voor een meerdaags terugkerend wandelevenement.
- Er zijn twee Escape Tours ontwikkeld in de gemeente Aa en Hunze. Deze zijn met veel enthousiasme ontvangen. De routes worden aangeboden in de Drenthe Route App. Wij stimuleren recreatie/toerisme/horeca ondernemers uit dezelfde dorpen om gezamenlijk Escape Tours te ontwikkelen.
- De eerste stappen voor Drenthe golfprovincie zijn gezet binnen de gemeente Aa en Hunze. Er heeft een netwerkbijeenkomst plaatsgevonden en de betreffende ondernemers zijn gestimuleerd om arrangementen te ontwikkelen. Golfen nemen we vanaf nu ook mee in reguliere promotie op social media en in de Drenthe gids.
- Het proces omtrent de gezamenlijke promotie strategie in de Veenkoloniën is in volle gang. De eerste bijeenkomsten zijn geweest en er wordt nu een plan van aanpak gemaakt. In 2026 gaan we over tot uitvoering en waar mogelijk haken we aan bij Nij Begun.
- In Annerveenschekanaal is een dorpsommetje ontwikkeld en een toeristisch informatiebord geplaatst bij de Haven Annermond. Nieuwediep krijgt een recreatief rustpunt incl. bankje, informatiezuil en knooppuntenbord. Ook in Eexterveen en in Spijkerboor staat het ontwikkelen/vernieuwen van dorpsommetjes op de planning. Voor deze projecten zijn voorbereidingen en verkenningen gedaan in 2025. Verdere grote stappen in dit gebied worden opgepakt met buurgemeenten Borger-Odoorn, Stadskanaal, Veendam en Pekela.

3.10.1.06 Toekomstbestendigheid Bedrijventerreinen

Terugblik 2025

Toekomstbestendige bedrijventerreinen is dit jaar door de Provincie Drenthe omgezet tot een programma. In dit programma wordt gewerkt aan de verschillende thema's op de bedrijventerreinen zoals vergroenen, verduurzamen en veiliger maken. De gemeente Aa en Hunze is vanaf 2023 actief om inzicht te verkrijgen in hoe een toekomstbestendig bedrijventerrein er uit ziet in onze gemeente. We hebben veel input geleverd aan de Provincie.

Ook zijn er voor onze terreinen stappen gezet om de inrichting en de groene structuur te verbeteren. Zo maakten we voor Vogelshemweg een start met Landschapsbeheer voor de invulling van groen aan de voorzijde van het bedrijventerrein. In samenwerking met het Fietsknopennetwerk is de bebording voor (toeristische) fietsers aangepast. En is met een aantal ondernemers op het terrein gesproken over de energievoorziening op het terrein.

Op de Bloemakkers is er onderhoud gepleegd aan de wegen en het fietspad langs de Bloemakkers. Ook ligt het plan klaar voor een wandelroute langs de N34 en dit te combineren met aantrekkelijk groen. Gezien de ontwikkelingen rondom de N34 en de uitbreiding van de Bloemakkers, is afstemming met diverse partijen van groot belang. Dit kost tijd en inspanning om tot een goede uitwerking te komen.

3.10.1.07 Uitvoering van de Economische Agenda Nij Begun

Terugblik 2025

De Economische Agenda Nij Begun is sinds juni 2025 definitief. De inhoud van de agenda komt voort uit economisch onderzoek en vooral uit gesprekken met inwoners, ondernemers, experts, bestuurders en ambtenaren. In de tweede helft van 2025 is de Economische Agenda verder uitgewerkt. Dit loopt langs drie lijnen. De verschillende thema's uit de agenda worden ten eerste vertaald in een concreter uitvoeringsplan. Tegelijkertijd wordt nagedacht over passende financieringsinstrumenten, zoals regelingen of fondsen en wordt gewerkt aan de uitvoeringsstructuur, waarin wordt vastgelegd hoe ze werken en wie waarover mag beslissen. Vanaf 2026 wordt het jaarlijkse bedrag van 100 miljoen euro beschikbaar gesteld. Op dit moment is het nog niet mogelijk om een aanvraag te doen. Hierover wordt in 2026 meer bekend, waarover we dan actief zullen communiceren.

3.10.1.08 Uitvoering van de Regiodeal 'Vitaal verbonden'

Terugblik 2025

Begin 2025 heeft het Rijk de aanvraag regiodeal Noord-Drenthe-Vitaal Verbonden toegekend. Met de regiodeal zetten we in op een gezonde regio, met toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen en goede randvoorwaarden om in de regio te blijven wonen, werken en recreëren voor jong en oud. Voor het sluiten van de regiodeal op 19 november 2025 met het Rijk, is in 2025 gewerkt aan een convenant tussen Rijk en regio. Daarnaast is voor een goede start en uitvoering van de regiodeal gewerkt aan programma en samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeenten Aa en Hunze, Noordenveld, Tynaarlo en de provincie. Met als doel om vanaf 1 januari 2026 te kunnen starten met de daadwerkelijke uitvoering.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.10.2 De vitaliteit van de recreatieve sector versterken.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.10.2.01 Op planmatige wijze gezonde en toekomstbestendige vakantieparken stimuleren in samenhang met het provinciale beleid.

Terugblik 2025

Eind 2025 is besloten de pilot transformatie Mooi Schipborg te beëindigen. Ter voorbereiding hierop hebben verschillende gesprekken plaats gevonden met Mooi Schipborg. Daarnaast zijn de ontwikkelingen met betrekking tot de kamerbrief van minister Keijzer gevolgd over permanente bewoning van recreatiewoningen en is intern gekeken hoe uitvoering van de maatregel opgepakt kan worden. Voor Eexterkoole/Hondsrug zijn we nog in afwachting van de behandeling in de Raad van State over het ingediende beroep. Het bepalen van het gemeentelijk ambitieniveau en de rol heeft vertraging opgelopen en is nog niet afgerond.

3.10.2.02 Ontwikkeling Gasselterveld

Terugblik 2025

In 2025 zijn met betrokken partijen gesprekken gevoerd en afspraken gemaakt om de doelstellingen en ambities uit de ontwikkelvisie Gasselterveld te kunnen realiseren.

3.10.2.03 Natuurspeelplaats met beleefpad

Terugblik 2025

De natuurspeelplaats met beleefpad is in de verkennende fase. Er wordt samen met Het Drentse Landschap gekeken naar een geschikte locatie in het Hunzegebied. Zodra er een locatie is gekozen wordt ook De Hondsrug UNESCO Global Geopark betrokken voor de educatieve ontwikkeling.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.20.1 De duurzaamheidsopgave maakt integraal onderdeel uit van het beleid, processen en organisatie.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.20.1.05 Uitvoeringsprogramma Duurzaamheidsvisie

Terugblik 2025

In 2025 is er integraal gewerkt aan het komen tot een uitvoeringsagenda onder de Duurzaamheidsvisie. Deze uitvoeringsagenda wordt begin 2026 in concept opgeleverd. In de uitvoeringsagenda komt naar voren wat we per thema (biodiversiteit, klimaatadaptatie, duurzame mobiliteit, warmtetransitie gebouwde omgeving, opwek van duurzame energie en circulaire economie) uitvoeren om de ambities uit de Duurzaamheidsvisie te realiseren. In de uitvoeringsagenda worden concrete acties genoemd, wordt toegelicht waarom we doen wat we doen en wordt inzicht gegeven door middel van monitoring waar we staan per thema qua voortgang.

3.20.1.06 Circulaire economie en duurzaam inkopen

Terugblik 2025

In 2025 is afgesproken met Inkoop dat de teams Duurzaamheid en Economie betrokken worden bij inkoop en aanbestedingen, om op deze manier te onderzoeken of er circulair, duurzaam en/of lokaal ingekocht kan worden. Doel is dat in 2030 circulaire inkoop centraal staat bij aankopen van werk of diensten door de gemeente.

3.20.1.07 Verduurzaming wagenpark Pilot HVO100

Terugblik 2025

Eind 2024 nam de Gemeenteraad bij de begroting het amendement aan een pilot te doen met HVO100 en daar € 60.000 voor beschikbaar te stellen. In maart 2025 hebben we de raad geïnformeerd een pilot te realiseren met twee vrachtwagens en één rioolbus. Met de inschatting dat het rijden op HVO100 met deze drie voertuigen jaarlijks € 5.000 euro meer kost ten opzichte van diesel. De voorlopige resultaten zijn als volgt:

- Het kost met deze duurzame brandstof ongeveer € 0,10 om 1 kg CO₂- uitstoot te besparen.
- We hebben het afgelopen half jaar onze uitstoot met bijna 30 duizend kg CO₂ verminderd (dat is de Well To Wheel uitstoot – van grondstofwinning tot en met de uitlaat van het voertuig);
- Dat kostte ons € 2.850 euro netto extra ten opzichte van diesel

Wat willen we bereiken (doelen)

3.20.2 Inwoners en bedrijven zijn betrokken bij de realisatie van de duurzaamheidsopgave.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.20.2.01 Warmtetransitie: toename van een duurzame manier van verwarmen.

Terugblik 2025

In 2025 is verdere uitvoering gegeven aan de dorpsuitvoeringsplannen in Gasteren en Balloo. Met een leidende rol voor inwoners en een ondersteunende rol vanuit de gemeente wordt toegewerkt naar de definitieve versies van de plannen begin 2026.

In verband met het opstellen van het Warmteprogramma in 2026 is er in 2025 geen werving geweest om nieuwe dorpsuitvoeringsplannen op te starten.

3.20.2.02 Grootschalige opwek van duurzame energie

Terugblik 2025

In 2025 is verdere uitvoering gegeven aan het behalen van de vastgestelde RES-ambities. Voor zon-op-land is toestemming verleend voor het realiseren van zonnepanelen op het terrein van de productielocatie WMD. Hiermee wekt de WMD een deel van haar elektriciteit zelf duurzaam op en zet de gemeente Aa en Hunze een stap in het realiseren van haar ambities.

Voor zon-op-dak is onderzoek uitgevoerd naar de meest geschikte daken in onze gemeente. Dit heeft een overzicht opgeleverd van daken die geschikt zijn voor het opwekken van energie. In 2026 zal voorgesteld worden om hier een vervolg aan te geven met als doel dak-eigenaren waar mogelijk te ontzorgen en te ondersteunen, om zo te komen tot invulling van de geschikte daken. Dit wordt uitgevoerd in samenwerking met Ik Ben Drents Ondernemer.

Energiecoöperatie Ossenkracht uit Eext levert in 2025 haar eerste zonnedak op. Als gemeente vervullen we hierbij een ondersteunende en verbindende rol.

Ook is er gekeken om parkeerplaatsen te combineren met zonne-carports. Hierbij is de koppeling gemaakt met lokale energie-initiatieven, om op deze manier lokaal eigendom te stimuleren.

3.20.2.07 Sociale energie aanpak

Terugblik 2025

In 2025 hebben we in totaal vijf fixteam acties gehouden waarbij klussers kleine energiebesparende maatregelen installeren bij inwoners. De acties zijn georganiseerd in afstemming met de woningcorporaties, huurdersverenigingen, en waar aanwezig de dorpsbelangen verenigingen. We hebben zowel huurders als woningeigenaren bereikt met de fixteam acties. De acties zijn in 2025 gehouden in Annen, Gieten, Gasselte en Gieterveen, Schoonloo en Grolloo, en Rolde.

Via verschillende subsidieregelingen proberen we - onder andere - inwoners met energiearmoede te bereiken en te ondersteunen met financiële middelen voor energiebesparende maatregelen. De isolatieaanpak van Nij Begun is later gestart dan gepland (zie ook apart benoemde activiteit). In 2025 zijn er via de verschillende subsidieregelingen zo'n 600 aanvragen van inwoners toegekend, zie de cijfers in onderstaande tabel.

Regeling	Aantal verstrekte subsidies in 2025	Totaal aantal verstrekte subsidies
Gemeentelijke isolatiesubsidie	53	71
Provinciale isolatiesubsidie	104 (uitsplitsing per jaar niet bekend, regeling gestart in september 2024)	104
Regiodeal Zuid- en Oost-Drenthe	36	156
Nij Begun isolatiesubsidie - Terugwerkende Kracht (april '23 t/m juni '25)	395 (218 nog in behandeling)	395
Nij Begun isolatiesubsidie - Reguliere openstelling (va. september '25)	13	13
Isolatiesubsidie volkshuisvestingsfonds	7	11
Totaal	608	750

De vrijwillige energiecoaches hebben dit jaar ongeveer 125 gesprekken gevoerd met inwoners over energiebesparing en verduurzaming.

In samenwerking met Team Opvang en Inburgering is er een kleine pilot uitgevoerd bij statushouder gezinnen met een toegewezen woning. Onder begeleiding van de(vrijwillige) maatschappelijk begeleiders van de gezinnen heeft een energiecoach uitleg gegeven om de woning te leren kennen qua energieverbruik. Omdat inzet van energiecoaches bij statushouder gezinnen als zinvol is ervaren, wordt dit vanaf nu verder uitgerold naar alle andere statushouder gezinnen met een eigen woning die dat willen.

De bestaande samenwerking met de woningcorporaties en huurdersverenigingen via het huurders- en energieoverleg verloopt nog steeds goed. Dit overleg voeren we eens per kwartaal. We hebben in samenwerking de fixteam acties (zie bovenaan) georganiseerd.

De adviseurs van het Drents Energieloket zijn het afgelopen jaar ingezet op bijeenkomsten en markten, onder andere in Annen en op de Dag van de Duurzaamheid. Daarnaast zijn we dit jaar begonnen met een pilot waarbij een adviseur van het loket eens per twee weken fysiek op een locatie in de gemeente aanwezig is. In de ochtend in MFC de Spil in Gasselternijveen, en in de middag op het gemeentehuis in Gieten. Inwoners kunnen tijdens deze inloopmomenten zonder afspraak in gesprek met de adviseur om advies te krijgen over verduurzaming.

[3.20.2.10 Ondersteuning van inwoners bij het nemen van duurzaamheidsmaatregelen voor hun woning](#)

Terugblik 2025

Vanaf juni kunnen inwoners de isolatiesubsidie van Nij Begun met terugwerkende kracht aanvragen. De reguliere openstelling van de subsidie is in het derde kwartaal (2 september) van start gegaan.

Vanaf september is het ook mogelijk voor inwoners om ondersteuning van een isolatieondersteuner te krijgen bij de subsidieregeling van Nij Begun. Sinds september hebben 240 inwoners zich hiervoor aangemeld.

Verder zetten we vanuit de gemeente vrijwillige energiecoaches en een subsidieadviseur in om mensen aan huis te ondersteunen bij de verduurzaming van hun woning. Hiermee ondersteunen we inwoners onder andere met het informeren over en het begeleiden bij subsidies die voor verduurzaming beschikbaar zijn. Ook voeren we sinds de zomer een pilot uit waarbij eens per twee weken een adviseur van het Drents Energieloket fysiek aanwezig is op een locatie in de gemeente (MFC de Spil en het Gemeentehuis). Bewoners kunnen op deze inloopmomenten zonder afspraak met de adviseur in gesprek over verduurzaming. De pilot loopt tot en met maart 2026, waarna we bepalen of dit wordt voortgezet.

[3.20.2.11 Faciliteren en stimuleren van kansrijke maatschappelijke initiatieven m.b.t. duurzaamheid](#)

Terugblik 2025

We hebben in 2025 twee bijeenkomsten georganiseerd voor de bestaande energie-initiatieven uit dorpen en geïnteresseerde 'nieuwe' dorpen. Dit heeft kennismakingen opgeleverd met dorpen die aan de slag willen met duurzaamheid en/of warmtetransitie in hun dorp (Balloo, Schoonloo, Anderen, Gasselternijveenschemond en Bareveld-Nieuwediep). De kennisdeling richtte zich op de onderwerpen Nij Begun, het energienetwerk van Aa en Hunze (netcongestie), hoe je inwoners betreft in jouw buurt (in samenwerking met het Steunpunt lokale energie-initiatieven) en een verkenning op een overkoepelende coöperatie voor alle energie-initiatieven.

Dit is het laatste jaar van de huidige subsidieregeling voor lokale energie-initiatieven in Aa en Hunze. Dat heeft dit jaar zeven aanvragen opgeleverd, waaronder drie van dorpen die willen starten met een breed duurzaamheids- of energie-initiatief. De regeling draagt op deze manier wezenlijk bij aan het opstarten of stimuleren en faciliteren van energie-initiatieven in Drenthe.

Gerealiseerde baten en lasten

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 incl. wijz.	Rekening 2025
Lasten				
3.1 Economische ontwikkeling	323	50	142	143
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	397	127	170	810
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	5	5	5	5
3.4 Economische promotie	261	246	260	261
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	80	0
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	839	1.206	1.412	978
7.4 Milieubeheer	681	183	2.799	507
Totaal Lasten	2.507	1.818	4.868	2.703
Baten				
3.1 Economische ontwikkeling	8	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	17	0	0	620
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	12	16	16	11
3.4 Economische promotie	2.202	2.095	2.210	2.723
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	123	532	532	172
7.4 Milieubeheer	901	532	2.307	721
Totaal Baten	3.263	3.175	5.065	4.247
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	1.072	0	1.518	805
Stortingen				
0.10 Mutaties reserves	0	0	400	400
Gerealiseerd resultaat	1.829	1.356	1.315	1.948

Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Korte beschrijving

Deze pijler gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en het wonen in onze dorpen en buitengebied.

Terugblik 2025 - Wat hebben we gedaan

In het afgelopen jaar hebben we op verschillende onderdelen stappen gezet. Voordat we een specifieke toelichting geven op de uitvoering van de activiteiten uit de begroting 2025, lichten we er een aantal ontwikkelingen uit, die hebben bijgedragen aan het bereiken van onze ambities.

De leefbaarheid in de gemeente blijft in stand en is waar mogelijk verbeterd

Het in stand houden en waar mogelijk verbeteren van de leefbaarheid vraagt om het continu zoeken naar balans tussen ruimte voor activiteiten, natuur, wonen en voorzieningen. In 2025 stond dit thema deels in het teken van gewijzigde landelijke en provinciale kaders voor het landelijk gebied. Met het stoppen van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) is ook de provinciale uitwerking daarvan beëindigd. De wettelijke opgaven op het gebied van natuur, water, stikstof en klimaat blijven echter onverminderd van kracht. De provincie Drenthe heeft deze opgaven voortgezet via het programma Transitie Landelijk Gebied Drenthe (TLGD), waarbij de gemeente Aa en Hunze als gebiedspartner betrokken is gebleven binnen de bestaande gebiedsprocessen (De Drentsche Aa, De Hunze en de Veenkoloniën).

Daarnaast is in 2025 verdere voortgang geboekt in het traject richting een nieuwe Omgevingsvisie. Na vaststelling van de startnotitie door de gemeenteraad is uitvoering gegeven aan het plan van aanpak, waarbij in het afgelopen jaar vooral is ingezet op het ophalen van input. Dit heeft geleid tot een analyse van het bestaande beleid en beschikbare data, vastgelegd in de Leefomgevingsfoto Aa en Hunze 2025. Inwoners, dorpsbelangenorganisaties en andere betrokkenen zijn op verschillende manieren betrokken bij dit proces. Aan het einde van 2025 is gestart met het bepalen van de koers, onder andere via toekomstgesprekken en overleg met de gemeenteraad.

Verder hebben we ook in 2025 weer verschillende initiatieven die bijdragen aan leefbaarheid financieel ondersteund met subsidie. Vanuit het kleine leefbaarheidsfonds zijn meerdere subsidies toegekend voor nieuwe activiteiten. Daarnaast is vanuit het grote leefbaarheidsfonds een bijdrage toegekend voor de herinrichting van het dorpsplein in Grolloo, waar in samenwerking met lokale partijen wordt gewerkt aan een sport- en speelvoorziening die ontmoeting en beweging stimuleert. Sinds onze deelname aan het LEADER-subsidieprogramma 2023-2027 zijn eind 2025 in totaal 14 aanvragen goedgekeurd met in totaal ca. 811.000 euro subsidie. Hiermee is ca. 1.6 mln. euro aan investeringen uitgelokt.

De voorzieningen sluiten aan bij de behoefte van onze inwoners

In 2025 is gewerkt aan het verder verbeteren en toekomstbestendig maken van voorzieningen die bijdragen aan prettig en veilig wonen in de gemeente. Daarbij is ingezet op mobiliteit, maatschappelijke voorzieningen en een gezonde en klimaatbestendige leefomgeving.

Op het gebied van mobiliteit is in 2025 gestart met de uitvoering van het Mobiliteitsplan en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Op verschillende locaties zijn maatregelen voorbereid of in uitvoering genomen. Daarbij is onder meer gewerkt aan de herinrichting van de Asserstraat in Rolde, waar in 2025 verschillende varianten zijn verkend en de raad is geïnformeerd over de afweging tussen het vergroten van de verkeersveiligheid en het behoud van openbaar vervoer (buslijnen). Ten behoeve van de voortgang is eind 2025 besloten om de aanpak van de oversteek van de Asserstraat naar de Tumuliboslaan met voorrang uit te werken. Daarnaast is gestart met de voorbereiding van een fietsbeleidsplan en is gewerkt aan de voorbereiding van nieuwe fietspaden (Eekehaar-Nijlande en Grolloo-Papenvoort). De realisatie van deze nieuwe fietspaden vraagt om zorgvuldige grondverwerving, wat in 2025 heeft geleid tot voortgang in gesprekken met grondeigenaren, maar nog niet tot definitieve tracébesluiten. Ook is samengewerkt met de provincie aan gebiedsontwikkelingen binnen het Hunzedal, waar onder meer wordt gewerkt aan de afronding van natuurgebieden en het verkennen van mogelijkheden voor een fietspad langs de Hunze.

Verder is in 2025 ingezet op het behoud en de doorontwikkeling van maatschappelijke voorzieningen. Voor het dorps huis in Eekehaar is een incidentele subsidie toegekend voor verbouw en revitalisering, waarmee het dorps huisbestuur verdere voorbereidingen heeft kunnen treffen. In Gasselte is in 2025 gewerkt aan de planontwikkeling voor de toekomstige huisvesting van onderwijs, kinderopvang en het dorps huis. In dit kader heeft de gemeenteraad in 2025 een motie aangenomen waarin het college is verzocht om hierbij een grondhouding aan te nemen die gericht is op de realisatie van een nieuw multifunctioneel centrum (MFC) in Gasselte. Deze motie is betrokken bij het vervolg van het planvormingsproces. Ook is verdere besluitvorming voorbereid over de onderwijs- en cultuuraccommodatie in Gieten. In 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met de realisatie van deze accommodatie op de locatie van het Dr Nassau College aan de Stokleggingslaan. In 2025 is als gevolg van een structurele toename van het aantal leerlingen, een pas op de plaats gemaakt en is de verdere planontwikkeling tijdelijk vertraagd, om ruimte te nemen voor heroverweging en zorgvuldige afwegingen.

Binnen het onderwijs is uitvoering gegeven aan het Integraal Huisvestingsplan. In Eext is de voorbereiding van de nieuwbouw van basisschool Prins Willem Alexander stopgezet vanwege de laatvlieger (vleermuis). Ecologisch onderzoek heeft hierbij geleid tot aanvullende maatregelen en vertraging in de planning, waarvoor in 2025 oplossingen zijn voorbereid.

Tot slot zijn in 2025 stappen gezet op het gebied van natuur, klimaatadaptatie en beheer van de openbare ruimte. Zo is gewerkt aan de verdere uitwerking van het beleid voor flora en fauna, is het bermbeheerplan vastgesteld en zijn maatregelen voorbereid in het kader van de Lokale Adaptatie Strategie, waaronder de tijdelijke inrichting van de groenstrook De Trog in Gieten.

361 nieuwbouwwoningen toegevoegd aan de woningvoorraad en lancering van de woningbouwmonitor

De noodzaak om woningen te realiseren blijft groot. In 2025 is het Programma Woningbouw verder uitgevoerd en organisatorisch versterkt. De opgave om 835 woningen toe te voegen uit het Addendum op de Woonvisie 2020+ gaat over de periode 2021-2032. Sindsdien zijn er tot en met het vierde kwartaal van 2025 361 woningen toegevoegd aan de woningvoorraad, bestaande uit koop- en sociale huurwoningen. In 2025 zijn in totaal 73 woningen gerealiseerd.

Door actief grondbeleid en een duidelijke regierol van de gemeente zijn zowel gemeentelijke als particuliere woningbouwinitiatieven verder gebracht. In 2025 is de woningbouwmonitor gereed gekomen en in gebruik genomen. Met deze monitor wordt zowel de kwantiteit als de kwaliteit van woningbouwprojecten gevolgd. Daarnaast is een publieksvriendelijke versie beschikbaar gesteld, zodat inwoners en raadsleden inzicht hebben in de voortgang van de woningbouwprogrammering.

Om in te spelen op het aanhoudende woningtekort is in 2025 gewerkt aan het verkennen van aanvullende en flexibele vormen van huisvesting. In samenwerking met woningcorporatie Woonborg zijn mogelijkheden onderzocht voor het realiseren van flexwoningen voor specifieke doelgroepen, waaronder statushouders en spoedzoekers. In dit kader zijn potentiële locaties verkend en is gewerkt aan een businesscase voor sociale modulaire huurwoningen.

Daarnaast is in 2025 geanticipeerd op de in voorbereiding zijnde Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting. De gemeente heeft gewerkt aan de doorvertaling hiervan in lokaal beleid. Zo is samen met inwoners en maatschappelijke partners gewerkt aan het opstellen van een woonzorgvisie en is een startnotitie opgesteld voor het verplichte volkshuisvestingsprogramma.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.10.1 De leefbaarheid in de gemeente blijft in stand en is waar mogelijk verbeterd.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.10.1.04 Actief aanhaken bij het gebiedsprogramma Transitie Landelijk Gebied Drenthe (TLGD)

Terugblik 2025

Met het aantreden van het inmiddels demissionair kabinet Schoof zijn de bakens verzet m.b.t. de uitvoering van de transitieopgaven in het landelijk gebied. Het Rijk is gestopt met het Nationaal Programma Landelijk gebied (NPLG) dat was gericht op integraal herstel en verbetering van natuur, bodem, water en klimaat. Als gevolg hiervan is de provincie gestopt met de verplichte uitwerking daarvan in een provinciaal uitvoeringsprogramma (DPLG). De wettelijke doelen voor waterkwaliteit, natuurverbetering, stikstofreductie en klimaat blijven wel in stand. Daarom geeft de provincie hier een vervolg aan met een aangepast gebiedsprogramma; Transitie Landelijk Gebied Drenthe (TLGD). Het afgelopen jaar is de gemeente als gebiedspartner betrokken geweest bij het opstellen van dit nieuwe programma dat zich hoofdzakelijk zal beperken tot het uitvoeren van de wettelijke opgaven voor natuur, landbouw, stikstof en water. De provincie Drenthe volgt het Rijksbeleid voor de transitieopgaven met een gebiedsgerichte aanpak en een accent op innovatie en doelsturing. Voor de gebiedsgerichte aanpak is en wordt gebruik gemaakt van de bestaande overlegstructuren voor de gebiedsprogramma's: De Drentsche Aa, De Hunze en de Veenkolonien. De gemeente Aa en Hunze maakt hier als gebiedspartner deel van uit.

4.10.1.05 Het opstellen van een Omgevingsvisie

Terugblik 2025

Na vaststelling van de startnotitie in de gemeenteraad in maart 2025 is verder uitvoering gegeven aan het plan van aanpak. In het afgelopen jaar stond vooral het 'ophalen van informatie' centraal.

- Er is een analyse gedaan van ons huidige beleid en verschillende data wat heeft geleid tot een analysedocument & Leefomgevingsfoto Aa en Hunze 2025.
- Er zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd die goed bezocht zijn om input op te halen. Er is een enquête uitgezet welke ruim 2200 reacties heeft opgeleverd. We hebben met een koffiekar op de weekmarkten gestaan en meegewandeld met de wandelgroepen Gieterveen en Gasselternijveen. Daarnaast is een sessie met dorpsbelangenorganisaties georganiseerd, en is gesproken met de jongerenraad.

Tot slot zijn we aan het eind van 2025 begonnen met het bepalen van de koers, onder andere door het voeren van Toekomstgesprekken (Omgevingsfestival in plan van aanpak) over diverse thema's én een avond met de gemeenteraad.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.10.2 De voorzieningen sluiten aan bij behoefte van onze inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.10.2.01 Het realiseren van een kwaliteitsimpuls fietspaden

Terugblik 2025

Het jaar 2025 heeft in het teken gestaan van de grondverwerving voor beide fietspaden.

1. Fietspad Ekehaar-Nijlande: De grondverwerving is een langdurig traject. De overleggen verlopen in een goede verstandhouding maar hebben nog niet geleid tot de aankoop van de benodigde gronden. Dat maakt dat we in 2025 niet het definitieve tracé hebben kunnen vaststellen.
2. Fietspad Grolloo-Papenvoort: Ook in dit traject lopen de gesprekken en onderhandelingen voor de aankoop van benodigde gronden. En ook in dit traject heeft dat nog niet geleid tot overeenstemming en bepaling van het definitieve tracé.

Als onderdeel van het Gebiedsprogramma Hunze wordt het Hunzedal heringericht voor een afronding van de NNN-gebieden. De gemeenten zijn hier inhoudelijk bij betrokken geweest en hebben voor het inrichtingsplan projectinitiatieven aangedragen. Daaronder valt ook een fietspad langs de Hunze met dubbelgebruik van nieuw aan te leggen kades door het waterschap. Het inrichtingsplan N33-Noord is in de afrondende fase.

4.10.2.02 Volgen provinciaal project aanpak verkeersknooppunt Gieten.

Terugblik 2025

De provincie Drenthe heeft in 2025 het besluit genomen om een fly-over ter hoogte van het verkeersplein Gieten te realiseren en de N34 inclusief de fly-over te verdubbelen (2x2 rijstroken). Zodat in de toekomst kan worden voorzien in een vlotte en veilige afwikkeling van het verkeer. Daarnaast heeft de provincie Drenthe onderzoek verricht naar een aantal maatregelen waarmee de doorstroming en verkeersveiligheid rond het verkeersplein en op de N34 wordt verbeterd. Deze maatregelen worden in 2026 verder uitgewerkt en uitgevoerd. Door middel van de ambtelijke en bestuurlijke begeleidingsgroep is de gemeente geïnformeerd over de voortgang hiervan. Op 16 april 2025 is de raad door de provincie Drenthe bijgepraat over de stand van zaken en voortgang met betrekking tot het verkeersplein Gieten en verdubbeling N34. En zijn de inwoners van onder andere Gieten en Eext door middel van keukentafelgesprekken, inloopbijeenkomsten en focusgroep bijeenkomsten geïnformeerd.

4.10.2.03 Huisvesting verenigingen Gieten

Terugblik 2025

Als gevolg van de structurele toename van het aantal leerlingen van het Dr Nassau College heeft het college in maart 2025 een pas op de plaats gemaakt. Na afweging heeft het college een voorkeur uitgesproken om de nieuwbouw te realiseren op Sportpark De Goorns naast de sporthal in plaats van op de locatie van het Dr Nassau College aan de Stokleggingslaan. Dit voorstel is in november en december informerend en opiniërend besproken met de gemeenteraad.

4.10.2.05 Gemeentelijk beleid formuleren om beschermde/waardevolle flora en fauna beschermen.

Terugblik 2025

In 2025 hebben we verdere stappen gezet in het uitwerken en toepassen van ons beleid voor flora en fauna. We hebben de invoering van de Gedragscode Soortenbescherming Gemeenten voorbereid en een opzet gemaakt voor een onderzoek dat in 2026 start naar mogelijke leefgebieden van beschermde dier- en plantensoorten in onze gemeente. De raad heeft in 2025 het bermbeheerplan vastgesteld en besloten om door te gaan met het huidige beheer.

4.10.2.06 Plagen en schadelijke uitheemse soorten bestrijden.

Terugblik 2025

Het afgelopen jaar is de eikenprocessierups bestreden op locaties waar deze voor overlast heeft gezorgd. Dit zijn plaatsen in de openbare ruimte waar veel mensen komen en in de bomen die door de eigen buitendienst en de aannemer worden gesnoeid. Het aantal nesten lijkt stabiel te blijven.

Het Jacobskruid is beheerd volgens het protocol. Dit betekent dat bij meldingen de planten voor de bloei worden afgemaaid om verdere verspreiding te voorkomen.

De reuzenbereklaauw was dit jaar beheersbaar.

4.10.2.07 Uitvoering mobiliteitsplan

Terugblik 2025

In 2025 zijn we gestart met de uitvoering van het Mobiliteitsplan en het uitvoeringsprogramma. Diverse locaties in het uitvoeringsprogramma zijn al opgepakt. Zo is in Gasselte de Gieterweg aangepakt en is de aanpak van de Gasselterweg in Gieten gestart. Voor de Asserstraat in Rolde is een aangepast schetsontwerp opgesteld, maar hier blijkt een dilemma te zijn tussen de gewenste verkeersmaatregelen en het behoud van Openbaar Vervoer. De raad is hier op 4 december 2025 over geïnformeerd. Via een aangenomen motie heeft de raad op 11 dec 2025 het college verzocht de aanpak van de oversteek van de Asserstraat naar de Tumuliboslaan met voorrang uit te werken en als separaat voorstel aan de raad voor te leggen.

Verder zijn we gestart met de voorbereiding voor het fietsbeleidsplan. In Rolde is de realisatie van een voetpad langs de Grote Brink, aan de kant van verpleeghuis De Wenning, in voorbereiding. Daarnaast zijn we in 2025 periodiek in overleg geweest met de provincie over een provinciaal onderzoek over landbouwverkeer op N-wegen (zoals de Ir Van Veelendweg).

4.10.2.09 Herijking beleid maatschappelijk vastgoed

Terugblik 2025

Er is gewerkt aan de startnotitie, waarbij ook gekeken is hoe onze duurzaamheidsvisie vertaald kan worden naar het beleid maatschappelijk vastgoed. Daarnaast is gewerkt aan de aanpak maatschappelijk vastgoed, die ook over de organisatorische inbedding, ondersteunende systemen en de verduurzaming van ons maatschappelijk vastgoed gaat. Er zitten een aantal afhankelijkheden tussen deze verschillende vraagstukken die om een antwoord vragen om de startnotitie te kunnen afronden.

4.10.2.10 Nieuwbouw school Eext

Terugblik 2025

Eind 2024/ begin 2025 is er een verplicht ecologisch onderzoek uitgevoerd, die nodig is voor de sloop/ bouw van de school. Op basis van de bevindingen uit de QuickScan zijn er voorzieningen aangebracht voor vleermuizen en huismussen en moest er tevens aanvullend onderzoek plaatsgevonden in de periode tussen maart en september. Tijdens het aanvullend onderzoek is er tevens een bijzondere soort vleermuis aangetroffen (de 'laatvlieger'). Op basis hiervan kon de provincie geen ontheffing voor de sloop van de bestaande school geven en loopt de start van de bouw van de nieuwe school opnieuw vertraging op. Uit overleg met de provincie is gebleken dat de enige oplossing is dat het dak van de school wordt nagebootst op de naastgelegen gymzaal. De voorbereidingen hiervoor zijn eind 2025 in gang gezet. De leerlingen zitten vanaf de zomervakantie 2025 in de tijdelijke school.

4.10.2.15 Actualisatie wegenlegger

Terugblik 2025

In 2025 heeft bureau V&S de werkzaamheden uitgevoerd om te komen tot een concept wegenlegger. Deze eerste fase is net niet in 2025 afgerond en staat gepland voor januari 2026.

4.10.2.16 Verbouw dorps huis Gasselte

Terugblik 2025

In 2025 is gewerkt aan de planontwikkeling om te komen tot een toekomstige huisvestingssituatie voor basisschool De Dobbe in nieuwbouw waarbij integraal wordt gekeken naar de huisvesting voor dorps huis en kinderopvang. In nauwe samenwerking binnen de werkgroep bestaande uit alle kernpartners uit Gasselte zijn verschillende scenario's uitgewerkt. Op basis van een aangenomen motie heeft de gemeenteraad op 12 november 2025 het college verzocht om bij de planontwikkeling een grondhouding aan te nemen die leidt tot de realisatie van een nieuw MFC in Gasselte.

4.10.2.17 Verbouw dorps huis Ekehaar

Terugblik 2025

Op basis van het ontvangen projectplan (oktober 2024) hebben wij in april, onder voorwaarden, een incidentele subsidie toegekend van € 500.000,-- voor de verbouw en revitalisering van het dorps huis. Het dorps huisbestuur heeft dit jaar gebruikt om nadere fondsen aan te schrijven, het verbouwplan verder uit te werken en voorbereidingen te treffen voor het indienen van de omgevingsvergunning.

4.10.2.18 Uitvoering Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)

Terugblik 2025

De gemeenteraad heeft voor de zomer het Integraal Huisvestingsplan vastgesteld. Hierin zijn voor 2025 de volgende maatregelen opgenomen:

OBS De Dobbe: afweging nieuwbouw of renovatie. Zie hiervoor ook de koppeling met activiteit 4.10.2.16 (verbouw dorps huis Gasselte).

Dr. Nassau College: gedeeltelijke nieuwbouw voor extra ruimtebehoefte van het onderwijs. Zie hiervoor ook de koppeling met activiteit 4.10.2.03 (Huisvesting Verenigingen Gieten). Dit betreft de Onderwijs- en Cultuuraccommodatie.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.10.3 In 2026 zijn 200 extra woningen gerealiseerd of planologisch mogelijk gemaakt.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.10.3.02 Gebiedsgerichte woningbouwprogrammering.

Terugblik 2025

In 2025 is het Programma Woningbouw verder uitgevoerd en versterkt binnen de organisatie. Tot en met het vierde kwartaal van 2025 zijn 361 nieuwbouwwoningen toegevoegd aan de woningvoorraad, bestaande uit 254 koopwoningen en 63 sociale huurwoningen.

Dankzij actief grondbeleid en een duidelijke regierol in zowel gemeentelijke als particuliere projecten zijn meerdere initiatieven daadwerkelijk op gang gekomen en verder gebracht. De woningbouwmonitor is gereed en wordt ingezet voor het monitoren van zowel de kwantiteit als de kwaliteit van woningbouwprojecten. Daarnaast is in juli 2025 een publieksvriendelijke versie gelanceerd, die voor inwoners en raadsleden direct te raadplegen is.

4.10.3.04 Realisatie tijdelijke flexwoningen

Terugblik 2025

In de achterliggende periode is er samen met woningbouwcorporatie Woonborg gewerkt aan de verdere verkenning inzake geschikte huisvesting voor specifieke doelgroepen. In 2025 zijn locaties in het werkgebied van Woonborg onderzocht en is er gewerkt aan een businesscase. In de basis betreft het een toevoeging van ongeveer 25 (kleine) sociale modulaire huurwoningen.

4.10.3.05 Doorvertaling regiewet in gemeentelijk beleid

Terugblik 2025

Op 3 juli 2025 is het wetsvoorstel Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting (Wvrv) met een aantal amendementen door de Tweede Kamer aangenomen. Op 19 december 2025 heeft de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening de Eerste en Tweede Kamer geïnformeerd over de aanpassing van drie juridisch onuitvoerbaar amendementen. Naar verwachting treedt de wet per 1 juli 2026 in werking.

In 2025 heeft de gemeente gewerkt aan de doorvertaling van deze in voorbereiding zijnde wet in gemeentelijk beleid. Zo is in samenwerking met inwoners, dorpsbelangen verenigingen, zorgaanbieders, woningcorporaties, huurdersverenigingen en andere partners gewerkt aan het opstellen van de woonzorgvisie. Daarnaast is gewerkt aan een startnotie voor het opstellen van het, na vaststelling van de Wvrv, verplichte volkshuisvestingsprogramma. Dit wordt in 2026 verder uitgewerkt. In het volkshuisvestingsprogramma geeft de gemeente onder andere richting aan waar, hoeveel en voor wie er wordt gebouwd.

Gerealiseerde baten en lasten

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 incl. wijz.	Rekening 2025
Lasten				
2.1 Verkeer en vervoer	3.722	4.259	4.854	4.304
2.2 Parkeren	8	5	0	0
2.5 Openbaar vervoer	5	6	6	5
4.2 Onderwijshuisvesting	757	845	1.980	1.033
5.1 Sportbeleid en activering	322	306	308	335
5.2 Sportaccommodaties	2.312	2.036	2.130	2.352
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	80	79	135	127
5.5 Cultureel erfgoed	147	206	373	284
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.719	4.755	5.066	4.839
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	715	614	2.188	933
7.2 Riolering	1.703	1.784	1.789	1.996
7.3 Afval	2.908	2.513	2.545	2.555
7.4 Milieubeheer	1.904	1.423	1.798	1.735
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	470	470	473	464
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.435	1.201	3.167	2.408
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.778	2.594	2.602	2.040
8.3 Wonen en bouwen	2.127	1.131	1.222	1.711
Totaal Lasten	25.113	24.227	30.635	27.121
Baten				
2.1 Verkeer en vervoer	81	32	231	411
4.2 Onderwijshuisvesting	223	0	0	0
5.1 Sportbeleid en activering	464	269	269	486
5.2 Sportaccommodaties	414	424	433	377
5.5 Cultureel erfgoed	28	28	29	35
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	252	24	44	42
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	166	189	193	241
7.2 Riolering	2.296	2.377	2.377	2.435
7.3 Afval	3.253	3.241	3.261	3.291
7.4 Milieubeheer	88	0	71	0
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	150	100	102	117
8.1 Ruimte en leefomgeving	150	218	223	8
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.302	2.622	3.102	3.065
8.3 Wonen en bouwen	1.811	512	537	1.248
Totaal Baten	11.678	10.036	10.872	11.756
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	1.477	101	3.274	1.935
Totaal Onttrekkingen	1.477	101	3.274	1.935
Stortingen				
0.10 Mutaties reserves	600	0	562	562
Gerealiseerd resultaat	-12.558	-14.090	-17.051	-13.992

Pijler 5 Middelen en ondersteuning

Korte beschrijving

Deze pijler gaat over de organisatie, de financiering en de informatieveiligheid van de gemeentelijke huishouding. Het is het fundament onder de 4 inhoudelijke pijlers.

Terugblik 2025 - Wat hebben we gedaan

Toekomstbestendige organisatie en personeelsbeleid

We leven in een tijd van snelle maatschappelijke ontwikkelingen, een steeds complexere omgeving en grote opgaven voor de organisatie. Projecten zoals het woningbouwprogramma, de (nieuwe) Regiodeal *Vitaal Verbonden* en *Nij Begun* vragen veel inzet en flexibiliteit van medewerkers. Deze ontwikkelingen doen een beroep op de wendbaarheid van de organisatie en vragen om veranderende competenties en kwaliteiten van medewerkers.

Hieraan is aandacht besteed door het aanbieden van trainingen en door in ontwikkelgesprekken met medewerkers te kijken hoe groei, eigenaarschap en wendbaarheid op individueel niveau verder kunnen worden versterkt. Tegelijkertijd vragen deze opgaven ook om extra inzet, die vaak wordt gefinancierd vanuit meerjarige maar incidentele middelen. Waarbij het een uitdaging is om deze personele inzet op een flexibele en verantwoorde manier te organiseren binnen de geldende wettelijke kaders zoals de Wet Deregulering beoordeling arbeidsrelaties (Wet Dba)

Daarbij constateren we ook dat het, ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, over het algemeen nog steeds lukt om vacatures in te vullen en medewerkers te behouden voor onze gemeente omdat ze het prettig werken vinden bij Aa en Hunze.

Huisvesting

Er is aandacht voor de huisvesting van het gemeentelijk personeel. De nieuwbouw voor de buitendienst aan de Rondkamp verloopt nagenoeg volgens planning en is in mei 2026 afgerond. Het kernteam Rolde is sinds het voorjaar 2025 gehuisvest op een nieuwe locatie nabij de brandweer in Rolde. Voor de brandweer Rolde moet nog een keuze worden gemaakt tussen nieuwbouw of renovatie van de bestaande kazerne.

Op het gemeentehuis heeft aan het begin van 2025 een interne verhuizing plaatsgevonden om beter aan te sluiten bij de huidige manier van werken en om te voldoen aan de Arbo-eisen.

Solide en gezonde financiële positie

We streven naar een solide financiële positie van de gemeente. Voor de beoordeling hiervan maken we gebruik van (financiële) kengetallen en de door uw raad vastgestelde normering. We hebben te maken met een afnemend financieel perspectief. Voor de begroting 2025 waren al ombuigingen noodzakelijk om deze sluiten te maken. In de aanloop naar de begroting 2026 is een ombuigingstraject in werking gezet waarbij de raad op 19 juni een besluit heeft genomen over het doorvoeren van een aantal door het college voorgestelde ombuigingen. Hierdoor zijn de jaarschijven 2026 en 2027 in het meerjarenbeeld 2026 - 2029 eerst sluitend. Richting de begroting 2027 zal echter opnieuw gekeken moeten worden naar ombuigingen. Naast het proces van ombuigingen hebben we in 2025 ook aandacht gehad voor de rechtmatigheidsverantwoording. Zo zijn in dat kader de financiële verordening en het controleprotocol aangepast op de verlaging van de verantwoordingsgrens van 3% naar 2% en heeft het college beleid omtrent misbruik en oneigenlijk gebruik vastgesteld.

De Raad van State heeft in 2025 geoordeeld dat begrotingssubsidies schaars kunnen zijn, waardoor één-op-één verstrekking niet langer vanzelfsprekend is en transparantie en toegankelijkheid van het verleningsproces noodzakelijk zijn. We kijken binnen de organisatie hoe we daar in de toekomst mee om willen gaan.

Wat willen we bereiken (doelen)

5.10.1. De bedrijfsprocessen zijn op passende wijze vormgegeven.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

5.10.1.01 Nieuwbouw buitendienst Oelenboom

Terugblik 2025

De nieuwbouw verloopt voorspoedig. De oplevering van het gebouw heeft begin mei 2026 plaats gevonden.

5.10.1.04 Planvorming huisvesting brandweer/kernteams Rolde

Terugblik 2025

Voor het kernteam is inmiddels een locatie gevonden. Deze is naar wens gerenoveerd en fungeert sinds begin 2025 als mooie, centrale huisvesting voor het kernteam. Tevens zit het op dezelfde locatie als de brandweer in Rolde.

Voor de brandweer Rolde wordt een keuze gemaakt tussen nieuwbouw en renovatie van de bestaande brandweerkazerne, gebaseerd op de resultaten van een kostenonderzoek. Na de besluitvorming wordt een vervolgtraject gestart, dat kan leiden tot verdere uitwerking van nieuwbouwplannen of tot pogingen om overeenstemming te bereiken met de verhuurder van de huidige kazerne.

Wat willen we bereiken (doelen)

5.10.2 De financiële positie van de gemeente is solide.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

5.10.2.01 Rechtmatigheidsverantwoording

Terugblik 2025

Met ingang van 2025 is er een aanpassing geweest in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De maximaal te hanteren verantwoordingsgrens is verlaagd van 3% naar 2% van de totale lasten, exclusief dotaties aan de reserves. Deze nieuwe verantwoordingsgrens is vastgesteld in het controleprotocol 2025-2026 en daarnaast aangepast in de nieuwe financiële verordening.

5.10.2.02 Vernieuwing controle protocol en normenkader.

Terugblik 2025

De interne controleplannen zijn in concept herzien. De plannen zijn nu eenduidig (dezelfde lay out voor ieder proces) en per plan is een (fraude)risicoanalyse toegevoegd. De concepten hiervan zijn inmiddels gedeeld met de accountant. Naar verwachting is dit project afgerond in de zomer van 2026.

Naast de (concept) interne controleplannen is er door het college ook beleid omtrent het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik vastgesteld.

5.10.2.07 Aanpassen Financiële Verordening

Terugblik 2025

In 2025 is onze financiële verordening 2023 geëvalueerd. Hieruit kwam naar voren dat de verordening niet meer actueel was. De gemeenteraad heeft op 11 december 2025 een nieuwe financiële verordening vastgesteld. De belangrijkste wijzigingen gaan over de rechtmatigheid, verantwoordingsgrens, begrotings- en financiële afwijkingen.

Wat willen we bereiken (doelen)

5.10.3 De gemeente is een aantrekkelijke werkgever met voldoende personeel dat toegerust is om de werkzaamheden uit te voeren.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

5.10.3.01 Actief personeelsbeleid voeren.

Terugblik 2025

Er is actief personeelsbeleid gevoerd met als doel de organisatie toekomstbestendig en aantrekkelijk te houden als werkgever. Daarbij is ingespeeld op zowel externe ontwikkelingen als interne organisatieopgaven.

De organisatiekoers is vastgesteld met duidelijke accenten op de ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Ter versterking van de organisatie is een introductiefilm ontwikkeld voor (nieuwe) collega's waarin wordt toegelicht hoe we werken en waarom we dat zo doen. Daarnaast zijn organisatiebrede trainingen verzorgd ter ondersteuning van kennisontwikkeling en professionalisering, waaronder de training Strategisch Adviseren.

In Drents verband zijn afspraken gemaakt over samenwerking op HR-gebied, onder meer om gezamenlijk in te spelen op de toenemende personele schaarste. Naar aanleiding van de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties is de impact voor de organisatie in kaart gebracht en zijn werkafspraken en overeenkomsten waar nodig aangepast, zodat deze in lijn zijn met de geldende wet- en regelgeving. In verband met het aflopen van de vorige raamovereenkomsten is de aanbesteding inleen derden uitgevoerd, rekening houdend met de wet-en regelgeving en waar mogelijk met toekomstige ontwikkelingen.

Gerealiseerde baten en lasten

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 incl. wijz.	Rekening 2025
Lasten				
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	474	462	810	747
0.4 Overhead	12.409	10.175	12.851	13.120
0.5 Treasury	-542	-112	-1.112	-943
0.61 OZB woningen	146	143	145	145
0.62 OZB niet-woningen	32	46	47	47
0.64 Belastingen overig	3.005	2.777	2.854	2.899
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	45	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	346	443	481	516
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	171	26	346	368
Totaal Lasten	16.086	13.960	16.421	16.898
Baten				
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	41	31	31	85
0.4 Overhead	1.027	425	415	1.218
0.5 Treasury	323	257	329	403
0.61 OZB woningen	4.803	3.737	4.037	4.039
0.62 OZB niet-woningen	358	1.253	1.363	1.364
0.64 Belastingen overig	2.593	2.360	2.535	2.434
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	50.893	49.154	57.486	57.884
0.8 Overige baten en lasten	300	285	396	351
Totaal Baten	60.340	57.501	66.590	67.780
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	3.211	6	3.623	3.351
Totaal Onttrekkingen	3.211	6	3.623	3.351
Stortingen				
0.10 Mutaties reserves	-1.002	0	4.401	4.401
Gerealiseerd resultaat	48.466	43.547	49.391	49.832

Paragrafen

Lokale heffingen

De lokale heffingen kunnen worden onderscheiden in belastingen en retributies.

Belastingen zijn verplichte betalingen waar geen rechtstreekse individuele tegenprestatie van de gemeente tegenover staat. De onroerende zaakbelastingen (OZB), afvalstoffenheffing, rioolheffing, toeristenbelasting en forensenbelasting vallen hieronder.

Retributies zijn betalingen die krachtens algemene regelen worden gevorderd ter zake van een concrete door de gemeente bewezen dienst. Hierbij valt te denken aan leges, brandweerrechten en lijkbezorgingsrechten.

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente. Van de lokale heffingen die bij de algemene dekkingsmiddelen horen is de OZB de belangrijkste. De OZB is 8,1% van de totale algemene dekkingsmiddelen. De andere belastingen die als algemeen dekkingsmiddel dienen zijn de toeristenbelasting en de forensenbelasting. Heffingen die ter dekking van specifieke kosten dienen zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Tarieven

2025

Onroerende zaakbelastingen

OZB-eigenaren woningen naar percentage van de waarde	0,0927
OZB-eigenaren niet-woningen naar percentage van de waarde	0,2168
OZB-gebruikers niet-woningen naar percentage van de waarde	0,1021

Forensenbelasting

- Waarde tot € 50.000	312,00
- Waarde van € 50.000 tot € 75.000	470,00
- Waarde van € 75.000 tot € 130.000	630,00
- Waarde van € 130.000 tot € 200.000	791,00
- Waarde van € 200.000 tot € 300.000	947,00
- Waarde van € 300.000 tot € 500.000	1.117,00
- meer dan € 500.000	1.280,00

Toeristenbelasting

1,30

Afvalstoffenheffing

- Eenpersoonshuishouding	198,75
- Meerpersoonshuishouding	265,00

Rioolheffing

- WOZ-waarde van € 0 tot € 15.000	0,00
- WOZ-waarde van € 15.000 tot € 50.000	54,00
- WOZ-waarde van € 50.000 tot € 100.000	119,00
- WOZ-waarde van € 100.000 tot € 150.000	151,00
- WOZ-waarde van € 150.000 tot € 250.000	162,00
- WOZ-waarde van € 250.000 tot € 400.000	170,00
- WOZ-waarde van € 400.000 tot € 600.000	190,00
- WOZ-waarde van € 600.000 tot € 800.000	215,00
- WOZ-waarde van € 800.000 tot € 1.000.000	259,00
- WOZ-waarde van € 1.000.000 tot € 2.000.000	437,00
- WOZ-waarde van € 2.000.000 tot € 3.000.000	2.679,00
- WOZ-waarde van € 3.000.000 tot € 5.000.000	5.360,00
- WOZ-waarde van € 5.000.000 tot € 10.000.000	6.656,00
- WOZ-waarde van € 10.000.000 tot € 25.000.000	8.889,00
- WOZ-waarde van € 25.000.000 tot € 50.000.000	13.179,00
- WOZ-waarde vanaf € 50.000.000	26.806,00

Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

OZB

Voor belastingjaar 2025 zijn de onroerende zaakbelastingen geheven op basis van de WOZ-waarden die naar waardepeildatum 1 januari 2024 zijn vastgesteld. De gemiddelde waarde van woningen is gestegen met 7% t.o.v. de waardepeildatum 1 januari 2023. De gemiddelde waarde van niet-woningen is gestegen met 8%.

Voor de bestuursperiode 2025 is uitgegaan van de OZB-opbrengst 2024, inclusief een inflatiecorrectie van 2,2% en 2% extra verhoging in verband met ombuigingen en areaalontwikkeling. De opbrengst van de OZB is € 5.403.000. In de begroting is rekening gehouden met een opbrengst van € 5.399.000 waardoor een klein voordeel van € 4.000 ontstaat.

Voor de waardebepaling van onroerende zaken maken we gebruik van het taxatiepakket van 4Value. De WOZ-beschikking moet binnen zes weken na het begin van het belastingjaar worden opgelegd. De aanslagen onroerende zaakbelastingen 2025 zijn, gecombineerd met de WOZ-beschikking, met dagtekening 13 februari 2025 verzonden.

In 2025 is er ten aanzien van 405 objecten bezwaar gemaakt. Ten opzichte van 2024 is dit een lichte stijging (in 2024 is tegen ca. 343 objecten bezwaar gemaakt).

Alle bezwaren zijn afgewikkeld (110 gegrond) en verwerkt in de bovenstaande opbrengst. Er zijn geen beroepschriften ingediend.

Evenals vorig jaar was het voor burgers, die nog geen automatische incasso hadden afgegeven, mogelijk om dit voor belastingjaar 2025 alsnog te doen. In 2025 betaalden ca. 7.000 inwoners de aanslag via automatische incasso, dit is ongeveer 53% van het totaal.

Afvalstoffenheffing

Als uitgangspunt voor de bepaling van het tarief voor de afvalstoffenheffing geldt 100% kostendekkendheid. Het totaal aan opbrengsten van de afvalstoffenheffing 2025 bedraagt € 2.809.000 . In de begroting was rekening gehouden met een ontvangst van afvalstoffenheffing van € 2.738.000 waardoor een voordeel van € 71.000 ontstaat.

Berekening van kostendekkendheid afvalstoffenheffing

	bedrag	percentage
(bedragen x € 1.000)		
Kosten taakveld	2.550	
Inkomsten taakveld	-475	
Netto kosten taakveld	2.075	74%
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	337	12%
Rente	26	1%
BTW	314	11%
Kwijtschelding	51	2%
Totaal kosten	2.803	100%
 Opbrengst heffingen	 2.815	 100%

Rioolheffing

Het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) vormt de basis voor de te plegen investeringen. De te plegen investeringen vanuit het GRP worden gedekt uit de rioolheffing. In de begroting is een bedrag aan rioolheffing geraamd van € 2.352.000. In 2025 is een bedrag van € 2.402.000 ontvangen waardoor een voordeel van € 50.000 ontstaat.

Berekening van kostendekkendheid rioolheffing

	bedrag	percentage
(bedragen x € 1.000)		
Kosten taakveld	1.890	
Inkomsten taakveld	-34	
Netto kosten taakveld	1.856	78%
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	288	12%
Rente	74	3%
BTW	58	2%
Straatvegen	49	2%
Slootonderhoud	76	3%
Vijveronderhoud	1	0%
Totaal kosten	2.402	100%
 Opbrengst heffingen	 2.402	 100%

Toeristenbelasting

In de begroting is een opbrengst geraamd van € 1.939.000. De werkelijke opbrengst bedraagt € 2.438.000. Dit is een voordeel van € 498.000.

Forensenbelasting

In de begroting is als opbrengst voor de forensenbelasting een bedrag geraamd van € 270.000. In 2025 bedraagt de werkelijke opbrengst € 284.000, een voordeel van € 14.000

Lijkbezorgingsrechten

Voor de lijkbezorgingsrechten is een opbrengst geraamd van € 102.000 . De werkelijke opbrengsten zijn uitgekomen op € 117.000, een voordeel van € 15.000. Het aantal begrafeningen fluctueert per jaar.

Leges

De leges worden ieder jaar trendmatig verhoogd met uitzondering van de bij wet geregelde legesbedragen. Voor de leges is een opbrengst geraamd van € 1.044.000. De werkelijke opbrengst voor alle leges bedraagt € 1.681.000, hetgeen een voordeel betekent van € 637.000 ten opzichte van de begroting. Dit wordt veroorzaakt door meer leges omgevingsvergunningen (+ € 552.000), meer leges burgerzaken (+ € 95.000) en afname van overige leges (- € 10.000).

De verantwoording van de leges vindt plaats in de pijlers 1, 3 en 4. Opgemerkt wordt nog dat de bij de hogere opbrengst leges omgevingsvergunningen extra kosten tegenover staan voor o.a. inhuur personeel van € 497.000 en dat de hogere opbrengst voor de leges burgerzaken deels teniet wordt gedaan door de hogere afdrachten aan het Rijk.

Kwijtscheldingsbeleid

Gemeenten kunnen met inachtneming van de Invorderingswet 1990 kwijtschelding verlenen van gemeentelijke heffingen.

Gemeenten beslissen zelf of, en zo ja voor welke heffingen kwijtschelding kan worden verkregen. Gemeenten zijn gebonden aan de landelijke Uitvoeringsregeling.

Alleen ten aanzien van kosten van bestaan hebben gemeenten de mogelijkheid om af te wijken van de regeling.

De rijksregeling gaat uit van 90% van de bijstandsnorm. In de gemeente Aa en Hunze is er voor gekozen om 100% van de bijstandsnorm als bestaansminimum te hanteren.

Er is kwijtschelding mogelijk voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Voor mensen met een inkomen dat iets meer bedraagt dan het minimum kan een gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. De kwijtscheldingsregeling wordt voor ons uitgevoerd door het Noordelijk Belastingkantoor in Groningen.

Inwoners kunnen op deze wijze op één formulier kwijtschelding aanvragen voor zowel de gemeentelijke lasten als voor de waterschapslasten.

In 2025 hebben ca. 270 belastingplichtigen kwijtschelding ontvangen van de aanslag gemeentelijke belastingen 2025 (in 2024 waren dit er ca. 240). Er is voor een bedrag van € 56.000 kwijtschelding verleend.

Lokale lastendruk						
jaar	inwoners	afval	riool	ozb	totaal	per inwoner
2021	25.445	2.625.000	2.108.000	4.564.000	9.297.000	365
2022	25.565	2.527.000	2.122.000	4.844.000	9.493.000	371
2023	25.737	2.660.000	2.169.000	4.907.000	9.736.000	378
2024	25.853	2.788.000	2.274.000	5.162.000	10.224.000	395
2025	25.980	2.815.000	2.402.000	5.404.000	10.621.000	409

Werkelijke inkomsten

Geraamde inkomsten

	Raming*	Werkelijk
OZB	5.399.000	5.403.000
Forensenbelasting	270.000	284.000
Toeristenbelasting	1.939.000	2.438.000
Afvalstoffenheffing	2.738.000	2.809.000
Rioolheffing	2.352.000	2.402.000
Leges omgevingsvergunning	495.000	1.047.000
Leges burgerzaken	537.000	632.000
Lijkbezorgingsrechten	102.000	117.000
Overige leges (programma 1, 2 en 3)	12.000	2.000

* inclusief begrotingswijzigingen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust (solide) onze begroting is. Dit is van belang wanneer er zich financiële tegenvallers voordoen. Het weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit (de beschikbare financiële middelen om niet begrote kosten te kunnen dekken) minus alle risico's (waarvoor geen maatregelen zijn getroffen én die een aanzienlijke invloed kunnen hebben op onze financiële positie).

Weerstandscapaciteit

Incidentele en structurele weerstandscapaciteit

Er wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met incidentele weerstandscapaciteit wordt bedoeld de aanwezige financiële middelen om eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van de gemeentelijke taken op het huidige niveau. Met structurele weerstandscapaciteit worden de aanwezige financiële middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om structurele tegenvallers op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van het beleid op het huidige niveau.

1. Incidentele weerstandscapaciteit

Onder de incidentele weerstandscapaciteit vallen:

- a. De vrije algemene reserve (VAR) en het weerstandsdeel van de vrije algemene reserve (WAR).
- b. De algemene reserve grondbedrijf.
- c. De overige vrije reserves (waarvoor nog geen wettelijke verplichtingen zijn aangegaan).

2. Structurele weerstandscapaciteit

Onder de structurele weerstandscapaciteit vallen:

- a. Het budget dat geraamd is voor onvoorziene uitgaven en het begrotingssaldo.
- b. De onbenutte belastingcapaciteit, dit is het verschil tussen de norm en de opbrengst.

Beleid weerstandsvermogen en risicomanagement

In de raadsvergadering van 1 juni 2023 is de beleidsnota weerstandsvermogen en risicomanagement vastgesteld. In deze nota is een norm voor het weerstandsvermogen bepaald. De norm is een ratio van 1,0 voor het incidentele en structurele weerstandsvermogen. Indien één van de beide ratio's lager is dan 1,0 dient de ratio van het totale weerstandsvermogen 1,0 te zijn. De ratio voor het weerstandsvermogen is de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door het risicoprofiel.

Totaal weerstandscapaciteit			Toelichting
Incidentele weerstandscapaciteit (werkelijk per 31 december 2025)			
- Vrije Algemene Reserve (VAR)		11.242.000	
- Weerstandsdeel Algemene Reserve (WAR)		5.653.000	
- Algemene Reserve Grondbedrijf		5.082.000	
- Overige Vrije Reserves		-	
Totaal incidentele weerstandscapaciteit		21.977.000 (a)	
Structurele weerstandscapaciteit			
Onbenutte belastingcapaciteit:	opbrengst lasten/norm		
- OZB-opbrengst	5.404.000	6.833.000	norm:
			In de raadsvergadering van 1 juni 2023 is de nota financiële beleidskaders vastgesteld. Daarin is de (streef)norm voor de belastingcapaciteit vastgesteld op een marge tussen de 95% en 105%. De norm voor de belastingcapaciteit in de begroting 2025 komt uit op 73%. Het percentage in deze jaarrekening bedraagt 75 %.
- Rioolheffing kostendekkend tarief	2.402.000	2.402.000	
- Afvalstoffen kostendekkend tarief	2.815.000	2.855.000	
Totaal	10.621.000	12.090.000	
Verschil tussen norm en opbrengst		1.469.000	
Bij:			
Raming onvoorzien		17.000	
Totaal structurele weerstandscapaciteit		1.486.000 (b)	
Totaal weerstandscapaciteit (incidenteel + structureel)		23.463.000 (a+b)	

Toelichting weerstandscapaciteit

Ten opzichte van de rekening 2024 is de incidentele weerstandscapaciteit in 2025 met € 5,7 miljoen toegenomen. De toename wordt veroorzaakt door stortingen in de VAR van per saldi ruim € 7,6 miljoen: het rekeningresultaat 2024 (€ 4,3 miljoen) en uit de tussenrapportages (€ 3,3 miljoen). Voor het dekken van de incidentele ambities (inclusief een amendement) uit de begroting 2025 is € 1,9 miljoen onttrokken aan de VAR. De algemene reserve grondbedrijf is afgenomen met € 0,1 miljoen. De structurele weerstandscapaciteit is positief doordat de werkelijk OZB-opbrengst in 2025 lager is dan onze norm. Voor een toelichting op de tarieven voor de lokale heffingen wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Gevolg weerstandscapaciteit door het rekeningresultaat 2025

Aan de raad zal worden voorgesteld om aan de algemene reserve grondbedrijf een bedrag toe te voegen van € 0,6 miljoen. Na deze mutatie is de stand van de incidentele weerstandscapaciteit afgerond € 22,6 miljoen.

Toelichting ratio weerstandsvermogen

De norm is een ratio van 1,0 voor het incidentele en structurele weerstandsvermogen. De berekening van de incidentele, structurele en totale weerstandscapaciteit vindt plaats in de onderstaande tabel. Deze tabel wordt vooraf gegaan door de risicomatrix, een overzicht waarin de risico's en kansen zijn geschat. Daarna zijn de incidentele, structurele en totale weerstandscapaciteit gerelateerd aan het risicoprofiel voor de berekening van de ratio's. De uitkomst is dat de ratio van het incidentele weerstandsvermogen zeer ruim boven de norm is. De ratio van het structurele weerstandsvermogen is positief maar nog net onder de norm. Omdat de ratio van het structurele weerstandsvermogen onder de norm is, moet de ratio van het totale weerstandsvermogen boven de 1,0 zijn om aan de norm te voldoen. Deze ratio is ruim boven de 1,0 en daarmee voldoen we aan onze eigen norm voor het weerstandsvermogen.

Risicomatrix	Incidenteel	Structureel	Bedrag	Kans	Risicobedrag
(Bedragen x € 1.000)					
Risico's					
1 Uitgaven Sociaal domein		x	1.500	80%	1.200
2 Verbonden partijen structureel		x	840	15%	126
3 Verbonden partijen incidenteel	x		840	25%	210
4 Algemene Uitkering Gemeentefonds		x	1.000	60%	600
5 Planschade	x		50	30%	15
6 Grondexploitatie	x		500	10%	50
7 Bodemsaneringskosten	x		100	50%	50
8 Asbestsaneringen	x		250	60%	150
9 Juridische risico's	x		150	60%	90
Totaal					2.491
Totaal incidenteel		565			
Totaal structureel		1.926			

Berekening ratio's weerstandvermogen: (Bedragen x € 1.000)	Bedrag	Ratio
Incidentele weerstandscapaciteit	21.977	
Incidenteel risicobedrag	565	
Ratio weerstandvermogen incidenteel		38,90
Structurele weerstandcapaciteit	1.486	
Structureel risicobedrag	1.926	
Ratio weerstandvermogen structureel		0,77
Totale weerstandcapaciteit	23.463	
Totaal risicobedrag	2.569	
Ratio weerstandvermogen totaal		9,13

Toelichting risico's

1. Uitgaven sociaal domein

Het Sociaal Domein omvat de uitvoering van de Wmo 2015, de Jeugdwet, de Participatiewet en overige aanverwante taken. Deze uitgaven zijn grotendeels vraagafhankelijk en daarmee lastig volledig te voorspellen. De ontwikkeling van de vraag naar ondersteuning en zorg wordt beïnvloed door demografische, sociaal-economische en maatschappelijke trends, zoals vergrijzing, stijgende zorgvraag, complexere problematiek en economische conjunctuur. Daarnaast is er landelijk sprake van een oplopend tekort bij gemeenten op het sociaal domein, met name in de jeugdzorg.

2/3. Verbonden partijen

Naast voordelen die samenwerkingsverbanden opleveren, zijn er ook risico's aan verbonden. Door afvaardigingen in het algemeen en/of dagelijks bestuur van gemeenschappelijke regelingen (Gr-en) kunnen financiële risico's worden beheerst. Veelal is er een redelijk voorspelbare stijging van de jaarlijkse exploitatielasten voor zover het de bedrijfsvoeringslasten betreft. De ontwikkeling van de programmakosten binnen de verbonden partijen is afhankelijk van de inhoudelijke beleidsontwikkeling bij het rijk en de deelnemende gemeenten. De financiële risico's beperken zich daarmee tot de financiële consequenties van eventuele incidenten die zich kunnen voordoen. Het aandeel van Aa en Hunze in de risico's die de gr-en zelf hebben opgenomen in de jaarrekening 2025 bedraagt afgerond € 840.000 voor zowel structurele als incidentele risico's. Het bezit van aandelen van privaatrechtelijke ondernemingen heeft in het algemeen een positief effect. De economische waarde kan namelijk hoger liggen dan de balanswaarde. Wel dient voorzichtigheid te worden betracht bij het structureel ramen van dividenduitkeringen, omdat achterblijvende uitkeringen kunnen leiden tot een structureel budgettair probleem.

4. Algemene Uitkering Gemeentefonds

De economische ontwikkeling, de ontwikkeling van de rijksuitgaven en ontwikkelingen rondom de systematiek voor het bepalen van de algemene uitkering uit het gemeentefonds, maken het bepalen van de raming van deze inkomsten in onze begroting steeds weer complex. Hierdoor neemt de onzekerheid toe, met name voor de toekomstige ramingen. Daarom is dit onderwerp opgenomen als potentieel structureel risico.

5. Planschade

In procedures met betrekking tot het wijzigen van bestemmingsplannen kan voor individuele burgers planschade ontstaan. In een aantal gevallen kunnen de hieruit voortvloeiende kosten worden opgenomen in de exploitatie van het desbetreffende plan. Daar waar mogelijk wordt de planschade afgewenteld op de initiatiefnemer. Het resterende geschatte risico is hier opgenomen.

6. Grondexploitatie

Een beleidsmatig risico binnen een gemeente is de grondexploitatie. In Aa en Hunze loopt op dit moment nog 1 exploitatie die belangrijke invloed heeft op het totaal. Dit is het woningbouwplan Nooitgedacht in Rolde. Dit plangebied is echter al grotendeels ontwikkeld en bouw- en woonrijp gemaakt. De laatste kavels zullen de komende periode verkocht worden (waarvan de meesten al in reservering zijn).

7. Bodemsaneringskosten

De aansprakelijkheid op het gebied van milieu neemt voortdurend toe. De gemeenten vormen hierbij geen uitzondering. Gemeenten lopen als rechtmatige eigenaar van gronden het risico dat vervuilde grond geschoond moet worden of dat er vaten/jerrycans worden achtergelaten. Eventuele noodzakelijke maatregelen op het terrein van de bodemsanering, die voor rekening van de gemeente kunnen komen, zijn momenteel vooralsnog niet in te schatten en daarom als risico benoemd in deze paragraaf.

8. Asbestsaneringen

In toenemende mate wordt de gemeente geconfronteerd met illegale dumping van asbest via de vuilinzameling en asbestvervuiling als gevolg van brand. In het belang van de volksgezondheid is acute verwijdering van de vervuiling noodzakelijk. Verhaal van de kosten op de veroorzaker blijkt vaak onmogelijk en is daarom opgenomen als risico.

9. Juridische risico's

Jaarlijks worden enige procedures door of tegen de gemeente gevoerd. Er is een tendens waar te nemen van een toenemend aantal aansprakelijkheidstellingen. Gemeenten worden geconfronteerd met schadeclaims van burgers als gevolg van genomen besluiten en vermeende nalatigheid door de overheid. Zo kunnen de gemeenten aansprakelijk gesteld worden door de burger voor schade als gevolg van slecht onderhoud van de wegen, openbaar groen en voor planschades (al specifiek benoemd als risico). Voor een deel zijn de risico's die de gemeente lopen gedekt door afgesloten verzekeringen, waarbij de gemeente bij de WA-verzekering een eigen risico heeft van € 2.500 per schadegeval.

10. Cyberdreiging

Ondanks de genomen beveiligingsmaatregelen (wat we uiteraard zoveel mogelijk doen) houden we een restrisico over. Er blijft altijd een kans bestaan op incidenten. Een cyberaanval kan onverwachte financiële gevolgen hebben zoals herstelkosten of benodigde inhuur van externe expertise. Bij verschillende gemeenten wordt dit risico op geld gezet en een risico inschatting gemaakt. Ook wij hebben dit gedaan, maar we kiezen ervoor om deze gegevens niet op te nemen in de matrix zelf. Wel hebben we een aparte doorrekening gemaakt met daarin de risico inschatting bij cyberdreiging. Ook met toevoeging van dit risico in de berekening blijft ons weerstandsvermogen voldoende.

Financiële kengetallen

In de raadsvergadering van 1 juni 2023 is de nota financiële beleidskaders vastgesteld. In deze nota is uitgelegd hoe de wettelijke financiële kengetallen te gebruiken zijn bij de beoordeling van de financiële weerbaarheid en wendbaarheid van onze gemeente. Met deze nota hebben we ook eigen gemeentelijke normen voor de wettelijke financiële kengetallen afgesproken.

Het gaat om de volgende kengetallen:

- Netto schuldquote
- Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteitsratio
- Structurele exploitatieruimte
- Grondexploitatie
- Belastingcapaciteit

Normen financiële kengetallen

Met het vaststellen van de nota financiële beleidskaders hebben we eigen normen voor de beoordeling van de kengetallen. De normen zijn:

- voor de netto schuldquote lager dan 80%
- voor de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen eveneens lager dan 80%
- voor de solvabiliteitsratio minimaal 20%
- voor de structurele exploitatieruimte minimaal 0%
- voor de grondexploitatie lager dan 20%
- voor de belastingcapaciteit minimaal 95% en maximaal 105%

Verloop van de kengetallen

Kengetallen:	Rekening Rekening Rekening Begroting Rekening Begroting					
	2022	2023	2024	2025	2025	2026
1a. Netto schuldquote	4%	4%	1%	36%	-2%	24%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	3%	4%	0%	35%	-2%	23%
2. Solvabiliteitsratio	55%	51%	53%	37%	54%	44%
3. Structurele exploitatieruimte	8%	-1%	0%	0%	-0,06%	0,06%
4. Grondexploitatie	2%	3%	2%	0%	1,23%	0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	78%	73%	74%	73%	74%	74%

Beoordeling financiële kengetallen

Netto schuldquotes

Beide quotes zijn ruim onder de norm. De uitkomst van de berekening is negatief. Dit komt doordat de bezittingen hoger zijn dan de schulden. In de werkelijkheid (jaarrekening) is de financieringsbehoefte lager dan op begrotingsbasis.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit bedraagt 54%. Dit betekent dat ruim de helft van het balanstotaal is gefinancierd met eigen vermogen. Hiermee bevindt de gemeente zich in een gezonde financiële positie.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte bedraagt -0,06. Dit betekent dat de structurele lasten de structurele baten licht overstijgen. Hierdoor is er sprake van een beperkt structureel tekort binnen de exploitatie, wat erop duidt dat de begroting niet volledig structureel in evenwicht is en mede afhankelijk is van incidentele baten of inzet van reserves.

Grondexploitaties

Het kengetal grondexploitaties is met 1,23% laag. Dit betekent dat de omvang van de grondexploitaties ten opzichte van de totale baten zeer beperkt is. Hiermee is sprake van een laag financieel risico vanuit de grondexploitaties.

Belastingcapaciteit

De meerjarige reeks laat zien dat we niet aan onze eigen norm voldoen. In de nota financiële beleidskaders is dit ook geconstateerd: 'Wij zitten langjarig buiten en lager dan deze norm'. Het betekent dat we ruim onder het landelijke gemiddelde zitten. Deze ruimte biedt kansen bij het invullen van de ombuigingen.

Conclusie

Er is binnen de gemeente Aa en Hunze sprake van een positieve vermogensontwikkeling. Dit blijkt uit de mooie ontwikkeling van de netto schuldquote en de solvabiliteitsratio. Hoewel het hebben van een stevige vermogenspositie niet de primaire doelstelling is, heeft eigen vermogen ook een functie als financieringsmiddel voor activa en het genereren van liquiditeit voor transacties.

Bij de analyse van het positieve resultaat over 2025 blijkt dat incidentele factoren een belangrijke rol hebben gespeeld. De structurele exploitatieruimte is -0,06 (afgerond 0), wat betekent dat financiële tegenvallers momenteel niet opgevangen kunnen worden met structurele middelen.

De belastingdruk in Aa en Hunze is laag in verhouding tot het landelijk gemiddelde: door de lage belastingcapaciteit is er echter wel ruimte om eventuele tegenvallers op te vangen en is er ruimte voor nieuw beleid.

Meerjaren planning financiële nota's en verordeningen

Titel:	vastgesteld:	verloopt:
Financiële verordening 2025	11-dec-25	in 2029
Controleverordening ex. art. 213 Gemeentewet	6-apr-23	in 2029
Nota weerstandsvermogen en risicomanagement 2023	1-jun-23	in 2029
Nota financiële beleidskaders 2023	1-jun-23	in 2029
Controleprotocol 2025-2026	11-dec-25	in dec. 2027
Normenkader 2025	11-dec-25	in dec. 2026
Treasurystatuut 2024	18-jan-24	in 2030
Nota reserves & voorzieningen 2024	27-jun-24	in 2030

Onderhoud kapitaalgoederen

Wegen

Basisgegevens/uitgangspunten

De gemeente Aa en Hunze heeft 2.957.477 m² aan verharding in beheer en onderhoud. Hiervan is 1.767.351 m² (60%) asfaltverharding, 967.288 m² (33%) elementenverharding en 93.582 m² (3%) betonverharding. Het overige percentage betreft onverhard. Het gehele areaal aan verharding bestaat voor 76% aan rijbanen en 12% uit fietspaden, 5% uit voetpaden en 7% uit overig (parkeerplaatsen, in- en uitritten bushaltes, verkeersdruppel e.d.).

A. Het beleidskader

In 2021 is het 'Beleidsplan wegen' voor de periode 2021-2025 door de gemeenteraad vastgesteld. Het Beleidsplan heeft als doel om het kwaliteitsniveau 'Basis' als uitgangspunt te hanteren voor het wegenonderhoud. Dit niveau staat gelijk aan de ondergrens van verantwoord wegbeheer volgens de CROW-wegbeheersystematiek.

B. Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

Met de vaststelling van het Beleidsplan is ook de onderhoudsplanung voor de periode 2021-2025 vastgesteld.

C. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Inspecties laten zien dat het gekozen onderhoudsniveau *Basis* toereikend is om het beheer en onderhoud van de wegen op het huidige niveau voort te zetten. Om structureel te kunnen blijven voldoen aan het vastgestelde kwaliteitsniveau voor het groot onderhoud van de wegen, is in de begroting een jaarlijks budget opgenomen. Voor 2025 betreft dit een bedrag van € 949.000. In het nieuw op te stellen wegenbeleidsplan wordt beoordeeld of dit budget ook voor de komende jaren toereikend blijft.

D. Voortgang

Het onderhoudsprogramma wegen, voortgekomen uit het Wegenbeleidsplan 2021-2025 loopt in 2025 ten einde. Echter is nog niet alle onderhoud in 2025 uitgevoerd. In 2022 is er voor gekozen om het asfaltprogramma door te schuiven in tijd. Deze keuze had betrekking op de hoge gasprijzen in dat jaar en inherent daaraan de hoge bitumenprijzen. Ook binnen het elementenverhardingen programma is in tijd geschoven vanwege de aanleg van glasvezel in met name de kernen Gieten en Rolde. Deze aanpassingen in planning maken dat een resterend gedeelte onderhoud 2021-2025 nog in 2026 wordt uitgevoerd. In 2026 wordt een nieuw wegenbeleidsplan opgesteld voor de periode 2027-2031.

Basisgegevens/uitgangspunten

De gemeente Aa en Hunze heeft 125 ha binnenwater. Daarnaast heeft de gemeente 37 vaste bruggen, 12 beweegbare bruggen, 13 steigers, 8 andere voorzieningen zoals bv. rolpalen, kademuur, leuning en e.d. en 5.310 m1 walbeschoeiing.

A. Het Beleidskader

Als richtlijn voor het beheer wordt gebruik gemaakt van de kostenkanten en onderhoudsintervallen van Rijkswaterstaat en de CROW.

B. Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties.

Om de constructie van de bruggen veilig te houden voeren we jaarlijks onderhoud uit. Op basis van visuele inspecties stellen we een onderhoudsplan op. De bruggen over het Grevelingkanaal worden twee keer per jaar geïnspecteerd, de overige bruggen één keer in de vier jaar.

Voor onderhoud aan beschoeiing voeren we periodiek inspecties uit en stellen we een onderhoudsplan op.

Voor het onderhoud aan waterpartijen wordt periodiek een beheerplan opgesteld. Het huidige beheerplan loopt tot en met 2026.

Voor het onderhoud aan berm sloten en kleine watergangen voeren we jaarlijks inspectie uit en wordt het onderhoud uitbesteed.

C. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Voor het jaarlijkse onderhoud aan bruggen wordt structureel een bedrag opgenomen in de begroting (€ 100.000 in 2025). Daaraan wordt jaarlijks een bedrag toegevoegd voor groot onderhoud aan bruggen over het Grevelingkanaal (€ 48.000 in 2025).

Voor onderhoud aan de beschoeiing van het Grevelingkanaal is in de begroting van 2025 een bedrag gereserveerd.

Aan het beheerplan voor onderhoud aan waterpartijen is een voorziening gekoppeld. Deze loopt tot en met 2026.

Voor het onderhoud aan berm sloten en kleine watergangen wordt structureel een bedrag opgenomen in de begroting (€ 221.000 directe kosten in 2025).

D. Voortgang

We houden de bruggen op een veilig en aanvaardbaar niveau met onze visuele inspecties en jaarlijks onderhoud. De bedragen, opgenomen in de begroting, worden aangewend voor het vervangen of schilderen van leuning, het uitvoeren van betonrenovatie en het vernieuwen van brugdekken.

Het onderhoud aan de beschoeiing van het Grevelingkanaal heeft vertraging opgelopen door aanvullend onderzoek en extra werkzaamheden. Dit zal leiden tot hogere kosten dan is voorzien in de begroting

Het beheerplan voor het onderhoud van waterpartijen wordt in 2026 geactualiseerd en de financiële consequenties worden in beeld gebracht.

Een nieuwe aanbestedingsprocedure voor onderhoud aan bermsloten en kleine watergangen loopt. De overeenkomst die voortvloeit uit de aanbestedingsprocedure is voor de duur van 2 jaar (18 mei 2026 tot en met 17 mei 2028), met de optie op verlenging van 2 keer een jaar. Het beschikbare budget wordt op de nieuwe aanbesteding aangepast.

Riolering

Basisgegevens/uitgangspunten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de rioleringsvoorzieningen in de gemeente Aa en Hunze.

Rioleringsvoorzieningen	
Vrijverval riolering	275 km
Mechanische riolering	130 km
Hoofdgemalen	30 stuks
Minigemalen	460 stuks
Randvoorzieningen	10 stuks
IBA's	35 stuks
Kolken	12560 stuks
Vijvers	27 stuks

A. Het Beleidskader

In 2020 is het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) door de raad vastgesteld voor de planperiode 2020-2024. In 2024 heeft de raad besloten het GRP met drie jaar te verlengen (t/m 2027). Aan het beleid ligt de volgende visie ten grondslag:

Aa en Hunze wil beschikken over een duurzaam en robuust water- en rioleringssysteem in het bebouwd gebied. We hebben inzicht in het systeem en beheren het doelmatig, waardoor de lasten zo laag mogelijk blijven en overlast van water tot een minimum is beperkt. Gebruikers kunnen eenvoudig terecht bij de gemeente met klachten en vragen, maar we doen ook een beroep op hun eigen verantwoordelijkheid.

Met dit plan wordt invulling gegeven aan de wettelijke verplichting om vast te leggen hoe wij inhoud geven aan de zorgplicht voor het afvalwater, regenwater en grondwater. De zorgplichten zijn vertaald naar doelen. Aan de hand van onze visie en doelen hebben we speerpunten bepaald, te weten:

1. Inzicht in de werking van het systeem vergroten.
2. Duurzaamheid vergroten.
3. Anticiperen op klimaatverandering.
4. Samenwerking met waterketenpartners versterken.

In de werkregio Groningen Noord-Drenthe werken gemeenten, waterschappen en waterbedrijven samen aan de waterketen. Hieraan ligt een bestuursakkoord ten grondslag. Het akkoord loopt van 2020 tot 2025 en is in 2024 met max. 2 jaar verlengd (t/m 2026). In het akkoord ligt de nadruk op Kwetsbaarheid en Duurzaamheid. Momenteel werkt de regio aan een nieuw bestuursakkoord.

In 2025 hebben de waterketenpartners in Groningen Noord-Drenthe ingestemd met de oprichting van Stichting Waterketenbeheer Noord, waarin de samenwerkingsprojecten Gegevensbeheer Noord, Meten & Monitoren, Waterketenkaart en Neerslagdashboard worden ondergebracht.

B. Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

In het vigerende GRP is ervoor gekozen om nieuwe investeringen direct te bekostigen uit de opbrengsten van de rioolheffing van het betreffende jaar (ideaalcomplex). De ontwikkeling van de rioolheffing is dynamisch, waarbij -aan de hand van het jaarprogramma- ieder jaar een actualisatie plaats vindt van de berekening. Op die wijze is de ontwikkeling van het tarief in balans met de werkelijke kosten.

C. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

De kosten voor investeringen en onderhoud aan het riool stegen in 2025 met 6%. Omdat we uitgaan van 100% kostendekking, stijgt de opbrengst van de rioolheffing ook met 6%. Door gebruik te maken van de voorziening riolering blijft de lastenstijging voor de inwoner hier relatief beperkt.

D. Voortgang

De in de begroting 2025 opgenomen bedragen voor het onderhoud zijn hiervoor ingezet.

Basisgegevens/uitgangspunten

De gemeente Aa en Hunze heeft 50 gemeentelijke accommodaties. Deze 50 accommodaties bestaan uit onder andere 3 kerktorens, 3 molens, 3 multifunctionele accommodaties, 2 openlucht-zwembaden, 3 sporthallen, 2 gymnastieklokalen, 1 sportzaal, 18 dorpshuizen (waarvan 7 in eigendom), 1 loods met overkapping voor Openbare Werken, 4 brandweerposten, 1 gemeentehuis, 1 afvalbrengstation en 18 overige locaties. Door de verzelfstandiging van het openbaar basisonderwijs per 1 januari 2010 (stichting PrimAH) en de overheveling van het groot onderhoud per 1 januari 2015 is de gemeente niet meer verantwoordelijk voor het onderhoud van de schoolgebouwen. Als gevolg van de bevolkingskrimp is het eigendom én het onderhoud van de schoolgebouwen in Schipborg, Nieuw Annerveen, Annerveenschekanaal en Gasselternijveenschemond weer terug gegaan naar de gemeente. De schoolgebouwen in Schipborg en Gasselternijveenschemond zijn verkocht.

A. Het Beleidskader

Het kader voor het onderhoud van de gebouwen is de door de raad vastgestelde “nota onderhoud gebouwen”. Het betreft hier het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen, exclusief de dorpshuizen en monumenten. In deze nota wordt gestreefd naar een onderhoudsniveau tussen de conditieschalen 2 en 3, wat overeenkomt met een goede tot redelijke onderhoudstoestand. Om een bijdrage te leveren aan de taakstellende bezuiniging voor de komende jaren is het onderhoudsniveau teruggebracht naar conditieschaal 3. Het gebouwenonderhoud vindt plaats op basis van onderhoudsbegrotingen in de vorm van een zogenaamde meerjarenraming voor een periode van 10 jaar. In opdracht en voor rekening van de stichting PrimAH wordt de actualisatie van de onderhoudsbegroting voor de openbare basisscholen vanaf 2021 door een externe partij uitgevoerd. Voor de gemeentelijke gebouwen vindt de actualisatie driejaarlijks in eigen beheer plaats. Voor iedere actualisatie wordt een inspectie ter plaatse uitgevoerd. Het onderhoud van dorpshuizen vindt plaats op basis van de notitie dorpshuizenbeleid die door de raad is vastgesteld. Het beheer en onderhoud van de gebouwen van de voetbalverenigingen is de verantwoordelijkheid van de vereniging geworden.

B. Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

Het gebouwenonderhoud wordt conform de Meerjarenonderhoudsplanung (MJOP) en het beleidskader uitgevoerd. Over de eventuele (financiële) consequenties van de driejaarlijkse inspectie zal uw raad in het beleidsplan en de begroting worden geïnformeerd.

C. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Conform het meerjarig onderhoudsschema gemeentelijke gebouwen is voor groot onderhoud en schilderwerk van gemeentelijke gebouwen (excl. monumenten, schoolgebouwen en dorpshuizen) structureel respectievelijk € 354.000 en € 103.000 in de begroting opgenomen.

Voor groot onderhoud en schilderwerk van monumenten is dat bedrag respectievelijk € 20.000 en € 14.000 structureel. Daarnaast is een bedrag van € 327.000 beschikbaar in de exploitatie voor regulier onderhoud van de gemeentelijke gebouwen (excl. schoolgebouwen en dorpshuizen). Hiervan is € 29.000 voor monumenten.

Voor het groot onderhoud van dorpshuizen is in de exploitatie jaarlijks een bedrag van € 54.000 beschikbaar; dit bedrag maakt onderdeel uit van een subsidieregeling. Door een taakstellende bezuiniging wordt nog 70% van de kosten gesubsidieerd.

Per 1 januari 2015 is het buitenonderhoud bij de scholen voor primair en (voortgezet) speciaal onderwijs (niet meer in onze gemeente) overgeheveld van de gemeente naar de schoolbesturen. De schoolbesturen hebben nu de (financiële) verantwoordelijkheid voor het totale onderhoud van hun schoolgebouwen, inclusief (functionele) aanpassingen van het gebouw.

D. Voortgang

De in de onderhoudsbegroting geraamde werkzaamheden worden aan het begin van het jaar op een lijst van “uit te voeren werkzaamheden” geplaatst. Bij deze lijst wordt een planning opgesteld voor het desbetreffende jaar. Uitgangspunt is de werkzaamheden in het geraamde jaar uit te voeren. Bij een aantal omvangrijke werkzaamheden komen de bedragen in een periode van 2 of 3 jaar beschikbaar, waarbij de uitvoering aaneengesloten dient plaats te vinden. Op 17 april 2025 is door de raad het nieuwe MJOP voor de gemeentelijke gebouwen, monumenten en dorpshuizen vastgesteld voor de jaren 2025-2034. Met de nieuwe MJOP voldoet de gemeente Aa en Hunze aan de wettelijke regels volgens het BBV. De eindstanden per 31-12-2024 worden meegenomen in het nieuwe MJOP.

Basisgegevens/uitgangspunten

Gemeente Aa en Hunze heeft een divers en omvangrijk areaal aan openbaar groen. Als beheerder van de openbare ruimte hebben wij invloed op het beheer van bermen, sloten, bomen, groenstroken en beplantingen. Het grootste deel van het groenonderhoud in de kernen wordt uitgevoerd door de kernteams, onder begeleiding van voormannen, als onderdeel van de gemeentelijke buitendienst. Het onderhoud van de bomen en de watergangen buiten de bebouwde kom wordt uitbesteed.

A. Het beleidskader

Het gemeentelijke groenbeleid is gericht op duurzaam beheer en onderhoud van het openbaar groen, met oog voor gebruikswaarde, biodiversiteit en leefbaarheid. De uitvoering vindt plaats op basis van beleidsmatige kaders, wettelijke verplichtingen en bestekken op basis van gegevens in het groenbeheersysteem Obsurv. Bij het opstellen van nieuwe onderhoudscontracten wordt aandacht gegeven aan het werken volgens de gedragscode soortenbescherming voor gemeenten.

De bomen in gemeentelijk eigendom worden planmatig en structureel onderhouden. De gemeente is daarvoor verdeeld in drie beheereenheden, waarbij ieder jaar een ander gebied aan de beurt is. Hiermee wordt invulling gegeven aan de wettelijke zorgplicht en het plan draagt bij aan de veiligheid, vitaliteit en duurzaamheid van het bomenbestand. Het onderhoud aan monumentale bomen wordt uitbesteed aan de Bomenwacht.

De afgelopen jaren is ervaring opgedaan met ecologisch bermbeheer. In 2025 is een nieuw bermbeheerplan door de raad vastgesteld, waarbij er voor is gekozen om het huidige beheer voort te zetten.

Het speerpunt biodiversiteit is onderdeel van de Duurzaamheidsvisie. Hier wordt uitvoering gegeven aan de ambitie om biodiversiteit in de gemeente te vergroten, bijvoorbeeld door het natuurlijk en klimaatadaptief inrichten van de gronden rondom gemeentelijk vastgoed en het stimuleren van natuurinclusieve maatregelen bij woningbouw. Ook wordt gewerkt aan het Soortenmanagementplan om beschermde soorten te behouden, terwijl de isolatieopgave voor inwoners, bedrijven en gemeente wordt vereenvoudigd.

In 2025 is een start gemaakt met het opstellen van natuurwaardenkaarten in het kader van de Basiskwaliteit Natuur. De kaarten geven inzicht in maatregelen die grondeigenaren, inwoners en gemeente kunnen nemen om algemene soorten te behouden.

B. Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

Bij de vaststelling van het ecologisch bermbeheerplan is gekozen voor scenario 0 - huidig beheer. Het doel van dit scenario is het handhaven van de huidige beheermaatregelen. Dit betekent klepelen met incidentele toepassing van ecologisch beheer op specifieke locaties. Het beheer is gericht op het behoud van verkeersveiligheid en basisonderhoud van de bermen. Het heeft beperkte meerwaarde voor biodiversiteit.

C. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

De financiële gevolgen van het gekozen beheerscenario (scenario 0 - huidig beheer) van het ecologisch bermbeheerplan worden verwerkt in de begroting van 2026.

De uitvoeringsagenda van de Duurzaamheidsvisie wordt in 2026 aan het college voorgelegd. Financiële gevolgen worden in de begroting 2027 verwerkt.

Voor het Soortenmanagementplan is reeds budget beschikbaar gesteld.

D. Voortgang

Het bermbeheer wordt de komende jaren voortgezet volgens de huidige beheermethode. Hiermee wordt beperkte ecologische meerwaarde bereikt. Het groenbeheersysteem Obsurv wordt de komende periode bijgewerkt, waardoor de data steeds verder op orde komt.

We gaan als gemeente door met duurzame oplossingen om de biodiversiteit in onze gemeente te vergroten.

Groenbeheer binnen de kom

Bomen	28.000 stuks
Monumentale bomen	180 stuks
Gazon	130 hectare
Ruw gras	15,5 hectare
Struiken	34,5 hectare
Vaste planten	1.400 m2
Plantenbakken	30 stuks
Parkbos	25,5 hectare

Groenbeheer buiten de kom

Bomen	60.000 stuks
Gazon	7 hectare
Ruw gras	300 hectare
Bosplantsoen/struiken	12,5 hectare

Financiering

De financieringsparagraaf is een verplicht onderdeel in de programmabegroting en –rekening en vloeit voort uit de Wet Financiering decentrale overheden (wet FIDO). Deze wet schept een bindend kader voor een verantwoordelijke en professionele inrichting van een treasuryfunctie bij decentrale overheden. Het belangrijkste uitgangspunt van de wet FIDO is het beheersen van de financiële risico's. De wijze waarop de risico's binnen de gemeente Aa en Hunze worden beheerst is geregeld in het treasurystatuut. Dit statuut vormt dan ook de basis voor de paragraaf financiering.

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's door middel van de financiering van beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

Treasury omvat het sturen, beheersen, verantwoorden over en toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Toerekening van rente

In de notitie Rente 2017 van de commissie BBV wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en –baten in de begroting en de jaarstukken. Doelstelling van de notitie is het bevorderen van een eenduidige handelswijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeenten de (verwachte) werkelijke rentelasten opnemen in de begroting en de jaarstukken en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie).

De bepalingen en richtlijnen van de notitie hebben geleid tot aanpassing van het gemeentelijk rentebeleid. Hiervoor is de rentenota 2017 opgesteld en op 29 juni 2017 vastgesteld in de raad. Hierin is vastgelegd dat:

1. Als nieuwe methode alleen de werkelijke rente van externe financieringsmiddelen wordt toegepast, conform het advies van de commissie BBV;
2. De kostendeckende tarieven worden bepaald op basis van de werkelijke rentelast;
3. De afschrijvingsmethodiek voor alle activa wordt geüniformeerd, waarmee op alle activa lineair wordt afgeschreven.

Renteschema 2025

a		Externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.513
b		Externe rentebaten		-184.862
Saldo rentelasten en baten				-183.349
c	1	Rente aan grondexploitatie	-/-	-38.862
	2	Rente projectfinanciering	-/-	
	3	Rentebaat verstrekte lening	+/-	
				-38.862
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				-222.211
d	1	Rente eigen vermogen	+/+	0
d	2	Rente voorzieningen	+/+	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				-161.443
e		Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	-739.332
f		Renteresultaat taakveld Treasury (- is positief resultaat)		-961.543

Financiering

De leningenportefeuille (looptijd >1 jaar) ziet er als volgt uit:

Stand per 1 januari 2025	€ 4.200.000
Nieuwe leningen	€ 0
Reguliere aflossingen	€ 700.000
Stand per 31 december 2025	€ 3.500.000

De rente voor kort geld (<1 jaar) is lager dan de rente voor lang geld (>1 jaar). Wanneer er een financieringsbehoefte ontstaat, wordt daarom eerst tot het conform de wet FIDO maximaal toegestane bedrag met kort geld gefinancierd. De netto schuld van de gemeente Aa en Hunze per inwoner is relatief gezien laag.

Financieringsrisico's

Ten aanzien van de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille zijn de volgende risico's te onderscheiden:

1. Renterisico

Ten aanzien van het renterisico dient te worden gekeken naar het risico van de vlottende schuld en de risico's van langlopende leningen. Ter beperking van de het renterisico zijn 2 normen opgesteld: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Het doel van deze normen, uit hoofde van de wet FIDO, is te voorkomen dat bij herfinanciering van leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet heeft betrekking op vlottende schulden met een looptijd tot maximaal 1 jaar inclusief de debetstand op de rekening-courant. De kasgeldlimiet is gelimiteerd tot 8,5% van het bedrag van de begroting (2025 € 78,5 mln incl. mutaties reserves). De kasgeldlimiet was in 2025 ca. € 6,6 mln. Eenmaal per kwartaal wordt de gemiddelde liquiditeitspositie berekend. Als in drie achtereenvolgende kwartaalrapportages de kasgeldlimiet wordt overschreden, wordt de toezichthouder daarvan op de hoogte gesteld. Daarbij moet in een plan zichtbaar worden gemaakt hoe men opnieuw aan de kasgeldlimiet denkt te zullen gaan voldoen. In 2025 werd de limiet niet overschreden.

Kasgeldlimiet	Gemiddelde liquiditeitspositie 2025 per kwartaal			
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
-/- € 6,6 mln.	€ 2.553.203	€ 3.159.793	€ 11.857.926	€ 11.860.759

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft betrekking op leningen met een looptijd > 1 jaar. De norm houdt in, dat de jaarlijkse aflossingen en de renteherzieningen samen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. De aflossingen worden ook meegenomen, omdat in geval van herfinanciering hierover ook renterisico wordt gelopen. In het onderstaande schema is het renterisico voor onze langlopende leningen in beeld gebracht. Uit dit overzicht blijkt dat nu en de komende jaren een zeer beperkt (ruim binnen de norm) renterisico op de langlopende schulden wordt gelopen.

Berekening Renterisico vaste schuld (Bedragen X € 1.000)		2025	2026	2027	2028
	Jaar				
1	Renteherzieningen	0	0	0	0
2	Aflossingen	700	700	700	700
3	Renterisico (1+2)	700	700	700	700
4	Renterisiconorm (20% begrotingtotaal)	15.709	15.709	15.709	15.709
5a	Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	15.009	15.009	15.009	15.009
5b	Overschrijding renterisiconorm (3>4)	0	0	0	0

2. Kredietrisico

Kredietrisico's doen zich voor bij de verstrekte leningen. In onderstaande tabel is aangegeven aan welke groepen leningen zijn verstrekt.

Kredietrisico's

Risicogroep	restant vordering per 31-12-2025
Deelnemingen	€ 712.089
Langlopende personeelsleningen	€ 108.999
Woningbouwcorporaties	€ 0
Blijversleningen	€ 0
Startersleningen	€ 1.050.219
Zonneleningen	€ 23.260
Totaal	€ 1.894.567

De vordering op deelnemingen betreft een vordering op Enexis. Deze vordering is een aandeelhouderslening. Enexis gebruikt de lening om de energietransitie deels mee te financieren.

De langlopende personeelsleningen zijn hypotheekleningen. Hierbij is het kredietrisico klein, omdat de verstrekte lening nooit hoger is dan de waarde van het onderpand. Er worden geen nieuwe personeelsleningen meer afgesloten. Hierdoor daalt het uitstaande bedrag.

De startersleningen zijn hypotheekleningen die worden verstrekt om het verschil tussen de verwervingskosten en de volgens NHG normen verstrekte eerste hypotheek te financieren. Het betreft een krediet van maximaal € 45.000 waarbij de eerste 3 jaar geen rente en aflossing wordt betaald. Daarna wordt per periode op basis van een inkomenstoets de hoogte van de rente en aflossing bepaald. Er zijn in 2025 8 startersleningen verstrekt.

De zonnelening biedt een oplossing voor huiseigenaren om met een lening tegen gunstige voorwaarden in energiebesparende maatregelen te investeren. Aa en Hunze stimuleert zo energiebesparing in bestaande koopwoningen. Er worden geen zonneleningen meer verstrekt door de gemeente. Burgers kunnen hiervoor terecht bij de provincie.

De blijverslening is voor mensen die graag langer in hun woning willen blijven wonen en daarvoor aanpassingen aan hun woning willen laten doen. De interesse hiervoor is tot op heden gering.

Borgstellingen

Naast de verstrekte leningen staat de gemeente ook borg voor leningen. Dit betreft borgstellingen voor:

Stand per 31-12-2025

NHG Hypotheken	€ 160.000
Woningcorporaties	€ 11.206.672
Dorpshuizen	€ 251.160

Het saldo van de borgstelling voor NHG hypotheek neemt langzaam af, omdat de gemeente sinds 2011 niet meer borg staat voor nieuwe NHG hypotheek (stand per 31/12/2024 was € 319.821). Door aflossing neemt, naast het saldo ook het risico af. Het saldo voor borgstelling aan Woningcorporaties is afgenomen (stand per 31/12/2024 was € 12.515.400). Het risico is beperkt, omdat de gemeente functioneert als achtervang. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw staat borg. Het risico op de borgstelling voor dorpshuizen is wat hoger. Er is altijd een kans dat de exploitatie niet rond komt. De panden dienen echter wel als onderpand.

Bedrijfsvoering

Vanuit de gemeente wordt een breed scala aan producten geleverd richting onze inwoners. Van paspoorten tot groenonderhoud, van het aanleggen van wegen tot het coördineren van zorg. De bedrijfsvoeringsprocessen in de organisatie ondersteunen en faciliteren het uitvoeren van deze werkzaamheden. In deze paragraaf schetsen we welke ontwikkelingen ons werk hebben beïnvloed en welke ontwikkelingen wij als organisatie gemaakt hebben om daarop in te spelen.

Algemeen

De afgelopen jaren hebben we vanuit het Rijk nieuwe taken gekregen. Denk hierbij aan Nij Begun, de Regiodeal, maatschappelijke weerbaarheid, opvang van asielzoekers en Oekraïense ontheemden en extra taken binnen het sociaal domein en het ruimtelijk domein. Als er middelen beschikbaar worden gemaakt voor dezen taken dan zijn deze lang niet altijd structureel. Dit betekent dat er eigenlijk alleen kan worden ingehuurd. Dit maakt de continuïteit op deze onderwerpen kwetsbaar. Ook komt het voor dat er geen of onvoldoende financiële middelen beschikbaar komen voor extra taken. Dit geeft extra druk op de organisatie en betekent dat het nodig kan zijn keuzes te maken.

Dit alles vraagt om een organisatie die flexibel is en kan meebewegen met de actuele ontwikkelingen. Dit doen we door steeds vaker programmatisch en projectmatig te werken; in 2025 deden we dat onder andere bij de programma's wonen en dienstverlening en de projecten WOO, omgevingsvisie en duurzaamheid.

Loonkosten

De begrote salariskosten in relatie tot de werkelijke loonsom zien er als volgt uit:

Loonkosten 2025

Omschrijving	bedrag
Begrote salariskosten 2025	21.776.000
Werkelijke salariskosten	-20.097.731
	1.678.269
Inhuur tijdelijk personeel t.l.v. vacatureruimte	-1.254.000
Resultaat budget ziektevervang	-438.967
Resultaat	-14.698

Door vacatureruimte en de toerekening van overhead vanuit projecten (onder andere opvang Papenvoort en De Biester en Nij Begun) ontstaat ruimte binnen het budget voor salariskosten. Deze ruimte wordt incidenteel ingezet voor de inhuur van tijdelijk personeel om de continuïteit van de werkzaamheden te waarborgen.

Bij het bepalen van de totale loonkosten wordt het resultaat op het flexibel personeelsbudget hiermee verrekend. Voor 2025 resulteert dit per saldo in een incidenteel nadeel van € 14.698.

Informatisering, automatisering en informatieveiligheid

In 2025 zagen we wereldwijd grote ontwikkelingen op het gebied van kunstmatige intelligentie (AI). Een direct merkbare impact hiervan in ons werk is de mogelijkheid om AI te gebruiken voor het genereren van teksten. Daarnaast merken we dat applicaties steeds vaker gebruik maken van AI. Met het oog op de kansen en risico's die dit met zich meebrengt deden we een verkenning waarin we in kaart brachten welke kaders een rol spelen om dit op een verantwoorde manier te doen.

Met het oog op de opgave rondom maatschappelijke weerbaarheid startten we een pilot voor een alternatieve cloudomgeving. Daarmee lopen we voor op de landelijke ontwikkelingen met betrekking tot digitale soevereiniteit. Het geeft ons de tijd om ons voor te bereiden op een mogelijke wijziging in de cloudomgeving.

Voor de ontwikkelingen bij datagedreven werken schreven we een technische visie op datagedreven werken. Dit helpt ons om ook de technische vraagstukken en risico's goed in beeld te houden wanneer we in de toekomst meer met data gaan werken.

Het nieuwe beleid voor mobiele apparatuur (MDM-beleid) is vastgesteld en geïmplementeerd. In het kader van informatieveiligheid hebben we ervoor gekozen dat uitsluitend werkapparatuur wordt gebruikt voor werkgerelateerde activiteiten. We zetten blijvend in op bewustwording rondom informatieveiligheid en deden opnieuw een phishingtest. Dit was een goed aanknopingspunt om medewerkers opnieuw bewust te maken van de gevaren van phishing en de signalen waarop ze moeten letten. Een belangrijke ontwikkeling is de nieuwe Cyberbeveiligingswet (NIS2) waarin de huidige beveiligingsnormen zijn omgezet in formele wetgeving.

Personeel en organisatie

In 2025 maakten we flexibele werkplekken beschikbaar in overeenstemming met de gegroeide organisatie. Met nieuw meubilair zorgden we ervoor dat de werkplekken voldoen aan de geldende arbo-normen.

De verzuimcijfers laten (gedurende het jaar 2025) een lichte stijging zien. Het verzuimcijfer ligt met 7,25% hoger dan het landelijk gemiddelde (6,9%). Dit kan grotendeels verklaard worden door het langdurig verzuim (> 43 dagen) wat in december 2025 was verdubbeld ten opzichte van januari in datzelfde jaar. We vinden het belangrijk dat we een goede balans vinden tussen duurzame inzetbaarheid, belasting en belastbaarheid. We zetten daarom standaard in op intensieve begeleiding bij ziekteverzuim en boden vaker maatwerk bij re-integratie.

Fraude, integriteit en continuïteit

De gemeente Aa en Hunze hecht er waarde aan dat haar medewerkers in een goede sfeer kunnen samenwerken en respectvol met elkaar omgaan. Bovendien moeten inwoners onvoorwaardelijk kunnen vertrouwen op het openbaar bestuur en de politiek van onze gemeente. We hebben daarom doorlopend aandacht voor integriteit en (het voorkomen van) fraude. In 2025 zijn zowel de vernieuwde klokkenluidersregeling als het beleid rondom misbruik en oneigenlijk gebruik vastgesteld. Hiermee zijn de beheersmaatregelen op het gebied van integriteit, misbruik, oneigenlijk gebruik en fraude actueel en voldoende geborgd voor een betrouwbare en continue uitvoering van onze taken.

Sociaal en duurzaam

Naar aanleiding van de overgenomen motie van de CDA op 13 november 2024 voegen we aan de paragraaf de onderwerpen sociaal en duurzaam toe aan het jaarverslag waarin informatie is opgenomen over het gevoerde duurzaamheidsbeleid en sociaal beleid met betrekking tot de eigen geformuleerde doelstellingen van de organisatie.

Sociaal

De gemeente Aa en Hunze vindt het belangrijk dat haar medewerkers in een veilige en prettige sfeer kunnen samenwerken en respectvol omgaan met elkaar en hun omgeving. Onze gemeente wordt gekarakteriseerd door open en ethische cultuur waarin leren en ontwikkelen veel ruimte krijgen. Tegelijkertijd zien we dat ons personeelsbestand verouderd, waardoor duurzame inzetbaarheid een steeds belangrijker thema wordt. We willen ervoor zorgen dat onze werknemers langdurig, gezond en productief kunnen blijven werken. De afgelopen jaren hebben we hier daarom op verschillende manier aandacht voor gehad. Een aantal voorbeelden hiervan:

- In het kader van vitaliteit organiseerden we opnieuw de jaarlijkse vitaliteitsweek, waarin verschillende aspecten van een gezonde leefstijl aandacht kregen. Medewerkers konden deelnemen aan diverse activiteiten, zoals een excursie dauwtrappen, een VRstressbestendigheidstest en teamuitdagingen zoals de stappencompetitie. Ook was er extra aandacht voor gezonde voeding op de werkvloer.
- Daarnaast hebben we de werkomgeving verder geoptimaliseerd. De kantoorruimtes zijn vernieuwd en uitgerust met zitsta bureaus, zodat medewerkers afwisselend zittend en staand kunnen werken. Maandelijks verzorgen we bovendien Arbovoorlichting om medewerkers te helpen hun werkplek goed en ergonomisch verantwoord in te stellen.
- Ook op het gebied van ontwikkeling hebben we aandacht voor duurzame inzetbaarheid. Onze gemeente wil veel ruimte geven aan leren en ontwikkelen en daarom bieden we ruime scholingsmogelijkheden. Medewerkers die nog relatief nieuw zijn in de gemeentelijke organisatie krijgen de kans zich snel en gericht te ontwikkelen, terwijl medewerkers met langere dienstverbanden hun vakkennis en vaardigheden kunnen verdiepen of verbreden. De mogelijkheden dragen bij aan motivatie en werkgeluk zodat medewerkers duurzaam inzetbaar blijven.

Duurzaamheid

Als samenleving staan we voor een groot duurzaamheidsvraagstuk. Als gemeente ondersteunen wij onze inwoners bij het verduurzamen van woning en leefomgeving. De activiteiten die de gemeente daarin doet staat beschreven in pijler 3. In deze paragraaf brengen we onder de aandacht op welke manier wij als gemeente zelf ook aandacht hebben voor dit onderwerp.

- We kopen een deel van de producten voor onze keuken en kantine lokaal in en stemmen het aanbod af op de personele bezetting om voedselverspilling te beperken. Afval scheiden we actief, waardoor de hoeveelheid restafval daalt en de gescheiden inzameling, zoals plastic, toeneemt. Bij de herinrichting van kantoren is meubilair duurzaam afgevoerd via hergebruik, refurbishen of recycling. Bovendien nemen we bij onze aanbestedingen structureel duurzaamheid en Social Return mee.
- We hebben in toenemende mate aandacht voor het verduurzamen van ons vastgoed. Afgelopen jaar is in onze kantoren en een aantal andere gebouwen de bestaande verlichting vervangen door ledverlichting. Het in aanbouw zijnde gebouw voor de buitendienst voldoet aan alle geldende duurzaamheidseisen. Daarnaast is er bij het zwembad in Gieten een waterbron geslagen ten bate van efficiënter waterbeheer.
- Onze buitendienst is een pilot gestart met het gebruiken van HVO100 in plaats van diesel voor drie voertuigen. Voor zakelijke reizen is met enige regelmaat gekozen voor het reizen met de trein naast de twee elektrische deelauto's die onze gemeente al langere tijd gebruikt.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het wetsvoorstel waar de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van is, is in 2022 aangenomen door de Kamer en treedt per boekjaar 2023 in werking. Dit betekent dat vanaf 2023 het college van Burgemeester en Wethouders een rechtmatigheidsverantwoording afgeeft in de jaarrekening. Daarmee valt de rechtmatigheidsverantwoording onder het getrouwheidsoordeel van de accountant. De accountant controleert daarmee nog wel of de rechtmatigheidsverantwoording getrouw is.

Verantwoordingsgrens rechtmatigheid 2025

Op 11 december 2025 heeft de gemeenteraad het Controleprotocol 2025-2026 en het Normenkader 2025 vastgesteld. Hierin is een grensbedrag bepaald en deze bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves. Voor 2025 is deze grens € 2.036.000,-. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

De totale onrechtmatigheid bedraagt ruim € 7,1 mln. Dit ligt boven de verantwoordingsgrens. Analyse van de overschrijdingen laat zien dat zij grotendeels acceptabel zijn binnen de geldende beleidskaders zoals beschreven in de financiële verordening.

Verantwoording

De rechtmatigheidsbeoordeling bevat drie criteria. We verantwoorden dezen hieronder afzonderlijk.

Begrotingscriterium

Uit onderstaande tabel blijkt dat de totale begrotingsonrechtmatigheden 5,5 mln bedragen. De begrotingsonrechtmatigheden zijn ontstaan binnen pijler 1, pijler 2 en pijler 5 (in totaal 5,4 mln) en door overschrijdingen van investeringskredieten (in totaal € 133.000). Het grootste deel van deze onrechtmatigheden is acceptabel binnen de geldende beleidskaders. Binnen pijler 1 hebben de afwijkingen met name betrekking op de pensioenvoorziening voor wethouders, terwijl pijler 2 het sociaal domein betreft.

Pensioenvoorziening wethouders (pijler 1)

In pijler 1 betreft de begrotingsonrechtmatigheid € 481.000. Deze kan volledig worden toegeschreven aan de verplichte herziening van de pensioenvoorziening wethouders. Omdat dit een gevolg is van hogere regelgeving, is de overschrijding die hier is ontstaan acceptabel.

Sociaal domein (pijler 2)

De grootste begrotingsonrechtmatigheid ontstaat in pijler 2. De totale overschrijding bedraagt 4,4 mln en wordt met name veroorzaakt door jeugdhulp, participatiewet en WMO). Omdat dit open-einde regelingen betreffen, worden deze conform de financiële verordening van de gemeente Aa en Hunze aangemerkt als acceptabel. Begrotingsoverschrijdingen bij open-einde regelingen zijn acceptabel, omdat de gemeente verplicht is om rechten van burgers na te komen, en de uitgaven afhankelijk zijn van onvoorspelbare maatschappelijke ontwikkelingen.

Voor een verdiepende toelichting wordt verwezen naar pagina 159 in de jaarrekening.

Overig (pijler 5)

De totale begrotingsonrechtmatigheid in pijler 5 (middelen en ondersteuning) bedraagt € 476.000. Deze onrechtmatigheid wordt grotendeels veroorzaakt door de verhoogde voorziening verlofsparen, bovenwettelijk verlof en IKB en de inhuur op ziektevervangings. Deze worden conform de financiële verordening als niet-acceptabel aangemerkt. Er is niet in strijd met het bestaande beleid gehandeld. Wel vraagt dit van ons dat ons interne proces en de monitoring met betrekking tot het opnemen van verlof en het inzetten van ziektevervangings worden verbeterd.

Investeringskredieten

Tot slot resteert het overschrijden van investeringskredieten van totaal € 133.000 als begrotingsonrechtmatigheid. Overschrijdingen van investeringskredieten zijn per definitie niet-acceptabel. De grootste overschrijdingen ontstaan op de werkzaamheden rondom de nieuwbouw van de basisschool de Kameleon (€ 60.000) en op de voorbereidingen voor het onderwijs- en cultuuraccommodatie Gieten (€ 30.000). Omdat het verder gaat om meerdere kleine overschrijdingen (alle overschrijdingen blijven ruim onder de in de financiële verordening vastgestelde rapportagegrens van € 100.000), worden deze verder niet toegelicht.

Voorwaardencriterium

Bij de beoordeling van het voorwaardencriterium wordt gekeken of alle financiële beheerhandelingen zijn verricht in overeenstemming met (externe en interne) wet- en regelgeving. Er zijn een tweetal onrechtmatigheden geconstateerd met betrekking van tot de inkopen, voor een totaalbedrag van € 1,5 mln. Hierbij zijn de Europese aanbestedingsregels niet gevolgd waar het wel had moeten.

Het betreft een inhuur van personeel, dat niet rechtmatig is aanbesteed voor een bedrag van 1,4 mln euro. De overeenkomsten voor de inleen van derden liepen in mei 2025 af. Op dat moment was de nieuwe aanbesteding nog niet afgerond en zijn de overeenkomsten verlengd tot 1 september. De contracten met de nieuwe partijen zijn later dan 1 september getekend, wat ertoe heeft geleid dat er nog tot het einde van het jaar onrechtmatig is ingehuurd.

De tweede onrechtmatigheid betreft het een dienst met betrekking tot sanitaire hygiëne voor meerdere locaties voor een bedrag van € 91.000. Deze post is in 2025 Europees aanbesteed. Deze onrechtmatigheden zijn reeds bij de interim controle geconstateerd.

M&O Criterium (misbruik en oneigenlijk gebruik)

Binnen de organisatie is in het verslagjaar aandacht besteed aan het voorkomen en signaleren van misbruik en oneigenlijk gebruik van middelen en regelingen. Hiertoe zijn interne beheersmaatregelen ingericht, waaronder periodieke controles en risicoanalyses.

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden zijn in het verslagjaar geen aanwijzingen gevonden voor misbruik of oneigenlijk gebruik. De bestaande interne beheersingsmaatregelen functioneren naar behoren en bieden een redelijke mate van zekerheid dat dergelijke risico's tijdig worden gesignaleerd en beperkt.

De organisatie blijft ook in de komende jaren aandacht houden voor dit onderwerp en zal de bestaande maatregelen waar nodig verder optimaliseren.

Conclusie

De totale onrechtmatigheden bedragen ruim € 7,1 mln, waar de verantwoordingsgrens is vastgesteld op 2 mln. Het college is van oordeel dat er sprake is van onrechtmatig handelen, aangezien de verantwoordingsgrens met € 5,1 miljoen is overschreden. Daarbij merkt het college op dat het merendeel van de uitgaven (5 mln) desondanks als acceptabel kan worden beschouwd.

Tabel Rechtmatigheidsverantwoording

Begrotingscriterium (bedragen x 1.000)	
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau)	5.429
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	133
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
p.s. veelal zijn dit ook getrouwe beeld fouten, die in de jaarstukken aangepast kunnen worden	
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling etc.).	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	5.562
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïd. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	4.953
De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	609
Voorwaardencriterium (bedragen x 1.000)	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering).	1.540
M&O criterium (bedragen x 1.000)	
6. Geen bevindingen	
Totaal onrechtmatigheden	7.102
Waarval acceptabel	4.953
Waarvan niet-acceptabel	2.149

Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Aa en Hunze heeft zowel bestuurlijke als financiële belangen in verschillende organisaties met een publiekrechtelijke (gemeenschappelijke regelingen) of privaatrechtelijke rechtsvorm (stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen). Met de participatie in verbonden partijen realiseert de gemeente haar maatschappelijke opgaven en ambities.

Een verbonden partij is volgens Artikel 1 van het BBV “Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.”

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

De relatie tussen de verbonden partijen en het publieke belang wordt beschreven in de programma's van de begroting. In onderstaand overzicht wordt aangegeven aan welk programma de doelen van de verbonden partij bijdragen.

Wettelijk kader en beleid

Artikel 186 Gemeentewet en het daarop gebaseerde Besluit Begroting en verantwoording (BBV) – met name artikel 15 – regelt de wijze waarop verbonden partijen worden gemonitord. Het BBV is vernieuwd. Het is van belang dat de informatie over verbonden partijen aansluit op de informatie over de activiteiten en eventuele risico's.

Het BBV schrijft voor dat de informatie over de verbonden partijen opgenomen wordt in de beleidsprogramma's waarop de samenwerking met de verbonden partij betrekking heeft. Dit bevordert dat de financiële bijdragen aan verbonden partijen en de daaraan verbonden risico's in de beschouwingen over de gemeentebegroting worden meegenomen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de relatie tussen de verbonden partijen en het publieke belang. Ook komen aan de orde ontwikkelingen, c.q. voornemens als het gaat om nieuwe verbonden partijen, het beëindigen van bestaande verbonden partijen, het wijzigen van bestaande verbonden partijen of eventuele andere actualiteiten omtrent verbonden partijen die gevolgen kunnen hebben voor de taakuitvoering van de verbonden partijen, dan wel financiële consequenties en/of risico's kunnen hebben.

Kaders

Algemeen beleid

De gemeente Aa en Hunze heeft als beleid het aangaan van Gemeenschappelijke Regelingen zoveel mogelijk te beperken.

Gemeenschappelijke Regelingen kunnen wel aangegaan worden uit het oogpunt van efficiency en kostenbeheersing, wanneer het een duidelijk voordeel oplevert voor de gemeente.

Risico's

Naast voordelen die samenwerkingsverbanden opleveren, zijn er ook risico's aan verbonden. Door afvaardigingen in het algemeen en/of dagelijks bestuur kunnen financiële risico's worden beheerst. Het risicoprofiel van gemeenschappelijke regelingen is over het algemeen laag, veelal is er een redelijk voorspelbare stijging van de jaarlijkse exploitatielasten. Binnen de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing worden ook de financiële risico's t.a.v. verbonden partijen beoordeeld.

Het bezit van aandelen van privaatrechtelijke ondernemingen heeft in het algemeen een positief financieel effect. De economische waarde kan namelijk hoger liggen dan de balanswaarde. Wel is voorzichtigheid geboden bij het structureel ramen van dividenduitkeringen, omdat achterblijvende uitkeringen kunnen leiden tot een structureel budgettair probleem.

Overzicht verbonden partijen

Organisatie/ vestigingsplaats	Financiële bijdrage 2025 in euro's	Vertegen- woordiging	Publiek belang / Programma (pijler)	Saldo resultaat Rekening 2025	Eigen vermogen 1-jan 31-dec	Vreemd vermogen 1-jan 31-dec
Gemeenschappelijke regelingen						
Veiligheidsregio Drenthe Assen	€ 1.923.578	Burgemeester (lid), Wethouder Berghuis (plv)	Brandweezorg en hulpverlening bij brand en rampen en geneeskundige hulpverlening bij calamiteiten voor 12 Drentse gemeenten. Pijler 1: Bestuur en Samen doen.	€ -194.295 (2025)	€ 3.102.220 (2025)	€ 35.060.489 (2025)
					€ 3.382.288 (2025)	€ 32.218.834 (2025)
Gemeenschappelijke regeling Werkplein Drentsche Aa (WPDA)	€ 3.541.000	Wethouder Ten Brink (lid), Wethouder Heling (plv)	Uitvoering participatiewet van de 3 deelnemende gemeenten op het terrein van werk en inkomen. Hierdoor is het mogelijk de inwoner die geen werk en/of geen inkomen heeft zo goed en snel mogelijk te helpen. Zo mogelijk bij één loket. Pijler 2: Samen Leven.	€ 0	€ 931.000 (2025)	€ 11.437.000 (2025)
					€ 1.000.000 (2025)	€ 13.606.000 (2025)
Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe (GGD Drenthe) Assen	€ 1.031.994	Wethouder Heling (lid), Wethouder Ten Brink (plv)	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de volksgezondheid in brede zin. Pijler 2: Samen Leven.	€ 67.000 (2025)	€ 2.808.000 (2025)	€ 9.036.000 (2025)
					€ 2.827.000 (2025)	€ 6.737.000 (2025)
Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Drenthe (ODD)	€ 1.215.261	Wethouder Berghuis (lid), Burgemeester (plv)	Uitvoering taken van alle milieutaken op het gebied van omgevingsrecht (vergunningverlening, toezicht en handhaving, advisering). Pijler 4: Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	€ 1.300.00 0 (2025)	€ 1.583.000 (2025)	€ 9.162.000 (2025)
					€ 2.782.000 (2025)	€ 12.233.000 (2025)

Organisatie/ vestigingsplaats	Financiële bijdrage	Vertegen- woordiging	Publiek belang / Programma (pijler)	Saldo resultaat	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Recreatieschap Drenthe Diever	€ 133.265	Wethouder Heling (lid), wethouder Ten Brink (plv)	Behartigen van gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van recreatie en toerisme. Pijler 4: Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	€ 49.043 (2025)	€ 1.624.308 (2025)	€ 967.566 (2025)
					€ 1.678.093 (2025)	€ 2.204.532 (2025)
Gemeenschappelijke regeling Publiek vervoer Groningen- Drenthe	€ 24.068	Wethouder Ten Brink (lid bestuurlijk overleg regio Noord-Midden Drenthe)	Het creëren van een optimaal, toekomstbestendig, duurzaam en betaalbaar vervoersnetwerk. Pijler 2: Samen Leven.	€ 235.000 (2025)	€ 483.000 (2025)	€ 189.000 (2025)
					€ 718.000 (2025)	€ 164.000 (2025)
Vennootschappen en coöperaties						
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) Den Haag	€ -132.348	Wethouder Ten Brink (AVA)	Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen. Pijler 5: Middelen en ondersteuning	172 mln (2025)	4.777 mln. (2025)	123,164 mln. (2025)
<i>Dit betreft de dividenduitkering over het jaar 2024.</i>						
Enexis BV Den Bosch	€ -181.199	Wethouder Ten Brink (AVA)	Nutsbedrijf, distributie en transporteren van energie, netwerkbeheer. Pijler 5: Middelen en ondersteuning	400 mln (2025)	5.538 mln. (2025)	5.949 mln. (2025)
					5.811 mln. (2025)	7.627 mln. (2025)
<i>Dit betreft de dividenduitkering over het jaar 2024.</i>						
Waterleidingmaat- schappij Drenthe Assen	€ 0	Wethouder Heling (AVA)	Een betrouwbare en continue drinkwatervoorziening tegen de laagst mogelijke prijs. Pijler 5: Middelen en ondersteuning	3,6 mln (2024)	64,9 mln (2024)	174,2 mln (2024)
					68,9 mln (2024)	186,7 mln (2024)
			Notitie: cijfers over 2025 nog niet bekend			

Organisatie/ vestigingsplaats	Financiële bijdrage	Vertegen- woordiging	Publiek belang / Programma (pijler)	Saldo resultaat	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Stichtingen en verenigingen						
Vereniging van Nederlandse Gemeenten Den Haag	€ 49.306	Burgemeester (lid), Wethouder Berghuis (plv)	Belangenbehartiging van alle gemeenten bij andere overheden. Tweede Kamer, Kabinet en maatschappelijke organisaties zijn belangrijke gesprekspartners. Pijler 1: Bestuur en Samen doen.	€ -26.000 (2024)	€56.301.000 (2024)	€118.819.000 (2024)
Notitie: cijfers over 2025 nog niet bekend					€60.361.000 (2024)	€195.596.000 (2024)
Vereniging van Drentse Gemeenten Westerbork	€ 22.304	Burgemeester (lid), Wethouder Berghuis (plv)	Behartigen van de gezamenlijke belangen van de Drentse gemeenten. Bijvoorbeeld vertegenwoordiging, belangenbehartiging en pleitbezorging richting provincie en Rijk. Pijler 1: Bestuur en samen doen.	€ 46.104 (2025)	€ 193.880 (2025)	€ 959.005 (2025)
					€ 256.243 (2025)	€2.605.373 (2025)
Overige verbonden partijen						
Gemeenschappelijke regeling Noordmidden- Drentse samenwerking	€ 443.819	Wethouder Ten Brink	Samenwerking voor jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning in de gemeenten Aa en Hunze, Assen, Midden- Drenthe, Noordenveld en Tynaarlo t.a.v. o.a. inkoop individuele- en maatwerk- voorzieningen, contractmanagement, toezicht en handhaving en advisering m.b.t. beleidsvorming. Pijler 2: Samen Leven.	Geen JR		
Eems Dollard Regio (EDR) Leer	€ 4.801	Wethouder Heling (lid), Wethouder Ten Brink (plv)	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen op het gebied van ruimtelijke ordening, infrastructuur, bevordering van de regionale economie, cultuur en dergelijke. Pijler 1: Bestuur en Samen doen.	Geen JR		

Belangrijke ontwikkelingen / voornemens / risico's verbonden partijen

Algemeen

De verbetering van de aansturing van verbonden partijen heeft permanente aandacht waarin ook de invulling van de regiefunctie aan de orde is.

Het algemeen bestuur van de VDG en de Griffierskring Drenthe hebben in hun vergaderingen van respectievelijk 12 en 17 november 2021 ingestemd met de nota "Samen werken voor Drenthe". Daarin staan Drenthe brede afspraken voor Drentse gemeenschappelijke regelingen, gemeenteraden, Provinciale Staten en colleges. Met de in de nota voorgestelde werkwijze wordt een verbetering van de positie van de deelnemers van gemeentelijke samenwerkingsverbanden beoogd. De werkafspraken hebben in de kern betrekking op een eenduidige procedure in Drenthe voor P&C-cyclus van GR-en door middel van:

- het organiseren van winteroverleg
- het vervroegen van de aanleverdatum van de ontwerpbegroting naar 15 april
- het schrappen van de kaderbrieven
- het invoeren uiterlijke data voor de behandeling ontwerpbegrotingen in raden
- het invoeren van een eenduidige vorm voor de ontwerpbegrotingen voor heel Drenthe
- het invoeren van financiële kaders/spelregels voor Drentse GR-en

In 2024 zijn de werkafspraken geëvalueerd en zijn enkele overlegmomenten herzien. Deze zijn in bovenstaande lijst verwerkt.

Hieronder een overzicht van belangrijke ontwikkelingen en risico's van verbonden partijen

WPDA

2025 was het eerste uitvoeringsjaar van de door de gemeenteraden vastgestelde Kadernota Inkomen, Ontwikkeling en Werk 2025–2028. Met deze kadernota is gekozen voor een brede benadering van bestaanszekerheid, waarin niet alleen werk en inkomen centraal staan, maar ook ontwikkeling, maatwerk en menselijke maat. In 2026 verschuift het accent naar implementatie en verankering: de opening van het IOW-centrum, verdere professionalisering van informatiebeheer en digitale veiligheid, en het explicieter koppelen van beleidsdoelen, effecten en middelen. Een belangrijk deel van onze financiële risico's kent een structureel karakter. Dit betreft met name de ontwikkeling van het bijstandsvolume in relatie tot het BUIG-budget, de toenemende uitvoeringslasten als gevolg van nieuwe wetgeving en de beperkte eigen weerstandscapaciteit van de gemeenschappelijke regeling.

Deze risico's zijn deels systeemgedreven en liggen buiten directe beïnvloeding van WPDA. Dit vraagt blijvende alertheid, tijdige bestuurlijke afstemming met de deelnemende gemeenten en een prudente omgang met incidentele middelen.

Omgevingsdienst Drenthe (ODD)

Omgevingsdienst Drenthe heeft het boekjaar financieel solide afgesloten. De basis is op orde en de organisatie beschikt over voldoende veerkracht om bestaande risico's op te vangen. Tegelijkertijd laat de jaarrekening zien dat deze stabiliteit onder toenemende druk staat.

De belangrijkste ontwikkeling is de structureel hoge werkdruk. De vraag naar uitvoering overstijgt de beschikbare capaciteit, vooral als gevolg van de Omgevingswet. Deze wet heeft geleid tot complexere processen, meer afstemming en een grotere inzet van specialistische en juridische expertise. Bestuurlijke keuzes om kosten te beheersen hebben deze druk versterkt, waardoor een spanning is ontstaan tussen ambities, kwaliteit en middelen.

Een tweede belangrijk aandachtspunt betreft het personeel. De arbeidsmarkt blijft krap, met name voor schaarse specialismen. Hoewel wordt geïnvesteerd in opleidingen, traineeships en interne ontwikkeling, blijft de organisatie kwetsbaar. De combinatie van hoge werkdruk en verhoogd ziekteverzuim vormt een reëel risico voor continuïteit en uitvoeringskracht.

Op het gebied van bedrijfsvoering lopen meerdere ontwikkeltrajecten, waaronder huisvesting en ICT. Vertragingen hierin leiden tot doorschuivende investeringen en vragen om strakke sturing om continuïteit en betrouwbaarheid van de dienstverlening te waarborgen.

VRD

2025 was voor de Veiligheidsregio Drenthe een intensief jaar. De primaire taken zijn uitgevoerd binnen de geldende normen, maar tegelijkertijd is zichtbaar geworden dat de organisatie kwetsbaar is door structurele druk op capaciteit en inzetbaarheid.

Er is belangrijke voortgang geboekt op maatschappelijke weerbaarheid, met de vaststelling van het programmaplan *Weerbaar Drenthe*. Binnen brandweezorg, crisisbeheersing en GHOR is gewerkt aan professionalisering, vakbekwaamheid en samenwerking. Door personele uitval, ziekte en arbeidsmarktkrapte konden echter niet alle ambities worden gerealiseerd en moesten duidelijke prioriteiten worden gesteld.

Op het gebied van bedrijfsvoering zijn stappen gezet in onder meer bedrijfscontinuïteitsmanagement, informatieveiligheid en huisvesting. De ondersteuning van Oekraïense ontheemden is verder doorontwikkeld richting een meer structurele aanpak.

De jaarstukken onderstrepen dat de VRD haar maatschappelijke opdracht met grote inzet uitvoert, maar dat het versterken van de robuustheid van de organisatie en het beter in balans brengen van ambities en beschikbare capaciteit ook in 2026 noodzakelijk blijft.

GGD

2025 stond voor GGD Drenthe in het teken van verandering én continuïteit. De organisatie heeft haar taken op het gebied van publieke gezondheid, zorg en sociale veiligheid met grote inzet uitgevoerd, terwijl tegelijkertijd belangrijke stappen zijn gezet richting een toekomstbestendige inrichting.

Een kernontwikkeling was de wijziging van de gemeenschappelijke regeling, waarmee de aansturing van het domein zorg en veiligheid per 1 januari 2026 eenduidiger is georganiseerd binnen *SamenDrenthe*. Dit markeert een belangrijk moment in de verdere positionering van de GGD als netwerkorganisatie.

Inhoudelijk is voortgang geboekt op preventie, kennisgedreven werken en samenwerking met gemeenten en partners. De GGD vervulde hierin nadrukkelijk de rol van strategisch adviseur én uitvoerder. Tegelijkertijd nam de druk op de uitvoering toe door maatschappelijke ontwikkelingen, stijgende vraag en personele krapte.

Binnen sociale veiligheid is de transformatie van Veilig Thuis Drenthe afgerond. De organisatie is beter gepositioneerd als kennis- en expertisecentrum, maar de aanhoudende stijging van meldingen vraagt blijvende aandacht voor capaciteit en robuustheid.

De jaarstukken laten zien dat GGD Drenthe haar maatschappelijke opdracht waarmaakt, maar onderstrepen ook de noodzaak om taken, ambities en beschikbare capaciteit structureel beter in balans te brengen in de komende jaren.

Publiek Vervoer

2025 was voor Publiek Vervoer Groningen Drenthe een jaar waarin de focus nadrukkelijk lag op stabiliteit en continuïteit. De organisatie stond onder druk door de voorbereiding van de nieuwe aanbesteding doelgroepenvervoer, personele wisselingen en een toenemende complexiteit van het vervoer.

De prioriteit lag bij het op orde brengen van de basis. Besluitvorming over de fasering van de aanbesteding heeft gezorgd voor rust, zorgvuldigheid en grip op het proces. Parallel hieraan is de bedrijfsvoering versterkt, onder meer door vereenvoudiging van processen en intensievere samenwerking met het OV-bureau. Hiermee is de kwetsbaarheid van de organisatie verminderd en de continuïteit geborgd.

In de uitvoering bleef het vervoer voor inwoners grotendeels op peil, ondanks personeelstekorten bij vervoerders en een zwaarder wordende doelgroep. Actief contractmanagement en gerichte verbeterafspraken waren hierbij essentieel. De hubtaxi en buurtbussen vervulden een belangrijke rol in de bereikbaarheid van kleinere kernen.

2025 kan worden gezien als een noodzakelijk fundamenteel jaar. De basis staat, waardoor in 2026 ruimte ontstaat voor verdere doorontwikkeling richting Publieke Mobiliteit: integraal, betaalbaar en toekomstbestendig vervoer voor alle inwoners.

Recreatieschap

In 2025 stond het Recreatieschap Drenthe voor doen wat nodig is, samen en met impact. De focus lag op het beheer en de doorontwikkeling van fiets- en wandelnetwerken, die intensief worden gebruikt en breed gewaardeerd. Dankzij de inzet van professionals en vrijwilligers bleef de kwaliteit hoog.

Tegelijk vervulde het Recreatieschap een duidelijke verbindende rol bij bovenlokale opgaven. Via advisering, projectontwikkeling en het stimuleringsfonds zijn initiatieven mogelijk gemaakt die bijdragen aan leefbaarheid, gezondheid en economische vitaliteit.

De jaarstukken tonen een slagvaardige organisatie die recreatie effectief verbindt aan brede welvaart en toekomstbestendigheid.

Nij Begun

Eind november 2024 is de gemeente toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling Nij Begun. Het doel is in de vorm van een gemeenschappelijke regeling een regioberaad op te richten. Enerzijds om samenwerking tussen de provinciale staten van Groningen en de dertien gemeenten in de provincies Groningen en Drenthe te bevorderen ten aanzien van Nij Begun. Het gaat dan bijvoorbeeld om de positionering van raads- en statenleden. Anderzijds biedt het regioberaad ook een platform om informatie uit te wisselen en ondersteuning te krijgen met betrekking tot bevoegdheden rondom Nij Begun en de daarmee samenhangende voorbereiding op besluitvorming.

Grondbeleid

Onder grondbeleid wordt verstaan het gehele instrumentarium dat de gemeente ter beschikking staat om ruimtelijke doelstellingen te realiseren. Het grondbeleid heeft een grote financiële impact. De eventuele baten, maar vooral de financiële risico's zijn van belang voor de financiële positie van de gemeente. Gelet op deze risico's is een afzonderlijke paragraaf over het grondbeleid verplicht gesteld.

Nota Grondbeleid

In de raadsvergadering van 16 juni 2022 is de nota Grondbeleid 2022 vastgesteld. Deze vervangt de nota Grondbeleid 2015. Doel van deze nota is het actualiseren van en het inzicht bieden in de hoofdlijnen voor het voeren van een samenhangend, strategisch en effectief grondbeleid.

In de nota wordt een beschrijving gegeven van:

- Het juridisch kader voor het grondbeleid (wetgeving en overheidsbeleid).
- Het grondbeleid, de keuze tussen actief en facilitair grondbeleid en de samenwerking met derden.
- De verschillende aspecten die een rol spelen bij de verwerving van grond.
- Het gronduitgifte- en prijsbeleid.
- De financiële kaders voor grondexploitatie.

De financiële positie

Een financieel uitgangspunt bij grondexploitaties is het realiseren van een sluitende exploitatie, waarin alle kosten voor het realiseren van het openbaar gebied worden verhaald in de grondopbrengst inclusief een bijdrage in de infrastructuur in de ruimste zin van het woord.

Complex	Balans per 1-1-2025	Baten	Lasten	Vrijval / dotering Voorziening	Tussentijdse winstneming / Afsluiten grondexploitatie	Balans per 31-12-2025	m² nog te verkoopen	Verwachte einddatum
In exploitatie								
Nooitgedacht	€ 2.416.898	€ 2.984.251	€ 727.720	€ 0	€ 1.130.000	€ 1.290.367	12.376	2027
Bloemakkers	€ 173.979	€ 0	€ 446.292	€ -550.000	€ -70.271	€ 0	0	2025
Totaal	€ 2.590.876	€ 2.984.251	€ 1.174.012	€ -550.000	€ 1.059.729	€ 1.290.366	12.376	

Grex Bloemakkers afgerond per 31-12-2025 met een negatief resultaat van € 70.271,-.

Algemene reserve grondbedrijf

De algemene reserve grondbedrijf is het resultaat van de winst- en verliesnemingen in de grondexploitaties en afdrachten aan de algemene middelen van de gemeente.

In 2025 zijn het resultaat van het grondbedrijf van de jaarrekening 2024 (-€ 200.000) en de najaarsnota in 2025 (+€ 110.000) toegevoegd aan de algemene reserve grondbedrijf. De stand van de reserve is dan € 5.081.958.

Verloop algemene reserve grondbedrijf

Algemene reserve grondbedrijf per 1-1-2025	€ 5.171.958
Resultaat jaarrekening 2024	€ -200.000
Overboeking naar Vrije Algemene Reserve	€ 0
Ontrekking reserve	€ -370.000
Winstneming complexen in 2025	€ 480.000
Algemene reserve voor bestemming per 31-12-2025	€ 5.081.958
 Resultaat 2025	 € 577.000
Verwachte algemene reserve na bestemming per 31-12-2025	€ 5.658.958

Weerstandsvermogen

Verliezen binnen het grondbedrijf kunnen het gevolg zijn van twee soorten risico's:

- voorzienbare risico's;
- onvoorzienbare of algemene risico's.

De voorzienbare risico's blijken uit de jaarlijkse toelichtingen op de grondexploitaties. De onvoorzienbare risico's kunnen ontstaan door negatieve conjuncturele ontwikkelingen en/of rentestijgingen. Voor beide risico's dient een algemene reserve grondbedrijf in stand te worden gehouden. Het bepalen van de noodzakelijke omvang van de algemene reserve grondbedrijf is niet eenvoudig, omdat de omvang afhangt van onzekere factoren als marktontwikkelingen, de rentestand en de verwachte resultaten.

Risico's per exploitatie

Voor de risicoberekening per exploitatie zijn we ervan uitgegaan dat een aantal risico's zich voor zal doen.

De berekende risico's zijn:

- De looptijd van de grondexploitatie is (2 jaar) langer dan begroot
- De jaarlijkse kostenstijging is (1%) hoger dan begroot
- De opbrengstinflatie van de grondexploitatie is (2%) lager dan begroot
- Het rentepercentage over de boekwaarde is (1%) hoger dan begroot

Op basis van de analyse per exploitatie is geen sprake meer van risico's. Voor een toelichting op de risicoklassen wordt verwezen naar paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing'.

Vennootschapsbelasting (VPB)

Vanaf het jaar 2019 is het grondbedrijf belastingplichtig. Uit de (voorlopige) berekening 2025 van de fiscalist komt naar voren dat 2025 met een winst wordt afgesloten. We hebben hiervoor een voorlopige aanslag van € 63.000 ontvangen. Op basis van een eerste inschatting valt de definitieve aanslag hoger uit, geschat wordt een bedrag van € 398.000.

Complexen in exploitatie

Van de complexen in exploitatie zijn net als voorgaande jaren afzonderlijke voortgangsrapportages opgenomen:

- Bedrijventerrein Bloemakkers te Gieten (grondexploitatie wordt gesloten per 31-12-2025)
- Nooitgedacht (Rolde Zuid)

Aangezien er in Nooitgedacht nog enkele kavels in de verkoop zijn en gaan, is hiervoor separaat een uitgebreidere voortgangsrapportage opgesteld. Deze rapportage wordt als bijlage bij de jaarrekening vertrouwelijk ter inzage gelegd.

1. Grondexploitatie

1.1 Omschrijving exploitatie

Op 25 november 2009 is door de gemeenteraad het bestemmingsplan Uitbreiding bedrijventerrein Bloemakkers te Gieten met bijbehorende exploitatieopzet vastgesteld. Ten behoeve van de beeldkwaliteit van het bedrijventerrein Bloemakkers en met name ten behoeve van de zone langs de N34, zijn aanvullende beeldkwaliteitseisen vastgesteld die als bijlage bij de bestemmingsplan-toelichting zijn toegevoegd.

Het exploitatiegebied omvat de gronden in het bestemmingsplan Uitbreiding bedrijventerrein Bloemakkers waarvan een deel reeds is uitgegeven en bebouwd. Dit betreft dus het reeds bestaande bedrijventerrein Bloemakkers.

De exploitatie van het bestemmingsplan Uitbreiding bedrijventerrein Bloemakkers is een samenvoeging van 4 exploitatiecomplexen te weten: 'Uitbreiding Bloemakkers Gieten', 'Bloemakkers Gieten', 'Bloemakkers 2004' en 'Dressuurcentrum Gieten'. De boekwaarden van deze complexen zijn daarmee opgenomen in de exploitatie 'bestemmingsplan Uitbreiding bedrijventerrein Bloemakkers'.

Naast de grondexploitatie Nooitgedacht te Rolde kent de grondexploitatie Uitbreiding Bedrijventerrein Bloemakkers een aanzienlijk volume, namelijk een omzet van ruim € 4 miljoen. Gelet op de omvang en de looptijd is een doorlopende actualisatie van de grondexploitatie gewenst.

1.2 Exploitatieperiode

De looptijd van de exploitatie was aanvankelijk van 1 januari 2009 tot en met 31 december 2018. In 2014 is door bureau Louter een marktonderzoek uitgevoerd. Hieruit bleek dat de geprognosticeerde afzetsnelheid lager is dan oorspronkelijk begroot. Dit heeft geleid tot een verlenging van de exploitatieperiode tot 31 december 2030.

De kavelverkoop op Bloemakkers is sinds 2018 echter weer op gang gekomen en de belangstelling voor bedrijfskavels is enorm toegenomen. Door de recente verkopen en reserveringen is de verwachte looptijd van de exploitatie behoorlijk afgenomen. De resterende kavelverkopen zijn, op basis van het uitgiftetempo dat in een marktonderzoek van bureau Louter is aangegeven over de periode van 2022 tot en met 2023 gefaseerd. In 2025 zijn de laatste werkzaamheden uitgevoerd, waarna de exploitatie wordt afgesloten.

1.3 Bouwprogramma

Op 27 oktober 2009 is een verkaveling vastgesteld. In gesprek met geïnteresseerden probeert de gemeente voortdurend maatwerk te leveren. Regelmatig vindt daardoor ook een herverkaveling plaats. Op basis van de huidige verkaveling is het totale gebied verdeeld in 23 locaties voor de bouw van een bedrijfspand. Het betreft overigens een flexibele verkaveling, met andere woorden, indien nodig kan maatwerk worden geleverd.

2 Samenvatting van de stand van zaken per 31 december 2025

2.1 Kavelverkoop

In 2025 zijn er geen kavels meer verkocht. Eind 2023 is de laatste nog vrije kavel verkocht.

2.2 Bouw- en woonrijp maken

Het plan is volledig bouw- en woonrijp. In 2025 is nog € 50.000 opgenomen op de balans om de laatste werkzaamheden uit te kunnen voeren.

Eind 2024 is gebleken dat er nog grond gesaneerd moet worden. Deze werkzaamheden zijn allen in 2025 uitgevoerd.

3 Risico's

3.1 Aankooprisico's

Er zijn geen aankooprisico's aanwezig.

3.2 Afzetrisico's

Er is geen afzetrisico meer. Alle kavels zijn verkocht.

3.3 Bodemverontreinigingsrisico

In 2024 is gebleken dat er nog grond gesaneerd moet worden. Tijdens graafwerkzaamheden aan de bouwput, ten behoeve van de gemeentelijke nieuwbouw voor de buitendienst aan de Rondkamp, is in de ondergrond asbest aangetroffen. De saneringswerkzaamheden zijn in 2025 uitgevoerd.

3.4 Planschaderisico

Er is geen risico voor planschade meer.

3.5 Renterisico

Door de nieuwe BBV regels m.b.t. het grondbedrijf is een wijziging doorgevoerd in de verslaggevingsregels m.b.t. de rentetoerekening. Dit betekent dat de gehanteerde rentevoet dient aan te sluiten op de omslagrente. Voor 2025 was dat percentage 1,5%. Een dalende boekwaarde zorgt voor een lager renterisico.

4 Resultaat

4.1 Afsluiten grondexploitatie

Alle werkzaamheden zijn uitgevoerd. De kavels zijn verkocht en het gebied is woonrijp gemaakt. Er is nog een bedrag van € 50.000,- gereserveerd om de laatste werkzaamheden uit te kunnen voeren. Omdat niet bekend is wanneer deze werkzaamheden plaats zullen vinden, wordt de grondexploitatie afgesloten per 31 december 2025. Het negatieve resultaat van ca. € 70.000 zal worden onttrokken aan de reserve grondbedrijf.

Omschrijving

1 Grondexploitatie

In deze voortgangsrapportage wordt informatie gegeven over de exploitatie van plan Nooitgedacht. Bij deze rapportage wordt ook een extern opgestelde actualisatie van de grondexploitatie geleverd.

1.1 Omschrijving exploitatie

Op 22 oktober 2003 is door de gemeenteraad van Aa en Hunze het bestemmingsplan Rolde-Zuid goedgekeurd. Op 7 juni 2004 is er een samenvoeging geweest met een herziening van het plan (volgens artikel 30 WRO). In 2016 is het bestemmingsplan geactualiseerd.

Op basis van het geldende bestemmingsplan heeft Copijn Tuin- en Landschapsarchitecten de oorspronkelijke stedenbouwkundige visie herijkt en heeft een tweede herijking in 2014 plaatsgevonden.

Kaart Bestemmingsplan 2016

Door de Raad is in haar vergadering van 19 februari 2014 het stedenbouwkundig plan vastgesteld. Daarbij zijn de marktadviezen die gegeven zijn in het onderzoeksrapport van Companen verwerkt. Ten behoeve van het waarborgen van een beeldkwaliteit heeft de raad (eveneens op 19 februari 2014), het aangepaste Beeldkwaliteitsgedacht/Rolde-Zuid vastgesteld.

2 Woningbouwprogramma

Het door de Raad vastgesteld woningbouwprogramma voorziet in totaal in 280 woningen, waarvan vanaf 2025 nog 14 te realiseren in 2 jaar, dus tot en met 2027. Inmiddels zijn er totaal 266 kavels verkocht. Op het grootste deel van deze kavels is ook al een woning gerealiseerd. De verdeling over de verschillende woningcategorieën (waaronder ca 30% in de sociale huur en koop) wordt daarbij als marktconform beoordeeld.

2.1 Gerealiseerde kavelverkoop in 2025

In totaal zijn er 21 kavels verkocht in 2025. Dit is meer dan de inschatting vooraf. Binnen de deelgebieden Bos en Brinken zijn geen kavels meer beschikbaar. In 2025 is de laatste hand gelegd aan het bouwrijp maken van de Es. Voor het komende jaar wordt uitgegaan van de afzet van 11 kavels (fase 2 de Es). In 2026 zal tevens invulling worden gegeven aan het plan voor de laatste 3 kavels (fase 3 de Es). De verwachte afzet van deze kavels vindt plaats in 2027.

2.2 In ontwikkeling in 2025

Binnen de diverse plangebied kennen we twee type kavels. De vrije kavels voor de bouw van een particuliere vrijstaande woning en kavels ten behoeve van projectmatige ontwikkeling (twee-onder-een-kap en rij-woningen). De vrije kavels in de deelgebieden “wonen in het Bos” en “wonen aan de Brinken” zijn verkocht en bebouwd. De vrije kavels binnen het laatste deelgebied “wonen aan de Es” worden in eigenbeheer door de gemeente verkocht. De projectmatige kavels binnen deelgebied de Es worden door de ontwikkelende partij(en) zelf verkocht.

In deelgebied “wonen aan de Brinken” zijn de laatste 4 kavels aan de Stroetenweg verkocht. In 2025 is ontwikkelaar Zethoven-Hornstra uit Heerenveen gestart met de bouw van de vier vrijstaande woningen. Verwacht wordt dat deze in 2026 worden opgeleverd.

De laatste ontwikkeling binnen Nooitgedacht betreft is deelgebied “wonen aan de Es”. Deze ontwikkeling biedt ruimte aan maximaal 50 woningen en voorziet in zowel vrije particuliere kavels als projectmatige kavels. Eerder zijn al 6 particuliere kavels verkocht die inmiddels bebouwd zijn. In 2024 is het plangebied volledig bouwrijp gemaakt en is de eerste fase (totaal 21 kavels) in verkoop gegaan.

In 2025 zijn alle in fase 1 gelegen kavels verkocht of in reservering/optie genomen. In 2025 zijn 10 kavels verkocht. Inmiddels zijn er 18 woningen gebouwd of in uitvoering gegaan. Dit zijn zowel vrijstaande woningen (6 stuks), twee-onder-een-kap woningen (8 st) en rug-aan-rug woningen (4 st). Binnen fase 1 zijn de overige 3 kavels (vrijstaande woningen) 2025 in reservering genomen. Verwacht wordt dat de bouw plaatsvindt in 2026.

In fase 2 is ruimte voor 19 kavels voor zowel particuliere uitgifte als uitgifte in ontwikkeling. Binnen fase 2 zijn in 2024 de eerste kavels in verkoop gegaan. In 2025 zijn 10 kavels verkocht en is de bouw gestart van 9 woningen (3 vrijstaand, 4 rug-aan-rug en 2 twee-onder-een-kap). In 2025 zijn nog eens 3 vrijstaande kavels in verkoop gegaan en alle drie zijn in reservering genomen. De overige kavels (2 vrijstaand en 4 projectmatig) zijn/gaan in 2026 in verkoop.

3 Overzicht stand van zaken

Op de onderstaande kaart is aangegeven welke kavels inmiddels zijn verkocht (licht-paars en gearceerd) en welke in reservering (licht-groen) zijn gegeven. De donkerblauwe kavels zijn vrije kavels. De lichtblauwe zullen worden aangeboden door ontwikkelende partijen.

4.3 Bodemverontreiniging risico

In het te exploiteren gebied is geen verontreinigingsrisico aanwezig.

4.4 Planschaderisico

Binnen deze exploitatie niet aan de orde.

4.5 Renterisico

De BBV schrijft regels voor m.b.t. de rentetoerekening. Dit betekent dat de gehanteerde rentevoet dient aan te sluiten op de omslagrente. Voor 2025 is dit 1,5%. Een lage rente leidt tot een lager renterisico binnen de grondexploitatie omdat een langere looptijd minder financiële gevolgen heeft.

4.6 Uitvoeringsrisico

De meeste kosten zijn gemaakt. Voor de kostenstijging wordt vanaf 2025 wordt uitgegaan van 5%. In de jaren ervoor werd gerekend met 7% kostenstijging. De meeste uit te voeren werkzaamheden zijn echter contractueel vastgelegd, waardoor er voor die werkzaamheden geen kostenstijging verwacht wordt. Voor de resterende termijn wordt, vanuit voorzichtigheidsbeginsel, in de exploitatie rekening gehouden met een kostenstijging van gemiddeld 5% per jaar.

5. Strategie en prognose

5.1 Ontwikkelingen binnen het plan

De ontwikkeling van Nooitgedacht nadert zijn voltooiing. In 2026 worden de laatste kavels in verkoop gegeven. Daarmee zijn de alle beschikbare kavels vergeven. In de noordoost hoek van deelgebied de Es is nog ruimte voor invulling van woningbouw. In 2026 wordt een voorstel gedaan voor invulling van deze kavel, waarbij gedacht wordt aan een kleinschalig appartementencomplex.

5.2 Financiële stand van zaken en prognose

De inkomsten in 2025 zijn conform begroting. Er zijn iets meer kavels verkocht dan geprognostiseerd (21 verkocht tegen 17 begroot). De uitgaven waren in 2025 lager dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de gronden voor de boscompensatie nog niet zijn aangekocht en doordat de kosten voor het bouw-en woonrijp maken lager zijn uitgevallen.

De inkomsten waren in 2025 bijna 2,1 mln hoger dan de kosten. Conform wet en regelgeving (percentage of completion methode) wordt voorgesteld om in 2025 € 1.130.000 (480.000 in de najaarsnota en 650.000 in de jaarrekening) aan tussentijdse winst te nemen. De boekwaarde van Nooitgedacht is hierdoor in 2025 verlaagd. Evenals in voorgaande jaren is bij de jaarrekening een actualisatie van de grondexploitatie opgesteld.

5.3 Overzicht nog uit te voeren werkzaamheden

Binnen het plangebied is gestart met het zogenaamde woonrijp maken. Wegen worden herbestraat, beplanting inclusief bomen worden geplant en de wijk krijgt zijn definitieve uitstraling. De deelgebieden “wonen in het bos” en “wonen op de brinken” zijn nagenoeg afgerond. De werkzaamheden voor het woonrijp maken van deelgebied “wonen aan de Es” volgen zodra de woningbouw is afgerond. Deze staan vooralsnog gepland in 2027.

Jaarrekening

Waarderingsgrondslagen

Inleiding

Onderstaande samenvatting van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de in deze jaarrekening gepresenteerde financiële gegevens. De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 11 december 2025 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Ingaande het jaar 2017 zijn de taakvelden volgens het BBV verplicht bij de begroting en de rekening. Een gemeente is zelf vrij om te bepalen welke programma's gehanteerd worden. Ingaande het jaar 2020 is de begroting opgedeeld in 5 pijlers: Pijler 1 Bestuur en Samen doen; Pijler 2 Samen leven; Pijler 3 Duurzaamheid en Economie; Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen; Pijler 5 Middelen en Ondersteuning. De rekening 2025 is daarin volgend.

Verslaggeving

Bij onze gemeente wordt bij de planning- en controlcyclus een onderscheid gemaakt in de planningslijn en de verantwoordingslijn. In het kader van het programma AndersOmdoen kent de gemeente Aa en Hunze daarvoor de volgende instrumenten; de begroting, Sturingsmonitor en de Jaarrekening. Daarnaast zijn er de eerste jaren nog een 2-tal bijstellingsmomenten: in juni en in december (Najaarsnota). Het streven is om op termijn dusdanig te begroten dat geen bijstellingsmomenten meer nodig zijn.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen

De algemene uitkering is opgenomen conform de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie worden.

[Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording](#)

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid(commissie BBV). Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:

- * Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op door de raad is vastgesteld;

- * Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten en onderschrijdingen van lasten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld (de jaarrekening is tijdig).

- * Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:

- * Een verantwoordingsgrens van 2% is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;

- * Een rapporteringstolerantie van € 100.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief. Dit geldt niet voor de voorbereidingskosten op grondexploitaties. Hierop wordt niet afgeschreven.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Strategische gronden vallen ook onder Materiële vaste activa en worden gewaardeerd tegen verwervingskosten.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

- Rioleringen: maximaal 60 jaar
- Nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen: 40 jaar
- Nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen: 40 jaar
- Nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen: maximaal 25 jaar
- Renovatie, restauratie en aankoop woonruimten en schoolgebouwen: maximaal 40 jaar
- Renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen: maximaal 40 jaar
- Technische installaties in bedrijfsgebouwen: maximaal 20 jaar
- Telefooninstallaties: 5 jaar
- Automatiseringsapparatuur: maximaal 5 jaar
- Kantoormeubilair en schoolmeubilair: 15 jaar
- Zware transportmiddelen: maximaal 10 jaar
- Aanhangwagens, personenauto's en lichte motorvoertuigen: maximaal 10 jaar

Bijzondere waardeverminderingen van materiële vaste activa

Van duurzame waardevermindering is sprake indien de verwachte directe opbrengstwaarde aantoonbaar lager is dan de boekwaarde. In dit geval dient de activa te worden afgewaardeerd naar de opbrengstwaarde.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn - tenzij hierna anders is vermeld - opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs. Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Vorraden

Grond en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat ;
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen .

Eigen vermogen

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Voorzieningen mogen ook tegen contante waarde worden gewaardeerd. Met uitzondering van de disconteringsvoet voor grondexploitaties, kent het BBV geen voorschriften voor de bepaling van de disconteringsvoet voor voorzieningen die tegen contante waarde worden gewaardeerd.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord. Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdspanne van vier jaar gehanteerd.

De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Balans en toelichting

Balans (bedragen x 1.000,-)	Balans 2025 totaal	Balans 2024 Totaal
Activa		
Vaste Activa		
Immateriele vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	349	47
Materiele vaste activa		
Investerings met economisch nut	32.342	30.004
Investerings met economisch waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	7.499	7.835
Investerings met maatschappelijk nut	10.274	9.693
Totaal Materiele vaste activa	50.116	47.533
Financiele vaste activa		
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	135	135
Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen	2	2
Leningen aan woningbouwcorporaties	0	0
Leningen aan deelnemingen	712	712
Overige langlopende leningen	1.182	1.098
Totaal Financiele vaste activa	2.031	1.947
Totaal Vaste Activa	52.496	49.526
Vlottende Activa		
Voorraden		
Onderhanden werk en bouwgronden in exploitatie	1.290	2.041
Uitzettingen < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	826	2.027
Rekening-courant verhouding met Rijk	7.712	3.759
Overige vorderingen	1.309	1.397
Totaal Uitzettingen < 1 jaar	9.847	7.182
Liquide middelen		
Banksaldi	1.355	2.594
Kassaldi	14	2
Totaal Liquide middelen	1.369	2.596
Overlopende activa		
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen	879	1.115
Overig nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	11.848	9.972
Totaal Overlopende activa	12.727	11.087
Totaal Vlottende Activa	25.233	22.906
Totaal Activa	77.730	72.433

Balans (bedragen x 1.000,-)	Balans 2025 totaal	Balans 2024 Totaal
Passiva		
Vaste Passiva		
Eigen Vermogen		
Algemene reserve	16.895	11.135
Algemene reserve Grondbedrijf	5.082	5.172
Bestemmingsreserves	17.407	13.927
Gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	2.257	8.189
Totaal Eigen Vermogen	41.642	38.423
Voorzieningen		
Voorzieningen	13.110	11.561
Vaste Schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		
Onderhandse lening van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
Onderhandse lening van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	3.500	4.200
Totaal Vaste Schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	3.500	4.200
Totaal Vaste Passiva	58.252	54.184
Vlottende Passiva		
Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan 1 jaar		
Overige kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	828	2.353
Overige schulden	4.535	4.192
Totaal Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan 1 jaar	5.364	6.546
Overlopende passiva		
verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	4.573	3.833
de van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uikeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	9.542	7.869
Totaal Overlopende passiva	14.114	11.703
Totaal Vlottende Passiva	19.478	18.249
Totaal Passiva	77.730	72.433
Gewaarborgde geldleningen (bedragen x € 1.000)	11.618	13.099

Voor een toelichting op de balans wordt verwezen naar de volgende pagina.

Activa

Vaste activa

Tot de vaste activa behoren de Immateriële, de Materiële en de Financiële Vaste Activa.

Het verloop van de vast activa in 2025 was als volgt.

Bedragen x € 1.000

Boekwaarde per 1 januari 2025 49.526

Vermeerderingen:

Investerings	5.939	
Verstrekingen geldleningen	227	
		6.181

Verminderings:

Bijdragen derden	21	
Aflossingen leningen	142	
Afschrijvingen	2.587	
Afwaardering duurzame waardevermindering	-	
Desinvesteringen/verminderingen 2025	445	
		3.195
		2.971

Boekwaarde per 31 december 2025

52.496

In de hierna volgende toelichting worden de posten uit de vaste activa gespecificeerd en nader toegelicht.

Immateriële Vaste Activa

Inv. onderzoek en ontwikkeling	Boekwaarde	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen	Afwaard.	Boekwaarde
Bedragen x € 1.000	1-1-2025	2025	/verminderingen	2025	2025	duurzame	31-12-2025
			2025			waardeverm	
Kosten onderzoek en ontwikkeling	47	302	-	-	-	-	349
							-
Totaal IVA	47	302	-	-	-	-	349

De investeringen in 2025 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000

Investerings onderzoek en ontwikkeling

Onderzoek en ontwikkeling

Vorbereidingskrediet Woningbouwplan Gieterveen Vonderpad	78	
Vorbereidingskrediet uitbreiding Bloemakkers	40	
Archeologisch onderzoek uitbreiding Bloemakkers	184	
		302

Materiële Vaste Activa

Investerings economisch nut	Boekwaarde	Investerings	Desinvesterings /verminderingen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaard.	Boekwaarde
<i>Bedragen x € 1.000</i>	1-1-2025	2025	2025	2025	2025	duurzame waardeverm	31-12-2025
Gronden en terreinen	4.566	1.162	-	-	-		5.728
Woonruimten	14	-	-	2			12
Bedrijfsgebouwen	19.841	2.256	-	936			21.162
Grond-, weg- en waterbouw- kundige werken	294	79	-	30			343
Vervoermiddelen	1.274	147	-	261			1.160
Machines/apparaten/installaties	2.413	297	-	523			2.188
Overige materiële vaste activa	1.601	313	-	164			1.750
	-						-
Totaal MVA economisch nut	30.004	4.254	-	1.916	-	-	32.342

Investerings met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	Boekwaarde	Investerings	Desinvesterings /verminderingen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaard.	Boekwaarde
<i>Bedragen x € 1.000</i>	1-1-2025	2025	2025	2025	2025	Duurzame waardeverm	31-12-2025
Gronden en terreinen	-	-	-	-	-		-
Woonruimten	-	-	-	-	-		-
Bedrijfsgebouwen	2	-	-	1			1
Grond-, weg- en waterbouw- kundige werken	5.597	445	445	162			5.435
Vervoermiddelen	24	-	-	7			18
Machines/apparaten/installaties	245	-	-	35			210
Overige materiële vaste activa	1.969	5-	-	125			1.838
Totaal MVA econ. nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	7.835	440	445	329	-	-	7.499

De investeringen met economisch nut worden gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering op mindering gebracht. De afschrijving vindt merendeels plaats volgens de lineaire methode. De afschrijving is gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

Investerings maatschappelijk nut	Boekwaarde	Investerings	Desinvesterings /verminderingen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaard.	Boekwaarde
<i>Bedragen x € 1.000</i>	1-1-2025	2025	2025	2025	2025	Duurzame waardeverm	31-12-2025
Maatschappelijk nut voor 2017							
Grond-, weg- en waterbouw- kundige werken	1.836					-	1.836
Maatschappelijk nut vanaf 2017							
Grond-, weg- en waterbouw- kundige werken	7.858	943	21	342			8.437
Totaal MVA maatschappelijk nut	9.694	943	21	342	-	-	10.274
Totaal Materiële Vaste Activa	47.533	5.637	467	2.587	-	-	50.116

Investerings met maatschappelijk nut mochten tot 2017 geactiveerd worden, vanaf 2017 moeten ze geactiveerd worden.
 In geval van activering wordt het actief lineair afgeschreven.
 In de kolom vermeerderingen worden de bruto-investeringen vermeld zoals die in 2025 hebben plaatsgevonden.
 In de kolom verminderings worden de ontvangen investeringsbijdragen van derden meegenomen.

De investeringen in 2025 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000

Investerings met een economisch nut

Gronden		
Strategische grondaankopen Gieten	322	
Strategische grondaankopen Anloo	568	
Strategische grondaankopen Gieterveen	272	
		1.162
Bedrijfsgebouwen		
Vorbereidingskrediet OBS PWA Eext	129	
Nieuwbouw basisschool Kameleon	186	
Eexterveen		
Huisvesting BOR Buitendienst Gieten	1.884	
Vorbereidingskrediet cultuurpodium Gieten	54	
Overige investeringen bedrijfsgebouwen < € 25.000	3	
		2.256
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken		
Tiny houses Gasselternijveen	79	
		79
Vervoermiddelen		
Vervanging tractor Claas Arion	147	
Overige vervoermiddelen < € 25.000	-	
		147
Machines, apparaten en installaties		
Aanschaf 6x schafwagen	95	
Autocad systeem	30	
Investering werkplekken / telefoons	87	
Aanschaf CV installatie gemeentehuis	37	
Overige machines, apparaten en installaties < € 25.000	48	
		297
Overige materiele vaste activa		
Aanpak parkeervoorziening de Kameleon	39	
Veldverlichting voetbalverenigings	274	
		313
Totaal investeringen met een economisch nut		4.254

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Grond- weg- en waterbouwkundige werken		
Renovatie rioolgemaal	445	
Ov. investeringen grond- weg- en waterbouwkundige werken < € 100.000	-	
		445
Overige materiele vaste activa		
Ov. Investerings mat. Vaste activa < € 25.000	5-	
		-5
Totaal investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestijding van de kosten een heffing kan worden geheven		440

Investerings in openbare ruimte met maatschappelijk nut vanaf 2017

Grond- weg- en waterbouwkundige werken		
Fietspad Grollo - Amen	43	
Vervanging Openbare verlichting	333	
Klimaatadactieve inrichtingsplannen	44	
Uitvoeringsprogramma mobiliteit verkeer en vervoer	181	
Beschoeiing Grevelingskanaal	335	
Overige investeringen GWW werken < € 50.000	7	
		943
Totaal investeringen met maatschappelijk nut		943

Verminderings 2025

Ontvangen bijdragen derden		
Provincie Drenthe Aanleg fietspad Grollo - Amen	21	
		21

Desinvesteringen/vermindering 2025

De desinvesteringen in 2025 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

-		
		0

De volgende desinvesteringen zijn ingeruild/verkocht maar hadden geen boekwaarde

Tractor John Deere 5080R, BJ 2008

Kipper landbouw aanhanger Jako, BJ 2012

Grond- weg- en waterbouwkundige werken

Bijdrage uit voorziening GRP voor rioleringsprojecten:

Overige bijdrage uit voorziening GRP voor
rioleringsprojecten < € 100.000

445

445

Totaal desinvesteringen/verminderingen 2025

466

Financiële Vaste Activa	Boekwaarde	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijving	Afwaard.	Boekwaarde
<i>Bedragen x € 1.000</i>	1-1-2025	2025	2025	Aflossingen		31-12-2025
				2025		
Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	135	-	-	-	-	135
- overige verbonden partijen	2	-	-	-	-	2
Leningen aan:						
- Woningbouwcorporaties	-	-	-	-	-	-
- deelnemingen	712	-	-	-	-	712
- overige langlopende leningen	1.098	227	142	-	-	1.182
	-					-
Totaal Financiële Vaste Activa	1.947	227	142	-	-	2.031

De boekwaarde van de financiële vaste per 31 december 2025 is als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1.000

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

- Aandelen Waterleidingmaatschappij Drenthe: 64 aandelen à € 50	3
- Aandelen Enexis	0
- Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten: 52.728 aandelen à € 2,50	132
- Certificaten golfclub Semslanden	p.m.
	135

Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen

- Waardelen in de Marke van Rolde	2
-----------------------------------	---

Leningen aan deelnemingen

Lening Enexis	712
---------------	-----

Overige langlopende leningen

Hypothecaire geldleningen personeel	109
Startersleningen via de SVn	1.050
Zonneleningen via de SVn	23
	1.182

Vlottende activa

Vorraden	31-12-2025	31-12-2024
Onderhanden werk en gereed product, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.290	2.041
Totaal voorraden	1.290	2.041

Onderhanden werk en gereed product, waaronder bouwgronden in exploitatie

Grexen						
Bedragen x € 1.000	Balans per 1-1-2025	Vermeerde- ringen 2025	Verminderen 2025	Vrijval dotering voorziening	Winst / Verlies	Balans per 31-12-2025
- Rolde Zuid (Nooitgedacht)	2.416	728	2.984	-	1.130	1.290
- Bedrijventer. Bloemakkers	376-	446	550	550	70-	0-
Totaal	2.041	1.174	3.534	550	1.060	1.290

Grexen						
Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2025	Geraamde te maken kosten	Geraamde te ontv opbrengsten	Geraamd eindresultaat (nominale waarde)	Geraamd eindresultaat (contante waarde)	Reeds genomen winst
- Rolde Zuid (Nooitgedacht)	1.290	1.015	3.095	5.683	5.356	4.750
- Bedrijventer. Bloemakkers	-	0	0			
Totaal	1.290	1.001	3.095	5.683	5.356	4.750

De boekwaarde van het complex Bloemakkers per 01-01-2025 is € 174.000.

Op de balanswaarde is de voorziening voor de afwaardering van het complex Bloemakkers (€ 550.000) in mindering gebracht.

Omtrent de bestemming van het resultaat zal door de gemeenteraad in haar vergadering van 25 juni 2026 een besluit worden genomen.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar			31-12-2025	31-12-2024
Bedragen x € 1.000				
Vorderingen op openbare lichamen			826	2.027
Rekening-courantverhouding met het Rijk			7.712	3.759
Overige vorderingen			1.309	1.397
Totaal			9.847	7.182
Vorderingen op openbare lichamen			31-12-2025	31-12-2024
Bedragen x € 1.000				
Debiteuren openbare lichamen			826	
Debiteuren openbare lichamen één jaar en ouder			-	
			826	2.027
Totaal vorderingen op openbare lichamen			826	2.027

Overige vorderingen	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Debiteuren	423	
Debiteuren één jaar en ouder	157	
	581	692
Debiteuren belastingen	581	
Debiteuren belastingen één jaar en ouder	546	
	1.127	1.775
Subtotaal	1.708	2.467
Voorziening debiteuren (in mindering gebracht op totaal vorderingen)	828	1.425
Totaal debiteuren	880	1.042
Rekening courant SVn	429	355
Totaal overige vorderingen	1.309	1.397

Overlopende activa	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen	879	1.115
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	11.848	9.972
Totaal overlopende activa	12.727	11.087

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschot bedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	Saldo begin begr. Jaar 1-1-2025	Toevoeging in 2025	afgewikkeld in 2025	Saldo einde begr. jaar 31-12-2025
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Min van Asiel en Migratie opvang ontheemden Oekraïne 2024	427		427	-
Min van Asiel en Migratie opvang ontheemden Oekraïne 2025		7.296	7.222	74
Min. van Fin., gem, hulp gedupeerden toeslagen affaire	66	40	66	40
Min. van VWS Spuk 2023	128		128	-
Min. van VWS Spuk 2024		64		64
Min. van VWS Spuk 2025		262	223	39
Min van VRO realisatiestimulans		154		154
Gem. de Wolden spuk uitk domein overst. Samenw.	66		66	-
Prov Drenthe BDU snelh. Remmende maatr Zuidlaarderweg	55		55	-
Prov Drenthe BDU fietspad Amen Grolloo	373	21		394
Prov. Drenthe, subsidie Hunzeweg Nieuw-Annervveen		117	95	22
Prov. Drenthe, subsidie herinrichting Gieterweg Gasselte		187	95	92
	1.115	8.141	8.377	879

De overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen, bestaan uit:

Bedragen x € 1.000

Te verrekenen BTW-compensatiefonds	6.590
Beschermd wonen 2025	1.406
Toeristenbelasting 2025	1.598
Declaratie 4e kwartaal COA opvang asielzoekers	624
Bouwleges 2025	273
Nog te ontvangen algemene uitkering	205
Nog door te berekenen kosten ihkv SDA	593
Nedvang nog te ontvangen PMD	120
Rente 4e kwartaal 2025	61
Overige	378

11.848

Met betrekking tot bovenstaande post toeristenbelasting is een bedrag van € 247.000 onzeker.

Passiva

Eigen vermogen

Reserves	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Algemene reserve	16.895	11.135
Overige bestemmingsreserves	17.407	13.927
Totaal reserves	34.302	25.062
Reserve grondbedrijf	5.082	5.172
Totaal reserves excl. gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	39.384	30.234
Gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de JR	2.257	8.189
Totaal reserves	41.642	38.423

Reserves algemene dienst

Het verloop van de reserves van de algemene dienst kan als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000

Saldo per 1 januari 2025	25.062
--------------------------	--------

Vermeerderingen

Vermeerderingen in het verslagjaar 2025	6.602
Resultaat verslagjaar 2024	9.021
	15.623

Verminderingen

Aanwending van de reserves in het verslagjaar 2025	5.750
Resultaat verslagjaar 2024	632
Mutatie in de reserves gedurende verslagjaar 2025	6.382-

Saldo per 31 december 2025	34.302
-----------------------------------	---------------

De mutaties in de reserves kunnen als volgt worden weergegeven:

	Saldo	Toevoeginge n/	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vermind.	Saldo aan het
	aan het	onttrekkinge n	bij het overzicht	bij het overz	i.v.m. af-	einde van het
Reserve	begin van	uit hoofde van	van baten en	van baten en	schrijving op	begrotingsjaar
Bedragen x € 1.000	het begrotings- jaar	het voorgaan- de boekjaar	lasten in de jaarrekening	lasten in de jaarrekening	activa waar- voor een spec. bestemm. res. is gevormd	
Algemene reserves						
Weerstandsdeel Algemene Reserve	5.653					5.653
Vrije Algemene Reserve (VAR)	5.482	4.292	3.329	1.861		11.242
Totaal Algemene reserves	11.135	4.292	3.329	1.861	-	16.895
Bestemmingreserves						
Bovenwijkse voorzieningen	0					0
Risico nieuwe sociale wetgeving	100					100
Onderhanden werk	2.124	3.293		2.900		2.517
Nij Begun		781	1.072	781		1.072
Verevening middelen rijkstaken			2.100			2.100
Egalisatieres. groot onderh. schoolgeb.	228	24	19			271
Res energieknelp. dorpshuizen en sportacc	471					471
Risico's opvang en vastgoed	6.615					6.615
Volkshuisvestingsfonds	690					690
Kap.lasten brandweehuisvesting	364				18	345
Kap.lasten MFC Gieterveen	95				4	91
Kap.lasten Dr. Nassau College	971				31	940
Kap.lsten riool Gieterweg Gasselte	151		12		10	153
Kap.lasten OV Stationsstr. Gieten	9				1	8
Kap.lasten fietspad Anloo - Eext	160				49	111
Kap.lsten fietspad Bosweg - Anloo	121		19			139
Kap.lasten fietspad Balloerveld	398				1	397
Kap.lasten fietspad Grolloerwal	14				1	13
Kap.lasten Lutkend Gasselte	250				14	236
Kap.lasten Dorpskern Grolloo	234				6	228
Kap.lasten Snelh.remm. maatreg.					3	
Zuidlaarderweg	55		4		3	56
Kap.lasten Snelh.remm. maatreg.						
Spekstoep	32		44		3	73
Kap.lasten herinr. openb. ruimte						
Eeksch.weg	52				7	46
Kap.lasten huisv Openbare Werken	134				6	128
Kap.lasten BGT	13				13	0
Kap lastn verlicht vv Gasselternijvn	22				2	20
Kap lsten zonnepan. De Goorns	16					16
Kap.lasten zonnepan. Wendeling	2				1	2

Kap.lasten kunstgrasveld Annen	125			25		100
Kap. Lasten OR Centrum Gieten	480			13		467
Totaal Bestemmingsreserves	13.927	4.098	3.270	3.681	211	17.407
Totaal reserves	25.061	8.390	6.599	5.542	211	34.302

Bij de bestuursrapportage is besloten om een nieuwe reserve 'verevening middelen rijkstaken' te vormen. Deze reserve is gevormd voor de verevening van de inkomsten en uitgaven van de verschillende rijkstaken waaronder opvang en inburgering, beschermd wonen en sociaal domein.

Reserve grondbedrijf

Het verloop van de algemene reserve van het grondbedrijf kan als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000

Saldo aan het begin van het begrotingsjaar 5.172

Vermeerderingen

Vermeerderingen in het verslagjaar 2025	880	
		880

Verminderingen

Mutatie in de reserves gedurende verslagjaar 2025	770	
Resultaat verslagjaar 2024	200	
		970-
		90-
Saldo per 31 december 2025		5.082

Gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

	31-12-2025	31-12-2024
Bedragen x € 1.000		
Gereel. resultaat volgend uit het overz. van baten en lasten in de jaarrek.	2.257	8.189

Het gerealiseerde resultaat volgend uit het Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening is overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording afzonderlijk op de balans opgenomen. Omtrent de bestemming van het resultaat over 2025 zal door de gemeenteraad in haar vergadering van 25 juni 2026 een besluit worden genomen.

Voorzieningen

	31-12-2025	31-12-2024
Bedragen x € 1.000		
Totaal van de voorzieningen	13.110	11.561

Het verloop van de voorzieningen gedurende verslagjaar 2025 kan als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000

Stand per 1 januari 2025 11.561

Vermeerderingen

Dotaties ten laste van de exploitatie	4.068
---------------------------------------	-------

Verminderings

Ten laste van de voorzieningen

2.520-

1.548

Stand per 31 december 2025

13.110

De mutaties van de voorzieningen kunnen voor het jaar 2025 als volgt worden weergegeven:

Voorziening	Saldo begin van het begrotings- jaar	Toevoegingen	Aanwendingen	T.g.v. de rek. van baten + lasten extra dotatie/ vrijgevallen bedragen	Saldo eind van het begrotings- jaar
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
<i>Voorzieningen voor verplichtingen en risico's</i>					
Pensioenvoorziening (vm) wethouders	4.756	1.103	250		5.609
Voorziening verlofsparen	409	335			745
Voorziening bovenwettelijk verlof/IKB	144	86			230
Voorziening regeling vervroegd uittreden		26	14		12
<i>Voorziening ter egalisatie van de kosten</i>					
Wegenonderhoud	3.044	996	1.262		2.778
Technisch onderhoud gemeentegebouwen	74	628	251		451
Technisch onderhoud gem. gebouwen opvanglocaties		34			34
Technisch onderhoud monumenten	168	42	15		195
Schilderwerk gemeentegebouwen	251	105	110		246
Schilderwerk gem. gebouwen opvanglocaties		24			24
Schilderwerk monumenten	52	29			81
Groot onderhoud dorpshuizen	229	130	128		231
Vijveronderhoud	13		13		-
Voorziening groot onderhoud bruggen	599	48			647
<i>Voorziening voor middelen van derden met gebonden bestemming</i>					
Gemeentelijk Riolerings Plan (G.R.P.)	1.602	482	445		1.639
Voorziening gebiedsfonds windpark Oostermoer	219		32		187
Totaal voorzieningen	11.561	4.068	2.520	-	13.110

Bij de pensioenvoorziening (vm) wethouders heeft een extra dotatie plaatsgevonden ivm de verwachte overgang naar het ABP per 1 januari 2028. Er bestaat een mogelijkheid voor eventuele vrijval van de voorziening door bijvoorbeeld rentestijging, alsmede een gewijzigde einddatum waarop de overdracht naar het ABP plaatsvindt. De naam van de voorziening groot onderhoud Grevelingskanaal, is gewijzigd in voorziening groot onderhoud bruggen.

Op 17 april 2025 heeft de Raad ingestemd met de meerjarenonderhoudsprogramma's voor de gemeentelijke gebouwen, dorpshuizen en monumenten 2025-2034. Ook heeft de Raad ingestemd met een actualisatie van de voorziening vijveronderhoud voor de jaren 2025-2026.

Voor een nadere toelichting van het doel van de bestedingen en de voeding van de reserves en voorzieningen, wordt verwezen naar de Nota Reserves en Voorzieningen zoals die is vastgesteld door de raad op 27 juni 2024.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer

Onderhandse leningen	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Binnenl. banken en overige financiële instellingen	3.500	4.200
Totaal Onderhandse leningen	3.500	4.200

Onderhandse leningen

Het verloop van de binnenlandse banken en overige financiële instellingen is als volgt:

Saldo per 1 januari 2025		4.200
Opgenomen leningen	-	
Aflossingen	700	
		700-
Saldo per 31 december 2025		3.500

In 2025 is er een bedrag van € 1.513 betaald aan rente voor de langlopende leningen.

De aflossingsverplichting voor 2025 op de vaste schulden met een looptijd > 1 jaar bedraagt € 700.000.

Voor een verdere toelichting wordt tevens verwezen naar de in het jaarverslag opgenomen paragraaf Financiering.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan 1 jaar	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Banksaldi	828	2.353
Overige schulden	4.535	4.192
Totaal vlottende schulden	5.364	6.545

De gemeente beschikt over een kredietfaciliteit in rekening-courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten van ongeveer € 5,1 miljoen (kredietlimiet).

Overige schulden	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Crediteuren	4.535	4.192
Totaal overige schulden	4.535	4.192

Overlopende passiva	31-12-2025	31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	4.573	3.833
De van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	9.542	7.869
Totaal overlopende passiva	14.114	11.703

De post verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen is als volgt opgebouwd:

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
WMO /Sociaal domein 2025	1.440	
Loonheffing gemeentepersoneel	1.284	
Inhuur personeel 2025	494	
Nog te betalen NMD 2025	286	
Nog te betalen omzetbelasting	246	
Nog te betalen vennootschapsbelasting 2025	335	
Nog te betalen facturen slootonderhoud	150	
Overige	338	
		4.573

De van EU-rijk-provincies ontvangen voorschot-bedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten volgende begrotingsjaren	Saldo aan het begin van het begrotingsjaar	ontvangen bedragen	vrijgevallen bedragen of terugbet.	Saldo aan het einde van het begrotingsjaar
<i>Bedragen x € 1.000</i>	1-1-2025	2025	2025	31-12-2025
Min. OCW, Onderwijsachterstbeleid 2024	77		36	41
Min. OCW, Onderwijsachterstbeleid 2025		190	190	-
Min. OCW, Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	33			33
Min IenW, Tijdelijke regeling OV ambassadeursprojecten	25			25
Ministerie SZW, wet inburgering 2021, jaar 2022-2024	575	330	601	304
Ministerie SZW, wet inburgering 2021, jaar 2025		519	448	71
Ministerie SZW, onderwijsroute 2023	31			31
Ministerie SZW, onderwijsroute 2024	22			23
Ministerie SZW, onderwijsroute 2025		22		22
Ministerie SZW BBZ 2020-2022	16		7	9
DUO, Nationaal Programma Onderwijs	72		72	-
DUO, voorschoolse educatie ontheemde peuters	28		28	-
Ministerie van VWS, vooruitontvangen PW gelden	14		14	0-
Min van VWS, Spuk en subs. lokale bibliotheekvoorz.	115		115	-
Min van VWS, Spuk breed 2023-2026	7	401	377	31
Min van VWS, Stimulering sport 2021 tm 2024		167		167
Ministerie van VRO, aanpak energiearmoede 2022	182		27	155
Min van VRO toekenningsbeschikking startbouwimpuls	325			325
Min van VRO onzorgingsprog eign isolatie en ventilatie won.	152	215	98	269

Min van BZK Spuk Informatiepunten Digitale Overheid	3	25	28	-
Prov. Drenthe, Halteplan OV	150			150
Prov. Drenthe, ISV3 bijdr. Bodemsan. loc. Vlieghuis	2		2	0
Prov. Drenthe, subsidie Culturele Impuls 2018-2023	45			45
Provincie Drenthe, subsidie Project SDA Inburgering	50			50
Provincie Drenthe, bijdrage dorpsinitiatieven 2021	10		10	0
Provincie Drenthe, Regiodeal Kinderen eerst	2			2
Prov Drenthe, verl. Regiodeal 3e tranche vroegsign.	29		29	0-
Prov Drenthe, toekomstbest. bedrijventerr. TBBT	8			9
Gasselternijveenschemond	13			13
Prov. Drenthe, snelheidsrem maatregelen AVK EVK	10			10
Prov. Drenthe, subsidie Hunzeweg Nieuw Annerveen	95		95	-
Prov. Drenthe, subsidie herinrichting Gieterweg Gasselte	96		96	-
Provincie Drenthe, bijdrage Schoolpleinenrevolutie	20		20	-
Provincie Drenthe, bijdrage gedragsbeïnvloedingsproject.	17			17
Prov. Drenthe, vooruitontv. Subs Gebiedsfonds Oostermoer	1.100		157	943
Prov. Drenthe tweede fase Deltaprogramma zoetwater	239			239
Prov. Drenthe Intrekking subs. Pilot woningsplitsing	16		16	-
Prov. Drenthe Regeling versnellen natuurinclusief isoleren		78	11	67
Provincie Groningen, klimaatadaptie 2022	131	201		333
Gemeente Groningen, welzijn op recept		181	13	168
RVO klimaat en energiebeleid	692	1.032	701	1.023
RVO, regeling SPUK verduurz. slecht geïsoleerde woningen	3.467	1.500		4.967
Totaal	7.869	4.861	3.191	9.542

Schatkistbankieren

Per 15 december 2013 zijn wij verplicht om deel te nemen aan schatkistbankieren. Overtollige banktegoeden moeten gestationeerd worden bij het rijk. Dit betekent dat iedere dag het positieve tegoed boven het drempelbedrag, wordt overgeboekt naar een aparte rekening bij de rijkschatkist. De over- of onderschrijding wordt op kwartaalbasis berekend. In onderstaand overzicht is te zien dat wij per kwartaal geen overschrijding hebben gehad. Berekening van het drempelbedrag en het gemiddeld bedrag dat wij positief op onze bankrekening hebben gestaan, staat vermeld.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
[1]	Drempelbedrag	1570,92			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
[2]	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijk schatkist aangehouden middelen	155	147	132	278
[3a] = [1] > [2]	Ruimte onder het drempelbedrag	1.416	1.424	1.439	1.293
[3b] = [2] > [1]	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
[1] Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
[4a]	Begrotingstotaal verslagjaar	78.546			
[4b]	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	78.546			
[4c]	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1570,92			
[2] Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
[5a]	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	13.933	13.333	12.164	25.608
[5b]	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
[2] - [5a] / [5b]	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	155	147	132	278

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

In artikel 53 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten is aangegeven dat de gemeente in de toelichting op de balans dient te vermelden, voor welke belangrijke, niet in de balans opgenomen, financiële verplichtingen de gemeente voor een aantal toekomstige jaren is verbonden.

Bedragen x € 1.000	2025	2024
Bedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantiestellingen zijn verstrekt:		
- Natuurlijke personen	160	
- Woningcorporaties, dorpshuizen	11.458	
Totaal	11.618	13.099
Verpl. aan gemeentepersoneel eind 2025 vakantiegeld college	23	23

Gewaarborgde geldleningen

Het bedrag waartoe waarborgen zijn verstrekt voor uitstaande geldleningen aan derden bedraagt per 31 december 2025 € 11.618.000. Conform het BBV is dit bedrag niet in de telling van de balans opgenomen.

Van voornoemd bedrag is het risico voor € 160.000,- middels overeenkomsten met de NHG (Nationale Hypotheek Garantie) voor 100% afgedekt. Voor de garantiestellingen van natuurlijke personen geldt dat per 31 december 2006 de overeengekomen obligoconstructie afloopt tussen de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen en de gemeenten. Vanaf de genoemde datum kan de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen dus geen aanspraak meer doen op de gemeenten in het kader van de afkoopovereenkomst.

Het bedrag van € 11.458.000,- betreft leningen waar de gemeente garant voor staat, die aangegaan zijn door verscheidene corporaties en stichtingen.

Huurovereenkomsten

Leasecontracten

Per 15 juli 2022 is een meerjarig leasecontract afgesloten voor twee elektrische Nissan Leafs met autobedrijf Okken in Gieten. In juni 2023 zijn de auto's vervangen door Opel Corsa's. De verplichting bedraagt per 31-12-2025 € 13.675 (excl indexering)

Met ingang van 1 augustus 2016 is met de firma Canon Nederland NV een nieuwe huurovereenkomst afgesloten voor de huur van de printers. Het nieuwe contract heeft een looptijd van 48 maanden en eindigde op 31 juli 2020, dit contract is met vier jaar verlengd tot 31 juli 2024. Per 1 augustus 2025 is er een nieuw contract afgesloten met Canon. De looptijd hiervan is 12 maanden. De verplichting per 31-12-2025 bedraagt € 10.367 (excl indexering).

Met ingang van 1 januari 2015 is er een nieuwe huurcontract afgesloten voor de brandweergarage in Rolde. Deze huurovereenkomst heeft een duur van 15 jaar tot en met 31 december 2028. De verplichting bedraagt per 31 december 2025 € 57.308 (excl. indexering).

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Nr. Pijler		Begroting 2025	Begroting na wijziging 2025	Rekening 2025	Verschil ('- = nadelig begr. versus rek.)
1 Bestuur en Samen doen	lasten	6.080	14.165	14.646	-481
	baten	1.298	10.367	11.223	855
	saldo	-4.782	-3.798	-3.423	374
2 Samen Leven	lasten	32.442	35.984	40.456	-4.472
	baten	6.376	7.611	10.038	2.427
	saldo	-26.066	-28.373	-30.418	-2.045
3 Duurzaamheid en Economie	lasten	1.818	4.868	2.703	2.164
	baten	3.175	5.065	4.247	-818
	saldo	1.357	197	1.151	954
4 Voorzieningen leefbaarheid en wonen	lasten	24.227	30.635	27.121	3.513
	baten	10.036	10.872	11.756	884
	saldo	-14.191	-19.764	-15.365	4.397
5 Middelen en ondersteuning	lasten	13.960	16.421	16.898	-477
	baten	57.501	66.590	67.780	1.190
	saldo	43.541	50.170	50.882	713
Totaal lasten pijlers 1 t/m 5	lasten	78.527	102.073	101.824	250
Totaal baten pijlers 1 t/m 5	baten	78.386	100.506	105.043	4.537
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	saldo	-141	-1.567	3.219	4.787
Toevoeging aan reserves:					
1 Bestuur en Samen doen			2.100	2.100	0
2 Samen Leven		19	19	19	0
3 Duurzaamheid en Economie		0	400	400	0
4 Voorzieningen leefbaarheid en wonen		0	562	562	0
5 Middelen en ondersteuning		0	4.401	4.401	0
Totaal toevoegingen aan de reserves	lasten	19	7.482	7.482	0
Beschikking over reserves:					
1 Bestuur en Samen doen		18	346	209	-137
2 Samen Leven		34	289	220	-69
3 Duurzaamheid en Economie		0	1.518	805	-713
4 Voorzieningen leefbaarheid en wonen		101	3.274	1.935	-1.339
5 Middelen en ondersteuning		6	3.623	3.351	-272
Totaal beschikkingen over reserves	baten	159	9.050	6.520	-2.530
Saldo reserve mutaties		139	1.567	-962	-2.530
Totalen	lasten	78.546	109.555	109.123	249
	baten	78.545	109.555	111.170	1.615
Gerealiseerde resultaat		0	0	2.257	2.257

Toelichting op baten en lasten per pijler

Pijler 1 Bestuur en Samen doen

Bestuur en Samen doen					
Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting na wijziging 2025	Rekening 2025	Resultaat
Lasten	14.346	6.080	14.165	14.646	-481
Baten	14.341	1.298	10.367	11.223	856
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-5	-4.782	-3.798	-3.423	375
Mutaties in reserves					
Lasten (= toevoeging)	3.100		2.100	2.100	0
Baten (= onttrekking)	77	18	346	209	-137
Resultaat mutaties reserves	-3.023	18	-1.754	-1.891	-137
Gerealiseerd resultaat	-3.028	-4.764	-5.552	-5.314	238

Verschillenanalyse

Het resultaat van pijler Bestuur en participatie bedraagt na bestemming € 238.000 voordelig. Onderstaand de belangrijkste verschillen:

Verschillenanalyse op hoofdlijnen	Incidenteel/ Structureel	Nadeel/ Voordeel	Bedrag x € 1.000
Structurele budgetten			
Opvang Oekraïners	incidenteel	Voordeel	661
Opvang asielzoekers	incidenteel	Voordeel	106
Leges	incidenteel	Voordeel	80
Pensioenen (voormalige) wethouders	incidenteel	Nadeel	-617
Overige verschillen	Incidenteel	Nadeel	-86
Incidentele budgetten			
Incidentele budgetten (mee naar 2026)	incidenteel	Voordeel	94
Totaal			238

Toelichting P1

Structurele budgetten, totaal voordeel € 144.000

Opvang Oekraïners, voordeel € 661.000

De opvang van de Oekraïners in Papenvoort is neutraal opgenomen in de begroting. Inkomsten en uitgaven zijn gelijk waarbij al rekening is gehouden met een storting in de reserve.

De uitgaven met betrekking tot de exploitatie van het gebouw, het onderhoud van het terrein, de maatschappelijke begeleiding en de beveiliging zijn lager uitgevallen dan waar in de begroting rekening mee is gehouden. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 661.000.

Van dit voordeel wordt na resultaatbestemming een bedrag van € 471.000 aan de reserve opvang en vastgoed toegevoegd om alle risico's ten aanzien van de sluiting van de opvang op te vangen en een bedrag van € 190.000 aan de reserve verevening middelen rijkstaken.

Opvang asielzoekers, voordeel € 106.000

In Gieten op de Biester worden circa 80 asielzoekers opgevangen. Het pand is sinds januari 2024 in eigendom van de gemeente. Vanuit het Rijk ontvangen we een vaste vergoeding per bed per nacht. Deze vergoeding is in juni 2025 naar beneden bijgesteld. Ondanks de verlaging is er over 2025 nog steeds een voordeel op de opvang in de Biester van € 106.000. Dit bedrag wordt na resultaatbestemming toegevoegd aan de reserve verevening middelen rijkstaken.

Leges, voordeel € 80.000

Bij de leges is er ook dit jaar sprake van een paspoortenpiek. Sinds 2014 zijn er nieuwe modellen paspoorten en ID-kaarten in omloop. De geldigheidsduur is veranderd van 5 naar 10 jaar. Vanaf 2024 zie we hierdoor een piek ontstaan in het aantal aanvragen voor een nieuw paspoort/ID-kaart. Ook bij de leges van rijbewijzen en burgerlijke stand is er sprake van een positief resultaat. Per saldo levert dit incidenteel een voordeel op van € 80.000.

Pensioenen (voormalige) wethouders, nadeel € 617.000

Momenteel vallen de wethouders pensioenen onder de APPA. De Eerste Kamer wil dat de pensioenen van wethouders en andere politici op dezelfde manier worden geregeld als die van andere werknemers in Nederland. Het kabinet stelt voor om deze pensioenen, die nu onder de APPA vallen, vanaf 1 januari 2028 verplicht onder te brengen bij het ABP.

Op dit moment heeft de gemeente zelf een voorziening voor de APPA op de balans staan. Voor de overgang naar het ABP moeten de huidige pensioenrechten worden omgezet. Voor deze omzetting is een eenmalige kapitaalstorting nodig van € 992.000 nodig. Hiervoor is bij de najaarsnota reeds een bedrag van € 375.000 gereserveerd. De aanvullende storting bedraagt € 617.000.

Overige verschillen, nadeel € 86.000

De overige verschillen nadeel € 86.000 worden niet verder toegelicht.

Incidentele budgetten, voordeel € 94.000

Door de raad zijn in 2025 incidentele budgetten beschikbaar gesteld. Van de niet benutte middelen wordt aan de raad voorgesteld deze via resultaatbestemming over te hevelen naar 2026, in totaal € 94.000. Voor een overzicht van de reserve incidenteel verwijzen wij u naar de bijlagen.

Het betreft :

Gemeenteraadsverkiezingen 2025	€ 36.000
Dienstverlening 2025	€ 58.000
Totaal	€ 94.000

Voor een toelichting zie de bijlage Overzicht reserve Onderhanden werk.

Overzicht mutaties in de reserves

1. Bestuur en Samen doen					
Bestemmingen (bedragen x € 1.000)	Toevoeging reserves		Onttrekking reserves		Resultaat bestemming
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
Toevoeging Bestuursrapportage structureel voordeel opvanglocaties naar reserve vereveningsreserve rijkstaken	2.100	2.100			0
Opstellen omgevingsvisie			224	142	82
Wet Open Overheid (AU) 2023			46	46	0
Wet Open Overheid (WOO) 2024			58	3	55
Ter dekking kapitaallasten brandweershuisvesting			18	18	0
	2.100	2.100	346	209	137

De reserves ter dekking van de kapitaallasten zijn structureel, de overige reserves zijn incidenteel.

Pijler 2 Samen Leven

Samen Leven					
Overzicht van baten en lasten	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Resultaat
(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2025	2025	
Lasten	36.428	32.442	35.984	40.456	-4.472
Baten	9.633	6.376	7.611	10.038	2.427
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-26.795	-26.066	-28.373	-30.418	-2.045
Mutaties in reserves					
Lasten (= toevoeging)		19	19	19	0
Baten (= onttrekking)	275	34	289	220	-69
Resultaat mutaties reserves	275	15	270	201	-69
Gerealiseerd resultaat	-26.520	-26.051	-28.103	-30.217	-2.114

Verschillenanalyse

Het resultaat van pijler Samen leven bedraagt na bestemming € 2.114.000 nadelig. Onderstaand de belangrijkste verschillen:

Verschillenanalyse op hoofdlijnen	Incidenteel/ Structureel	Nadeel/ Voordeel	Bedrag x € 1.000
Structurele budgetten			
Minimabeleid	incidenteel	voordeel	114
Peuterspeelzalen	incidenteel/structureel	voordeel	86
Sociaal Domein	incidenteel/structureel	nadeel	-2.294
Participatiewet inclusief BBZ	incidenteel	nadeel	-465
Overige verschillen	incidenteel	Voordeel	70
Incidentele budgetten			
Incidentele budgetten (mee naar 2026)	incidenteel	Voordeel	375
Totaal			-2.114

Toelichting P2

Structurele budgetten nadeel € 2.489.000

Minimabeleid voordeel € 114.000

Als gevolg beperkte beschikbare capaciteit heeft de focus in het eerste deel van 2025 vooral gelegen op uitvoering en continuering van het armoedebelief en is op een later moment dan in eerste instantie beoogd gestart met de intensieve doorontwikkeling hiervan. Hierdoor zijn niet alle begrote middelen uitgegeven wat resulteert in 2025 in een voordelig resultaat van € 114.000.

Peuterspeelzalen, voordeel € 86.000

In de jaarrekening van de gemeente Aa en Hunze is op het onderdeel Peuterspeelzalen een voordeel van € 86.000 zichtbaar. De middelen die wij vanuit het Rijk ontvangen voor het kansenbeleid en voorschoolse voorzieningen worden primair ingezet als dekkingsmiddel. Aanvullend worden, indien nodig, gemeentelijke eigen middelen aangewend. Deze werkwijze leidt structureel tot een voordeel van € 86.000.

Sociaal Domein, totaal nadeel € 2.294.000

Binnen het sociaal domein zien we in 2025 een tekort van ruim 2 miljoen. Al meerdere jaren is sprake van structurele tekorten op het sociaal domein. Eén van de bij de begroting vastgestelde uitgangspunten is dat we rijkstaken uitvoeren met rijksmiddelen. In de praktijk blijkt echter dat deze middelen in toenemende mate niet meer toereikend zijn en leidt dit tot tekorten die incidenteel worden afgedekt.

Zichtbaar is dat de totaal aan uitgaven in het sociaal domein jaarlijks toenemen. Dit wordt onder andere veroorzaakt door hoge inflatie en CAO-stijgingen en doordat de complexiteit en daarmee de kosten van de zorg toenemen. Het tekort op de begroting wordt grotendeels verklaard door een tekort op de Jeugdwet (3.7 miljoen ten opzichte van de begroting). In de najaarsnota is reeds melding gemaakt van een verwacht tekort binnen het jeugddomein en een overschot op Wmo. Inmiddels blijkt echter dat de kostenstijging zich breed heeft voorgedaan: zowel binnen de Wmo als het jeugddomein zijn de uitgaven hoger uitgevallen dan geraamd, mede als gevolg van de toenemende grilligheid en onvoorspelbaarheid van de vraag naar ondersteuning.

Tegelijkertijd werken we aan verschuiving van zorg naar het voorliggende veld. We zetten hier steeds nadrukkelijker op in door het versterken van preventieve en laagdrempelige ondersteuning, met als doel zwaardere en duurdere zorg waar mogelijk te voorkomen. Voorbeelden hiervan zijn de inzet van de praktijkondersteuner jeugd bij huisartsen en de pilot buurtgezinnen. We hopen dat deze inzet op termijn een positief effect zal hebben, maar het blijft lastig om vooraf goed in te schatten wanneer en in welke mate dat effect zichtbaar wordt.

Jeugdwet, nadeel € 3.709.000

Wanneer we kijken naar de kosten van jeugdhulp in de afgelopen jaren, zien we dat deze structureel stijgen. Deze stijging wordt niet veroorzaakt door een toename van het aantal jeugdigen dat jeugdhulp ontvangt, maar door de toegenomen zwaarte en complexiteit van de ondersteuning. De zwaarte van de kosten zit met name in de hogere interventieniveaus, ofwel de zwaardere zorg. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om jeugdigen die intensieve begeleiding of 24-uurs zorg nodig hebben. Voor deze jeugdigen zijn de kosten per traject aanzienlijk hoger. Als gemeente zijn wij verplicht om passende ondersteuning te bieden aan jeugdigen die dit nodig hebben.

Wmo (exclusief beschermd wonen), voordeel € 13.000

Binnen de Wmo is sprake van een lichte stijging van de kosten. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door inflatie en CAO-stijgingen. Het aantal inwoners dat gebruikmaakt van Wmo-ondersteuning is het afgelopen jaar niet significant toegenomen.

Daarnaast zijn de kosten van woningaanpassingen gestegen. Dit komt enerzijds doordat het aantal uitgevoerde woningaanpassingen is toegenomen en anderzijds doordat de kosten per woningaanpassing hoger zijn geworden. Het aantal aanvragen voor woningaanpassingen neemt toe doordat steeds meer ouderen langer zelfstandig thuis blijven wonen. Tegelijkertijd is het aanbod van passende voorliggende voorzieningen, zoals voldoende aangepaste woningen, beperkt als gevolg van de aanhoudende woningkrapte.

Wmo Beschermd Wonen, voordeel € 1.402.000

Er is sprake van een incidenteel voordeel van € 1,4 miljoen. Sinds de openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor cliënten Beschermd Wonen per 1 januari 2021 zijn veel cliënten uitgestroomd uit de regionale voorziening Beschermd Wonen. De nieuwe instroom is tot op heden beperkt gebleven. Destijds was de verwachting dat de rijksbijdrage voor Beschermd Wonen in de daaropvolgende jaren zou worden verlaagd. Een bijstelling van deze rijksbijdrage heeft echter nog niet plaatsgevonden en zal naar verwachting ook vóór 2027 niet plaatsvinden. Als gevolg van de afname van het aantal cliënten en de daarmee samenhangende lagere kosten, in combinatie met een rijksbijdrage die hierop niet is aangepast, is in de afgelopen jaren een aanzienlijk overschot ontstaan op Beschermd Wonen.

Aangezien deze Rijksmiddelen een algemeen dekkingsmiddel zijn hoeven deze overschotten niet terugbetaald te worden en staan zijn deze vrij beschikbaar voor de gemeente. Het incidentele overschot zal worden ingezet voor het dempen van de tekorten binnen de Jeugdhulp en de Wmo.

Participatiewet uitgevoerd door de WPDA, nadeel € 465.000

De stijging van de bijdrage bevindt zich op de Uitkeringen Participatiewet (€ 490.000). Begroot zijn 318 uitkeringen, gerealiseerd zijn uiteindelijk 338. Ten opzichte van begroot is er dus sprake van een volumenadeel van 20 uitkeringen, wat neerkomt op ongeveer € 315.000. De toename van het bijstandsvolume die in voorgaande jaren heeft plaatsgevonden werkt ook vertragend nadelig door in de financiering over 2025 (€ 175.000). De uiteindelijke afrekening van het BBZ valt met een bedrag van € 24.000 in het voordeel uit van onze gemeente.

Overige verschillen, voordeel € 70.000

De overige verschillen € 70.000 voordeel worden niet verder toegelicht.

Incidentele budgetten, voordeel € 375.000

Door de raad zijn in 2025 incidentele budgetten beschikbaar gesteld. Van de niet benutte middelen wordt aan de raad voorgesteld deze via resultaatbestemming over te hevelen naar 2026, in totaal € 375.000.

Het betreft:

Hervormingsagenda jeugd 2025	€ 300.000
Onafhankelijke cliëntondersteuning 2025	€ 25.000
Armoedebel.,prev.,inform.camp.en samenw.2025	€ 25.000
Informele ondersteuning in dorpen	€ 25.000
Totaal	€ 375.000

Voor een toelichting zie de bijlage Overzicht reserve Onderhanden werk.

Overzicht mutaties in de reserves

Samen Leven					
Bestemmingen (bedragen x € 1.000)	Toevoeging reserves		Onttrekking reserves		Resultaat bestemming
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
DU Dak- en thuisloosheid			30	7	23
Inburgering (extra introom) 2022			27	27	0
Prevent.,versterk.Voorl.veld en imp.leefb.h&mobil.			150	129	21
DU versterken aanbod mensen met dementie			6	2	4
Armoede en schulden 2023			21		21
Budget uitvoering Cultuurnota			21	21	0
Dekking kapitaallasten MFC Gieterveen			4	4	0
Dekking kapitaallasten verbouw Nassaucollege			30	30	0
Bijdrage onderwijsfunctie MFC de Spil	19	19			0
	19	19	289	220	69

De reserves ter dekking van de kapitaallasten zijn structureel, de overige reserves zijn incidenteel.

Pijler 3 Duurzaamheid en Economie

Duurzaamheid en Economie					
Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting na wijziging 2025	Rekening 2025	Resultaat
Lasten	2.507	1.818	4.868	2.703	2.165
Baten	3.263	3.175	5.065	4.247	-818
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	756	1.357	197	1.544	1.347
Mutaties in reserves					
Lasten (= toevoeging)			400	400	0
Baten (= onttrekking)	1.072		1.518	805	-713
Resultaat mutaties reserves	1.072	0	1.118	405	-713
Gerealiseerd resultaat	1.828	1.357	1.315	1.949	634

Verschillenanalyse

Het resultaat van pijler duurzaamheid en economie bedraagt na bestemming € 634.000 voordelig. Onderstaand de belangrijkste verschillen:

Verschillenanalyse op hoofdpijnen	Incidenteel/ Structureel	Nadeel/ Voordeel	Bedrag x € 1.000
<u>Structurele budgetten</u>			
Toeristenbelasting	Incidenteel/structureel	Voordeel	498
Afsluiten grex Bloemakkers	incidenteel	Nadeel	-69
Overige verschillen	Incidenteel	Voordeel	27
<u>Incidentele budgetten</u>			
Incidentele budgetten (mee naar 2025)	incidenteel	Voordeel	98
Beheerplan wandelbos Zwanemeer Gieten	incidenteel	Voordeel	80
Totaal			634

Toelichting P3

Structurele budgetten, totaal voordeel € 456.000

Toeristenbelasting, voordeel € 498.000

Het voordeel op de opbrengst toeristenbelasting wordt veroorzaakt door een goed toeristisch jaar met meer overnachtingen ten opzichte van een (voorzichtige) raming, correcties en aanvullende schattingen voorgaande jaren.

Grondbedrijf afsluiten lopende exploitatie Bloemakkers, nadeel € 69.000

De lopende grondexploitatie Bloemakkers wordt afgesloten met een nadeel van 69.000,-. Dit bedrag wordt onttrokken uit de reserve grondbedrijf. Dit nadeel wordt verklaard doordat de kosten met betrekking tot de saneringswerkzaamheden hoger zijn uitgevallen dan voorzien en dat er een bedrag voor nog uit te voeren werkzaamheden is opgenomen op de balans.

Overige verschillen, voordeel € 27.000

De overige verschillen, voordeel 27.000 worden niet verder toegelicht

Incidentele budgetten, voordeel totaal € 178.000

Incidentele budgetten voordeel € 98.000

Door de raad zijn in 2025 (en eerder) incidentele budgetten beschikbaar gesteld. Van de niet benutte middelen wordt aan de raad voorgesteld deze via resultaatbestemming over te hevelen naar 2026, in totaal € 98.000. Voor een overzicht van de reserve incidenteel verwijzen wij u naar de bijlagen.

Het betreft:

Toekomstbestendige bedrijventerreinen 2025	€ 40.000
Nieuwe Koersnota 2025	€ 58.000
Totaal	€ 98.000

Voor een toelichting zie de bijlage Overzicht reserve Onderhanden werk.

Beheerplan wandelbos Zwanemeer Gieten, voordeel €80.000

De uitvoeringskosten zijn in 2024 ten laste van de structurele budgetten gebracht. Het project is uitgevoerd, waardoor het bedrag kan vervallen.

Overzicht mutaties in de reserves

Duurzaamheid en Economie					
Bestemmingen (bedragen x € 1.000)	Toevoeging reserves		Onttrekking reserves		Resultaat bestemming
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
NJN vrijval dekking archeologisch onderzoek Bloemakkers	400	400			0
Toekomst vakantieparken			68	68	0
Nieuwe koersnota economie en vrijetijdseconomie 2023			31	31	0
Uitvoeringskosten klimaatbeleid 2022			63	49	-14
Duurzaamheid en Energietransitie			76	66	-10
Sociale energieaanpak			19		-19
Ontvangen bedrag via de AU t.b.v. transitievisie warmte			19	11	-8
Subsidieregeling lokale initiatieven warmtetransitie			89	64	-25
Beheerplan Wandelbos Zwanemeer Gieten			80		-80
Bijdrage huis van de Drentsche Aa			75	75	0
Nieuwe koersnota economie en vrijetijdseconomie			23	23	0
Soorten managementplan			575	19	-556
Archeologisch onderzoekuitbreiding bloemakkers			400	400	0
	400	400	1.518	806	-713

De reserves ter dekking van de kapitaallasten zijn structureel, de overige reserves zijn incidenteel.

Pijler 4 Voorzieningen leefbaarheid en wonen

Voorzieningen leefbaarheid en wonen					
Overzicht van baten en lasten	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Resultaat
(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2025	2025	
Lasten	25.113	24.227	30.635	27.121	3.514
Baten	11.678	10.036	10.872	11.756	883
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-13.435	-14.191	-19.763	-15.365	4.397
Mutaties in reserves					
Lasten (= toevoeging)	600		562	562	0
Baten (= onttrekking)	1.477	101	3.274	1.935	-1.339
Resultaat mutaties reserves	877	101	2.712	1.373	-1.339
Gerealiseerd resultaat	-12.558	-14.090	-17.051	-13.992	3.058

Verschillenanalyse

Het resultaat van pijler Voorzieningen, leefbaarheid en wonen bedraagt na bestemming € 3.058.000 voordelig. Onderstaand de belangrijkste verschillen:

Verschillenanalyse op hoofdlijnen	Incidenteel/ Structureel	Nadeel/ Voordeel	Bedrag x € 1.000
Structurele budgetten			
Tussentijdse winstnemning Nooitgedacht	Incidenteel	voordeel	647
Rente voordeel doorberekening kapitaallasten	incidenteel	voordeel	200
Wegen minder afschrijvingen door uitstel investeringen	incidenteel	voordeel	97
Woningbouwprogramma	incidenteel	nadeel	-155
Sport	Incidenteel	nadeel	-88
Overige verschillen	Incidenteel	nadeel	-70
Incidentele budgetten			
Incidentele budgetten (mee naar 2026)	Incidenteel	voordeel	2.182
Woningbouw realisatiestimulansregeling	incidenteel	voordeel	154
Leefbaarheidsfonds	incidenteel	voordeel	91
Totaal			3.058

Toelichting P4

Structurele budgetten, voordeel € 631.000

Binnen de structurele budgetten doen zich de volgende voor-en nadelen voor:

Tussentijdse winstneming Nooitgedacht, voordeel € 647.000

Op basis van de percentage of completion (POC) methode wordt in 2025 in totaal ruim 1,1 mln aan tussentijdse winst genomen. Hiervan is 480.000 reeds genomen in de najaarsnota. Er moet tussentijds winst worden genomen, omdat er in 2025 minder kosten zijn gemaakt dan begroot. Daarnaast zijn de resterende nog te maken kosten zijn naar beneden bijgesteld. De verwachting is dat de grondexploitatie Nooitgedacht eind 2027 wordt afgerond.

Rentevoordeel doorberekening kapitaallasten, voordeel € 200.000

In de begroting zijn investeringsbedragen opgenomen voor onder meer infrastructurele werken en onderwijshuisvesting. De rente wordt toegerekend aan de boekwaarde van deze investeringen. Een aantal projecten uit 2025 en eerdere jaren is echter nog niet (volledig) afgerond of uitgevoerd. Hierdoor zijn de bijbehorende boekwaarden nog relatief laag, waardoor er minder rente wordt toegerekend. Dit leidt voor deze projecten tot een incidenteel rentevoordeel van € 200.000

Wegen afschrijving, voordeel € 97.000

In de begroting zijn investeringsbedragen opgenomen voor onder meer infrastructurele werken. Volgens het afschrijvingsbeleid van de gemeente start de afschrijving in het jaar nadat een investeringsproject is afgerond. Een aantal projecten uit 2025 en eerdere jaren is echter nog niet afgerond. Daardoor is de afschrijving voor deze projecten nog niet gestart. Dit leidt tot een incidenteel voordeel op de afschrijvingslasten van € 97.000.

Woningbouw, nadeel € 155.000

Voor de gemeentelijke medewerking aan particuliere woningbouwprojecten vragen we van de ontwikkelaar een bedrag per woning (regeling kostenverhaal). Op dit moment lopen de inkomsten nog achter omdat een aantal projecten al was opgestart voordat de regeling van kracht was en de doordat de projecten in een langzamer tempo starten dan was gedacht. Verwachting is dat we op korte termijn toegroeien naar een opbrengst die minimaal gelijk is aan de raming.

Sport, nadeel € 88.000

De afwijking ten opzichte van de raming wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere schoonmaakkosten van de accommodaties en extra onderhoudskosten voor het zwembad. Deze lasten houden samen met incidentele kosten voor het slaan van een waterbron en bijbehorende installaties, die naar verwachting op termijn tot lagere exploitatiekosten leiden.

Daarnaast blijven de opbrengsten achter bij de raming, met name door een lagere bezettingsgraad van sporthallen en zwembaden.

Tot slot valt de SPUK-bijdrage (Stimulering sport) hoger uit dan geraamd als gevolg van een hogere beschikking in 2025.

Overige verschillen, nadeel € 70.000

De overige verschillen, nadeel € 70.000 worden niet nader toegelicht.

Incidentele budgetten, voordeel € 2.182.000

Door de raad zijn in 2025 incidentele budgetten beschikbaar gesteld. Van de niet benutte middelen wordt aan de raad voorgesteld deze via resultaatbestemming over te hevelen naar 2026, in totaal € 2.182.000.

Het betreft:

Leefbaarheidsfonds 2025	€ 100.000
Sloopkosten OBS Prins Willem-Alexander - Eext	€ 16.000
Tijdelijke huisvesting OBS Prins Willem Alexander - Eext	€ 84.000
Bijdrage verbouw dorps huis Ekehaar 2025	€ 500.000
Natuurwaardenkaart voor beschermde soorten 2025	€ 99.000
Herplant bomen stormschade	€ 84.000
Opstellen omgevingsvisie	€ 29.000
Haalbaarheidsonderzoek reconstructie centrum Gasselternijveen	€ 36.000
Middelen implementatie en borging nieuwe wet ruimtelijk domein	€ 254.000
Tijdelijke huisvesting Nassau/Vincent	€ 51.000
Plaatsingskosten tijdelijke huisvest.Nassau/Vincent	€ 251.000
Projectleiderschap PWA Eext Nieuwbouw	€ 20.000
Extra midd. invoering nw wetgeving ruimtelijk domein	€ 310.000
Extra middelen AU Beeindigingsregeling veehouderij	€ 87.000
Stationsstraat 19 Gieten afboeken boekwaarde (aankoop heeft in 2026 plaatsgevonden)	€ 261.000
Totaal	€ 2.182.000

Voor een toelichting zie de bijlage Overzicht reserve Onderhanden werk.

Overige incidentele budgetten, voordeel € 245.000

Leefbaarheidsfonds, voordeel € 91.000

Uit het beschikbare budget voor het leefbaarheidsfonds resteerde in 2025 een bedrag van € 91.000. In de Voorjaarsnota 2025 is daarnaast € 100.000 toegevoegd aan het nog beschikbare budget. Het leefbaarheidsfonds betreft een doorlopende subsidieregeling. Op basis van de huidige toezeggingen is het bedrag van € 100.000 op dit moment voldoende. Het restantbedrag uit 2024 komt daardoor te vervallen en leidt tot een incidenteel voordeel.

Realisatiestimulans, voordeel € 154.000

De Realisatiestimulans is een nieuwe landelijke regeling vanaf 2025 bedoeld om gemeenten financieel te ondersteunen bij de bouw van meer betaalbare woningen (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop). Gemeenten ontvangen een vaste vergoeding van € 7.000 per betaalbare woning waarvan de bouw is gestart. In 2025 is er gestart met de bouw van 22 woningen, die aan de criteria voldoen. Hiervoor kunnen we via de SiSa regeling een bedrag ontvangen van € 154.000, dit bedrag was niet begroot.

Overzicht mutaties in de reserves

Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Bestemmingen (bedragen x € 1.000)	Toevoeging reserves		Onttrekking reserves		Resultaat bestemming
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
NJN Reserve grondbedrijf Toevoeging POC Nooitgedacht	480	480			0
Uitvoeringsprogramma woningbouw 2025			450	450	0
Reserve risico's en opvang vastgoed bijdrage					0
Knelpunten in de openbare ruimte			45	45	0
Subsidieregeling Dorpsinitiatieven vitaal platteland			69	2	67
Ecologisch bermbeheer			5	5	0
Toren Anloo vervanging klokkenstoelen herstelwerkzaamheden			52	0	52
Actualiseren GVP (gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan) 2023			6	0	6
personele investeringen woningbouwopgave 2023			164	164	0
Dorpsplannen De Pol Grolloo			500	500	0
Vorbereiding Tiny houses			5	5	0
Opstellen omgevingsvisie			75	75	0
Huisvesting statushouders			462	12	450
Tijdelijke formatie regie vluchtelingen/statushouders			165	51	114
Actualiseren Wegenlegger			40	12	29
Aanbrengen graskeien			100	100	0
Dienstverlening omgevingswet			53	42	12
Ambassadeurschap Steenuilen			30	30	0
Vooronderzoek erfgoed			20	4	16
Sloopkosten OBS Prins Willem-Alexander - Eext			105	0	105
Afboeken boekwaarde OBS Prins Willem Alexander - Eext			220	0	220
Tijdelijke huisvesting OBS Prins Willem Alexander - Eext			319	187	133
Leefbaarheidsfonds			117	26	91
Onderhoudswerkzaamheden de Juffer			85	76	9
Provinciale bijdrage Natuurwaardenkaart voor Basiskwaliteit Natuur			36	14	23
Inhuur accommodatiebeleid etc			1	0	1
Dekking kapitaal lasten OV Stationsstr Gieten			1	1	0
Dekking kapitaal lasten herinr. openb ruimte Gieten	2	2	13	13	0
Dekking kapitaallasten sportaccommodatie Eexterveen			3		3
Dekking kapitaallasten Herinrichting openbare ruimte Eekschillersweg			7	7	0

Overzicht mutaties in de reserves

Dekking kapitaallasten verlichting vv Gasselternijveen			2	2	0
Dekking kapitaallasten De Goorns zonnepanelen			3	3	0
Dekking kapitaallasten De Wendeling zonnepanelen			1	1	0
Dekking kapitaallasten kunstgrasveld Annen			25	25	0
Dekking kapitaallasten fietspad Anloo-Eext			49	49	0
Dekking kapitaallasten Verkeersm. Spekstoep	45	45	3	3	0
Dekking kapitaallasten fietspad Bosweg-Anloo			6	6	0
Dekking kapitaallasten fietspad Balloerveld	19	19	16	1	15
Dekking kapitaallasten fietspad Grolloerwal			1	1	0
Dekking kapitaallasten vervanging riool Gieterweg Gasselte	12	12	4	4	0
Dekking kapitaallasten Lutkenend			6	14	-8
Dekking kapitaallasten Herinr. dorpskern Grolloo			6	6	0
Dekking kapitaallasten Verkeersm. Zuidlaardwg	4	4	4	2	2
	562	562	3.274	1.935	1.339

De reserves ter dekking van de kapitaallasten zijn structureel, de overige reserves zijn incidenteel

Pijler 5 Middelen en ondersteuning

Middelen en ondersteuning					
Overzicht van baten en lasten	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Resultaat
(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2025	2025	
Lasten	16.086	13.960	16.421	16.897	-476
Baten	60.340	57.501	66.591	67.780	1.189
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	44.254	43.541	50.170	50.883	713
Mutaties in reserves					
Lasten (= toevoeging)	-1.002		4.401	4.401	0
Baten (= onttrekking)	3.211	6	3.623	3.352	-271
Resultaat mutaties reserves	4.213	6	-778	-1.049	-271
Gerealiseerd resultaat	48.467	43.547	49.392	49.834	442

Verschillenanalyse

Het resultaat van pijler Middelen en ondersteuning bedraagt na bestemming € 442.000 voordelig. Onderstaand de belangrijkste verschillen:

Verschillenanalyse op hoofdlijnen	Incidenteel/ Structureel	Nadeel/ Voordeel	Bedrag x € 1.000
<u>Structurele budgetten</u>			
Algemene uitkering	Incidenteel	Voordeel	393
Vernieuwing BBV	Incidenteel	Voordeel	91
Voorziening bovenwettelijk en IKB verlof	Incidenteel	Nadeel	-421
Rente nadeel doorberekening kapitaallasten	Incidenteel	Nadeel	-190
SDA belastingen	Incidenteel	Nadeel	-84
Overige verschillen	Incidenteel	Nadeel	-13
<u>Incidentele budgetten</u>			
Incidentele budgetten (mee naar 2026)	Incidenteel	Voordeel	284
Organisatiekosten Nij begun	Incidenteel	voordeel	382
Totaal			442

Toelichting P5

Toelichting pijler 5

Structurele budgetten, nadeel € 224.000

Binnen de structurele budgetten doen zich de volgende voor- en nadelen voor:

Algemene uitkering, voordeel € 393.000

Het voordeel binnen de algemene uitkering wordt veroorzaakt door de extra incidentele budgetten die zijn toegekend in de decembercirculaire ad € 265.000. Deze middelen kunnen niet meer worden verwerkt binnen de begroting omdat deze pas in december bekend geworden zijn. Van dit voordeel kan een bedrag ad € 104.000 nog worden toegerekend aan het Sociaal Domein, als bijdrage in de hogere kosten. Daarnaast wordt een bedrag ad € 164.000 in 2026 ingezet voor energiehulp, kinderopvangkosten van pleegouders en voor de uitvoering van de Regiewet Volkshuisvesting.

Het overige voordeel ad € 128.000 wordt veroorzaakt door mutaties in de uitkering over oude jaren.

Vernieuwing BBV, voordeel € 91.000

Dit is een eenmalig voordeel van € 91.000 op de stelpost om verschillen in de begroting op te vangen. Het geraamde bedrag verschilt per jaar. Deze post helpt om de begroting zo stabiel mogelijk te houden.

Voorziening verlofsparen, bovenwettelijk en IKB verlof, nadeel € 421.000

Op grond van een hoger saldo verlofsparen en bovenwettelijk verlof/IKB dient er een extra bedrag gedoteerd worden aan de voorziening. Daarnaast zijn de gemiddelde uurlonen gestegen; dit is ook meegenomen in de berekening. Per saldo is er € 421.000 aan de voorzieningen gedoteerd in 2025.

Rente nadeel doorberekening kapitaallasten, nadeel € 190.000

Het uitstellen van investeringen leidt tot lagere boekwaarden, waardoor minder rente aan investeringen kan worden toegerekend. Dit resulteert in een nadeel van € 190.000 op pijler 5, terwijl op andere taakvelden binnen pijler 4 juist een voordeel ontstaat.

SDA belastingen, nadeel € 84.000

De kostenontwikkeling voor de belangrijkste onderdelen van PinkRoccade, Addcomm en xxllnce is hoger geweest dan geraamd: geschat 3%, werkelijk 6%. Verder is er een wijziging geweest in het bankverkeer van de BNG, wat heeft geleid tot extra incidentele kosten in 2025

Overige verschillen, nadeel € 13.000

De overige verschillen nadeel € 13.000 worden niet nader toegelicht.

Incidentele budgetten, voordeel € 284.000

Door de raad zijn in 2025 incidentele budgetten beschikbaar gesteld. Van de niet benutte middelen wordt aan de raad voorgesteld deze via resultaatbestemming over te hevelen naar 2026, in totaal € 284.000.

Het betreft:

Wet open overheid 2025	€ 59.000
Strategisch deel informatiebel.plan	€ 100.000
Inventariseren semi-statisch archief	€ 100.000
Maatschappelijk vastgoed	€ 25.000
Totaal	€ 284.000

Overige incidentele budgetten, voordeel € 382.000**Organisatiekosten Nij Begun, voordeel € 382.000**

Van de organisatiekosten Nij Begun die over 2024 hebben ontvangen is nog een bedrag ad € 382.000 resterend. De middelen zijn bestemd voor de kosten die we als organisatie extra moeten maken om de zaken rond NijBegun en de Regiodeal Vitaal Verbonden goed te kunnen wegzetten. Omdat dit in 2025 nog niet volledig vorm heeft gekregen zijn niet alle middelen uitgegeven. We verwachten in 2026 hier een slag in te kunnen maken. Het voordeel wordt (terug)gestort in de reserve Organisatiekosten Nij Begun.

Overzicht mutaties in de reserves

Middelen en ondersteuning					
Bestemmingen	Toevoeging reserves		Onttrekking reserves		Resultaat
(bedragen x € 1.000)	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	bestemming
Incidenteel sluitend maken begroting 2025 tlv VAR			1.801	1.801	0
Incidenteel sluitend maken begroting 2025 tlv VAR nav amendementen			60	60	0
Budgetruimte incidenteel naar VAR Bestuursrapportage	271	271			0
Budgetruimte structureel van VAR Bestuursrapportage			175	175	0
Budgetruimte structureel incidenteel toevoegen a/d VAR NJN	3.058	3.058			0
NJN Organisatiekosten Nij Begun naar reserve Bestuursrapportage onttrekking reserve Nij Begun	1.072	1.072	781	781	0
NJN vennootschapsbelasting onttrekking uit reserve grondbedrijf			320	320	0
oplossen van problemen op het gebied van de interne en externe dienstverlening			66	66	0
Informatiebeleidsplan 2023			26	26	0
Informatiebeleidsplan			174	41	133
Duurzame inzetbaarheid 2023			82	82	0
Duurzame inzetbaarheid			100	30	70
Huisvesting kernteams en brandweer Rolde projectopdracht			80	80	0
Rechtmatigheid			20	10	10
Implementatie beheerspakketten automatisering			32	32	0
Arbo/veiligheid & RI&E			40	0	40
Projectmatig werken (2024)			23	5	18
Dekking kapitaallasten basiskaart grootschalige topografie			13	13	0
Dekking kapitaallasten huisvesting buitendienst			6	6	0
	4.401	4.401	3.798	3.527	271

De reserves ter dekking van de kapitaallasten zijn structureel, de overige reserves zijn incidenteel.

Overzicht aard en reden Reserves

Reserves

Pijler	Aard	Reden	Voeding / plafond
	Algemene reserves		
Middelen en Ondersteuning	Weerstandsdeel algemene reserve (WAR)	Weerstandsdeel van de algemene reserves.	Storting uit de VAR;jaarlijks verhogen met de inflatiecorrectie van de septembercirculaire van het betreffende rekening jaar. Gewenste hoogte 10% van het begrotingstotaal.
Middelen en Ondersteuning	Vrije algemene reserve (VAR)	Dekking van eenmalige uitgaven niet behorende tot de normale exploitatie van de gemeente.	Storting van rekeningoverschotten en overige ontvangsten niet behorende tot de normale exploitatie van de gemeente.
Duurzaamheid en economie / Voorz. Leefbaarheid en Wonen	Algemene reserve grondbedrijf	Opvangen risico's ten aanzien van bedrijfsvoering rondom grondexploitaties.	Voeding door positieve resultaten van afgesloten grondexploitaties en eventueel tussentijdse winstnemingen uit lopende exploitaties.
	Bestemmingsreserves		
Middelen en Ondersteuning	Risico's Nieuwe sociale wetgeving ambtenaren	Reserve ingesteld bij beleidsplan 2001 i.v.m. het eigen risicodragers worden voor WW, WAO, e.d.. Max plafond € 100.000.	Aanvulling komt uit algemene middelen.
Samen Leven	Egalisatiereserve Groot onderhoud schoolgebouwen	Toekomstig onderhoud van de scholen.	Jaarlijkse bijdrage te ontvangen van CONOD en Stichting PrimAH de bijdrage in het groot onderhoud obv de LONDO-vergoeding.
Middelen en Ondersteuning	Reserve energieknelpunten dorpshuizen en sportaccomodaties	Bieden van financiële ondersteuning voor de hogere energielasten voor dorpshuizen en sportaccomodaties	Voeding komt uit algemene middelen
Samen Leven	Risico's opvang en vastgoed	Bestemmingsreserve voor verbouw en inrichting van opvanglocatie en afdekking van de risico's	Saldo lasten en baten met betrekking tot opvang vluchtelingen
Middelen en Ondersteuning	Reserve organisatiekosten Nij Begun	Reserve ingesteld voor de verrekening van de beschikbare middelen en uitgaven voor de organisatiekosten Nij Begun	Saldo lasten en baten met betrekking tot organisatiekosten Nij Begun
div	Reserve verevening middelen rijkstaken	Reserve ingesteld bij bestuursrapportage 2025 voor de verevening van de inkomsten en uitgaven van de verschillende rijkstaken	Verevening van de inkomsten en uitgaven van de verschillende rijkstaken waaronder opvang en inburgering, beschermd wonen en sociaal domein
div	Reserves Ter dekking kapitaallasten	Dekking kapitaallasten investeringen.	Soms uit voorzieningen soms uit de VAR worden middelen ter beschikking gesteld voor dekking kapitaallasten van een investering.
div.	Reserve Onderhanden werk	De in enig jaar beschikbaar gestelde incidentele kredieten voor uitgaven/investeringen die niet nog niet of gedeeltelijk ten uitvoer zijn gebracht.	Beschikbaar gestelde kredieten die nog niet zijn uitgegeven.

Overzicht aard en reden Voorzieningen

Voorzieningen

Pijler	Aard	Reden	Voeding / plafond
Bestuur en participatie	Pensioenvoorziening (vm) wethouders	Voorziening voor toekomstige pensioensverplichtingen aan wethouders.	Vanuit exploitatie, wordt jaarlijks geactualiseerd of de voorziening toereikend is.
Bestuur en participatie	Voorziening gebiedsfonds windpark Oostermoer	Met een gebiedsfonds wordt de lokale omgeving gecompenseerd voor de realisatie voor een windpark.. Het idee is dat de omgeving niet alleen de lasten moet dragen van een windpark, maar ook moet kunnen delen in de lusten.	In onderling bestuurlijk overleg met Borger-Odoorn is afgesproken om € 500 per opgestelde MW bij te dragen aan het Gebiedsfonds, met een looptijd van 10 jaar. Aan Hunze draagt € 312.000 bij.
Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	Voorziening Vijveronderhoud	Om problemen voor de volksgezondheid te voorkomen dient frequent onderhoud aan vijvers plaats te vinden.	Structurele storting van € 55.000 vanuit de exploitatie.
Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	Wegenonderhoud	Bekostigen van "grote" onderhoudswerken aan wegen.	In de begroting wordt jaarlijks in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gerapporteerd over de benodigde middelen om de voorziening wegenonderhoud op nivo te houden. Jaarlijks wordt structureel een bedrag toegevoegd (2025 : € 949.000 aan de voorziening wegenonderhoud.
Economie, werk en recreatie	Voorziening Groot onderhoud bruggen (was voorziening groot onderhoud Grevelingskanaal)	Voorziening voor toekomstig groot onderhoud bruggen en de kunstwerken.	In de exploitatie wordt jaarlijks een bedrag van € 48.000 structureel gestort in de voorziening.
Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	Technisch onderhoud monumenten	Deze voorziening dient om de jaarlijkse schommelingen in onderhoudskosten van monumenten op te vangen.	In de exploitatie wordt jaarlijks voor groot onderhoud van monumenten structureel gestort in de voorziening van € 20.000.
Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	Schilderwerk monumenten	Deze voorziening dient om de jaarlijkse schommelingen in onderhoud schilderwerk van monumenten op te vangen.	In de exploitatie wordt jaarlijks voor schilderwerk van monumenten € 15.000 structureel gestort in de voorziening.
Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	Voorziening Groot onderhoud dorpshuizen	Opvangen van jaarlijkse schommelingen in onderhoudskosten.	Jaarlijks € 54.000 vanuit de exploitatie.
Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	Egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing	De kosten van afvalstoffen zo gelijkmatig mogelijk te verwerken in de afvalstoffenheffing ter voorkoming van een grote, schoksgewijze verhoging van de afvalstoffenheffing.	Zowel op begrotings- als op rekeningsbasis wordt het verschil tussen de kosten van huishoudelijke afvalstoffen en de afvalstoffenheffing verrekend met de voorziening (conform BBV)
Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	Gemeentelijk rioleringsplan (G.R.P.)	Egalisatiefonds met als doel ongewenste schommelingen in het rioolrecht te voorkomen en daarnaast "het bekostigen van investeringen met betrekking tot het rioleringsplan".	Saldo tussen ontvangen rioolrecht en uitgaven in een jaar. Jaarlijks stortingen (rente) nodig om op de juiste hoogte te houden, hiermee is rekening gehouden. Het GRP is op basis van de contante waarde methode. Het incidenteel voordeel op kapitaallasten is jaarlijks toegevoegd aan de voorziening.

Voorzieningen

Middelen en ondersteuning	Voorziening verlofsparen	Als onderdeel van de nieuwe CAO gemeenten is afgesproken dat een medewerker met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie uren opzij kan zetten voor later. Hiervoor dient een voorziening te worden getroffen	Vanuit exploitatie, wordt jaarlijks geactualiseerd of de voorziening toereikend is.
Middelen en ondersteuning	Voorziening bovenwettelijk en IKB verlof	Als gevolg van recente vragen en antwoorden van de commissie BBV blijkt dat er ook voorzieningen dienen te worden gevormd voor bovenwettelijk en IKB verlof indien er geen sprake is van een gelijke omvang door de jaren heen.	Vanuit exploitatie, wordt jaarlijks geactualiseerd of de voorziening toereikend is.
Middelen en ondersteuning	Voorziening RVU	De voorziening RVU (Regeling voor Vervroegde Uittreding) is een financiële reservering die een werkgever op de balans moet opnemen om toekomstige uitbetalingen aan werknemers die eerder stoppen met werken te dekken	Vanuit exploitatie, wordt jaarlijks geactualiseerd of de voorziening toereikend is.
div.	Technisch onderhoud gemeentegebouwen	Deze voorziening dient om de jaarlijkse schommelingen in onderhoudskosten van gebouwen op te vangen.	In de exploitatie wordt jaarlijk een bedrag voor groot onderhoud als storting in de voorziening opgenomen van €354.000 De werkelijke uitgaven worden conform BBV rechtstreeks uit de voorziening gehaald.
div.	Schilderwerk gemeentelijke gebouwen	De commissie BBV is van mening geweest dat hier een voorziening voor moet worden getroffen om schommelingen in het schilderwerk op te vangen.	In de exploitatie wordt jaarlijks een bedrag voor schilderwerk gemeentelijke gebouwen een storting in de voorziening opgenomen van € 104.000 De werkelijke uitgaven worden conform BBV rechtstreeks uit de voorziening gehaald.
Bestuur en Samen doen	Technisch onderhoud opvanglocaties	Deze voorziening dient om de jaarlijkse schommelingen in onderhoudskosten van de opvanglocaties op te vangen.	In de exploitatie wordt jaarlijks een bedrag voor groot onderhoud als storting in de voorziening opgenomen van €34.000 De werkelijke uitgaven worden conform BBV rechtstreeks uit de voorziening gehaald.
Bestuur en Samen doen	Schilderwerk opvang locaties	De commissie BBV is van mening geweest dat hier een voorziening voor moet worden getroffen om schommelingen in het schilderwerk op te vangen.	In de exploitatie wordt jaarlijk een bedrag voor schilderwerk van de opvanglocaties een storting in de voorziening opgenomen van € 24.000 De werkelijke uitgaven worden conform BBV rechtstreeks uit de voorziening gehaald.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1.000)

	Rekening 2025
Lokale heffingen:	
Onroerende zaakbelasting	5.404
Toeristenbelasting	2.438
Forensenbelasting	284
	8.126
Algemene uitkering gemeentefonds, inclusief sociaal domein	57.884
Dividenden	326
Saldo financieringsfunctie (betaalde en ontvangen rente, exclusief rente eigen vermogen)	
Ontvangen rente	190
Betaalde rente	-2
	188
Saldo tussen compensabele BTW en de uitkering uit het BTW-compensatiefonds	
Ontvangen Compensabele BTW 2024	5.288
Opgenomen op de balans Compensabele BTW 2024	5.408
	-120
Overige algemene dekkingsmiddelen (o.a. berekende rente eigen vermogen)	-
Totaal algemene dekkingsmiddelen	66.404

Gerealiseerde baten en lasten per pijler incidenteel

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten
Pijler 1. Bestuur en Samen doen		
Omgevingsvisie	34	
Wet open overheid	45	
Opstellen omgevingsvisie	92	
Dienstverlening	32	
Overige incidentele baten en lasten < € 30.000	55	
Overig vanuit structurele budgetten:		
*Pensioenen wethouders	1.103	
	1.361	-
Pijler 2. Samen leven		
Prevent.,versterk.Voorl.veld en imp.leefb.h&mobil.	129	
Informele ondersteuning in de dorpen (2023)	100	
Domein Overstijgende samenwerking	64	
SPUK IZA Gezonde Marke	189	189
Overige incidentele baten en lasten < € 30.000	55	15
Overig vanuit structurele budgetten:		
*Beschermd wonen		1.400
	537	1.604
Pijler 3.Duurzaamheid en Economie		
Toekomst vakantieparken	69	
Nieuwe koersnota/Geopark de Hondsrug 2023	31	
Uitvoeringskosten klimaatbeleid 2022	49	
Bijdrage Huis van de Drentsche Aa	75	
Subsidiereg. lokale initiatieven warmtetransitie	64	
Duurzaamheid en Energietransitie	66	
Overige incidentele baten en lasten < € 30.000	111	38
Overig vanuit structurele budgetten:		
*Afsluiten grex Bloemakkers	70	
	535	38
Pijler 4. Voorzieningen leefbaarheid en Wonen		
Budget uitvoering Cultuurnota	45	
Knelpunten in de openbare ruimte	45	
Personele invest.woningbouwopgave 2023	164	
Dorpsplannen De Pol Grolloo 2023	500	
Aanbrengen graskeien	100	
Dienstverl. omgevingswet	42	

Incidentele baten en lasten

Ambassadeurschap Steenuilen	30	
Opstellen omgevingsvisie	121	
Huisvesting statushouders	57	49
Tijd.huisvest.OBS Pr.Willem Alexander - Eext	187	
Tijd. formatie regie vluchtelingen /Statushouders	51	
Haalbaarheidsonderzoek reconstr. centrum Gass.nijv	64	
Onderhoudswerkz.heden molen De Juffer	76	
Verk.nieuwb.school/dorps huis Gasselte en cultuurac	100	
Herinrichting Gieterweg Gasselte	188	188
Herplant bomen stormschade	96	
Tijdelijke huisvesting Nassau/Vincent	34	
Plaatsingskosten tijdelijke huisvest.Nassau/Vincen	82	
Uitvoeringsprogramma woningbouw 2025	400	
Overige incidentele baten en lasten < € 30.000	105	

Overig vanuit structurele budgetten:

*Winstneming Nooitgedacht		1.130
*Realisatiestimulans		154

2.487	1.521
--------------	--------------

Pijler 5. Middelen en Ondersteuning

AU res.voor opl.probl.op geb. v.int./ext.dienstv.	66	
Informatiebeleidsplan 2023	66	
Duurzame inzetbaarheid	112	
Huisvest.Rolde buitendnst kernteams /brandweer	80	
Implementatie beheerspakk. automatisering	32	
Restauratie werkzaamheden archief	40	
Organisatiekosten Nij Begun	399	
Overige incidentele baten en lasten < € 30.000	30	

Overig vanuit structurele budgetten:

*Algemene uitkering Nij Begun		1.160
*Voorziening bovenwettelijk en IKB verlof	421	

1.246	1.160
--------------	--------------

Totaal incidenteel (6.2 nrs)	4.572	479
Totaal incidenteel uit structurele budgetten	1.594	3.844

Totaal incidenteel	6.166	4.323
---------------------------	--------------	--------------

Wet WNT

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de Gemeente Aa en Hunze. Het voor de Gemeente Aa en Hunze toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000 volgens het algemene bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2025		
bedragen x € 1	Dhr. R.L.H. Schoonderbeek	Mw. Mr. E.P. van Corbach
Functiegegevens	Gemeentesecretaris/Algemeen directeur	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 115.581	€ 96.748
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.548	€ 15.101
<i>Subtotaal</i>	€ 134.129	€ 111.849
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 246.000	€ 246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 134.129	€ 111.849
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2024		
bedragen x € 1	Dhr. R.L.H. Schoonderbeek	Mw. Mr. E.P. van Corbach
Functiegegevens	Gemeentesecretaris/Algemeen directeur	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 112.622	€ 93.801
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.403	€ 15.009
<i>Subtotaal</i>	€ 131.025	€ 108.810
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000	€ 233.000
Bezoldiging	€ 131.025	€ 108.810

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 11 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.036.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn genomen € 7.100.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 2.036.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 4.954.000 acceptabel op basis van de door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium (bedragen x 1.000)	
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau)	5.429
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	133
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
p.s. veelal zijn dit ook getrouwe beeld fouten, die in de jaarstukken aangepast kunnen worden	
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling etc.).	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	5.562
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïd. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	4.953
De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	609
Voorwaardencriterium (bedragen x 1.000)	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering).	1.540
M&O criterium (bedragen x 1.000)	
6. Geen bevindingen	

Totaal onrechtmatigheden	7.102
Waarval acceptabel	4.953
Waarvan niet-acceptabel	2.149

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Bijlagen

Bijlage verantwoordingsinformatie Specifieke Uitkeringen (SiSa)

Gemeentes, provincies en gemeenschappelijke regelingen ontvangen van het rijk specifieke uitkeringen waarover verantwoording dient te worden afgelegd.

Verantwoording van de ontvangen specifieke uitkeringen, vindt plaats via SiSa (Single information Single Audit), middels een door het Rijk voorgeschreven Bijlage.

Per specifieke uitkering wordt gerapporteerd aan de hand van door het rijk opgestelde indicatoren. De medeoverheden moeten de jaarstukken uiterlijk per 15 juli van het jaar volgend op het verslagjaar via het internet verzenden naar het CBS.

Het CBS beoordeelt de aanlevering op tijdigheid en volledigheid en verzorgt bij correcte aanlevering daarna de doorzending van de specifieke uitkeringen met de indicatoren naar de desbetreffende ministeries en medeoverheden. Voor het huidige verslagjaar dient de gemeente verantwoording middels het SiSa af te leggen voor:

Naam Specifieke Uitkering	Ontvangen van
Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	Rijk
Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Rijk
Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026	Rijk
Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Rijk
Verlening Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Rijk
Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptatie 2021-2027	Provincie Groningen
Regeling specifieke uitkering OV-ambassadeursprojecten 2022	Rijk
Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater	Provincie Drenthe
Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025	Rijk
Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet totaal 2024	Rijk
Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2025	Rijk
Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2024	Rijk
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025	Rijk
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2024	Rijk
Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2025	Rijk
Kwijtschelding publieke schulden SZW i.v.m de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025	Rijk
Onderwijsroute 2025	Rijk
Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	Rijk
Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerking_met centraal persoon	Gemeente de Wolden
Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Rijk
Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Gemeente Emmen
Regeling onzorgingsprogramma eigenaren isolatie en ventilatie woningen van de gemeenten in de provincie Groningen en de gemeenten Aa en Hunze, Noordenveld en Tynaarlo	Rijk
Realisatiestimulans	Rijkdienst voor Ondernemend Nederland
Aanpak energiearmoede	Rijk
Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Rijkdienst voor Ondernemend Nederland
Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Rijk
Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren	Provincie Drenthe
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Rijkdienst voor Ondernemend Nederland
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Rijk
Uitvoeringsregeling BDU Verkeer en vervoer (Drenthe) SiSa tussen medeoverheden provinciale middelen Drenthe	Provincie Drenthe
Regiodeal Zuid-Oost Drenthe	Provincie Drenthe
Subsidieregeling Veilig en Bereikbaar Drenthe 2022-2025	Provincie Drenthe

Hierna volgt de verantwoordingsinformatie 2025

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa
– d.d. 07-01-2026

Vers trek ker	Uitker ingsc ode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblema- tiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedra- gen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedrag en voor e (ja/nee)	Eindverantw- oording (Ja/Nee)	
					Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2		
			Aard controle D2	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: B2/01	Indicator: B2/02	Indicator: B2/03	Indicator: B2/04	Indicator: B2/05	
			3	8	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)				
			Keuze werkelijke kosten Aard controle R	Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t.				
			Indicator: B2/06	Indicator: B2/07				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatiev e besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregelin g (artikel 3)

			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
			Aard controle R Indicator: B2/08	Aard controle R Indicator: B2/09	Aard controle R Indicator: B2/10	Aard controle R Indicator: B2/11	Aard controle R Indicator: B2/12	Aard controle R Indicator: B2/13
			€9.170	€ 40.793				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/14	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19
			€402	€9.924	€11.019	€28.765	€5.703	€14.886
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegespreken (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegespreken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24	
			€12.707	€25.055	€0	€ 0	€39.001	
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	

			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
			€ 27.687	€ 0	4	156	29	
OC W	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
						Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05		
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06
			€ 226.197	€ 0	€ 0	€ 0	€ 77.282	€ 41.499
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
				Bedrag	Bedrag			
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R		

			Indicator: D8/07	Indicator: D8/08	Indicator: D8/09	Indicator: D8/10	
		1					
OC W	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R		
			Indicator: D14/01	Indicator: D14/02	Indicator: D14/03		
			€ 0	€ 0	€ 71.775		
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwd e reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwd de reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: D14/04	Indicator: D14/05	Indicator: D14/06	Indicator: D14/07	
			€ 0	€ 71.775	€ 0	Ja	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordings informatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekt e middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordings informatie voor die	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekt e middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	

			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R n.v.t. Indicator: D14/09	gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R n.v.t. Indicator: D14/11		
		1						
OC W	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentie nummer Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01	Aard van de activiteit besteding (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02	Besteding (jaar T) Aard controle R n.v.t. Indicator: D23/03	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026. Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06
		1	SB230064	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 76.155	€ 0	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 116.380
		2	SB230065	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 39.230	€ 0	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 59.952
			Eindverantwoordiging (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07					
		1	Nee					
		2	Nee					
Ien W	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordings	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)

			informatie voor die medeoverheid invullen						
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: E44B/01</i>	<i>Indicator: E44B/02</i>	<i>Indicator: E44B/03</i>	<i>Indicator: E44B/04</i>	<i>Indicator: E44B/05</i>	<i>Indicator: E44B/06</i>	
		1	030001 Provincie Groningen	2023-07964 4 / Lutkenend / Afkoppelen van ca 500 m2 verhard oppervlak	€ 561	€ 22.424	€ 1.140	€ 45.528	
		2	030001 Provincie Groningen	2025-01180 9 / Nieuwe Diep, Nieuwe Diep / afkoppelen en bergen van regenwater, ca. 1.200 m³	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	030001 Provincie Groningen	2025-01180 9 / Sodemorseweg, Gasselte / water bergen en vertraagd afvoeren	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>				
			<i>Indicator: E44B/07</i>	<i>Indicator: E44B/08</i>	<i>Indicator: E44B/09</i>				
		1	030001 Provincie Groningen	2023-07964 4 / Lutkenend / Afkoppelen van ca 500 m2 verhard oppervlak	Nee				
		2	030001 Provincie Groningen	2025-01180 9 / Nieuwe Diep, Nieuwe Diep / afkoppelen en bergen van	Nee				

				regenwater, ca. 1.200 m ³			
			3	030001 Provincie Groningen	2025-01180 9 / Sodemorseweg, Gasselte / water bergen en vertraagd afvoeren	Nee	
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikkings nummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) – per maatregel
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
				<i>Indicator: E44B/10</i>	<i>Indicator: E44B/11</i>	<i>Indicator: E44B/12</i>	<i>Indicator: E44B/13</i>
			1	030001 Provincie Groningen	2023-07964 4 / Lutkenend / Afkoppelen van ca 500 m2 verhard oppervlak	Afkoppelen van ca 500 m2 verhard oppervlak	Nee
			2	030001 Provincie Groningen	2025-01180 9 / Nieuwe Diep, Nieuwe Diep / afkoppelen en bergen van regenwater, ca. 1.200 m ³	afkoppelen en bergen van regenwater , ca. 1.200 m ³	Nee
			3	030001 Provincie Groningen	2025-01180 9 / Sodemorseweg, Gasselte / water bergen en vertraagd afvoeren	water bergen en vertraagd afvoeren	Nee
Ien W	E81	Regeling specifieke uitkering OV- ambassadeurproj ecten 2022		Besteding (jaar T-1)	Besteding (jaar T)	Cumulatiev e besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)
				<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
				<i>Indicator: E81/01</i>	<i>Indicator: E81/02</i>	<i>Indicator: E81/03</i>	<i>Indicator: E81/04</i>
				€ 0	€ 0	€ 0	Nee

Ien W	E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordings informatie voor die gemeente invullen	Beschikkings naam/nummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/02	Aard controle R Indicator: E87B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/04	Aard controle R Indicator: E87B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/06
			1 030003 Provincie Drenthe	202303160-01114317 / 061680 / Groenstrook De Trog	€ 22.770	€ 22.770	€ 17.077	€ 17.077
			Kopie beschikkingsnaam/nummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/08				
			1 202303160-01114317 / 061680 / Groenstrook De Trog	Nee				
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R

			Indicator: G2/01	Indicator: G2/02	Indicator: G2/03	Indicator: G2/04	Indicator: G2/05	Indicator: G2/06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden en schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: G2/07	Indicator: G2/08	Indicator: G2/09	Indicator: G2/10	Indicator: G2/11	Indicator: G2/12
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle D2	Aard controle n.v.t.				
			Indicator: G2/13	Indicator: G2/14				
			€ 0	Nee				

SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet, totaal 2024	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordings informatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAZ
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
				I.1 Participatie wet (PW)	I.1 Participatie wet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/01	Aard controle R Indicator: G2A/02	Aard controle R Indicator: G2A/03	Aard controle R Indicator: G2A/04	Aard controle R Indicator: G2A/05	Aard controle R Indicator: G2A/06
		1 061680 Gemeente Aa En Hunze		€ 5.150.288	€ 40.678	€ 294.286	€ 0	€ 75.691
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01		Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Loonkosten subsidie o.g.v. art. 10d Participatie wet
		In de kolommen hiernaast de verantwoordings informatie voor die gemeente invullen		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
				I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werken inkomsten kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatie wet (PW)

			Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/07	zelfstandige n (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2A/08	Aard controle R Indicator: G2A/09	Aard controle R Indicator: G2A/10	Aard controle R Indicator: G2A/11	Aard controle R Indicator: G2A/12
		1	061680 Gemeente Aa En Hunze	€ 0	€ 154.408	€ 54.155	€ 0	€ 630.477
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) Loonkostens ubsidie o.g.v. art. 10d Participatie wet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloei en uit kwijtscheld en schulden gebundelde uitkering Participatie wet in jaar T-1 i.v.m. de hersteloper atie kinderopva ngtoeslaga ffaire	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatie wet (jaar T-1) i.v.m. de herstelopera tie kinderopvan gtoeslagaffa ire		
			In de kolommen hiernaast de verantwoordings informatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
				I.7 Participatie wet (PW)	Participatie wet (PW)	Participatie wet (PW)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/13	Aard controle R Indicator: G2A/14	Aard controle R Indicator: G2A/15	Aard controle D2 Indicator: G2A/16		
		1	061680 Gemeente Aa En Hunze	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekk ing)_gemeentedee l 2025 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekk ing Gemeente	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) Bob Gemeente	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) onderzoeks kosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente

		hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstreking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire			
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
		Aard controle R Indicator: G3/07	Aard controle R Indicator: G3/08	Aard controle R Indicator: G3/09	Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11		
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstreking)_totaal 2024	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordings informatie voor	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstreking	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)

		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	(exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3A/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/06</i>
1	061680	Gemeente Aa En Hunze		€ 0	€ 1.275	€ 19.161	€ 0	€ 0
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01		Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstreking
		In de kolommen hiernaast de verantwoordings informatie voor die gemeente invullen		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden en schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire

				Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/12</i>
			1 061680 Gemeente Aa En Hunze	€ 2.950	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeente deel 2025 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalversterkking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalversterkking (overig)	
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			

			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/08	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/09	Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee			
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee			
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee			
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee			
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee			
6	Totaal	0	0	N.v.t.			
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalvers trekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalver strekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalvers trekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15		
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)						
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)						
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)						
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
	Kopie regeling	Levensonderhoud – Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelde	Levensond erhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze	Kapitaalvers trekkingen – Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelde			

				n schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	n van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6 Totaal	0	0	0		
SZW	G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2024	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstreking	Baten (jaar T-1) levensonderhoud	Baten (jaar T-1) kapitaalverstreking (aflossing)	
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1)	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	

		regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2023 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.						
			Indicator: G4A/01	Indicator: G4A/02	Indicator: G4A/03	Indicator: G4A/04	Indicator: G4A/05	
	1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
	2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
	3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
	4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
	5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		Kopie regeling	Baten (jaar T-1) kapitaalvers trekking (overig)	Aantal besluiten levensonde rhoud (jaar T-1)	Aantal besluiten kapitaalvers trekking (jaar T-1)			
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam			
		Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R			
		Indicator: G4A/06	Indicator: G4A/07	Indicator: G4A/08	Indicator: G4A/09			
	1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	0	0			
	2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	0	0			
	3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	0	0			
	4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	0	0			

			5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	0	0	
				Kopie regeling	Levensonderhoud – Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud – Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalversrekkingen – Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalversrekkingen Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
					Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
				Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/10	Aard controle R Indicator: G4A/11	Aard controle D2 Indicator: G4A/12	Aard controle R Indicator: G4A/13	
			1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025		Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021		Gemeente	Gemeente	Gemeente		

		(jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03			
			€ 447.503	€ 0	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/01	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
			€ 0	€ 0	Nee			
SZW	G13	Onderwijsroute_deel gemeente 2025	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

		Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: G13/01	Indicator: G13/02	Indicator: G13/03	Indicator: G13/04	Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering				
		Gemeenten	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.				
			Indicator: H4/01	Indicator: H4/02				
			€ 222.989	€ 261.875				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting		
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.		
			Indicator: H4/03	Indicator: H4/04	Indicator: H4/05	Indicator: H4/06		
			€ 49.334	€ 171.107	€ 41.434			
VWS	H27B	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken met centraal persoon	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordings informatie voor	Projectnummer	Heeft u meegewerkt aan de verplichte monitoring van de resultaten door	Toelichting (Verplicht indien bij H27B/03 "Nee" is ingevuld)	Gerealiseerd aantal cliënten in (jaar T)	Cumulatief aantal cliënten (t/m jaar T)

		SiSa tussen medeoverheden	die gemeente invullen		middel van een door de Minister vastgesteld format? (Ja/Nee/Nv t) – aard controle			
			Aard controle n.v.t. Indicator: H27B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H27B/02	Aard controle D1 Indicator: H27B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H27B/04	Aard controle R Indicator: H27B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H27B/06
		1	061690 Gemeente De Wolden	104426	Ja		0	98
			Eindverantwoording? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H27B/07					
			Nee					
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) toegekend Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026) Aard controle R Indicator: H30/02	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) Aard controle R Indicator: H30/03	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: H30/04	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			€ 401.280	€ 24.272	€ 377.008	€ 1.154.508	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08				
			Ja	Nee				

VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordings informatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H35B/01</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H35B/02</i>				
		1	060114 Gemeente Emmen	€ 188.200				
VWS	H42B	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken met centraal persoon_2025 SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordings informatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H42B/01</i>	Projectnummer <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H42B/02</i>	Heeft u meegewerkt aan de verplichte monitoring van de resultaten door middel van een door de Minister vastgesteld format? (Ja/Nee/Nvt) – aard controle <i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: H42B/03</i>	Toelichting (Verplicht indien bij H42B/03 "Nee" is ingevuld) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H42B/04</i>	Gerealiseerd aantal cliënten in (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H42B/05</i>	Cumulatief aantal cliënten (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H42B/06</i>
		1	061690 Gemeente De Wolden	104426	Nee	Teveel administratieve verplichting	0	0
			Kopie Projectnummer <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H42B/07</i>	Besteding monitoring (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H42B/08</i>	Cumulatieve besteding monitoring (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H42B/09</i>			

			1 061690 Gemeente De Wolden	€ 0	€ 0				
			Eindverantwoording? (Ja/Nee)						
			Aard controle n.v.t. Indicator: H42B/10						
			Nee						
VRO	J7	Regeling ontzorgingsprogramma eigenaren isolatie en ventilatie woningen van de gemeenten in de provincie Groningen en de gemeenten Aa en Hunze, Noordenveld en Tynaarlo	Besteding (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle R	Aard controle n.v.t.					
			Indicator: J7/01	Indicator: J7/02					
			€ 98.272	Nee					
VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Geprognosticeerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.				
			Aard controle D1	Aard controle n.v.t.	Aard controle D1				
			Indicator: J17/01	Indicator: J17/02	Indicator: J17/03				
			22	70	0				
			Aantal betaalbare	Bestedingen (jaar T) ten	Bestedingen (jaar T)	Bestedingen (jaar T) ten	Bestedingen (jaar T) aan		

			woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	behoefte van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) .	aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorziening en in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling.	behoefte van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouw opgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouw opgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J17/04	Aard controle R Indicator: J17/05	Aard controle R Indicator: J17/06	Aard controle R Indicator: J17/07	Aard controle R Indicator: J17/08	
		1						
		2						
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparen de voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoning en aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Aard controle R Indicator: J55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Aard controle R Indicator: J55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06
			179	€ 13.400	€ 23.504	187	€ 13.999	€ 562.215
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de			

			advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	gemoeide kosten	onder indicator 07 gemoeide kosten			
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.			
			Indicator: J55/07	Indicator: J55/08	Indicator: J55/09			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteits besparende maatregelen (w.o. LED- lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuur isolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteits besparende maatregelen (w.o. vervanging koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energie rekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
			Indicator: J55/10	Indicator: J55/11	Indicator: J55/12	Indicator: J55/13	Indicator: J55/14	Indicator: J55/15
			4.706	1.448	53	0	0	0
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ- waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ- waarde van	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het- zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, tweede lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente)	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld

						boven € 477.000	(alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	d als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel b
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle D1</i>	<i>Aard controle D1</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: J94/01</i>	<i>Indicator: J94/02</i>	<i>Indicator: J94/03</i>	<i>Indicator: J94/04</i>	<i>Indicator: J94/05</i>	<i>Indicator: J94/06</i>
		1	LAI23-03616147	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
		2	LAI24-03760573	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
		3	LAI25-03830983	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoefte van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesp arende isolatiemaat regelen, eventueel in samenhang met energiezuini ge ventilatiema atregelen.	Eindverant woording (ja/nee)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			
			<i>Indicator: J94/07</i>	<i>Indicator: J94/08</i>	<i>Indicator: J94/09</i>			
		1	€ 0	€ 0	Nee			
		2	€ 0	€ 0	Nee			
		3	€ 0	€ 0	Nee			
VRO	J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnaam	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproke n datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddel en
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle D1</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle D1</i>	<i>Aard controle R</i>

			Indicator: J105/01	Indicator: J105/02	Indicator: J105/03	Indicator: J105/04	Indicator: J105/05	Indicator: J105/06
			1 2023-000009602 2	52	Ja	37	Ja	€ 0
			Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/11	Aard controle D1 Indicator: J105/12
			1 2023-000009602 2	€ 325.000	Ja		52	Ja
			Kopie projectnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/14				
			1 2023-000009602 2	Nee				
VRO	J117B	Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordings informatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T)			
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/01	Aard controle R Indicator: J117B/02	Aard controle R Indicator: J117B/03			
			1 030003 Provincie Drenthe	€ 11.160	€ 11.160			

			Kopie provinciecode	Status SMP (nog niet gestart/in ontwikkeling /afgerond)	Gebruik van pre-SMP (Ja/Nee)	Verwachte opleverdatum SMP(dd/mm/jj)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/04	Aard controle D2 Indicator: J117B/05	Aard controle D2 Indicator: J117B/06	Aard controle D2 Indicator: J117B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/08	
		1	030003 Provincie Drenthe	in ontwikkeling	Ja		Nee	
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 639.909	€ 31.531	€ 29.055	€ 1.171.614	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07 Nee					
Aen M	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoeringen behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)

			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator:</i> M16/01	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator:</i> M16/02	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> M16/03	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator:</i> M16/04	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator:</i> M16/05	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator:</i> M16/06
			€ 6.905.800			€ 0	€ 0	€ 550.528
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator:</i> M16/07	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator:</i> M16/08	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator:</i> M16/09	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator:</i> M16/10	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator:</i> M16/11	
			€ 0	€ 2.880	€ 163.503	1-2-2025	1-10-2025	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)				
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> M16/12	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> M16/13				
			€ 7.295.705	€ 28.835.198				
DRE	DRE2 C	Uitvoeringsregeling BDU verkeer en vervoer (Drenthe)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Welke regeling betreft het	Totale besteding (in jaar T) De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen

			Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/01	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/02	Aard controle R Indicator: DRE2C/03	Aard controle R Indicator: DRE2C/04	ten laste van zowel provinciale als overige middelen Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/05	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/06
			1 201602662-0066 9396	Aanleg rotondes bij afritten N34/Annen datum 12-12-2016	€ 0		€ 0	
			2 201803092-0079 4375	Fietsverbind ing Amen - Grolloo	€ 42.980		€ 787.988	
			Kopie beschikkingsnu mmer	De besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen Alleen de besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen Als de correctie een vermeerder ing is, gaat het om nog niet verantwoor de besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoor dings- informatie ten laste van alleen provinciale middelen	Eindverantw oording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoor den	
			Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/07	Aard controle R Indicator: DRE2C/08	Aard controle R Indicator: DRE2C/09	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/10	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/11	
			1 201602662-0066 9396	€ 0		€ 0	Nee	
			2 201803092-0079 4375	€ 21.490		€ 393.994	Ja	
DRE	DRE1 OC	Regiodeal Zuid- Oost Drenthe	Hieronder per regel één beschikkingsnu mmer en in de kolommen ernaast de verantwoordings informatie	Welk project betreft het	Totale besteding in jaar T ten laste van regiodealm iddelen via provincie	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoor de totale besteding ten laste van	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T ten laste van regiodealmid delen via provincie	Toelichting

						regiodeal- delen via provincie		
						Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoor- dingsinformatie ten laste van regiodeal- delen via provincie	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoor- dingsinformatie ten laste van regiodeal- delen via provincie	Hier eventueel opmerking en of toelichtingen
		SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE10C/01	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE10C/02	Aard controle R Indicator: DRE10C/03	Aard controle R Indicator: DRE10C/04	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE10C/05	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE10C/06
1	202203541-0104 2059		Verlening subsidie proeftuin Energiearmo- ede gem. Aa- en Hunze Tranche 8	€ 0	€ 0	€ 144.946		
		Kopie beschikking- nummer	Kopie Projectnaam /nummer	Eindverant- woordig- (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoor- den				
		Aard controle n.v.t. Indicator: DRE10C/07	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE10C/08	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE10C/09				
1	202203541-0104 2059		Verlening subsidie proeftuin Energiearmo-	Ja				

				ede gem. Aa en Hunze Tranche 8				
DRE	DRE1 3C	Subsidieregeling Veilig en Bereikbaar Drenthe 2022-2025	Hieronder per regel één beschikking nummer en in de kolommen ernaast de verantwoordings informatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie t.o.v. jaar T-1 verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 verantwoorde overige bestedingen	
		SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe		De besteding in jaar T ten laste van provinciale middelen	De besteding in jaar T ten laste van overige middelen	Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	
			Aard controle n.v.t. Indicator: DRE13C/01	Aard controle R Indicator: DRE13C/02	Aard controle R Indicator: DRE13C/03	Aard controle R Indicator: DRE13C/04	Aard controle R Indicator: DRE13C/05	
			1 202401479 01136602 Herinrichting Gieterweg Gasselte	€ 187.841	€ 51.401			
			2 202401617-0113 7263 Hunzeweg Nieuw Annerveen	€ 116.659	€ 0			
			Kopie beschikking nummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoorde	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt	

				ingsinformatie	verantwoordingsinformatie		verantwoorden	
			Aard controle n.v.t. Indicator: DRE13C/06	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE13C/07	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE13C/08	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE13C/09	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE13C/10	
		1	202401479 01136602 Herinrichting Gieterweg Gasselte	€ 187.841	€ 51.401		Ja	
		2	202401617-0113 7263 Hunzeweg Nieuw Annerveen	€ 116.659	€ 0		Ja	

Bijlage overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Pijler / Taakveld (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2025 incl. wijz.	Rekening 2025
Lasten			
0.1 Bestuur	1.789	2.535	3.119
0.2 Burgerzaken	937	1.170	1.107
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	462	810	747
0.4 Overhead	10.175	12.999	13.155
0.5 Treasury	-112	-1.112	-943
0.61 OZB woningen	143	145	145
0.62 OZB niet-woningen	46	47	47
0.64 Belastingen overig	2.777	2.854	2.899
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	443	481	516
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	26	346	368
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.007	2.148	2.206
1.2 Openbare orde en veiligheid	486	490	504
2.1 Verkeer en vervoer	4.259	4.854	4.304
2.2 Parkeren	5	0	0
2.5 Openbaar vervoer	6	6	5
3.1 Economische ontwikkeling	50	142	143
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	127	170	810
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	5	5	5
3.4 Economische promotie	246	260	261
4.1 Openbaar basisonderwijs	42	43	43
4.2 Onderwijshuisvesting	879	2.133	1.154
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.219	1.262	1.130
5.1 Sportbeleid en activering	306	321	349
5.2 Sportaccommodaties	2.036	2.130	2.352
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	381	561	478
5.5 Cultureel erfgoed	206	373	284
5.6 Media	597	818	883
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.961	6.478	5.817
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4.429	14.068	12.560
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	0
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	49	49	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	4.122	4.777	4.529
6.3 Inkomensregelingen	8.679	8.979	10.094
6.4 WSW en beschut werk	83	84	86
6.5 Arbeidsparticipatie	489	623	624

Pijler / Taakveld (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2025 incl. wijz.	Rekening 2025
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.731	1.773	1.772
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	1.671	1.706	2.745
6.712 Begeleiding (WMO)	2.976	3.039	1.778
6.713 Dagbesteding (WMO)	0	0	574
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	2.674	2.765	4.958
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	836	889	3.343
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	389	391	224
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	45	45	30
6.791 PGB WMO	443	447	251
6.792 PGB Jeugd	512	523	174
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	-85	41
6.821 Jeugdbescherming	240	245	374
6.822 Jeugdreclassering	122	122	111
6.91 Coördinatie en beleid WMO	407	411	411
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	272	495	21
7.1 Volksgezondheid	1.551	1.838	1.822
7.2 Riolering	1.784	1.789	1.996
7.3 Afval	2.513	2.545	2.555
7.4 Milieubeheer	1.607	4.622	2.242
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	470	473	464
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.201	3.167	2.408
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.594	2.602	2.040
8.3 Wonen en bouwen	1.131	1.222	1.711
Totaal Lasten	78.527	102.074	101.824
Baten			
0.1 Bestuur	0	5	0
0.10 Mutaties reserves	0	0	0
0.2 Burgerzaken	399	537	633
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	31	31	85
0.4 Overhead	425	415	1.218
0.5 Treasury	257	329	403
0.61 OZB woningen	3.737	4.037	4.039
0.62 OZB niet-woningen	1.253	1.363	1.364
0.64 Belastingen overig	2.360	2.535	2.434
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	49.154	57.486	57.884
0.8 Overige baten en lasten	285	396	351
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5	6	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	9	9	1
2.1 Verkeer en vervoer	32	231	411
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	620
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	16	16	11

Pijler / Taakveld (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2025 incl. wijz.	Rekening 2025
3.4 Economische promotie	2.095	2.210	2.723
4.2 Onderwijshuisvesting	20	20	29
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	179	212	258
5.1 Sportbeleid en activering	269	283	500
5.2 Sportaccommodaties	424	433	377
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	16	34	30
5.5 Cultureel erfgoed	28	29	35
5.6 Media	25	134	249
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	556	576	214
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.499	11.305	11.886
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	5.453	5.453	6.327
6.5 Arbeidsparticipatie	10	10	4
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	13	13	12
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	124	124	208
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	0	1.528
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	2
7.1 Volksgezondheid	112	297	321
7.2 Riolering	2.377	2.377	2.435
7.3 Afval	3.241	3.261	3.291
7.4 Milieubeheer	532	2.379	721
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	100	102	117
8.1 Ruimte en leefomgeving	218	223	8
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.622	3.102	3.065
8.3 Wonen en bouwen	512	537	1.248
Totaal Baten	78.386	100.506	105.043
Onttrekkingen			
0.10 Mutaties reserves	160	9.050	6.520
0.4 Overhead	0	0	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0
8.1 Ruimte en leefomgeving	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	160	9.050	6.520
Stortingen			
0.10 Mutaties reserves	19	7.482	7.482
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0
Totaal Stortingen	19	7.482	7.482
Gerealiseerd resultaat	0	0	2.257

Bijlage specificatie onderliggende stukken jaarrekening

Bijlage overzicht reserve onderhanden werk

Nr.	Bestemming / omschrijving	Saldo 1-1-2025	Verrekening/ toevoeging 2025	bestedingen 2025	Saldo	Bedrag dat kan vrijvallen in 2025	Toelichting
1	Subsidieregeling Dorpsinitiatieven vitaal platteland	69.013		2.203	66.810		Bestemd voor de aanleg van een brug over de Hunze op initiatief van Spijkerboor en omgeving, ter realisatie van een door het dorp gewenste uitlooptmogelijkheid, aansluitend op het recente Hunzeproject. Aanbesteding afgerond. De brug wordt in 2026 aangelegd. Er is een subsidie van de provincie ontvangen van € 30.000. Het restantbedrag is bestemd voor het meerjarig onderhoud van de brug.
2	Ontvangen bedrag via de AU t.b.v. transitievisie warmte	18.782		10.453	8.329		Dit bedrag wordt in 2026 gereserveerd voor de verlenging van de subsidieregeling Lokale Energie Initiatieven.
3	Sociale energieaanpak	19.397		88	19.309		In 2026 wordt dit bedrag gereserveerd voor de verlenging van de subsidieregeling Lokale Energie Initiatieven.
4	Ecologisch bermbeheer	4.745		4.745	0		Project is afgerond.
5	Toren Anloo vervanging klokkenstoelen herstelwerkzaamheden	52.071		0	52.071		De opdracht bij de aannemer en klokkenrestaurateur, gepland voor de eerste helft van 2026, moet vanwege het faillissement van de aannemer opnieuw worden aanbesteed.
6	DU Dak- en thuisloosheid	30.140		7.197	22.944	22.944	Doorbraakbudget voor complexe casuïstiek, inzetbaar bijvoorbeeld als verhuisvergoeding.
7	DU versterken aanbod mensen met dementie	6.000		1.424	4.576		Budget wordt ingezet voor het geven van o.a. dementietraining.

Nr.	Bestemming / omschrijving	Saldo 1-1-2025	Verrekening/ toevoeging 2025	bestedingen 2025	Saldo	Bedrag dat kan vrijvallen in 2025	Toelichting
8	AU decembercirculaire 2021; reserveren voor het oplossen van problemen op het gebied van de interne en externe dienstverlening	66.151		66.151	0		
9	Inburgering (extra instroom) 2022	26.675		26.675	0		Inburgering is uitbesteed aan Impuls. Vanwege extra instroom is aanvullende inzet nodig. Dit budget is bestemd als subsidie voor Impuls.
10	Preventie, versterking voorliggend veld en implementatie leefbaarheid & mobiliteit	150.515		129.337	21.178		Dit budget wordt ingezet voor proces- en organisatiekosten van de uitvoering van de woonzorgvisie.
11	Toekomst vakantieparken	67.911		67.911	0		
12	Uitvoeringskosten klimaatbeleid	62.812		49.234	13.578		Het budget wordt ingezet binnen de duurzaamheidsvisie.
13	Knelpunten in de openbare ruimte	44.769		44.769	0		
14	Duurzaamheid en Energietransitie	76.154		65.583	10.571		In 2026 wordt dit bedrag gereserveerd voor de verlenging van de subsidieregeling Lokale Energie Initiatieven.
15	Wet Open Overheid (AU) 2023	45.815		45.815	0		
16	Armoede en schulden 2023	20.596			20.596	20.596	Dit budget was bedoeld voor het evalueren en opstellen van het armoedebeleid. Dit proces is inmiddels afgerond.
17	Nieuwe koersnota economie en vrijetijdseconomie 2023	31.372		31.372	0		
18	Actualiseren GVVP (gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan) 2023	5.829		202	5.627	5.627	Project is afgerond.
19	Personele investeringen woningbouwopgave 2023	163.990		163.990	0		
20	Vorbereiding Tiny houses	4.764		4.764	0		
21	Informatiebeleidsplan 2023	25.646		25.646	0		
22	Duurzame inzetbaarheid 2023	82.375		82.375	0		
23	Opstellen omgevingsvisie	33.826		33.826	0		
24	Wet Open Overheid (WOO)	58.000		2.988	55.012		Vervolg uitvoering in 2026.
25	Informatiebeleidsplan	174.000		40.687	133.313		De dekking is nodig voor lopende en komende activiteiten van het door de raad vastgestelde Informatiebeleidsplan 2022-2026.

26	Duurzame inzetbaarheid	100.000		29.592	70.408		De afgelopen periode zijn afspraken gemaakt over duurzame inzetbaarheid. In de nieuwe CAO is de RVU-regeling aangescherpt, waardoor medewerkers eerder gebruik kunnen maken van de regeling. Het budget duurzame inzetbaarheid wordt gebruikt om knelpunten die ontstaan bij de uitvoering van de regeling op te lossen. Het gaat dan om bijvoorbeeld om (tijdelijke) vervanging.
27	Subsidieregeling lokale initiatieven warmtetransitie (ontstaan uit 6.240.0025)	88.591		63.842	24.749		Dit bedrag wordt in 2026 gereserveerd voor de verlenging van de subsidieregeling Lokale Energie Initiatieven.
28	Beheerplan Wandelbos Zwanemeer Gieten	80.000			80.000	80.000	De uitvoeringskosten van € 54.000 zijn in 2024 ten laste van de structurele budgetten gebracht. Het project is uitgevoerd, waardoor dit bedrag kan vervallen.
29	Opstellen omgevingsvisie	75.000		75.000	0		Het betreft het deel voor 2024. Voor 2025 is nog € 75.000 toegevoegd (zie 2025 hieronder).
30	Opstellen omgevingsvisie	190.000	-16.174	91.881	81.945		Er is een verplichting tot en met 2027. Middelen zijn nodig voor de totstandkoming van de Omgevingsvisie Aa en Hunze, onder andere voor inzet van een extern bureau, het projectteam en een reservering voor onvoorziene kosten.
31	Huisvesting statushouders	462.209		11.736	450.473		Bestemd voor flexwoningen, project loopt door in 2026. Er zijn verplichtingen aangegaan.
32	Tijdelijke formatie regie vluchtelingen/statushouders	165.000		50.585	114.415		Budget wordt meegenomen naar 2026. Verplichtingen zijn aangegaan, onder andere voor inhuur.
33	Bijdrage huis van de Drentsche Aa	75.000		75.000	0		

34	Actualiseren Wegenlegger	40.270	11.696	28.574		De opdracht is verstrekt en het bureau is ermee aan de slag. Afronding van de werkzaamheden wordt in 2026 verwacht
35	Aanbrengen graskeien	100.000	100.000	0		
36	Dienstverlening omgevingswet	53.475	41.603	11.872		Het budget voor Dienstverlening Omgevingswet is enkele jaren geleden toegekend om de dienstverlening rondom de omgevingsvergunning te verbeteren. Door uitstel van de invoering van de Omgevingswet is de fasering en timing van de dienstverleningstraject en beïnvloed. Binnen het Programma Dienstverlening is inmiddels een uitgebreide klantreis uitgevoerd, die laat zien dat dit een complex onderwerp is dat meerdere verbeteringen vraagt. Er zijn stappen gezet, maar verdere verbetering van de dienstverlening vereist dat dit budget behouden blijft.
37	Ambassadeurschap Steenuilen	30.000	30.000	0		
38	Vooronderzoek erfgoed	20.000	4.128	15.872	15.872	Het budget kan vervallen, het onderzoek heeft geen vervolg gekregen ivm Omgevingsvisie.
39	Huisvesting kernteams en brandweer Rolde projectopdracht	79.661	79.661	0		
40	Rechtmatigheid	20.000	10.000	10.000		In de managementletter heeft de accountant ons een aantal adviezen gegeven om de rechtmatigheidscontrole volledig op orde te krijgen. Dit budget zetten we in om aan de slag te gaan.
41	Implementatie beheerspakketten automatisering	31.640	31.640	0		
42	Arbo/veiligheid & RI&E	40.000		40.000		Er zijn offertes aangevraagd en verplichtingen aangegaan voor de Risico Inventarisatie en -Evaluatie van zwembaden, sporthallen,

					buitendienst en binnenklimaat. Dit betreft een wettelijke verplichting; mogelijk volgen vervolgacties vanuit een plan van aanpak.		
43	Nieuwe koersnota economie en vrijetijdseconomie	22.981		22.981	0		
44	Soorten managementplan	575.000		18.774	556.226	In 2025 is een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor de uitvoering. Per onderdeel wordt opdracht verleend. Een deel wordt dit jaar nog uitbetaald. Het resterende budget is in 2026 en 2027 nodig. Naar verwachting is het SMP in 2027 afgerond.	
45	Archeologisch onderzoekuitbreiding bloemakkers	400.000	-400.000		0	Betreft een verrekening op de raming uit 2024. Verrekening in najaarsnota 2025.	
46	Sloopkosten OBS Prins Willem-Alexander - Eext	105.000			105.000	Het budget wordt meegenomen naar 2026; uitvoering moet nog plaatsvinden. Vertraging is ontstaan door vleermuizen.	
47	Afboeken boekwaarde OBS Prins Willem Alexander - Eext	220.000			220.000	Het budget wordt meegenomen naar 2026. Uitvoering moet nog plaatsvinden. Vertraging door vleermuizen.	
48	Tijdelijke huisvesting OBS Prins Willem Alexander - Eext	319.414		186.744	132.670	Het budget wordt meegenomen naar 2025; uitvoering moet nog plaatsvinden. Vertraging is ontstaan door vleermuizen. In de begroting 2025 is € 73.360 toegevoegd (zie 2025 hieronder).	
49	Leefbaarheidsfonds	116.923		25.662	91.261	91.261	In de voorjaarsnota 2025 is € 100.000 toegevoegd (zie 2025 hieronder). Het betreft een doorlopende subsidieregeling; inwoners kunnen in 2026 ook een beroep doen op het Groot Leefbaarheidsfonds. Omdat in 2025 ook een bedrag beschikbaar is gesteld kan deze vervallen.
50	Budget uitvoering Cultuurnota	20.907		20.907		0	
51	Onderhoudswerkzaamheden de Juffer	85.000		76.140	8.860		De afrondende werkzaamheden zijn in

					opdracht gegeven. Uitvoering begin 2026.	
52	Provinciale bijdrage Natuurwaardenkaart voor Basiskwaliteit Natuur	36.031	13.514	22.517	De opdracht is verleend. Het resterende bedrag wordt bij oplevering in 2026 betaald. Budget gaat mee naar 2026. Provinciale bijdrage € 25.000.	
53	Inhuur accommodatiebeleid etc	820	0	820	820	Project is afgerond.
54	Projectmatig werken (2024)	22.915	5.008	17.907	Het geld is bestemd voor organisatiebrede training. Traject loopt door in 2026.	
55	Dorpsplannen De Pol Grolloo	500.000	500.000	0		
		5.417.184	-416.174	2.483.528	2.517.482	237.120

Saldo na bedrag dat kan vrijvallen in 2025 (bedrag van dat kan vrijvallen wordt als voorstel apart meegenomen in de jaarrekening) **2.280.362**

Via rekeningresultaat wordt na goedkeuring door de raad toegevoegd:

56	Leefbaarheidsfonds 2025	100.000		100.000	In de voorjaarsnota 2025 is € 100.000 toegevoegd (zie 2025 hieronder). Het betreft een doorlopende subsidieregeling; inwoners kunnen in 2026 ook een beroep doen op het Groot Leefbaarheidsfonds. Aanvulling op raming in 2025 van € 116.923 op zelfde fcl 2024.
57	Sloopkosten OBS Prins Willem-Alexander - Eext	15.900		15.900	Aanvulling op raming in 2025 van € 105.000 op zelfde fcl 2024.
58	Tijdelijke uitbreiding griffie 2025(K)	20.000	20.000	0	
59	Budget initiatieven 80 jaar vrijheid 2025(K)	30.000	29.820	180	180
60	Gemeenteraadsverkiezingen 2025(K)	20.000		20.000	Dit is een bedrag van € 20.000 voor de griffie tbv de gemeenteraadsverkiezingen. De kosten voor dit budget worden in 2026 nog gemaakt. O.a. € 14.500 voor de stembijzitter.
61	Gemeenteraadsverkiezingen 2025(K)	16.174		16.174	Dit bedrag hoort bij de omgevingsvisie maar is op de onjuiste fcl terecht gekomen. Dit wordt in 2026 recht gezet.

62 Dienstverlening 2025(K)	90.000	32.328	57.672	
63 Wet open overheid 2025(K)	59.000		59.000	
64 Informele ondersteuning in de dorpen	100.000	100.000	0	
65 Onafhankelijke cliëntondersteuning 2025(K)	25.000		25.000	Dit budget wordt ingezet voor uitvoering van de opdracht aan Zorgbelang voor het aanbieden van onafhankelijke cliëntondersteuning.
66 Hervormingsagenda jeugd 2025(K)	300.000		300.000	Dit budget wordt onder andere besteed aan een incidentele subsidie in 2026 aan Attenta voor hun inzet op verklarende analyses en inzet van praktijkondersteuner.
67 Armoedebel.,prev.,inform.camp.en samenw.2025(K)	25.000		25.000	Voor dit onderdeel is een budget beschikbaar gesteld voor een periode van twee jaar. Er is onder andere gestart met de voorbereiding van communicatie-materiaal en het opstarten van een campagne. Uitgaven vinden plaats vanaf 2026.
68 Tijdelijke huisvesting OBS Prins Willem Alexander - Eext	83.520		83.520	Betreft een aanvulling op raming in 2025 van € 319.414 op zelfde fcl 2024 en € 10.160 in njn 2025.
69 Verk.nieuwb.school/dorpshuis Gasselte en cultuurac(K)	100.000	100.000	0	
70 Bijdrage verbouw dorpshuis Ekehaar 2025(K)	500.000		500.000	
71 Natuurwaardenkaart voor beschermde soorten 2025(K)	100.000	940	99.060	De opdracht is verstrekt.
72 Herplant bomen stormschade(K)	180.000	95.980	84.020	
73 Budget uitvoering Cultuurnota(K)	50.000	44.717	5.283	5.283 De uitvoering is gedaan.
74 Toekomstbestendige bedrijventerreinen 2025(K)	40.000	92	39.908	Er is 40.000 gereserveerd voor de uitvoering van concrete maatregelen. Omdat de Regiodeal Vitaal Verbonden is gestart wordt dit bedrag gebruikt als cofinanciering.
75 Extra bijdr. in project DAF (ICO cultuureducatie)(K)	5.500		5.500	5.500 Deze subsidie is betaald vanuit het Naoberschapsfonds van de provincie. Dit budget hoeft niet doorgezet te worden naar 2026.

76 Opstellen omgevingsvisie	75.000	45.704	29.296	Aanvulling op raming in 2025 van € 75.000 op zelfde fcl 2024. Zit een verplichting op t/m 2027. Middelen zijn nodig voor de totstandkoming van de Omgevingsvisie Aa en Hunze, o.a. inzet extern bureau, personele inzet projectteam, reservering voor onvoorziene kosten.
77 Tijdelijke huisvesting Nassau/Vincent(K)	85.000	34.310	50.690	
78 Plaatsingskosten tijdelijke huisvesting Nassau/Vincent(K)	333.000	82.076	250.924	
79 Incidenteel deel strategisch informatiebeleidsplan(K)	100.000		100.000	Budget wordt deels besteed aan het opstellen van een nieuw informatiebeleidsplan en de afronding van het oude plan.
80 Restauratie werkzaamheden archief (K)	40.000	39.989	11	11
81 Inventariseren semi-statisch archief(K)	100.000		100.000	Aanbesteding heeft plaatsgevonden in 2025. Project is in 2026 gestart en wordt ook dit jaar afgerond.
82 Nieuwe Koersnota 2025 (K)	80.000	21.614	58.386	Er is nog budget over doordat de uitgaven verspreid werden over de afgelopen vier jaar (looptijd koersnota). Onderzoeken zijn door team Economie zelf uitgevoerd. Het openstaande budget is gereserveerd voor de stimuleringsbijdrage van de fietshubs en geotoer, cofinanciering voor projecten van de Regiodeal waaronder de brede digitaliseringsagenda en vrijetijdseconomie. Dit betreft zaken die in 2025 al liepen of zijn opgestart en waarin beloften zijn gedaan richting de markt en de ondernemers om dit in 2026 te laten doorlopen om lopende zaken goed of te kunnen ronden.
83 Haalbaarheidsonderzoek reconstructie centrum Gasselternijveen (2024)	100.000	64.404	35.596	Budget was bij de jr 2024 per abuis niet meegenomen van 2024 naar 2025. Bij de najaarsnota 2025 alsnog opgevoerd.
84 Middelen implementatie en borging nieuwe wet ruimtelijk domein (2024)	278.420	24.416	254.004	Budget was bij de jr 2024 per abuis niet

						meegenomen van 2024 naar 2025. Bij de najaarsnota 2025 alsnog opgevoerd.
85	Maatschappelijk vastgoed (2024)	25.000		25.000		Budget was bij de jr 2024 per abuis niet meegenomen van 2024 naar 2025. Bij de najaarsnota 2025 alsnog opgevoerd.
86	Aanbestedingsprocedure inkoop inhuur (2024)	12.500	12.500	0		Budget was bij de jr 2024 per abuis niet meegenomen van 2024 naar 2025. Bij de najaarsnota 2025 alsnog opgevoerd. De aanbesteding is afgerond en de kosten zijn verwerkt in de structurele personeelsbudgetten. Dit bedrag kan nu vrijvallen.
87	Informele ondersteuning in dorpen (2024)	24.962		24.962		Budget was bij de jr 2024 per abuis niet meegenomen van 2024 naar 2025. Bij de najaarsnota 2025 alsnog opgevoerd.
88	Projectleiderschap PWA Eext Nieuwbouw	20.000		20.000		
89	Extra middelen invoering nieuwe wetgeving ruimtelijk domein	310.000		310.000		Uitvoering van de regeling in 2026.
90	Extra middelen AU Beëindigingsregeling veehouderij	87.000		87.000		Uitvoering van de regeling in 2026.
91	Aankoop Stationsstraat 19 Gieten	261.000		261.000		De daadwerkelijke aankoop vindt plaats in 2026.
		0	3.791.976	748.890	3.043.086	10.974
Mee naar 2026 vanuit 2025 via rekeningresultaat						3.032.112
Stand reserve 31-12-2024 (bedragen uit reserve incidenteel van voor 2025)						5.417.184
Verrekening/toevoeging in 2025						-416.174
Besteding in 2025						-2.483.528
Resultaat						2.517.482
Saldo bedragen uit 2025 mee via rekeningresultaat						3.032.112
Voorstel bedrag dat kan vrijvallen van bedragen voor 2025 als apart voorstel in de jaarrekening 2025						-237.120
Actuele stand reserve na verwerking						5.312.475

Bijlage overzicht beleidsindicatoren

Pijler 1

Naam indicator	Eenheid	Waarde indicator jaar t-2	Waarde indicator voorgaand jaar	Waarde indicator	Bronjaar
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren 12-17 jaar	2	2	4	2024
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,2	0	0,2	2024
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	1,6	2,1	1,9	2024
Diefstallen uit woningen	Aantal per 1.000 inwoners	1,8	1,4	0,8	2024
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	4,5	3,7	3,3	2024

Pijler 2

Naam indicator	Eenheid	Waarde indicator jaar t-2	Waarde indicator voorgaand jaar	Waarde indicator	Bronjaar
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2,8	2,8	2,8	2022
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	16	19	19	2023
Voortijdig schoolverlaters (voorheen vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,5	1,9	1,7	2024
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 tot 23 jaar	1	0	0	2023
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	4	4	4	2023
Werkloze jongere	% 16 t/m 22 jarigen	2	1	1	2023
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	232	196	199,8	2023
Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 74 jaar	165,2	324,3	220,2	2024
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	13	13,9	11,2	2024
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,4	1,1	0,9	2024
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	geen data	geen data	geen data*	2024
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	750	730	660	2023

Pijler3

Naam indicator	Eenheid	Waarde indicator jaar t-2	Waarde indicator voorgaand jaar	Waarde indicator	Bronjaar
Functiemenging	%	43,8	43,8	43,7	2023
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.00 inwoners 15-64 jaar	189	189	195	2023
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15 – 64 jaar	584,2	587,7	584,2	2022
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	70,2	71,4	70,9	2024
Hernieuwbare elektriciteit	%	79,3	214,3	148,4	2022

Pijler 4

Naam indicator	Eenheid	Waarde indicator jaar t-2	Waarde indicator voorgaand jaar	Waarde indicator	Bronjaar
Niet-sporters	%	51,7	47,4	47,4	2022
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	149	138	150	2023

Pijler 5

Naam indicator	Eenheid	Waarde indicator jaar t-2	Waarde indicator voorgaand jaar	Waarde indicator	Bronjaar
Formatie*	Fte per 1.000 inwoners	8,14	8,64	8,79	2025
Bezetting*	Fte per 1.000 inwoners	8,14	8,64	8,79	2025
Apparaatskosten*	Kosten per inwoner	€ 49	€ 50	€ 49	2025
Externe inhuur*	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2,69	2,52	2,45	2025
Overhead*	% van totale lasten	13,87	12,70	12,10	2025
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	298	343	342	2024
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	5,8	5,8	7,4	2023
Demografische druk	%	88	89,9	89,9	2024
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	717	734	786	2025
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	779	800	852	2025

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de gemeenteraad van de gemeente Aa en Hunze

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van de gemeente Aa en Hunze te Gieten gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van de gemeente Aa en Hunze op 31 december 2025 alsmede een getrouw beeld van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. Het overzicht van baten en lasten over 2025.
2. De balans per 31 december 2025.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
4. De rechtmatigheidsverantwoording over 2025.
5. De sisa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (pagina 185 tot en met 217).
6. De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (pagina 218 tot en met 220).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 11 december 2025 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Aa en Hunze zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - rechtmatigheidsverantwoording

Wij vestigen de aandacht op de financiële rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties in de rechtmatigheidsverantwoording, op pagina 182 en 183 in de jaarrekening. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten), voor een bedrag van in totaal € 7.102.000, ligt boven de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens. Hiervan is € 4.953.000 acceptabel. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 2.036.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 en 3 Bado. In de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025 is tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt

In iedere organisatie heeft het management, bij de gemeente is dat het college van burgemeester en wethouders, de mogelijkheid om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken.

Wij besteden om die reden bij de controle aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het management bij:

- Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt.
- Schattingen en schattingsprocessen.
- Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.
- De (digitale) betaalorganisatie.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. We hebben het proces rondom de totstandkoming van financiële verslaggeving beoordeeld en geëvalueerd.

Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria. Hierop zijn controlewerkzaamheden verricht, waarbij wij tevens aandacht hebben besteed aan significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening. Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het management, waaronder de waardering van de vaste activa, voorzieningen, vorderingen, alsmede de afgrenzing van verplichtingen tussen boekjaren.

Wij hebben de toelichting in de paragraaf Bedrijfsvoering met betrekking tot fraude en integriteit in het jaarverslag geëvalueerd en verwijzen naar de desbetreffende passage.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het management.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie
Zoals toegelicht in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing van de jaarstukken, heeft het college van burgemeester en wethouders een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de gemeente om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder en de bedrijfsvoering voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met het college van burgemeester en wethouders besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van het college van burgemeester en wethouders op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Dat wil zeggen het vermogen van de gemeente om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Verder hebben wij kennis genomen van de beoordeling van de begroting van de gemeente door de provincie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden geïdentificeerd ten aanzien van de geschiktheid van de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen inzake het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente niet langer in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2025 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling informatieverstrekking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2025 in bijlage 2 van de Regeling informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fraude of fouten niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en getrouw weergeven van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen op 31 december 2025 alsmede het getrouw weergeven van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 11 december 2025, het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente.

Eshuis

REGISTERACCOUNTANTS

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de controle van de jaarrekening om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de in de jaarrekening van de gemeente opgenomen financiële informatie ten aanzien van activiteiten uitgevoerd door uitvoeringsorganisaties van de gemeente als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening. Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de controle van de jaarrekening van de gemeente zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 11 juni 2026

Eshuis Registeraccountants B.V.

**Hendrik
Kuperus** Digitaal ondertekend
door Hendrik Kuperus
Datum: 2026.06.11
15:49:22 +02'00'

drs. H. Kuperus RA